

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Załącznik nr 1

do uchwały nr 66/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

adres: Gołębia 24, 31-007 Kraków

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **prawo**

1. Poziom/y studiów: **studia jednolite magisterskie**
2. Forma/y studiów: **studia stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹: **Nauki prawne**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a) Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	100	%

Tabela 1 Nazwa dyscypliny wiodącej

- b) Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
-	-	-	-

Tabela 2 Nazwa pozostałych dyscyplin

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

- ☐ nauczyciel przedmiotu²
- ☐ nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²
- ☐ nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia²

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- ☐ nauczyciel psycholog
- ☐ nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- ☐ nauczyciel pedagog specjalny
- ☐ nauczyciel logopeda
- ☐ nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kod	Nazwa
Wiedza:	
PRA_K3_W01	Absolwent zna i rozumie status nauk prawnych na tle innych nauk społecznych
PRA_K3_W02	Absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia jakimi posługują się nauki społeczne oraz zna w stopniu zaawansowanym pojęcia jakimi posługują się nauki prawne
PRA_K3_W03	Absolwent zna i rozumie relacje pomiędzy systemem prawa a innymi systemami społecznymi (ekonomicznym, politycznym, kulturowym)
PRA_K3_W04	Absolwent zna i rozumie funkcję systemu prawnego w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu konfliktów społecznych (z uwzględnieniem różnych koncepcji społeczeństwa i państwa)
PRA_K3_W05	Absolwent zna i rozumie ustrój, strukturę i funkcjonowanie państwa oraz organizacji międzynarodowych
PRA_K3_W06	Absolwent zna i rozumie funkcjonowanie jednostek w różnych kontekstach społecznych, w szczególności zjawiska naruszania prawa i ich konsekwencje
PRA_K3_W07	Absolwent zna i rozumie ewolucję systemu prawa (norm, zasad, instytucji, agend)
PRA_K3_W08	Absolwent zna i rozumie system prawa polskiego na tle systemów prawnych innych państw oraz systemu prawa Unii Europejskiej i jego wpływu na prawo krajowe
PRA_K3_W09	Absolwent zna i rozumie procesy stanowienia prawa
PRA_K3_W10	Absolwent zna i rozumie procesy stosowania prawa
PRA_K3_W11	Absolwent zna i rozumie strukturę polskiego systemu prawa oraz relację pomiędzy różnymi gałęziami prawa
PRA_K3_W12	Absolwent zna i rozumie funkcje, instytucje, zasady i normy podstawowych gałęzi prawa materialnego i procesowego
PRA_K3_W13	Absolwent zna i rozumie szczegółowe zagadnienia w obrębie wybranych gałęzi prawa
PRA_K3_W14	Absolwent zna i rozumie metody prawnicze – analizę, argumentację i interpretację
PRA_K3_W15	Absolwent zna i rozumie podstawowe metody uzyskiwania niezbędnych danych dla pogłębionej analizy zjawisk prawnych
PRA_K3_W16	Absolwent zna i rozumie profesjonalne narzędzia dla zdobywania informacji prawniczych
PRA_K3_W17	Absolwent zna i rozumie formy indywidualnego zawodowego rozwoju oraz zasady podejmowania działalności gospodarczej w różnych formach
PRA_K3_W18	Absolwent zna i rozumie ustrój, strukturę i funkcjonowanie państwa
PRA_K3_W19	Absolwent zna i rozumie system prawa polskiego na tle systemów prawnych innych państw

Umiejętności:	
PRA_K3_U01	Absolwent potrafi wyjaśnić relacje pomiędzy systemem prawa a innymi systemami społecznymi
PRA_K3_U02	Absolwent potrafi analizować system prawa polskiego na tle systemów innych państw
PRA_K3_U03	Absolwent potrafi analizować system prawa polskiego z perspektywy historycznej
PRA_K3_U04	Absolwent potrafi identyfikować obszary działań społecznych, które podlegają lub mogą podlegać regulacjom prawnym z zakresu różnych gałęzi prawa
PRA_K3_U05	Absolwent potrafi wyjaśniać procesy tworzenia prawa
PRA_K3_U06	Absolwent potrafi wyjaśniać procesy stosowania prawa
PRA_K3_U07	Absolwent potrafi wyjaśniać zjawiska naruszania prawa
PRA_K3_U08	Absolwent potrafi ustalać, analizować, interpretować i klasyfikować stany faktyczne, z którymi mają być łączone określone konsekwencje prawne
PRA_K3_U09	Absolwent potrafi identyfikować, analizować, interpretować przepisy prawne, które można zastosować dla rozstrzygnięcia określonego problemu prawnego
PRA_K3_U10	Absolwent potrafi dokonać kwalifikacji prawnej stanu faktycznego
PRA_K3_U11	Absolwent potrafi podjąć decyzję o konsekwencjach prawnych stanu faktycznego oraz ją uzasadnić
PRA_K3_U12	Absolwent potrafi formułować i zaprezentować problemy badawcze i poprawnie metodologicznie je opracować
PRA_K3_U13	Absolwent potrafi zajmować stanowisko w odniesieniu do bieżącej polityki prawnej oraz je uzasadniać
PRA_K3_U14	Absolwent potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim i obcym
PRA_K3_U15	Absolwent potrafi posługiwać się obcym językiem prawniczym (na poziomie B2+)
PRA_K3_U16	Absolwent potrafi wyszukiwać informacje o prawie polskim i zagranicznym
PRA_K3_U17	Absolwent potrafi łączyć wiedzę prawniczą z wiedzą z innych dyscyplin naukowych
Kompetencje społeczne:	
PRA_K3_K01	Absolwent jest gotów do uwzględniania zmienności norm prawnych oraz uzupełniania wiedzy o nich
PRA_K3_K02	Absolwent jest gotów do uwzględniania konsekwencji indywidualnych i społecznych, jakie niosą za sobą decyzje podejmowane przez prawnika
PRA_K3_K03	Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia etyki zawodowej w działaniach, które przynależą do roli prawnika
PRA_K3_K04	Absolwent jest gotów do uwzględniania potrzeby podejmowania ciągłych działań na rzecz podwyższania poziomu świadomości prawnej w społeczeństwie
PRA_K3_K05	Absolwent jest gotów do podejmowania działań na rzecz jednostek w kontaktach z instytucjami systemu wymiaru sprawiedliwości
PRA_K3_K06	Absolwent jest gotów do dalszego kształcenia
PRA_K3_K07	Absolwent jest gotów do samodzielnego opracowania strategii swojego rozwoju
PRA_K3_K08	Absolwent jest gotów do uwzględniania, iż jego decyzje i działania wpływają na społeczną ocenę prawa oraz instytucji stosujących prawo
PRA_K3_K09	Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia poprawnych relacji interpersonalnych dla wykonywania zawodu prawnika
PRA_K3_K10	Absolwent jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony praw człowieka

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Jerzy Pisuliński	prof. dr hab., Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UJ (przewodniczący zespołu przygotowującego raport samooceny)
Barbara Iwańska	dr hab., prof. UJ, Prodziekan ds. studiów prawniczych, członek zespołu reformy Absolwent 2030
Andrzej Dziadzio	prof. dr hab., członek zespołu reformy Absolwent 2030
Mikołaj Małecki	dr hab., członek Komisji Programowo-Dydaktycznej, członek zespołu reformy Absolwent 2030
Monika Florczak-Wątor	prof. dr hab., kierownik Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych
Marta Soniewicka	dr hab.
Monika Kawczyńska	dr
Wojciech Wyżykowski	specjalista ds. koordynacji projektów e-learningowych
Łukasz Polak	główny specjalista, kierownik sekcji prawo stacjonarne, sekretarz zespołu przygotowującego raport samooceny

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	5
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	7
Prezentacja uczelni	8
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	47
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	67
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	86
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	102
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	122
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	134
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	156
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	168
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	172
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	184
Część III. Załączniki	186
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	186
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	186

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Jagielloński jest najstarszą polską publiczną uczelnią, należy do najważniejszych i największych uczelni w Polsce. W strukturze uczelni znajduje się 16 wydziałów, w tym 3 wydziały wyodrębnione w Collegium Medicum. Podstawowymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie uczelni jest Statut Uniwersytetu Jagiellońskiego uchwalony przez Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 29 maja 2019 roku, a w zakresie prowadzenia studiów – **Regulamin studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich** (tekst jednolity Załącznik do uchwały nr 25/IV/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r.) – Załącznik nr 11.1. W roku 2019 Uniwersytet Jagielloński został beneficjentem programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”.

Nauka i nauczanie prawa w Uniwersytecie Jagiellońskim posiada blisko 660 - letnią tradycję, sięgającą początków Akademii Krakowskiej. Założone w 1364 r. Studium Generale miało służyć przede wszystkim kształceniu prawników, osiem bowiem spośród jedenastu utworzonych katedr zostało poświęconych nauczaniu prawa, które uznawano wówczas za podstawę i gwarancję sprawiedliwych rządów. Zdobytą w Akademii Krakowskiej wiedzę mieli uczeni juryści wykorzystywać z pożytkiem dla władzy państwowej i dobra publicznego. Tej misji Wydział Prawa i Administracji starał się być wierny w całej swojej historii. Wydział na przestrzeni wieków przechodził różne fazy rozwoju, ale w każdym okresie swej działalności pełnił ważne miejsce w życiu narodu i państwa polskiego. Odnowienie Akademii Krakowskiej w 1400 r. przyczyniło się do rozkwitu nauki prawa. Stanisław ze Skarbimierza i Paweł Włodkowic stworzyli podstawy polskiej szkoły prawa narodów, wyprzedzając myśl prawniczą zarówno jezuitów z Salamanki, jak i Hugo Grocjusza. Teza o prawie ludów pogańskich i innowierców do własnej państwowości zyskała europejski rozgłos na soborze w Konstancji (1414-1418), na którym Paweł Włodkowic bronił praw Litwy przed zaborczą polityką Zakonu Krzyżackiego. Misję upowszechniania prawa na forum międzynarodowym, jaką wyznaczyli w XV w. wybitni uczeni Akademii Krakowskiej, kultywuje współcześnie Wydział Prawa i Administracji, m.in. poprzez uczestnictwo swoich pracowników w międzynarodowych instytucjach pełniących funkcje sędziów Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze, Sądu Unii Europejskiej w Luksemburgu, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu czy sekretarza generalnego Stałego Trybunału Arbitrażowego w Hadze.

Do połowy XVIII w. na Wydziale Prawa wykładano, obok prawa kanonicznego i elementów prawa rzymskiego, prawo polskie oraz prawo natury i narodów (*iuris naturae et gentium*). Odnowa Akademii Krakowskiej przeprowadzona w 1780 r. przez Hugona Kołłątaja nadała działalności naukowej i dydaktycznej Wydziału całkowicie nowy kierunek. Na Kolegium Prawnicze miało się bowiem składać sześć katedr zajmujących się nauczaniem wyłącznie prawa świeckiego, tj. prawa kryminalnego, krajowego publicznego i cywilnego, prawa natury, prawa polskiego i rzymskiego. Upadek Rzeczypospolitej wprowadził nie zahamował działalności Wydziału, jednak został on poddany naciskom germanizacyjnym. Odrodzenie Wydziału Prawa nastąpiło w okresie Księstwa Warszawskiego, a zwłaszcza w Rzeczypospolitej Krakowskiej. Na mocy konstytucji Wolnego Miasta Krakowa z 1815 r. Uniwersytet stał się niezależną instytucją, a Wydział Prawa uzyskał uprawnienia judykacyjne nad stosowaniem przez sądy krakowskie Kodeksu Napoleona i francuskiej procedury cywilnej. Profesorowie prawa w tamtym czasie łączyli zatem teoretyczne badania nad prawem z praktyką sądową, pełniąc równocześnie funkcje sędziów i adwokatów, co jest także cechą wyróżniającą pracowników naukowych Wydziału Prawa i Administracji do chwili obecnej.

Od lat siedemdziesiątych XIX w. Wydział Prawa i Administracji UJ wszedł w fazę dynamicznego rozwoju, który trwał nieprzerwanie przez cały okres II Rzeczypospolitej. Dydaktyka i praca badawcza nabrały wówczas szerokiego rozmachu. Owocem tego były liczne dzieła naukowe z historii i dogmatyki prawa. Nastąpił rozkwit nauki prawa karnego i cywilnego. Plejada wybitnych przedstawicieli obu dyscyplin z przełomu XIX i XX w. przesądziła o tym, że Wydział Prawa UJ stał się wiodącym ośrodkiem badawczym w dziedzinie nauk penalnych i cywilistyki w skali kraju tak w okresie międzywojennym, jak i powojennym. W okresie międzywojennym krakowscy profesorowie prawa brali udział w pracach nad

przygotowaniem Konstytucji Rzeczypospolitej i w Komisji Kodyfikacyjnej powołanej przez Sejm w 1919 r. dla ujednolicenia i skodyfikowania prawa sądowego. Współcześnie ten etos angażowania się pracowników Wydziału na rzecz realizacji dobra wspólnego wyraża się w uczestnictwie w gremiach eksperckich wielu instytucji państwowych i publicznych (np. pracownicy Katedry Prawa Własności Intelektualnej byli i są obecnie arbitrami Komisji Prawa Autorskiego przy MKiDzN.)

Na przełomie XIX i XX wieku przeżywały także apogeum swego rozwoju nauki historyczno-prawne. Historia prawa, w tym prawo rzymskie, zachowywały niezmiennie wysoką rangę jako baza prawniczego wykształcenia zarówno w czasach austriackich, jak i niepodległej Polsce. Historia prawa nie straciła na znaczeniu także w czasach tzw. Polski Ludowej. Dzięki temu Wydział Prawa i Administracji UJ stał się jednym z silniejszych ośrodków badań historyczno-prawnych po upadku PRL-u, który obecnie w ramach planu strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego realizuje projekty badawcze związane z priorytetowym obszarem pt. „Dziedzictwo”.

W XXI w. Wydział Prawa i Administracji UJ staje przed częściowo innymi, niż w przeszłości wyzwaniami, którym pragnie sprostać, modyfikując zarówno przedmiot prowadzonych badań naukowych, jak i program oraz formy nauczania, zgodnie z nowymi wymaganiami cywilizacyjnym i technologicznymi. Przyjęty w 2021 r. plan strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne zakłada m.in. badania nad prawem związanym z rozwojem narzędzi cyfrowych i biotechnologii, nad prawnymi i etycznymi aspektami przemian społecznych, a także realizację projektów badawczych obejmujących zagadnienia ontologicznych, epistemologicznych i aksjologicznych podstaw systemu prawa. Równolegle z powstawaniem planu strategicznego rozwoju dyscypliny Wydział Prawa i Administracji w 2019 r. podjął prace nad nowym programem nauczania pod umownym tytułem „Absolwent 2030”, który uwzględniałby priorytetowe obszary badawcze oraz promował nowe formy i techniki przekazywania wiedzy prawniczej.

Na Wydziale Prawa i Administracji oferowane są następujące kierunki studiów: prawo (studia stacjonarne i studia niestacjonarne), administracja I stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne), administracja II stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne), prawo własności intelektualnej i nowych mediów (studia I stopnia studia stacjonarne) oraz Intellectual Property and New Technologies (studia II stopnia stacjonarne prowadzone w języku angielskim we współpracy z WIPO).

Wydział Prawa i Administracji prowadzi również studia podyplomowe będące odpowiedzią na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Oferta studiów podyplomowych na Wydziale Prawa i Administracji kierowana jest do prawników, którzy pragną poszerzyć swą wiedzę, podnieść kwalifikacje zawodowe, a także – do wszystkich zainteresowanych, którzy w pracy zawodowej zajmują się praktycznym zastosowaniem zagadnień prawnych i administracyjnych. Decyzje o utworzeniu nowych studiów podyplomowych zapadają na podstawie weryfikacji potrzeb rynku, wynikających z analizy potrzeb i konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi. Zewnętrzni interesariusze zgłaszając swoje inicjatywy wpływają bezpośrednio na tworzenie programów studiów i określanie ich efektów kształcenia. W roku akademickim 2022/2023 WPIA UJ prowadzi 17 studiów podyplomowych (zob. załącznik 11.1).

Uniwersytet Jagielloński posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Wydział Prawa i Administracji UJ otrzymał najwyższą ocenę, wyróżniającą, w ramach oceny instytucjonalnej Polskiej Komisji Akredytacyjnej (Uchwała Nr 1046/2011 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 grudnia 2011 r.)

Wysoką jakość kształcenia na kierunku prawo potwierdzają także ogólnopolskie rankingi. WPIA UJ zajmuje od lat wysoka pozycję w rankingach (zob. załącznik 1.5).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Prawo jest jednym z kierunków studiów realizowanych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Profil kształcenia na kierunku prawo to profil ogólnoakademicki, którego realizacja odbywa się zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym. Kształcenie na kierunku prawo trwa 10 semestrów.

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (Strategia Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2021-2030)

Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją Uniwersytetu Jagiellońskiego sformułowaną w „Strategii Rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 2021-2030” (zob. załącznik 1.2) Uchwała nr 71/VI/2021 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 30 czerwca 2021 roku w sprawie: Strategii rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego do 2030 roku – [link](#), zob. załącznik 1.1. Podstawowymi celami strategicznymi wyznaczonymi przez uczelnię są: prowadzenie badań naukowych na najwyższym poziomie, w tym badań interdyscyplinarnych i międzydziedzinowych, najwyższej jakości kształcenie oraz przygotowanie do aktywności badawczej i dydaktycznej najbardziej uzdolnionych doktorantów z kraju i zagranicy, tworzenie programów kształcenia i nowych modeli dydaktycznych zorientowanych na interdyscyplinarność i integrację z prowadzeniem badań z wykorzystaniem najlepszych praktyk, innowacji dydaktycznych i wyników badań naukowych, zwiększenie konkurencyjności absolwentów na rynku pracy poprzez współpracę z pracodawcami i z absolwentami UJ, wsparcie procesów umiędzynarodowienia, stworzenie zintegrowanego, paneuropejskiego kampusu uniwersyteckiego w ramach związku uniwersytetów UNA Europa, wspomaganie rozwoju zawodowego pracowników w oparciu o obiektywne kryteria oceny, zindywidualizowane podejście i dywersyfikację ścieżek kariery, jak również doskonalenie jakości zarządzania Uniwersytetem.

zob. załącznik nr 1.1: Treść uchwały Senatu nr 71/VI/2021

zob. załącznik nr 1.2: Załącznik do uchwały Senatu nr 71/VI/2021

1.1.1 Kierunki rozwoju jednostki i działania służące zapewnieniu spójności koncepcji i celów kształcenia na kierunku prawo ze strategią uczelni oraz polityką jakości kształcenia w uczelni

W strategię przyjętą przez uczelnię oraz powiązany z nią Uczelniany System Doskonałości Jakości Kształcenia ([link](#)) wpisuje się szereg działań realizowanych na Wydziale Prawa i Administracji UJ (dalej: WPiA UJ) związanych z programem kształcenia na studiach prawniczych; działania te służą zapewnieniu spójności koncepcji i celów kształcenia na kierunku prawo ze strategią uczelni oraz polityką jakości kształcenia na Uczelni.

a) Plan Strategiczny Rozwoju Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego

Rada Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego, działając na podstawie § 62 ust. 1 pkt 3 Statutu Uniwersytetu Jagiellońskiego, uchwaliła Plan strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego (Uchwała nr 74/111/2021 Rady Dyscypliny Nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 15 marca 2021 roku). zob. załącznik 1.3 - Plan strategiczny rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W uchwale podkreślono, że nauki prawne uprawiane są na Uniwersytecie Jagiellońskim od ponad sześciuset lat w duchu poszanowania podstawowych wartości, otwartości i odwagi badawczej oraz zrozumienia roli prawa w kształtowaniu teraźniejszości i przyszłości społecznej. Ta długa tradycja, która uczyniła z naszej Alma Mater jeden z najważniejszych ośrodków myśli prawniczej w Europie, stanowi źródło zobowiązania i inspiracji. Nakazuje ona podejmować najważniejsze wyzwania, z jakimi naukom

prawnym przychodzi mierzyć się w szybko zmieniającym się świecie, w którym procesy globalizacyjne, migracje, rozwój nowoczesnych technologii, zmiany klimatyczne i przemiany cywilizacyjne tworzą nowe, zasadnicze problemy dla funkcjonowania prawa. Nadrzędnym celem strategii jest wypracowanie zasad i ram instytucjonalnych, które pozwolą na podejmowanie skutecznych prób radzenia sobie z tymi problemami. Działania w ramach nauk prawnych wpisują się w priorytetowe obszary badawcze Uniwersytetu i dążą do spełnienia ZASADY 4I w ramach programu Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim (IDUJ): internacjonalizacji, interdyscyplinarności, innowacyjności i integralności.

Internacjonalizacja zakłada tworzenie strategicznych partnerstw z wiodącymi zagranicznymi instytucjami naukowymi, które pozwalają na wykreowanie przestrzeni podejmowania wspólnych działań we wszystkich wymiarach misji Uniwersytetu, także dydaktyce. Wydział współpracuje z partnerami zagranicznymi zapewniając mobilność naukowców, dydaktyków, studentów oraz korzystając z wiedzy i doświadczenia profesorów wizytujących. Mocną stroną programu studiów prawniczych, wyróżniającą go w skali kraju, jest jego umiędzynarodowienie, w tym włączenie procesu kształcenia studentów w obieg międzynarodowy w szczególności poprzez programy mobilności edukacyjnej studentów, oferowanie w programie studiów przedmiotów w języku obcym, szkół praw obcych czy włączanie studentów do prowadzonych badań naukowych w ramach współpracy międzynarodowej z zagranicznymi ośrodkami. Podnoszenie stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku opisane zostało w szeroko w Kryterium 7.

Interdyscyplinarność rozumiana jest jako poszukiwanie równowagi między daleko posuniętą specjalizacją a syntetycznym, globalnym podejściem do rozumienia świata. W programie kształcenia na kierunku prawo wprowadza się zróżnicowane formy kształcenia umożliwiające rozwój kompetencji miękkich i transversalnych (szkolenia, praktyki, projekty, konwersatoria, warsztaty). Interdyscyplinarność w podejściu do kształcenia prawniczego realizowana jest także przez włączenie do oferty programowej studiów prawniczych stacjonarnych lub niestacjonarnych przedmiotów z pogranicza prawa i innych dyscyplin (np. zajęcia z socjologii prawa, psychologii prawa, ekspertyzy sądowej, psychopatologii sądowej, polityki gospodarczej, medycyny sądowej), które służą lepszemu przygotowaniu absolwentów prawa na rynku pracy oraz nauczaniu prawa z uwzględnieniem relewantnego kontekstu.

Integralność rozumiana jest jako wzajemne wspieranie się i przenikanie trzech wymiarów misji Uniwersytetu: badań naukowych, nauczania oraz współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Idea integracji badań i dydaktyki realizowana jest poprzez oferowanie programu opartego na najnowszych wynikach badań naukowych oraz włączanie studentów w realizację badań naukowych (szerzej w opisie Kryterium 1 pkt 1.3).

Idea integracji dydaktyki i otoczenia społeczno-gospodarczego realizowana jest przez zróżnicowane formy współpracy pracowników wydziału i studentów z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co dodatkowo umożliwia z jednej strony uwzględnianie opinii, uwag i obserwacji różnych grup społecznych (prawników praktyków, absolwentów, uczniów szkół ponadpodstawowych) oraz interesariuszy zewnętrznych (instytucji publicznych, korporacji zawodowych, firm prawniczych, organizacji pozarządowych) w procesie kształtowania programu studiów oraz jego realizacji i stałego doskonalenia, w tym dostosowywania do potrzeb zmieniającego się rynku społeczno-gospodarczego, a z drugiej strony nabywanie przez studentów umiejętności i kompetencji społecznych przydatnych na rynku pracy. Formy i przejawy tej współpracy opisane zostały szczegółowo w Kryterium 6.

Idea integracji badań i otoczenia społeczno-gospodarczego realizowana jest poprzez diagnozowanie problemów społecznych i gospodarczych oraz prowadzenie badań naukowych zmierzających do ich rozwiązania, a także popularyzację wyników badań w formie dostępnej dla szerokiego grona odbiorców. Przykłady popularyzacji wyników badań ujęte zostały w opisie Kryterium 1 pkt 1.3.1.(podpunkt d).

Innowacyjność rozumiana jest przede wszystkim w wymiarze społecznym. W procesie kształcenia wykorzystywane są nowoczesne narzędzia technologiczne (szerzej opisane w Kryterium 1 pkt 1.6 podpunkt d) oraz w Kryterium 5 pkt 5.3.). Elementem koncepcji kształcenia jest także przygotowanie absolwenta do wykorzystywania w pracy zawodowej nowoczesnych narzędzi cyfrowych (takich jak elektroniczne bazy aktów prawa i orzeczeń). Innowacyjność w kontekście nauczania na kierunku prawo to także włączanie w proces nauczania innowacyjnych metod kształcenia (szerzej w Kryterium 1 pkt 1.6 podpunkt d) oraz w Kryterium 2), innowacyjnych metod weryfikacji efektów uczenia się (szerzej opisanych w Kryterium 3) oraz kursów wpisujących się w najważniejsze trendy w światowej nauce prawa (np. wykłady „The Mind and the Law”, konwersatorium i warsztaty w ramach „Cyfrowej kliniki prawa”) oraz będących odpowiedzią na nowe wyzwania, z jakimi naukom prawnym przychodzi się mierzyć w szybko zmieniającym się świecie (np. „Tech Law and Social Media”, „Bezpieczeństwo i wolność w świetle operacyjnych uprawnień służb policyjnych”, „Prawo Internetu i treści cyfrowych – warsztaty”, „Environmental and Energy Law”, „Wyzwania współczesności - klimat, nierówności, populizm, dezinformacja”).

b) Polityka kształcenia na WPIA UJ

Przyjęta na WPIA UJ Polityka kształcenia określa m.in. zasady zgłaszania nowych przedmiotów włączanych do programu studiów i kryteria oceny przedmiotów opiniowanych przez Komisję Programowo-Dydaktyczną WPIA UJ, uwzględniając potrzebę oferowania innowacyjnych, odpowiadających na nowe wyzwania zajęć. Zawiera także szczegółową charakterystykę poszczególnych form kształcenia oraz kierunki polityki Wydziału dotyczące sposobu prowadzenia zajęć, egzaminowania oraz otoczenia e-learningowego przedmiotów. Upoważnia również dziekana do określania zakładanej liczby uczestników zajęć (progi minimalne lub maksymalne uczestników) dostosowanej do formy kształcenia (warsztat, konwersatorium, seminarium czy proseminarium) i efektów uczenia się. Za wdrażanie przyjętej Polityki kształcenia odpowiadają władze dziekańskie oraz właściwe komisje wydziałowe. zob. załącznik 1.4: Polityka kształcenia na WPIA UJ.

c) Długoterminowa strategia kształcenia na kierunku Prawo pod nazwą „Absolwent 2030”

Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego zarządzeniem z dnia 7 października 2019 r. powołał Zespół ds. reformy studiów prawniczych ([link](#)). Zadaniem Zespołu było przedstawienie propozycji reformy studiów prawniczych na Wydziale Prawa i Administracji UJ, uwzględniającej w szczególności: (1) przygotowanie absolwentów prawa do wykonywania tradycyjnych zawodów prawniczych i zmieniające się tendencje na rynku usług prawniczych; (2) przygotowanie absolwentów prawa do pracy w sektorze publicznym, zwłaszcza w organach i urzędach administracji publicznej, organizacjach pozarządowych oraz prowadzenia działalności gospodarczej; (3) standardy nauczania prawa na wiodących uczelniach na świecie; (4) założenia dotyczące kierunków rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego, zawarte we wniosku UJ w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnie Badawcze”; (5) wnioski płynące z szeregu raportów i ankiet, przygotowanych na potrzeby prac Zespołu a dotyczących jakości kształcenia na Wydziale.

Przygotowana przez Zespół dokumentacja składająca się na strategię rozwoju kształcenia w ramach studiów prawniczych „Absolwent 2030” zawiera w szczególności opis idei programowych, zbiór zasad i wytycznych, na których oparty powinien być program studiów, opis pożądanej sylwetki absolwenta studiów prawniczych, raport SWOT studiów prawniczych, określenie modelowych wizji programu studiów prawniczych oraz skonkretyzowanie pożądanego kształtu zmian programowych wraz z rozpisaniem ich na poszczególne etapy wdrażania zmian w przyszłości. Efektem prac Zespołu są Rekomendacje „Absolwent 2030”, które określają wytyczne programowe kształtujące spójną politykę aktualizowania i doskonalenia programu studiów prawniczych w nawiązaniu do Strategii Uczelni oraz Planu strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego. Rekomendacje zostały pozytywnie zaopiniowane przez Wydziałową Komisję Programowo-Dydaktyczną (na posiedzeniu w dniu 12.04.2022 r.), Wydziałową Komisję Doskonalenia Jakości Kształcenia (na posiedzeniu w dniu 26.01.2022 r.) oraz przez Radę Wydziału Prawa i Administracji (na posiedzeniu w

dnia 25.04.2022 r.). Obecnie prowadzone są prace nad wdrożeniem Rekomendacji „Absolwent 2030”, których efektem będą zmiany w programie studiów na kierunku prawo.

d) System jakości kształcenia w Uczelni

Zapewnieniu najwyższej jakości kształcenia na Uczelni jako elementu Strategii Uczelni, służy Uczelniany System Jakości Kształcenia ([link](#)). Zgodnie z koncepcją Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia, tworzy on zbiór procesów, zadań, działań i relacji między nimi, przyczyniających się do poprawy jakości dydaktyki i jakości studiowania. Koncepcja systemu jakości kształcenia Uczelni łączy w sobie dwie perspektywy: studentów i pracowników, posiada dwa wymiary: formalny i nieformalny oraz składa się z czterech przenikających się poziomów: uniwersyteckiego, wydziałowego, programu, przedmiotu.

Na poziomie uniwersyteckim wytycza się kierunek działań dotyczących jakości studiowania i jakości pracy, zgodnych ze strategią uniwersytetu. Opracowuje się akty prawne usprawniające działanie niższych poziomów i dokonuje się analizy działania całego systemu.

Na poziomie wydziału podejmowane są działania dotyczące powoływania i prowadzenia kierunków studiów oraz tworzenia konkretnych rozstrzygnięć w zakresie procesu studiowania. Monitoringiem objęto parametry związane m.in. ze zgodnością programu studiów ze strategią uczelni oraz jednostki, zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej, umiędzynaradawianiem procesu kształcenia, wysokimi kompetencjami kadry dydaktycznej.

Na poziomie programu studiów (w tym na kierunku prawo) główne działania i weryfikacja ich skuteczności dotyczy m.in. analizy przypisanych efektów uczenia się, adekwatności efektów uczenia się do proponowanych metod prowadzenia zajęć, ocen studentów, wyników Oceny Zajęć Studentów, analizy procesu dyplomowania, kompetencji kadry dydaktycznej i analizy obsady poszczególnych zajęć, powiązania badań naukowych z dydaktyką, realizacji programu praktyk studenckich, dostępności zajęć dla studentów. W ramach systemu monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia na kierunku prawo wykorzystuje się także informacje pozyskane w ramach badań i analiz procesu kształcenia realizowanych na poziomie Uczelni przez Centrum Wsparcia Dydaktyki ([CWD](#)) (w tym Barometr Satysfakcji Studenckiej, Ocena zajęć dydaktycznych, Badanie programu studiów, Badanie nauczycieli akademickich, Badanie kandydatów na studia, Monitorowanie losów absolwentów, Ocena pracy administracji).

Na najniższym, najbardziej operacyjnym poziomie systemu jakości kształcenia monitorowaniu podlega strona merytoryczna i organizacyjna realizowanego przedmiotu w ramach programu studiów, w tym analiza ocen studentów czy analiza frekwencji na poszczególnych zajęciach.

Szerzej na temat polityki jakości, przeglądu i doskonalenia programu studiów w Kryterium 10.

Elementem systemu jakości kształcenia na Wydziale są także polityka kadrowa na WPIA UJ (szerzej w Kryterium 4) oraz monitorowanie infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów (szerzej w Kryterium 5).

1.1.2. Koncepcja, cele i jakość kształcenia na kierunku prawo

W strategię przyjętą przez uczelnię, Plan strategiczny rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz w Uczelniany System Jakości Kształcenia wpisują się działania związane z formułowaniem koncepcji i celów kształcenia na kierunku prawo oraz ze stałym dążeniem do doskonalenia programu studiów na tym kierunku.

W roku akademickim 2022/2023 na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizowany jest program przyjęty uchwałą Senatu UJ nr 52/VI/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. (załączniki nr 164 i 165).

Kształcenie na kierunku prawo zakłada uzyskanie szerokiej wiedzy z zakresu różnych dyscyplin prawa, także umiejętności zarówno interpretowania, jak i stosowania przepisów prawnych oraz przygotowanie absolwentów do podjęcia wszystkich rodzajów aplikacji koniecznych do wykonywania zawodów prawniczych, pełnienia funkcji we wszystkich instytucjach wymagających wiedzy prawniczej

oraz do podjęcia dalszego kształcenia w szkole doktorskiej. W ofercie programowej Wydziału znajdują się zajęcia prowadzone w różnych formach, w tym wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty, zajęcia projektowe, seminaria oraz lektoraty z języków obcych. Program studiów opracowany jest w systemie ECTS, co oznacza przypisanie każdemu z przedmiotów kursowych określonej liczby punktów. Do zaliczenia studiów wymagane jest uzyskanie 300 punktów ECTS, natomiast w danym roku co najmniej 60 punktów ECTS. Student ma możliwość profilowania swoich studiów. Istnieje bowiem obowiązek zaliczenia przez studenta 10 przedmiotów obowiązkowych i 11 przedmiotów podstawowych, natomiast wyboru przedmiotów specjalizacyjnych student dokonuje, w zależności od swoich zainteresowań. W trakcie studiów student ma możliwość poznania nie tylko prawa polskiego, lecz także niektórych systemów praw obcych, m.in. w ramach szkół prawa obcego. Praktyczną umiejętność stosowania prawa można doskonalić m.in. w ramach Studenckiej Poradni Prawnej i zajęć warsztatowych. Program przewiduje także odbywanie praktyk studenckich w sądach, prokuraturach, kancelariach prawnych, organach administracji publicznej czy instytucjach i organizacjach pozarządowych.

Celami kształcenia na kierunku prawo są:

- a) przygotowanie prawnicze pod względem wiedzy i umiejętności, pozwalające podjąć pracę w branży prawniczej lub kontynuację nauki na poziomie aplikacji prawniczych;
- b) zapewnienie wiedzy i narzędzi do sprawnego poruszania się w obrębie struktur państwa i organizacji międzynarodowych;
- c) uzyskanie znajomości roli nauk prawnych na tle innych nauk społecznych;
- d) wykształcenie umiejętności myślenia prawniczego, dostrzegania procesów stosowania, tworzenia, interpretacji prawa oraz rozumienia naruszenia prawa;
- e) przygotowanie do podjęcia kariery naukowej w zakresie prawa.

Przyjęta koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo wpisują się w obowiązujący program studiów.

Kluczowe treści programowe dla studiów na kierunku prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) zostały skonstruowane w oparciu o potencjał naukowy i osobowy Wydziału Prawa i Administracji UJ. Ważną rolę w ich opracowywaniu odegrały wyniki analizy potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodu prawniczego (adwokata, notariusza, radcy prawnego, sędziego, prokuratora). W kontekście przywołanych koncepcji i celów kształcenia, do najważniejszych cech programu studiów na kierunku prawo zaliczyć należy:

Po pierwsze, zgrupowanie przedmiotów w ramach 3 modułów: przedmiotów obowiązkowych, przedmiotów podstawowych oraz przedmiotów specjalizacyjnych. Podział ten uzasadniony jest koniecznością zapewnienia różnorodności programu pod kątem tematycznym oraz powiązania dydaktyki z badaniami naukowymi prowadzonymi w ramach poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału prowadzących działalność naukową. Obowiązek zaliczenia przez studenta 10 przedmiotów obowiązkowych oraz 11 przedmiotów podstawowych (z 24 oferowanych w ramach programu), a także zaliczenie wybranych przedmiotów specjalizacyjnych z bogatej oferty programowej zapewnić ma z jednej strony, uzyskanie przez studenta szerokiej wiedzy z zakresu różnych dyscyplin prawa, z drugiej, możliwość profilowania swoich studiów pod kątem zainteresowań naukowych, co pozwala przygotować absolwenta do pracy naukowej, a także pod kątem przyszłej kariery zawodowej. Przedmioty obligatoryjne obejmują przedmioty dotyczące: teorii i dziedzictwa prawnego, prawa materialnego oraz prawa procesowego (wykaz zawarty został w Kryterium 2). Przedmioty podstawowe obejmują przedmioty dotyczące istotnych, z punktu widzenia celów kształcenia i profilu absolwenta, obszarów prawa (takich jak: prawo pracy, prawo gospodarcze publiczne, prawo prywatne gospodarcze czy prawo unijne) oraz elementów otoczenia nauk prawnych (np. socjologia prawa czy polityka gospodarcza). Przedmioty specjalizacyjne stanowią przedmioty powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi przez wyspecjalizowaną kadrę pracowników i swoiste otoczenie przedmiotów obligatoryjnych i podstawowych.

Po drugie, włączenie do oferty programu studiów przedmiotów prowadzonych także w językach obcych (szkoły prawa obcego, przedmioty specjalizacyjne), co służy nabyciu przez studenta kompetencji językowych oraz uzyskaniu wiedzy pozwalającej mu rozumieć inne systemy prawne, a także nabyciu umiejętności interpretacji przepisów w duchu internacjonalizacji i multcentryczności.

Po trzecie, prowadzenie zajęć z wykorzystaniem różnorodnych metod kształcenia, zarówno w formie klasycznego wykładu, jak również w formach interaktywnych, wymagających obecności i aktywności uczestników zajęć. Włączenie treści praktycznych i problemowych w ramach zajęć interaktywnych służy nabyciu umiejętności i kompetencji (w tym kompetencji miękkich) niezbędnych w pracy prawnika. Praktyczną umiejętność stosowania prawa można doskonalić m.in. w ramach Studenckiej Poradni Prawnej, zajęć warsztatowych (np. „Symulacja procesu cywilnego – warsztaty”, „Pax Moot Court – workshop”, „Proces karny w praktyce – warsztaty”, „Pisma procesowe z zakresu prawa pracy – warsztaty”, „Pisma procesowe w postępowaniu karnym – warsztaty”, „Praktyczne aspekty współpracy sądowej w sprawach karnych w UE – warsztaty” czy „The Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition – workshop”) oraz, wymaganych programem studiów, praktyk studenckich (wymia praktyk na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w opisie Kryterium 2). Konsekwencją wprowadzania do programu studiów zajęć interaktywnych jest także przeniesienie akcentu w zakresie weryfikacji efektów uczenia się ze sprawdzenia wiedzy na pole sprawdzenia umiejętności poprzez już wykorzystywane lub nowe formy weryfikacji efektów uczenia się, takie jak projekt, esej, egzamin typu open-book (szerzej o innowacyjnych formach weryfikacji efektów uczenia się w opisie Kryterium 3).

Po czwarte, oferowanie w ramach programu studiów przedmiotów ukierunkowanych na uzyskanie przez studentów kompetencji badawczych, zwłaszcza w ramach zajęć seminaryjnych czy tutoringów, tak aby przygotować absolwenta do podjęcia dalszego kształcenia, np. w szkole doktorskiej.

W końcu, program studiów odnosi się także do organizacji procesu kształcenia. Zajęcia na kierunku prawo mogą być prowadzone w formie stacjonarnej, zdalnej lub hybrydowej, a także w mini-cyklu lub maxi-cyklu. Między innymi te sposoby prowadzenia zajęć służą uelastycznieniu procesu kształcenia o czym szerzej w Kryterium 1 pkt 1.6 .

Szerzej na temat programu studiów na kierunku prawo stacjonarne i niestacjonarne oraz jego realizacji w opisie Kryterium 2.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo uwzględniają zakładaną sylwetkę absolwenta, funkcjonującego w określonym otoczeniu społeczno-gospodarczym (szerzej w Kryterium 1 pkt 1.5).

Przyjęta koncepcja i cele kształcenia znajduje odzwierciedlenie w kierunkowych efektach uczenia się (szerzej w opisie Kryterium 1 pkt 1.7.). Efekty uczenia się w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych osiągnąć przez absolwentów prawa są także odpowiedzią na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i umożliwiają spełnienie oczekiwań, jakie stawia się współczesnym prawnikom (opis profilu absolwenta zawarty został w Kryterium 1 pkt 1.5).

Tak ukształtowany program na kierunku prawo pod względem koncepcji i celów kształcenia oraz z uwzględnieniem efektów uczenia się wpisuje się w misję i cele strategiczne Uczelni, wyrażone zarówno w Strategii Rozwoju UJ na lata 2014-2020, jak i nowej Strategii UJ przyjętej na lata 2021-2030, których najważniejszymi założeniami były i nadal są:

- a) najwyższa jakość badań naukowych i integracja dydaktyki i badań naukowych (szerzej na temat jakości badań naukowych i ich związku z kształceniem na kierunku prawo w opisie Kryterium 1 pkt 1.3);
- b) współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (szerzej w Kryterium 6) oraz
- c) umiędzynarodowienie procesu kształcenia (szerzej w Kryterium 7).

Wymienione elementy strategii wdrażane na kierunku prawo służą zapewnieniu najwyższej jakości kształcenia, co również stanowi element poprzedniej, jak i obecnej strategii UJ.

O wysokiej jakości kształcenia na kierunku prawo świadczą przede wszystkim wyniki zdawalności na aplikacje prawnicze oraz wyniki uzyskiwane w ogólnopolskich rankingach.

Niezmienne od 2006 r. absolwenci Wydziału Prawa i Administracji UJ osiągają najwyższą zdawalność w egzaminach na aplikacje: adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą, jak również w rekrutacji do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (aplikacja sędziowska i prokuratorska).

Wydział zajmuje także od lat wysoką pozycję w ogólnopolskim rankingu Wydziałów Prawa przygotowanym przez "Rzeczpospolitą", rankingu „Perspektyw” oraz rankingu „Dziennika Gazeta Prawna” (zob. załącznik 1.5: Aplikacje i Rankingi WPIA 2017-2022).

W celu utrzymania wysokiej jakości kształcenia na kierunku prawo oraz mając na uwadze zmieniającą się rzeczywistość, a także nowe wyzwania i problemy związane z postępem cywilizacyjnym, gospodarczym, społecznym, technologicznym, a także kierunki rozwoju nauki i nauczania, Wydział przygotował przywołaną już wyżej długoterminową strategię kształcenia na kierunku prawo pod nazwą „Absolwent 2030”. Założenia reformy studiów prawniczych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego uwzględniają:

- a) zakładaną sylwetką Absolwenta 2030, funkcjonującego w określonym otoczeniu społecznym i cywilizacyjnym, w czasach globalizacji i rozwoju nowych technologii,
- b) uwarunkowania Uniwersytetu 2030, w szczególności potencjał intelektualny uczelni, względ na dziedzictwo i możliwości rozwoju Uniwersytetu,
- c) funkcjonowanie naukowców, dydaktyków i studentów w przestrzeni międzynarodowej (internacjonalizacja),
- d) interdyscyplinarność w podejściu do kształcenia prawniczego,
- e) Integralność trzech misji Uniwersytetu 2030: badań naukowych, dydaktyki i transferu wiedzy do otoczenia społeczno-gospodarczego,
- f) innowacyjność programu studiów, w szczególności zastosowanie nowych technologii w nauczaniu i nauczanie o rozwoju nowych technologii, a także potrzebę reagowania na aktualne problemy społeczne,
- g) plany rozwoju priorytetowych obszarów badawczych, w szczególności: społeczeństwo przyszłości (*FutureSoc*), dziedzictwo kulturowe (*Heritage*), świat cyfrowy (*DigiWorld*) i człowiek w środowisku (*Anthropocene*).

Pod względem koncepcji kształcenia zreformowane studia prawnicze będą więc także wpisywały się w cele strategiczne i misję uczelni, wytyczoną w Strategii Rozwoju UJ do 2030 r., a także w Plan strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Szerzej o najważniejszych kierunkach zmian w opisie: Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1.

1.2. Przyporządkowanie ocenianego kierunku do dyscypliny nauki prawne

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Zgodnie z programem studiów na kierunku prawo, stanowiącym załącznik do Uchwały Senatu UJ nr 52/VI/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r. (załączniki nr 164 i 165), kierunek prawo został przyporządkowany do dyscypliny „nauki prawne” w 100%. Przyjęte rozwiązanie koresponduje nie tylko z profilem absolwenta kierunku prawo jako osoby posiadającej przygotowanie prawnicze pod względem wiedzy i umiejętności, pozwalające na kontynuację nauki na poziomie aplikacji prawniczych, pełnienie funkcji we wszystkich instytucjach wymagających wiedzy prawniczej czy podjęcie dalszego kształcenia w szkole doktorskiej. Odzwierciedla ono także potencjał naukowy i naukowo-badawczy Wydziału oraz gwarantuje powiązanie kształcenia na kierunku prawo z prowadzoną na Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne. Wpisuje się tym samym w element strategii uczelni tworzenia programów kształcenia zorientowanych na integrację z prowadzeniem badań z

wykorzystaniem wyników badań naukowych. Badania w zakresie nauk prawnych pozostają w merytorycznych związkach z naukami historycznymi, filozoficznymi, socjologicznymi czy psychologicznymi. Stąd w programie studiów oferowane są także przedmioty interdyscyplinarne, łączące prawo z psychologią, socjologią, filozofią, na studiach stacjonarnych także ze szczegółowymi naukami penalnymi, np. ekspertyza sądowa, medycyna sądowa. Wynika to z potrzeby nauczania w dyscyplinie nauki prawne na tle innych nauk i nauczania z uwzględnieniem relewantnego kontekstu.

1.3. Związek kształcenia z prowadzoną na Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne, w tym główne kierunki działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie do której kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejsze osiągnięcia naukowe uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będące wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), a także sposoby wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach.

W Strategii rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego do roku 2030, przyjętej uchwałą Senatu UJ nr 71/VI/2021 z 26 czerwca 2021 r. ([link](#)), w zakresie celu I określonego jako „Doskonałość naukowa” przyjęto, że na Uniwersytecie Jagiellońskim prowadzone są badania naukowe na najwyższym poziomie, w tym badania interdyscyplinarne i międzydziedzinowe, o znaczącym wkładzie w poszerzanie aktualnych horyzontów wiedzy. Cel ten jest wynikiem konsekwentnej polityki Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie prowadzenia badań naukowych, czego efektem było przyznanie UJ w 2019 r. dodatkowego finansowania w ramach programu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza i podpisanie w dniu 16 grudnia 2019 r. z Ministrem Szkolnictwa Wyższego i Nauki umowy określającej warunki realizacji programu „Inicjatywa Doskonałości - Uczelnia Badawcza” w latach 2020 – 2025. Jednym z celów programu IDUB jest podniesienie poziomu jakości prowadzonej działalności badawczej. Program IDUB realizowany na Uniwersytecie Jagiellońskim opiera się na zasadzie czterech „I” - internacjonalizacji, interdyscyplinarności, integracji i innowacyjności. Szczególnie warta podkreślenia jest zasada integracji, która nakazuje łączyć ze sobą różne wymiary misji Uniwersytetu, w tym badania naukowe i dydaktykę.

Do tak zakreślonych celów nawiązuje przyjęta przez Radę Dyscypliny Nauki prawne uchwała w sprawie Planu strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne (uchwała nr 74/III/2021 z 15 marca 2021 r. - **zob. załącznik 1.3 do raportu**), w zakresie której badania prowadzone są przede wszystkim przez nauczycieli akademickich pracujących na Wydziale Prawa i Administracji. Strategia rozwoju dyscypliny nauki prawne jest w pełni zbieżna ze strategią rozwoju Uniwersytetu i opiera się na czterech założeniach:

- a) Badania prowadzone w ramach nauk prawnych powinny stanowić odpowiedź na najważniejsze wyzwania teoretyczne i praktyczne związane z prawem, w szczególności zaś te, które wywoływane są przez globalne zmiany cywilizacyjne oraz rozwój nauki i technologii.
- b) Należy stworzyć ekosystem badawczy, który pozwoli w pełni uwolnić potencjał badawczy pracowników naukowych prowadzących badania w zakresie nauk prawnych.
- c) Strategia uwzględnia specyfikę nauk prawnych, a w szczególności ich bezpośredni związek z praktyką prawniczą oraz ważną rolę prawa w kształtowaniu postaw społecznych i obronie fundamentalnych wartości.
- d) Zgodności rozwoju dyscypliny nauki prawne z programem Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim, a w szczególności z prowadzeniem badań w zakresie priorytetowych obszarów badawczych w zgodzie z zasadą czterech „I”.

W strategii rozwoju dyscypliny nauki prawne zostało określonych sześć obszarów priorytetowych, a mianowicie: zagadnienia związane z wyzwaniami, jakie przed prawem stawia dynamiczny rozwój technologiczny oraz postępy nauki (Prawo przyszłości); zagadnienia związane z wpływem

historycznego rozwoju prawa na współczesne systemy prawne (Dziedzictwo prawne); zagadnienia związane z podstawami systemu prawa: zasady prawa, wartości chronione przez prawo, prawo europejskie, prawo konstytucyjne (Fundamenty prawa); zagadnienia związane ze sposobami rozstrzygania sporów prawnych, m.in. efektywność procedur prawnych, ADR, negocjacje prawnicze (Rozstrzyganie sporów); zagadnienia związane ze wszystkimi wymiarami zrównoważonego rozwoju wg klasyfikacji ONZ, a także kwestie zrównoważenia finansowego i dobrostanu (*well-being*) psychicznego (Zrównoważony rozwój); zagadnienia związane z globalizacją prawa oraz komparatystyką prawniczą (Prawo globalne).

Wśród zasad, wedle których prowadzone mają być badania w obszarach priorytetowych, strategia rozwoju dyscypliny przyjmuje zasadę integracji, głoszącą, że badania naukowe prowadzić należy w ścisłym związku z innymi wymiarami misji Uniwersytetu: dydaktyką (np. poprzez kształcenie, którego podstawą są badania naukowe) oraz zaangażowaniem Uniwersytetu w otoczeniu społeczno-gospodarczym (projekty społeczne, współpraca z gospodarką, popularyzacja wiedzy). Takie wielowymiarowe działania wpływają pozytywnie na zakres, innowacyjność oraz jakość prowadzonych badań, a także jakość kształcenia na kierunku prawo.

Wskazane sześć obszarów priorytetowych znajdują odzwierciedlenie w programie studiów na kierunku prawo.

Jak wyżej podkreślono w programie studiów zostały wyróżnione przedmioty obligatoryjne i podstawowe, które powiązane są z badaniami naukowymi w obszarze Dziedzictwa prawnego (np. „Prawo rzymskie”, „Powszechna historia państwa i prawa”, „Historia prawa polskiego”, „Historia doktryn polityczno-prawnych”, „Historia nauki administracji”), Fundamentów prawa (np. „Prawo konstytucyjne”, „Prawo cywilne”, „Prawo karne”, „Prawo administracyjne”, „Prawo ustrojowe Unii Europejskiej”), Rozstrzyganie sporów („Proces karny”, „Postępowanie cywilne”, „Postępowanie administracyjne i sądowniczo-administracyjne”), Prawa globalnego (np. „Prawo międzynarodowe publiczne”, „Prawo prywatne międzynarodowe”), Zrównoważonego rozwoju (np. „Prawo ochrony środowiska w Polsce i w Unii Europejskiej”, „Socjologia prawa”) czy Prawa przyszłości (np. „Prawo własności intelektualnej”).

Dodatkowo w toku studiów student wybiera przedmioty specjalizacyjne z różnorodnej i bogatej oferty obejmującej przedmioty powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi przez wyspecjalizowaną kadrę pracowników, obejmującymi szczegółowe zagadnienia powiązane z przywołanymi priorytetowymi obszarami badawczymi. Przykładami mogą być:

- a) przedmioty powiązane z badaniami w obszarze Zrównoważonego rozwoju lub Prawa globalnego (np. „Environmental and Energy Law”, „Refugee Law: International, European and Polish”, „Porównawcze prawo antydyskryminacyjne – konwersatorium”, „Podstawy prawa podatkowego Unii Europejskiej” „Międzynarodowe prawo humanitarne”, „Międzynarodowe prawo handlowe”, także przedmioty oferowane w ramach szkół praw obcych oraz prowadzone przez profesorów z zagranicznych uczelni);
- b) przedmioty, w ramach których omawiane są zagadnienia związane ze sposobami rozstrzygania sporów prawnych, w tym ADR, negocjacje prawnicze (np. „Mediacja w sprawach międzynarodowych – warsztat”, „Sztuka negocjacji prawniczych”, „Spory prawnicze: teoria i praktyka – konwersatorium”);
- c) przedmioty powiązane z obszarem Prawa przyszłości (np. „Prawo internetu i treści cyfrowych – warsztat”, „Wyzwania współczesności - klimat, nierówności, populizm, dezinformacja”, „Experimental Jurisprudence - Guilty Minds”, „Tech Law and Social Media”, „Robots and crimes”).

1.3.1. Wysoka jakość prowadzonych badań

O wysokim poziomie prowadzonych badań na Wydziale Prawa i Administracji w zakresie nauk prawnych świadczy kilka faktów:

a) Wysoka ocena uzyskana w ramach ewaluacji działalności naukowej

Wydział Prawa i Administracji UJ otrzymał kategorię naukową A+ w ramach parametrycznej oceny przeprowadzonej w 2017 r. (decyzja o przyznaniu kategorii A została uchylona wyrokiem WSA w Warszawie z 29 marca 2019 r. sygn. II SA/W 1306/18, a po ponownym rozpatrzeniu sprawy Minister Szkolnictwa Wyższego i Nauki przyznał kategorię A+ decyzją z 24 grudnia 2019 r. DN.WEN.403.304.2019).

W ewaluacji działalności naukowej przeprowadzonej w 2022 r. dyscyplina nauki prawne w Uniwersytecie Jagiellońskim otrzymała ocenę A (decyzja Ministra Edukacji i Nauki DN-WEN.702.93.2022 z dnia 27 lipca 2022 r.; od tej decyzji Uniwersytet złożył odwołanie, jednak Minister Edukacji i Nauki podtrzymał ocenę A dla dyscypliny nauki prawne w swojej decyzji z dnia 16 marca 2023 r. DN.WEN.702.93.2022).

b) Duża liczba wniosków składanych do podmiotów finansujących badania naukowe (krajowych i zagranicznych) oraz duża liczba prestiżowych projektów badawczych realizowanych na Wydziale Prawa i Administracji.

Pracownicy jednostki uzyskują i realizują prestiżowe projekty zarówno naukowe, jak też dydaktyczne także z funduszy zewnętrznych, co pokazuje wysoki poziom profesjonalizmu oraz jakości prowadzonych badań naukowych. Przykładowo można wskazać następujące projekty naukowe realizowane przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku prawo: MAESTRO, OPUS, PRELUDIUM, PRELUDIUM Bis, MINIATURA, SONATA BIS, SONATA, HARMONIA, Diamentowy Grant, FUNDUSZ WYSZEHRADZKI, NAWA, CELSA, JUST. Ponadto należy wskazać na następujące projekty dydaktyczne, w których biorą udział osoby prowadzące zajęcia na kierunku prawo: „Transport Law in the EU” (jednostka finansująca: Komisja Europejska, w ramach Programu Erasmus+, Jean Monnet Activities, Jean Monnet Module), „Sustainability and Climate Change in EU Law” (grant Erasmus Jean Monnet Module, współfinansowany przez WPiA UJ), „eGovernment - European challenges for public administration in EU” (jednostka finansująca: Komisja Europejska, w ramach Programu Erasmus+).

zob. załącznik 1.6: Projekty badawcze i edukacyjne WPiA – statystyka zawiera informacje o:

- liczbie wniosków o projekty badawcze złożonych przez pracowników WPiA w latach 2020-2022,
- liczbie projektów badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPiA UJ w latach 2020-2022,
- najważniejszych projektach badawczych realizowanych w latach 2020-2022 na WPiA UJ.

zob. załącznik 1.7: Projekty realizowane na WPiA 2020 (Szczegółowe informacje o projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPiA – stan na 2020-12-31)

zob. załącznik 1.8: Projekty realizowane na WPiA 2021 (Szczegółowe informacje o projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPiA – stan na 2021-12-31)

zob. załącznik 1.9: Projekty realizowane na WPiA 2022 (Szczegółowe informacje o projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPiA – stan na 2022-12-31)

c) Znaczna liczba publikacji naukowych, w tym ogłoszonych w wydawnictwach II poziomu oraz artykułów naukowych ogłoszonych w zagranicznych czasopismach naukowych za co najmniej 100 punktów według wykazu czasopism naukowych

Łączna liczba publikacji naukowych pracowników WPiA UJ za lata 2019 – 2022 wynosi 2957 pozycji.

W tym dorobku wyróżnić należy publikacje ogłoszone w wydawnictwach II poziomu oraz artykuły naukowe ogłoszone w zagranicznych czasopismach naukowych za co najmniej 100 punktów według wykazu czasopism naukowych.

Liczbę monografii, rozdziałów w monografiach i redakcji monografii wydanych w wydawnictwach II poziomu nauczycieli akademickich z WPiA w latach 2019-2022 prezentuje poniższa tabela (Dane oraz linki do Repozytorium UJ zawarte zostały w załączniku 1.10 Monografie II poziom WPiA).

Autorstwo monografii	Autorstwo rozdziału w monografii	Redakcja monografii	Tłumaczenie monografii
3	55	7	1

Tabela 4 Monografie II poziomu pracowników WPiA UJ

W latach 2019-2022 nauczyciele akademicki z WPiA opublikowali 34 artykuły w zagranicznych czasopismach naukowych za co najmniej 100 punktów.

Dane bibliograficzne oraz linki do Repozytorium 34 artykułów w zagranicznych czasopismach naukowych za co najmniej 100 punktów w załączniku nr 1.11: Czasopisma 2019-2022 WPiA.

Więcej informacji na temat zagranicznych publikacji nauczycieli akademickich zatrudnionych na WPiA UJ zawartych jest w Kryterium 7 pkt 7.6.3 raportu.

Warto podkreślić, że według badań przeprowadzanych w Internecie przez Altmetric Attention Score artykuł dr hab. I. Karasek-Wojciechowicz „Reconciliation of anti-money laundering instruments and European data protection requirements in permissionless blockchain spaces”, ogłoszony w Journal of Cybersecurity, Volume 7, Issue 1, 2021 (Oxford University Press) znajduje się wśród 25% wszystkich najczęściej czytanych publikacji spośród ogłoszonych kiedykolwiek w czasopismach Oxford University Press (zob. <https://oxfordjournals.altmetric.com/details/112946913#twitter-demographics>).

d) Wpływ, jaki prowadzone na WPiA badania w zakresie nauk prawnych mają na otoczenie społeczno-gospodarcze, co zostało potwierdzone najlepszym wynikiem w kryterium trzecim wśród wszystkich podlegających ocenie jednostek w ramach ewaluacji działalności naukowej przeprowadzonej w 2022 r.

Wpływ badań prowadzonych przez WPiA UJ w zakresie nauk prawnych na szeroko rozumiane otoczenie społeczno-gospodarcze widoczny jest także w działaniach poświęconych popularyzacji nauki, edukacji masowej, czy dyskusjom publicznym. W tym pierwszym zakresie wyróżnić warto realizowaną przez the Future Law Lab podcast „Prawo przyszłości”, w ramach której jak dotąd ukazało się 25 odcinków (zob. <https://open.spotify.com/show/OgKfmVgj8NifLn6b4ExPb>). Na kanale youtube Copernicus (zob. <https://www.youtube.com/@CopernicusCenter>) znajduje się z kolei kilkadziesiąt nagrań wykładów i rozmów poświęconych prawu i relacjom między prawem a innymi dziedzinami refleksji. Wiele z tych nagrań zebrało po kilkanaście tysięcy wyświetleń.

W zakresie edukacji masowej, pracownicy WPiA przygotowali i opublikowali na platformie Copernicus College (www.copernicuscollege.edu.pl) szereg kursów poświęconych prawu. Każdy kurs składa się z 6-12 wykładów. Jak dotąd opublikowano kursy: „Gospodarcze prawo danych”, „Wprowadzenie do sztucznej inteligencji i prawa”, „Wartości w świecie cyfrowym”, „Cyfryzacja a dobra intelektualne”, „Cyfryzacja a compliance i prawo”, „Metodologia nauk prawnych”, „Nauki o umyśle a prawo i moralność”, oraz „Wprowadzenie do prawa karnego”.

Przykładem animowania przez pracowników Wydziału dyskusji w sferze publicznej były organizowane w trakcie epidemii COVID-19 otwarte zebrania naukowe Katedry Prawa Karnego, w których uczestniczyło po kilkaset osób, w tym wielu wybitnych prawników z całej Polski, zaś nagrania z prowadzonych dyskusji dostępne na kanale YouTube mają po kilka tysięcy wyświetleń (np. nagranie z zebrania naukowego z dnia 3 kwietnia 2020 r. na temat „Stany nadzwyczajne - Perspektywa

konstytucyjna Q&A” zostało wyświetlone 9.566 razy, zob. <https://www.youtube.com/watch?v=3Tr3U-T08RY>; nagranie z zebrania naukowego z dnia 27 marca 2020 r. na temat „Stany nadzwyczajne – ograniczenia praw i wolności podmiotowych oraz sankcje karne” zostało wyświetlone 6.704 razy, zob. <https://www.youtube.com/watch?v=doFm6yZv6SM>; nagranie z zebrania naukowego z dnia 6 listopada 2020 r. na temat „Czy nastąpiła zmiana karalności przerywania ciąży?” zostało wyświetlone 3.950 razy, zob. <https://www.youtube.com/watch?v=ovuyUUm6t4c>; nagranie z zebrania naukowego z dnia 3 grudnia 2021 r. na temat „Kryzys humanitarny na granicy – perspektywa prawa karnego” zostało wyświetlone 3.435 razy, zob. <https://www.youtube.com/watch?v=wpLTyj6-rE>). Należy podkreślić, że tematyka zebrań poświęcona była aktualnym, ważnym problemom prawnym, co dodatkowo podnosiło znaczenie przeprowadzanej publicznie dyskusji.

e) Przyznane nagrody i wyróżnienia nauczycielom akademickim pracującym na WPIA za działalność naukową

Za osiągnięcia naukowe nauczyciele akademicy pracujący na WPIA UJ otrzymywali w ostatnich latach różne prestiżowe nagrody, co przedstawiają zamieszczone poniżej dane.

Nagrody:

– Nagrody przyznane za najlepsze prace doktorskie i habilitacyjne w latach 2018-2022

Rozprawa doktorska dra Michała Markiewicza pt. „Zarząd wspólnym prawem autorskim” otrzymała w 2018 r. nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w konkursie na najlepszą pracę z zakresu prawa własności intelektualnej, zorganizowanym przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

Nagroda III stopnia dla dra Przemysława Roguskiego za rozprawę doktorską pt. „Cyberoperacje w świetle prawa międzynarodowego” w organizowanym przez MON konkursie im. Mariana Rejewskiego w 2019 r. na najlepsze prace doktorskie w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Nagroda Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki w 2020 r. za najlepszą rozprawę habilitacyjną dla dr hab. J. Ożegalskiej-Trybalskiej za monografię „Ograniczenia ochrony patentowej a naruszenie patentu”, Warszawa 2019, w konkursie organizowanym przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

III Nagroda Ministra Rozwoju i Technologii dla dra Konrada Gliścińskiego za rozprawę doktorską pt. „Ustawowe konstrukcje treści praw na dobrach niematerialnych w dobie globalizacji. Analiza krytyczna na podstawie prawa autorskiego i prawa patentowego” w konkursie na najlepszą pracę naukową na temat własności intelektualnej w 2021 r., zorganizowanym przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej.

– Stypendia Ministra Edukacji i Nauki (wcześniej MSWiN) dla wybitnych młodych naukowców w latach 2018-2022

W latach 2018-2022 5 nauczycieli akademickich z Wydziału Prawa i Administracji uzyskało stypendium Ministra dla wybitnych młodych naukowców.

Lp.	nazwisko	imię	umowa od	umowa do
1	Blicharz	Grzegorz	13.11.2018	31.10.2021
2	Dyrda	Adam	13.11.2018	31.10.2021
3	Laskowska-Litak	Ewa	08.11.2018	31.10.2021

4	Małecki	Mikołaj	03.02.2020	03.02.2023
5	Mamak	Kamil	01.10.2022	30.09.2025

Tabela 5 Stypendia MEiN dla wybitnych młodych naukowców

– **Nagrody w konkursie „Państwa i Prawa” za najlepsze prace habilitacyjne i doktorskie w latach 2018-2022**

Nauczyciele akademicki pracujący na WPiA UJ otrzymywali kilka nagród w konkursie „Państwa i Prawa” w latach 2018 – 2022.

Drugą nagrodę za najlepszą rozprawę habilitacyjną w LIII Konkursie (2018 r.) otrzymała dr hab. Anna Tischner za monografię pt. „Kumulatywna ochrona wzornictwa przemysłowego w prawie własności intelektualnej”.

Pierwszą nagrodę za najlepszą rozprawę habilitacyjną w LIV Konkursie (2019 r.) otrzymał dr hab. Adam Dyrda za monografię pt. „Spory teoretyczne w prawoznawstwie. Perspektywa holistycznego pragmatyzmu”.

Pierwszą nagrodę za najlepszą rozprawę habilitacyjną w LVI Konkursie (2021 r.) otrzymał dr hab. Wojciech Ciszewski za monografię pt. „Zasada neutralności światopoglądowej państwa”.

– **Nagrody za książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości**

Wyróżnienie w X edycji konkursu wydawnictwa Wolters Kluwer i „Przeglądu Sądowego” na książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości w 2018 r. otrzymał dr Mikołaj Małecki za monografię pt. „Przygotowanie do przestępstwa. Analiza dogmatycznoprawna”, Warszawa 2016.

W XIV edycji konkursu wydawnictwa Wolters Kluwer Polska i „Przeglądu Sądowego” na książkę prawniczą najbardziej przydatną w praktyce wymiaru sprawiedliwości w 2021 roku pierwszą nagrodę uzyskała monografia dra Andrzeja Olasia zatytułowana „Zarzut potrącenia w procesie cywilnym”, Warszawa 2021, zaś nagrodę specjalną - praca zbiorowa przygotowana przez pracowników i doktorantów WPiA w osobach M. Araszkiewicza, M. Biskupskiego, A., M. Florczak-Wątor, F. Gołbę, A. Grabowskiego, J. Holocher, D. Kowalską, J. Kret, M. Krzemińskiego, Z. Krzykalską, B. Krzyżewską, M. Łatacz, R. Michalczak, M. Michalską, M. Pach, O. Pogorzelskiego, K. Ptak, M. Atienza pt. „Argumenty i rozumowania prawnicze w konstytucyjnym państwie prawa”, red. Monika Florczak-Wątor, Andrzej Grabowski, Kraków 2021.

– **Nagroda Narodowego Centrum Nauki**

Prof. dr hab. Bartosz Brożek otrzymał w 2018 r. prestiżową Nagrodę Narodowego Centrum Nauki ([Nagroda Narodowego Centrum Nauki \(ncn.gov.pl\)](https://ncn.gov.pl)).

– **Nagrody Rektora UJ w latach 2018-2022:**

za osiągnięcia naukowe

Nagrody indywidualne I stopnia – 7

Nagrody indywidualne II stopnia – 26

Nagrody indywidualne III stopnia – 44

Nagrody zespołowa II stopnia – 21

Nagrody zespołowa III stopnia – 10

za całokształt dorobku

Nagrody indywidualne I stopnia – 5

Nagrody indywidualne II stopnia – 4

za osiągnięcia organizacyjne

- Nagrody indywidualne I stopnia – 2
- Nagrody indywidualne II stopnia – 5
- Nagrody indywidualne III stopnia – 3
- Nagrody zespołowa II stopnia – 5
- Nagrody zespołowa III stopnia – 8

za osiągnięcia dydaktyczne

- Nagrody indywidualne II stopnia – 2
- Nagrody indywidualne III stopnia – 2
- Nagrody zespołowa II stopnia – 4
- Nagrody zespołowa III stopnia – 4

– **Awanse naukowe nauczycieli akademickich pracujących na Wydziale Prawa i Administracji UJ**

Wysoka jakość prowadzonych przez nauczycieli akademickich pracujących na WPiA UJ przyczynia się do awansów naukowych.

W latach 2018-2022 13 nauczycieli akademickich pracujących na WPiA uzyskało tytuł profesora.

2018	2019	2020	2021	2022
3	2	3	4	1

Tabela 6 Liczba uzyskanych tytułów profesora

W latach 2018-2022 25 nauczycieli akademickich pracujących na WPiA uzyskało stopień doktora habilitowanego.

2018	2019	2020	2021	2022
5	4	8	5	3

Tabela 7 Liczba uzyskanych stopni doktora habilitowanego

Wsparciem dla pracowników była polityka dofinansowywania ze środków WPiA publikacji naukowych stanowiących podstawę nadania tytułu lub stopnia naukowego (rozpraw habilitacyjnych i tzw. książek profesorskich).

Do wejścia w życie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce na stanowisku asystenta zatrudniane były praktycznie wyłącznie osoby posiadające stopień doktora. Ponieważ obowiązująca ustawa wymusiła zmianę tej polityki, stopniowo zwiększa się liczba magistrów zatrudnionych na stanowisku asystenta. Tym niemniej w wielu ogłaszanych konkursach zgłaszają się osoby, które już posiadają stopień doktora. Tym należy tłumaczyć niewielką liczbę nadawanych stopni doktora osobom zatrudnionym na WPiA jako asystenci. W jednym przypadku stopień doktora uzyskał pracownik niebędący nauczycielem akademickim.

W latach 2018 – 2022 8 nauczycieli akademickich pracujących na WPiA uzyskało stopień doktora

2018	2019	2020	2021	2022
0	1	1	2	4

Tabela 8 Uzyskane stopnie doktora przez pracowników WPiA UJ

Załącznik 1.12 Awanse naukowe WPiA zawiera:

- listę nauczycieli akademickich pracujących na WPiA, którzy w latach 2018-2022 uzyskali tytuł profesora,
- listę nauczycieli akademickich pracujących na WPiA, którzy w latach 2018-2022 uzyskali stopień doktora habilitowanego,
- listę pracowników, którzy uzyskali stopień doktora w trakcie zatrudnienia w UJ oraz tych, którzy uzyskali stopień doktora jako doktoranci, a następnie zostali zatrudnieni w UJ.

f) Profesorowie wizytujący

Wydział Prawa i Administracji UJ jest rozpoznawalną w Europie i na świecie jednostką prowadzącą działalność naukową w zakresie nauk prawnych. Dlatego na WPiA UJ chętnie przyjeżdżają zagraniczni profesorowie ramach programu profesur wizytujących (zob. <https://dwm.uj.edu.pl/visiting-professors>). W latach 2019-2023 na WPiA UJ prowadziło zajęcia 7 zagranicznych profesorów wizytujących.

W ramach projektu DIGITALIZED! realizowanego na WPiA w latach 2019 – 2022 zorganizowane zostały w Krakowie tzw. Masterclasses dla studentów UJ oraz innych uczelni zrzeszonych w ramach stowarzyszenia UNA Europa. Tygodniowe intensywne kursy prowadzili profesorowie: Davide Carneiro, Michael Rovatsos, Henry Prakken oraz Matti Pohjonen.

Więcej informacji na temat zajęć prowadzonych przez zagranicznych profesorów zawartych jest w Kryterium 7 pkt 7.4 raportu.

g) Prestiżowe funkcje pełnione przez nauczycieli akademickich pracujących na WPiA UJ

Nauczyciele akademicy z WPiA pełnią odpowiedzialne funkcje w międzynarodowych trybunałach i sądach: Międzynarodowym Trybunale Karnym w Hadze, Europejskim Trybunale Praw Człowieka, Sądzie Unii Europejskiej, Stałym Trybunale Arbitrażowym w Hadze, Trybunale Koncylacji i Arbitrażu OBWE. Więcej informacji na temat pełnionych funkcji w międzynarodowych sądach i trybunałach przez nauczycieli akademickich WPiA UJ zawartych jest w opisach Kryterium 6 oraz Kryterium 7 raportu.

Nauczyciele akademicy pracujący na WPiA UJ są cenieni za prowadzoną działalność naukową. O pozycji naukowej badaczy z WPiA UJ może świadczyć wybór na członków Komitetu Nauk Prawnych PAN. W kadencji 2020 – 2023 członkami Komitetu Nauk Prawnych PAN jest 4 nauczycieli akademickich zatrudnionych aktualnie na WPiA UJ (prof. dr hab. F. Longchamps de Berier, prof. dr hab. J. Pisuliński, dr hab. Z. Cwiąkalski, prof. UJ, dr hab. J. Raglewski, prof. UJ) oraz 2 emerytowanych profesorów UJ.

Dr hab. Anna Tischner, prof. UJ, pełniła w latach 2016-2022 funkcję członka zarządu (Executive Committee) międzynarodowego stowarzyszenia naukowego zrzeszającego naukowców i wykładowców prawa własności intelektualnej ATRIP - International Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property.

Prof. dr hab. Fryderyk Zoll był członkiem komitetu wykonawczego (the Executive Committee) Europejskiego Instytutu Prawa w latach 2019-2021, a obecnie jest członkiem rady tegoż Instytutu powołanej w wyborach w 2021 r.

Prof. dr hab. Wojciech Załuski jest członkiem zarządu (Executive Committee) na kadencję 2019-2023 stowarzyszenia International Association for Philosophy of Law and Social Philosophy (IVR), założonego w 1909 r.

1.3.2. Wpływ prowadzonych badań na działalność dydaktyczną

Prowadzone w szerokim zakresie badania naukowe przez nauczycieli akademickich pracujących na WPiA UJ mają istotny wpływ na działalność dydaktyczną Wydziału. Przejawia się to w szczególności w dwóch aspektach.

Po pierwsze, w ofercie programowej pojawiają się kursy bazujące na aktualnie prowadzonych badaniach i wpisujące się w najważniejsze trendy w światowej nauce prawa (np. wykład „The mind and the law” prowadzony w Katedrze Filozofii Prawa i Etyki Prawniczej przez dr Ł. Kurka; konwersatorium i warsztaty „Cyfrowa klinika prawa” prowadzone w Katedrze Prawa Cywilnego przez dr hab. P. Tereszkiewicza, prof. UJ, we współpracy z partnerami zagranicznymi: Université Catholique de Lyon, University of Nijmegen, University of Eastern Piedmont w ramach grantu Erasmuss+, 2019-2022, projekt nr 2019-1-FR01-KA203-062630, zob. <https://wpia.uj.edu.pl/techlawclinic-pl>; konwersatorium „Robots and Crimes” prowadzone w Katedrze Prawa Karnego przez dr K. Mamaka; wykład „Sztuczna inteligencja i prawo” prowadzony w Katedrze Teorii Prawa przez dr M. Araszkiewicza).

Po drugie, WPiA UJ rozszerzyło katalog form prowadzenia zajęć w taki sposób, by umożliwić studentom bardziej aktywne, w tym obejmujące udział w badaniach naukowych, sposoby nabywania wiedzy. W wielu katedrach do prowadzonych badań włączani są najlepsi studenci, spośród których następnie rekrutują się przyszli doktoranci. Efektem włączania studentów do prowadzonych badań są publikacje naukowe autorstwa studentów przygotowywane pod kierunkiem nauczycieli akademickich pracujących na WPiA.

zob. załącznik 1.13: Wybrane publikacje studentów WPiA UJ 2019-2022 (zawiera listę/dane bibliograficzne wybranych publikacji studentów prawa).

Najlepsi studenci otrzymywali także możliwość realizacji własnych projektów badawczych w ramach programu „Diamantowy Grant”. W grudniu 2021 r. na WPiA UJ realizowano 12 projektów „Diamantowy Grant”, zaś w grudniu 2022 r. – 5 takich projektów. W tabelach stanowiących załączniki nr 1.7, 1.8, 1.9 do raportu znajduje się informacja o liczbie projektów „Diamantowy Grant” wraz nazwiskami studentów, którzy realizowali te projekty, oraz tytułami projektów.

Po trzecie, studenci mogą uczestniczyć w międzynarodowych projektach, szkołach letnich i seminariach. Przykładem przedsięwzięcia angażującego studentów w badania naukowe był projekt dydaktyczno-naukowy realizowany w ramach Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych UJ (CISK). Centrum wspierało zrekrutowaną grupę studentów różnych kierunków w badaniach dotyczących tożsamości konstytucyjnej. Wsparcie obejmowało opiekę naukową, cykl zajęć wykładowych oraz uruchomione poza programem studiów za zgodą Rady Wydziału Prawa i Administracji UJ warsztaty tematyczne dla studentów. Wyniki badań przedstawiono na seminarium współorganizowanym przez Katedrę Prawa Konstytucyjnego UJ i CISK oraz w ramach publikacji „Interdyscyplinarny wymiar tożsamości konstytucyjnej” (red. M. Florczak-Wątor, M. Krzemiński). Projekt, którego kierownikiem była prof. M. Florczak-Wątor, był finansowany ze środków programu Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Więcej informacji na temat udziału studentów w projektach, szkołach letnich i seminariach międzynarodowych zawartych jest w Kryterium 7 pkt 7.3.3 raportu i pkt 7.6.2.

Szczególnym przedsięwzięciem jest także opisany w Kryterium 7 pkt 7.6.3 innowacyjny projekt Katedry Prawa Karnego UJ i Bradley Fellows Programme w Maurer School of Law, Indiana, USA, oraz program European and International Criminal Law Human Rights in Criminal Proceedings.

Dążenie do indywidualizacji procesu uczenia się studenta jest koniecznością wynikającą ze współczesnych trendów. Dlatego program studiów na kierunku prawo umożliwia przygotowanie studenta do aktywności badawczej, uwzględniając metodę *student-centered learning*, czego wyrazem są także formy kształcenia zakładające możliwość indywidualnej pracy ze studentem.

W trakcie dwuletniego seminarium magisterskiego studenci mają szansę zapoznać się ze standardami pracy naukowej, pogłębić wiedzę oraz poznać najnowsze poglądy doktryny w danej dziedzinie prawa. Koncepcja seminarium prowadzonego na 4. i 5. roku studiów w małych grupach (5-9 uczestników) pozwala pracować studentowi z promotorem przez dwa lata.

Szansą, ale też oczekiwaniem ze strony studentów, jest otrzymywanie wsparcia w zakresie mentoringu i tutoring, pozwalającego na budowanie relacji mistrz – uczeń i szeroko rozumiane doradztwo

naukowe i rozwojowe. W ramach programu Wydział oferuje zajęcia tutoringowe, zarówno na prawie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, które polegają na indywidualnej pracy studenta z tutorem – pracownikiem naszego Wydziału i których celem jest zindywidualizowana praca nad potencjałem studenta, zwiększenie świadomości studenta co do jego zainteresowań oraz mocnych i słabych stron, wpływające na dalszą jego edukację i karierę, a także rozwinięcie umiejętności krytycznego myślenia, samodzielnego zdobywania wiedzy i jej wykorzystywania (interpretowania, wnioskowania, syntezy, prezentacji) oraz komunikacji. To propozycja zarówno dla tych studentów, którzy chcą wsparcia w realizacji planów naukowych i zawodowych, jak również dla osób, które wahają się nad wyborem swojej ścieżki kariery zawodowej. Tutoringowa forma zajęć jest prowadzona przez doświadczonych dydaktyków (szerzej w Kryterium 4). Pilotażowe zajęcia wprowadzone zostały w roku akademickim 2021/2022. Od obecnego roku akademickiego zajęcia te stanowią stały element programu studiów. Obecnie zajęcia prowadzone są przez 7 tutorów i uczestniczy w nich 14 studentów, w tym 3 studentów studiów niestacjonarnych. Program ten będzie systematycznie rozwijany w związku z prowadzonym w tym roku szkoleniem w zakresie tutoring, w którym uczestniczy 13 nauczycieli akademickich.

Opis zajęć tutoringowych oraz lista tutorów prowadzących zajęcia w tym roku akademickim dostępne są na stronie WPIA - <https://wpia.uj.edu.pl/tutoring>)

Studenci mogą także rozwijać swoje zainteresowania i kompetencje badawcze poprzez działalność w kołach naukowych oraz organizacjach studenckich. Wspomnieć w tym zakresie należy o działalności Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa oraz kół naukowych zrzeszonych w Towarzystwie Biblioteki Słuchaczy Prawa ([link](#)). TBSP UJ prowadzi intensywną działalność naukowo-dydaktyczną za pośrednictwem swoich kół, które co roku organizują wiele spotkań, warsztatów, prelekcji, wykładów, konferencji i seminariów. Jednym z filarów Towarzystwa jest też działalność publikacyjna, na którą składają się m.in. Zeszyty Naukowe TBSP UJ oraz Internetowy Przegląd Prawniczy, jak również wydawane repetytoria dla studentów. Studenci Wydziału angażują się także w działalność organizacji obejmujących zakresem swojej aktywności całą Uczelnię.

Szersze informacje dotyczące współpracy kół naukowych z otoczeniem społeczno-gospodarczym opisane zostały w Kryterium 6; natomiast informacje dotyczące aktywności kół naukowych w kontekście umiędzynarodowienia w Kryterium 7 pkt 7.3.

Absolwenci, którzy uzyskali tytuł zawodowy magistra na kierunku prawo mogą kontynuować ścieżkę kariery rekrutując się do Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych UJ.

Jak podkreślono, zgodnie z programem studiów na kierunku prawo, stanowiącym załącznik do Uchwały Senatu UJ nr 52/VI/2022 z dnia 29 czerwca 2022 r., kierunek ten został przyporządkowany do dyscypliny „nauki prawne” w 100%. W tej dyscyplinie pracownicy Wydziału Prawa i Administracji UJ występują w podwójnej roli - naukowca i dydaktyka. Zasadą jest, iż osoby prowadzące zajęcia z danego obszaru prawa są jednocześnie uznanymi autorami opracowań naukowych, w tym dydaktycznych.

zob. załącznik 1.14: Podręczniki i skrypty WPIA UJ 2019-2023 (zawiera dane oraz linki do Repozytorium opracowań o charakterze dydaktycznym pracowników jednostki).

Prezentowana studentom wiedza spełnia wymagania aktualności i rzetelności. Dbłość o aktualność wiedzy i informacji przekazywanych studentom wyraża się we wprowadzaniu do sylabusu przedmiotu informacji dotyczących powiązania treści przedmiotu z badaniami naukowymi oraz literatury przedmiotu, która podlega co rok aktualizacji.

Na wyniki badań, a zatem także na treści prezentowane osobom studiującym na kierunku prawo, istotny wpływ ma to, że wielu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku prawo łączy zatrudnienie na UJ z praktyką stosowania prawa. Wśród kadry istotną część pracowników stanowią osoby wykonujące zawód prawniczy, w szczególności adwokaci, radcowie prawni, sędziowie gwarantujący dogłębną specjalistyczną wiedzę (szerzej w Kryterium 6). Daje to gwarancję zapoznania studentów z aktualnymi problemami w procesie stosowania prawa, dodatkowo ocenianych z różnych perspektyw (sędziego, adwokata czy radcy prawnego).

Dodać również należy, że na Wydziale wyodrębnione są jednostki prowadzące badania naukowe (katedry, zakłady oraz inne jednostki pomocnicze), które jednocześnie oferują przedmioty w ramach programu studiów. Z funkcjonującymi na Wydziale jednostkami badawczymi powiązane są przedmioty obligatoryjne (zestaw 10 przedmiotów, które student musi zaliczyć w toku studiów prawniczych) oraz 24 przedmioty podstawowe dotyczące różnych gałęzi prawa, z których student wybiera 11 przedmiotów, jakie musi zaliczyć w ramach studiów prawniczych. Kanon kształcenia prawniczego uzupełniają przedmioty specjalizacyjne (prowadzone w formach wykładu, konwersatorium, warsztatu, projektu, szkolenia, tutoringu) pokrywające szerokie spektrum dziedzin i dyscyplin prawniczych, związane nierzadko ze skomplikowanymi, szczegółowymi zagadnieniami i badaniami naukowymi prowadzonymi w ramach jednostek Wydziału. Zapewnia to różnorodność programu pod kątem tematycznym oraz powiązanie dydaktyki z badaniami naukowymi.

Wykaz jednostek WPIA UJ dostępny jest na stronie <https://wpia.uj.edu.pl/wydzial/jednostki>; na stronie jednostek zawarte są m.in. informacje o prowadzonych w jednostce badaniach naukowych i dydaktyce.

Suma okoliczności przedstawionych dotychczas uzasadnia wnioszek o tym, że wiedza, umiejętności i kompetencje przekazywane studentom są aktualne, rzetelne oraz powiązane z koncepcją kształcenia.

1.4. Zgodność koncepcji i celów kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy; rola i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowywania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku prawo są odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy i uwzględniają potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zawód prawnika jest elementem ładu społeczno-gospodarczego, dlatego kształcenie na tym kierunku jest obowiązkiem współczesnego Uniwersytetu. Odpowiednie wykształcenie prawnicze ma kluczowe znaczenie dla jakości stanowionego i stosowanego prawa, dla budowania zaufania społecznego do prawa. Autorytet sędziów, adwokatów, radców prawnych i przedstawicieli innych zawodów prawniczych powinien opierać się na wykształceniu i doświadczeniu, dlatego od jakości i rzetelności wykształcenia prawników zależy stabilność państwa i bezpieczeństwo prawne obywateli.

Konstrukcja programu - oparta na kanonie wiedzy prawniczej, obowiązkowej praktyce studenckiej, profilowaniu studiów przez możliwość wyboru, w zależności od zainteresowań studenta, przedmiotów podstawowych i przedmiotów specjalizacyjnych, prowadzonych w językach polskim i obcych, a także różnorodności form prowadzenia zajęć - umożliwia kreatywne, twórcze kształtowanie przez absolwentów własnej drogi przyszłego rozwoju zawodowego, także w organach i instytucjach międzynarodowych, przede wszystkim z uwagi na poziom umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku.

Ustalone dla kierunku prawo efekty kierunkowe w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych umożliwiają spełnienie oczekiwań, jakie można postawić przed współczesnym prawnikiem. Wydział zapewnia bowiem w szczególności wszechstronne wykształcenie prawnicze w zakresie teorii i dogmatyki prawa, możliwość szerokiego wyboru przedmiotów specjalizacyjnych (fakultatywnych), możliwość udziału w zajęciach o charakterze praktycznym, a także możliwość uczestnictwa w wyjazdach zagranicznych, a zwłaszcza podniesienia umiejętności językowych z zakresu prawniczego języka obcego.

O efektywności kształcenia na kierunku prawo z perspektywy otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy świadczą przede wszystkim przywołane wyżej wyróżniające wyniki w rekrutacji na aplikacje prawnicze oraz do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, uzyskiwane przez naszych absolwentów zarówno po studiach stacjonarnych, jak i po studiach niestacjonarnych.

Program jest na bieżąco konsultowany z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Podstawowym forum współpracy WPIA UJ z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów jest Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia

(WKDJK), i działające w jej strukturze Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunkach. Cechą Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia i działających w jej strukturze Zespołów jest udział w nich interesariuszy zewnętrznych (przedstawiciele pracodawców), wewnętrznych (przedstawiciele nauczycieli akademickich WPIA UJ, studentów i doktorantów). Członkami Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia dla kierunku prawo, powołanego na kadencję 2020-2024, są m.in. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie i kierownik Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich KIA, Wicedziekan ds. aplikacji Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, Kierownik Działu Dydaktycznego aplikacji sędziowskiej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie, członek Rady Notarialnej w Krakowie, Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie. Komisja w składzie plenarnym ocenia jakość kształcenia, także na kierunku prawo, na podstawie przygotowanych rocznych raportów (szerzej o WKDJK w Kryterium 10) zob. załącznik 1.15 Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia na WPIA UJ dla kierunku Prawo (Zarządzenie Dziekana nr 2/XII/2020 w sprawie powołania Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji dla kierunku Prawo).

Wydział współpracuje z wieloma podmiotami, łącząc świat akademicki z otoczeniem społeczno-gospodarczym). Doświadczenia te wykorzystywane są w procesie kształtowania programu studiów, jego realizacji i stałego doskonalenia, w tym dostosowywania do potrzeb zmieniającego się rynku społeczno-gospodarczego (szerzej Kryterium 6). To m.in. w oparciu o sugestie interesariuszy zewnętrznych, w tym naszych absolwentów, zostały wprowadzone do oferty programu studiów przedmioty specjalizacyjne prowadzone przez ekspertów, praktyków z otoczenia społeczno-gospodarczego (np. warsztaty konkursowe: „Civil and Commercial Mediation and Negotiation - Dealmaking Workshop” „Foreign Direct Investment International Arbitration Moot – Workshop”, „International Commercial Arbitration”; oraz „Postępowanie sądowe w sprawach cywilnych – warsztaty”).

W ramach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym nasi studenci odbywają praktyki we wszystkich współpracujących z Wydziałem organach wymiaru sprawiedliwości i instytucjach (w Sądzie Okręgowym w Krakowie, Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Krakowie, Prokuraturze Okręgowej w Krakowie, a także w szeregu sądów i innych instytucjach z siedzibą poza Krakowem). (szerzej na temat praktyk studenckich w opisie Kryterium 2).

Interesariusze wewnętrzni, do których zalicza się przede wszystkim studentów, doktorantów i pracowników naukowych, systematycznie uczestniczą w pracach nad doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku prawo (szerzej w Kryterium 10). Odbywa się to poprzez udział w pracach Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia (oraz Zespołów Doskonalenia Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunkach), Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej, Zespołu ds. reformy studiów prawnych, a także uczestnictwo w badaniach ankietowych (ankietach studenckich, Barometrze Satysfakcji Studenckiej). Wszystkie decyzje związane z programem studiów są opiniowane przez Wydziałową Radę Samorządu Studentów WPIA UJ. Przewodniczący wydziałowego organu samorządu studenckiego odbywa regularne lub ad hoc spotkania z władzami dziekańskimi. Władze dziekańskie także inicjują spotkania z samorządem studenckim w ważnych dla procesu dydaktycznego sprawach. Przykładem mogą być konsultacje z samorządem dotyczące sposobu prowadzenia zajęć w czasie zagrożenia pandemicznego.

Warto nadmienić, że wielu pracowników WPIA UJ posiada bogate doświadczenie nabyte w pracy w instytucjach publicznych np. w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, wojewódzkich sądach administracyjnych, Samorządowym Kolegium Odwoławczym, organach samorządu terytorialnego i organach administracji rządowej, a także w krajowych i międzynarodowych organizacjach pozarządowych), wykonuje zawód adwokata, radcy prawnego czy mediatora (szerzej Kryterium 4 i Kryterium 6). Powyższe zapewnia rozpoznawanie potrzeb rynkowych oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. Łączenie funkcji publicznych i zawodowych z pracą na WPIA UJ umożliwia transfer informacji z i do otoczenia społeczno-gospodarczego.

Rola i znaczenie pracowników Wydziału w procesie kształtowania i doskonalenia programu studiów wyraża się także w ich udziale w tworzeniu oferty przedmiotów specjalizacyjnych. Pracownicy występują z inicjatywą uruchomienia nowych przedmiotów (aktualizacji już prowadzonych) w związku z prowadzonymi przez nich badaniami naukowymi i nowymi wyzwaniami. W latach 2019 -2022 do programu studiów na prawie stacjonarnym wprowadzono nowe przedmioty, w tym m.in.: „Psychologia i prawo”, „Redakcja tekstu naukowego dla prawników – szkolenie”, „Ochrona danych osobowych w zatrudnieniu”, „Tutoring”, „Compliance - zapewnienie zgodności regulacyjnej w organizacji – konwersatorium”, „Słynne krakowskie procesy sądowe” czy „Zagadnienia metodologii dla prawników – konwersatorium”. Na studiach niestacjonarnych wprowadzone w latach 2019-2022 nowe przedmioty to m.in.: „Ewolucja wymiaru sprawiedliwości w Polsce na tle porównawczym”, „Prawne zagadnienia dowodów”, „Prawo medyczne z elementami bioetyki”, „Proces karny w praktyce – warsztaty” czy „Tech Law and Social Media”. Inicjatywy te obejmują także innowacyjne metody kształcenia. Przykładem jest inicjatywa pracowników Wydziału dotycząca utworzenia szkoły krytycznej analizy prawa ([link](#)) wykorzystującej innowacyjną metodę („critical thinking skills”). Szkoła w roku akademickim 2022/2023 jest oferowana jako przedmiot poza programem studiów, a od nowego roku akademickiego stanie się stałym elementem programu. Szkoła krytycznej analizy prawa skierowana jest dla studentów V roku. Zajęcia mają charakter interdyscyplinarny i międzydziedzinowy, dotyczą dogmatyki prawa, filozofii i teorii prawa. Przedmiotem konwersatoriów są wybrane przez różnych prowadzących zagadnienie, problem, idea lub ich grupy, które cechuje złożoność lub nieoczywistość. Celem Szkoły jest umożliwienie ambitnym studentom podniesienie kompetencji argumentacyjnych, pogłębienie wiedzy i erudycji prawniczej. Odnotować warto, że tego rodzaju inicjatywy pochodzą także od samych studentów. Przykładem jest wniosek kilkunastu studentów prawa dotyczący uruchomienia na kierunku prawo przedmiotu „Technologie cyfrowe dla prawników” jako odpowiedź na technicyzację branży prawniczej. Sprawa nowego przedmiotu jest obecnie procedowana.

1.5. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Zgodnie z programem studiów absolwent posiada szeroką wiedzę z zakresu różnych dyscyplin prawa. Posiada umiejętność zarówno interpretowania, jak i stosowania przepisów prawnych. Jest przygotowany do podjęcia wszystkich rodzajów aplikacji koniecznych do wykonywania zawodów prawniczych, pełnienia funkcji we wszystkich instytucjach wymagających wiedzy prawniczej oraz do podjęcia dalszego kształcenia w szkole doktorskiej.

W rezultacie realizacji programu studiów sylwetka absolwenta zakłada posiadanie wiedzy z zakresu metodologii prawa, dziedzictwa prawnego i poszczególnych dogmatyk prawniczych. Absolwent posiada również kluczowe umiejętności prawnicze, dotyczące stosowania prawa i interpretacji przepisów prawnych wg powszechnie stosowanych standardów wykładni oraz przez pryzmat celów i funkcji danych regulacji prawnych, w określonych warunkach społecznych. Absolwent potrafi dokonać właściwej kwalifikacji prawnej stanu faktycznego i ocenić możliwe konsekwencje prawne na podstawie odpowiednich norm. Potrafi dostrzec systemowe, społeczne i gospodarcze konsekwencje decyzji podjętej in casu. Absolwent jest wyposażony w wiedzę pozwalającą mu rozumieć inne systemy prawne na zasadzie multicentryczności. Absolwent potrafi przekazywać wiedzę i argumenty z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii prawniczej w języku obcym na poziomie co najmniej B2+ (zob. kierunkowe efekty uczenia się w obszarze wiedzy i umiejętności oraz Kryterium 1 pkt 1.7). Na prawie stacjonarnym i niestacjonarnym wspólnym wymogiem jest zdanie egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie B2+. Różnice dotyczą natomiast roku, do zaliczenia którego wymagane jest zdanie tego egzaminu (na prawie stacjonarnym - III rok, na prawie niestacjonarnym - IV rok) oraz braku obowiązku na prawie niestacjonarnym zdania egzaminu z przedmiotu w języku obcym.

Absolwent jest także gotów stale aktualizować swoją wiedzę o prawie i podejmuje starania na rzecz zwiększania poziomu świadomości prawnej w społeczeństwie. Jest gotów także do dalszego kształcenia, samodzielnego opracowania strategii swojego rozwoju czy uwzględniania konsekwencji

indywidualnych i społecznych, jakie niosą za sobą decyzje podejmowane przez prawnika (zob. kierunkowe efekty uczenia się w obszarze kompetencji społecznych oraz opis w Kryterium 1 pkt 1.7).

Kształcenie na kierunku prawo zmierza zatem do wykształcenia przyszłych profesjonalistów w zakresie nauk prawnych, którzy potrafią efektywnie wykorzystać zdobytą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na rynku pracy. Ukończenie studiów na kierunku prawo umożliwia zatrudnienie w branży prawniczej związanej z wymiarem sprawiedliwości i usługami prawnymi, choć nie wyłącznie. Uwzględniając zarówno zainteresowania studenta, jak i oczekiwania przyszłego pracodawcy oraz rynek pracy, program – poza kanonem przedmiotów obligatoryjnych - umożliwia przyszłemu absolwentowi profilowanie studiów stosownie do jego zainteresowań oraz dokonywanie wyboru różnych ścieżek kariery i rozwoju zawodowego.

Mając na uwadze powyższe, przewiduje się, że absolwent studiów na kierunku prawo jest przygotowany do kontynuowania kształcenia w formie aplikacji prawniczych umożliwiających zdobycie uprawnień do wykonywania klasycznych zawodów prawniczych (sędziego, adwokata, radcy prawnego, notariusza czy komornika). Potwierdzają to wyniki zdawalności na aplikacje oraz do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury.

Absolwent może odnaleźć swoją ścieżkę nie tylko w ramach klasycznych zawodów prawniczych, ale także wszelkich instytucjach wymagających dla objęcia określonego stanowiska ukończenia studiów prawniczych i w nauce. Jest przygotowany do podjęcia pracy w sektorze publicznym (w administracji rządowej i samorządowej), w tzw. III sektorze oraz w sektorze prywatnym. W związku z umiędzynarodowieniem kształcenia na kierunku prawo absolwent jest gotów do podjęcia pracy w instytucjach europejskich i międzynarodowych.

Absolwent jest również przygotowany do dalszego kształcenia na studiach doktoranckich, także na studiach podyplomowych, które oferują kształcenie w zróżnicowanych specjalistycznych dziedzinach i nabywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wymaganych do wykonywania specjalistycznych zawodów, takich jak mediator, biegły rewident czy doradca podatkowy.

Badanie Monitorowania Losów Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego potwierdza, że branża związana z wymiarem sprawiedliwości i usługami prawniczymi to pierwszy z wyborów absolwentów kierunku.

Jak wynika z najnowszego badania Monitorowanie Losów Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego osoby, które ukończyły ten kierunek studiów (N=96) pracują przede wszystkim w branży związanej z wymiarem sprawiedliwości i usługami prawnymi (68). Po czterech absolwentów wskazało na branżę związane z IT oraz administracją biurową. Po trzech absolwentów wskazało na branżę związane z administracją państwową, edukacją i szkoleniami, finansami, bankowością i rachunkowością oraz branżę inne niż wymienione w ankiecie związane z motoryzacją, ochroną środowiska oraz konsultingiem i doradztwem. Dwóch absolwentów wskazywało na branżę budowlaną, a po jednym na branżę związaną z badaniami i rozwojem (nauki społeczne), HR, kadrami, rekrutacją, naukami ścisłymi, przemysłem i produkcją, a także sprzedażą oraz obsługą klienta. Absolwenci (N=98) w zdecydowanej większości pracują na terenie Polski (89). Trzech absolwentów pracuje za granicą, natomiast pozostali absolwenci (5) deklarują, że pracują zarówno w Polsce, jak i za granicą. Ankietowani w zdecydowanej większości deklarują pracę w pełnym wymiarze czasu (88). 7 respondentów deklaruje pracę w niepełnym wymiarze czasu, natomiast pozostali trzej respondenci deklarują, że pytanie o wymiar czasu pracy nie dotyczy ich zawodu.

1.6. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Koncepcję kształcenia na kierunku prawo wyróżnia:

- a) jej zintegrowanie z nauką i otoczeniem społeczno-gospodarczym**

Koncepcja kształcenia na kierunku prawo została ukierunkowana na wysoką jakość kształcenia studentów, zintegrowanego z nauką i otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Jak podkreślono wyżej badania prowadzone w ramach nauk prawnych powinny stanowić odpowiedź na najważniejsze wyzwania teoretyczne i praktyczne związane z prawem, w szczególności zaś te, które wywoływane są przez globalne zmiany cywilizacyjne oraz rozwój nauki i technologii. Powinno to następnie znaleźć odzwierciedlenie w dydaktyce. Jak wyżej opisano, prowadzone w szerokim zakresie badania naukowe przez nauczycieli akademickich pracujących na WPiA UJ mają istotny wpływ na działalność dydaktyczną Wydziału, czego wyrazem są m.in. nowe kursy bazujące na aktualnie prowadzonych badaniach i wpisujące się w najważniejsze trendy w światowej nauce prawa oraz ewolucyjne rozszerzanie katalogu form prowadzenia zajęć, w taki sposób, by umożliwić studentom bardziej aktywne, w tym obejmujące udział w badaniach naukowych, sposoby nabywania wiedzy (zob. Kryterium 1 pkt 1.3.2.). Równocześnie efekty badań naukowych, które aktualizują wiedzę w danej dyscyplinie, są na bieżąco przekazywane studentom poprzez działalność dydaktyczną na zajęciach. Drugim wymiarem integracji jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zarówno na poziomie prowadzenia badań naukowych, jak i działalności dydaktycznej (opisana w Kryterium 6), co między innymi przekłada się na wzbogacenie i doskonalenie oferty dydaktycznej (np. warsztaty prowadzone przez naszych absolwentów „Civil and Commercial Mediation and Negotiation - Dealmaking Workshop”, czy kurs „Postępowanie sądowe w sprawach cywilnych – warsztaty”) oraz zapewnienie studentom możliwości nawiązywania kontaktu z przyszłym otoczeniem zawodowym (nie tylko przez odbywane praktyki, ale i możliwość podejmowania przez studentów działających w kołach naukowych różnych form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co z kolei zapewnienia im możliwość pogłębiania umiejętności i kompetencji wymaganych w przyszłej pracy zawodowej).

b) umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Mocną stroną programu studiów WPiA UJ, wyróżniającą go w skali kraju, jest jego umiędzynarodowienie. Zajęcia na studiach prowadzone są m.in. w językach angielskim, francuskim, niemieckim. Duży wpływ na atrakcyjność oferty dydaktycznej WPiA UJ mają szkoły praw obcych, w których uczestniczyć mogą także studenci studiów niestacjonarnych. Prowadzone przez specjalistów z całego świata kursy pozwalają poznać różnorodne porządki prawne poszerzając znacząco perspektywę postrzegania prawa. W związku z procesem globalizacji i europeizacji prawa, a także dużej mobilności ludzi, studenci prawa powinni na studiach nie tylko nabyć wiedzę z zakresu prawa polskiego, prawa międzynarodowego, europejskiego, a także wybranych praw obcych, ale także podnieść kompetencje językowe (w szczególności w zakresie specjalistycznej terminologii prawniczej), co jest szczególnie ważne w nabyciu odpowiednich kompetencji do wykonywania zawodu prawnika za granicą, a także w Polsce. Współpraca międzynarodowa służy zatem podniesieniu jakości kształcenia i zwiększaniu szans naszych absolwentów w karierze międzynarodowej oraz na rynku krajowym (choćby w międzynarodowych kancelariach prawnych). Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku prawo UJ realizowane jest przez działania szczegółowo opisane w Kryterium 7.

c) elastyczna koncepcja kształcenia

Koncepcja kształcenia zakłada – w duchu inkluzji społecznej oraz w wykonaniu zasady antycypowania – dostosowanie procesu kształcenia do indywidualnych i zbiorowych potrzeb interesariuszy wewnętrznych w szczególności studentów. W tym obszarze WPiA UJ czerpie z doświadczeń najbardziej prestiżowych ośrodków na świecie (np. Cambridge University).

Zakłada się, że uwzględnianie zarówno indywidualnych jak również zbiorowych potrzeb interesariuszy wewnętrznych nie oddziałuje negatywnie na realizację celów kształcenia ani nie zakłóca toku studiów. Paradoksalnie wprowadzenie środków na rzecz zapewnienia dostępności wpływa na poprawę jakości kształcenia.

Na uelastycznienie kształcenia wpływ ma oferowanie przedmiotów w mini oraz maxi-cykłach jak również wprowadzenie uzupełniająco obok stacjonarnej także – w prawem przepisanych przypadkach

– formy prowadzenia zajęć zdalnych i hybrydowych co wpisuje się także w kierunkowe założenia polityki kształcenia na WPiA UJ (zob. załącznik 1.4). Zajęcia prowadzone w formach hybrydowych stanowią element rozpoznawania szczególnych potrzeb studentów związanych z chorobą, rodzicielstwem, sytuacją kryzysową wywołaną wojną w Ukrainie czy przejściowymi problemami finansowo-bytowymi

zob. załącznik 11.1 Regulamin studiów (zob. § 6 ust. 6 Regulaminu studiów)

zob. załącznik 1.16: Uchwała nr 52/VI/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie: ustalenia i zmiany programów studiów (§ 6 Uchwały)

zob. załącznik 1.17: Polityka bezpieczeństwa w zakresie przeciwdziałania skutkom koronawirusa (SARS-CoV-2 (stanowiąca załącznik do zarządzenia nr 116 Rektora UJ z 23 września 2022 r.)

Na kierunku prawo niestacjonarne wyrazem elastyczności są uruchomiane w tygodniu, poza terminem zjazdu, dodatkowe grupy ćwiczeniowe (w obecnym roku 15 grup) dla zainteresowanych studentów studiów niestacjonarnych, niezależnie od grup ćwiczeniowych oferowanych podczas zjazdów, a także wykłady specjalizacyjnych w formie zdalnej synchronicznej (w obecnym roku 5 dodatkowych wykładów specjalizacyjnych).

Szansą na lepszą organizację procesu kształcenia jest także wykorzystanie metody blokowania zajęć organizowanych w mniejszym wymiarze godzinowym i ich zaliczenie przed sesją. Umożliwia to nie tylko przekazanie w krótszym czasie skondensowanej wiedzy, ale przede wszystkim pozwala na odciążenie studentów w trakcie sesji, gdy przystępują do egzaminów całorocznych lub semestralnych.

Inny wymiar elastyczności koncepcji kształcenia wyraża się w elastycznym programie studiów umożliwiającym zindywidualizowanie ścieżki kształcenia. Program na kierunku Prawo określa 10 najważniejszych przedmiotów należących do kanonu wiedzy prawniczej, które w toku studiów musi zrealizować każdy student (przedmioty obligatoryjne). Atutem WPiA UJ jest natomiast możliwość elastycznego wyboru przedmiotów specjalizacyjnych oraz w zasadzie przedmiotów podstawowych: student może samodzielnie kształtować swoją ścieżkę edukacyjną w szczególności z uwzględnieniem własnych zainteresowań. Atutem programu studiów prawniczych na WPiA UJ jest też bogata oferta dydaktyczna przedmiotów specjalizacyjnych. Jest to możliwe dzięki zróżnicowanej kadrze, którą stanowią specjaliści różnych gałęzi prawa, zarówno teoretycy, jak również praktycy wymiaru sprawiedliwości. Wśród przedmiotów oferowanych na studiach prawniczych znajdują się przedmioty z różnych dziedzin i gałęzi prawa, w tym przedmioty ogólne, specjalistyczne przedmioty poruszające skomplikowane zagadnienia praktyki i stosowania prawa oraz przedmioty ukierunkowane na zdobywanie umiejętności prawniczych (warsztaty). W roku akademickim 2022/2023 w ofercie znajdowały się 237 przedmioty specjalizacyjne w programie studiów stacjonarnych (w tym 11 przedmiotów Szkół Praw Obcych oraz 21 przedmiotów tylko dla studentów zagranicznych), zaś 44 na studiach niestacjonarnych (w tym 11 przedmiotów Szkół Praw Obcych). Dodatkowo poza programem studiów w ramach oferty dodatkowej uruchomiono 14 przedmiotów specjalizacyjnych na studiach stacjonarnych i 9 na niestacjonarnych. Elastyczny wybór przedmiotów w połączeniu z ofertą przedmiotów specjalizacyjnych oznacza również poprawę pozycji studenta na rynku pracy, na którym może się on wykazać posiadaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych istotnych dla pracodawcy.

d) włączenie w proces nauczania nowoczesnych środków komunikacji oraz innowacyjnych metod nauczania

Można wyróżnić cztery podstawowe kierunki rozwoju innowacyjnych metod nauczania, które są blisko związane z nowoczesnymi środkami komunikacji. 1) Włączenie do programu metod zakładających indywidualną lub symulacyjną pracę studenta, która jest oceniana na bieżąco. 2) zwiększenie dostępności i elastyczności korzystania z materiałów dydaktycznych, w tym nagrań zajęć. 3) Zmiany infrastruktury oraz w zakresie planowania zajęć. 4) Zastosowanie metod włączających – jak team-teaching i co-teaching.

Na początku 2023 roku przeprowadzono ankietę badającą metodykę pracy dydaktycznej pracowników na kierunku prawo. Blisko 120 osób zadeklarowało, iż w trakcie prowadzonych zajęć stosuje innowacyjne, w ich ocenie, metody nauczania (prawie połowa wszystkich pracowników WPIA). Około 10 procent zadeklarowało użycie **metod symulacyjnych** polegających na wiernym odtworzeniu możliwych scenariuszy spotykanych w danej dziedzinie prawa (np. pełna symulacja oględzin miejsca przestępstwa, symulacje postępowań przed organem sądowym lub symulacje mediacji). Metoda symulacyjna jest podstawą dla przedmiotów, które przygotowują studentów do prestiżowych międzynarodowych konkursów prawniczych, w trakcie których studenci mają szansę doświadczyć prawdziwych warunków negocjacyjnych – od logistyki przygotowania do posiedzenia, aż po stres i emocje związane z procedowaniem przed rywalem, który jest zmotywowanym przeciwnikiem. Kolejną często wymienianą metodą był **co-teaching** lub **team-teaching**, który przebiegał formę opracowania danego tematu przez uczestnika zajęć lub grupę studentów – taką metodę w opisie jakościowym zadeklarowało blisko 25 procent pracowników. Metoda ta często opiera się o **Inquiry-Based Learning**, która polega na wyszukaniu rozwiązania problemu badawczego („Prawo internetu i treści cyfrowych”). Często spotykaną na wydziale jest **metoda projektowa** (np. przedmiot experimental jurisprudence), której celem jest takie kierowanie pracą studenta lub grupy studentów, aby poprzez pracę (**learning by doing**) zrealizować efekty uczenia się danego przedmiotu. Taką metodę zadeklarowały 24 osoby uczestniczące w ankiecie. Metoda ta jest często indywidualizowana w ramach zajęć **tutoringowych** (która jest wskazywana w kilku przypadkach) lub organizowana w formie pracy grupowej.

Wśród najbardziej innowacyjnych metod stosowanych na kierunku prawo można wskazać **grywalizację** z wykorzystaniem platform e-learningowych (Kahoot lub Socrative) lub inicjowanie różnych form pozytywnej rywalizacji pomiędzy studentami w celu doskonalenia umiejętności i aktywności w trakcie zajęć. Takie metody wskazało 9 osób.

Jedną z bardziej rozwijających się metod wykorzystywanych przez pracowników są szeroko rozumiane metody dyskusji a w szczególności **debaty i debaty oksfordzkie** – wprost taką metodę wskazały 3 osoby.

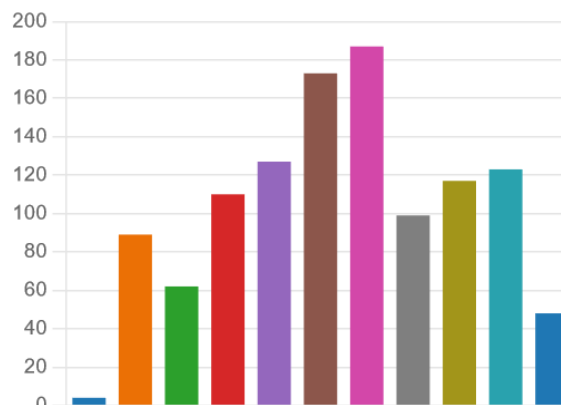
Choć „zajęcia terenowe” trudno uznać za innowacyjne metody nauczania, gdyż są znane dydaktyce akademickiej od setek lat, to jednak trzeba podkreślić, że nie jest to metoda rozpowszechniona na studiach prawniczych. Taką metodę wskazało kilku pracowników, którzy w trakcie wyjść ze studentami „w teren” zapoznawali ich z krakowskimi artefaktami prawa w sztuce i architekturze (Archeologia prawa), wizytowali ośrodki odwykowe dla uzależnionych (Katedra Prawa Karnego), odwiedzali zakłady karne lub uczestniczyli w posiedzeniach sądów (Socjologia prawa).

W wyniku przeprowadzonych w 2022 roku szkoleń, kilku pracowników zadeklarowało wykorzystanie metod **storytellingu** (zajęcia lektoratowe).

Warto podkreślić, że studenci w ramach różnych aktywności biorą coraz większy udział w prowadzonych badaniach naukowych realizowanych na Wydziale – do takich przykładów należą między innymi pracę w projekcie Jura (zob. Kryterium 5 pkt. 5.6) lub zajęć „Cyfrowa klinika prawa”. Więcej na ten temat w opisie Kryterium 7 pkt 7.4 i pkt 7.6). Wydaje się, że metody związane z **Peer Teaching**, są szczególnie rozwinięte w ramach zajęć dydaktycznych prowadzonych przez koła naukowe, które prowadzą korepetycje lub rozszerzające zajęcia, udział w pracach kół naukowych zadeklarowało 157 pracowników wydziału.

Przeprowadzona ankietę ujawniła również, iż na 256 jej uczestników, aż 252 przekazuje różnego rodzaju materiały dydaktyczne.

● Nie przekazuję żadnych materiał...	4
● Materiały filmowe własne lub ze...	89
● Nagranie zajęć jest dostępne dl...	62
● Omówienia kazusów	110
● Opracowania tematów, podsum...	127
● Orzeczenia lub artykuły do sam...	173
● Prezentacje multimedialne	187
● Przykładowe egzaminy	99
● Testy i quizy sprawdzające zdob...	117
● Zadania problemowe	123
● Inne	48

Rysunek 1 Wykres materiałów dydaktycznych udostępnianych przez pracowników

Udostępnienie materiałów następuje w 3 najczęstszych kanałach komunikacji – platformy e-learningowe (Blackboard lub Pegaz), MS TEAMS, strona internetowa jednostki lub za pomocą drogi mailowej – którą należy uznać za marginalną.

Powyższe wyniki wyraźnie wskazują tendencję, która została potwierdzona również w pytaniu dotyczącym innowacyjnych metod nauczania – pracownicy Wydziału naturalnie zwracają się w stronę metod mieszanych (**blended-learning**). Pewnym wyzwaniem pozostaje konieczność lepszej weryfikacji uzyskiwanych w ten sposób efektów uczenia się, lecz jest to zadanie, na które odpowiedź przygotował program Absolwent 2030 i koncepcja „otoczenia e-learningowego”.

W kwestii wdrożenia narzędzi służących do komunikacji można wskazać 3 podstawowe trendy:

- ☐ wzrost występowania konsultacji dydaktycznych prowadzonych przez MS TEAMS w formie synchronicznej (video lub czat),
- ☐ wykorzystanie narzędzi jak MS TEAMS lub Blackboard zamiast standardowej komunikacji mailowej,
- ☐ realizacja zajęć w sposób hybrydowy - w modelu tym uczestnicy sami decydują, czy chcą uczestniczyć w zajęciach w formie stacjonarnej czy online,
- ☐ wzrost znaczenia materiałów wideo.

W również w realizowanych przez Wydział projekcie budowy bazy e-podręczników (rodzaj kursu asynchronicznego opartego głównie o materiały wideo), którego celem jest udostępnienie od 1 października 2023 roku 55 kursów. Kursy te staną się materiałami do wykorzystania w trakcie zajęć lub mogą być elementem uruchomienia w pełni samodzielnych przedmiotów oferowanych asynchronicznie z niewielkim udziałem prowadzącego (self-paced). Lista e-podręczników tworzonych w ramach projektu Zintegruj znajduje się w załączniku 1.18. Choć niektóre kursy zostały już uruchomione („Prawo konstytucyjne”), to na pełne wyniki oceny ich efektywności trzeba poczekać przynajmniej jeden rok.

Od 2022 roku Wydział wdrożył pilotażowy program zajęć online prowadzonych dla studentów niestacjonarnych. Są to zajęcia wykładowe, które są oferowane wyłącznie synchronicznie, choć egzamin odbywa się w formie stacjonarnej w budynku uczelni.

1.7. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Przyjęta koncepcja kształcenia znajduje odzwierciedlenie w efektach uczenia się, przyjętych dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku prawo (zob. tabela poniżej).

Kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z ogólnoakademickim profilem studiów na kierunku prawo.

Zgodnie z programem studiów, 100% ECTS jest przypisanych zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki prawne. Program studiów spełnia zatem wymóg określony w art. 64 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także jest zgodny ze stanowiskiem interpretacyjnym nr 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 2 lipca 2020 r.

Program studiów spełnia także wymów z art. 73 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym zajęcia są prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w danej uczelni posiadających kompetencje i doświadczenie pozwalające na prawidłową realizację zajęć oraz przez inne osoby, które posiadają takie kompetencje i doświadczenie (szerzej w Kryterium 4).

Program studiów spełnia wymogi z art. 73 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którym w ramach programu studiów o profilu ogólnoakademickim – co najmniej 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w tej uczelni jako podstawowym miejscu pracy.

Przewidziane programem kierunkowe efekty uczenia się są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Kierunkowe efekty uczenia się zostały przyporządkowane do poszczególnych kategorii (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne), merytorycznie powiązanych z kategoriami szczegółowymi P7S i P7U.

Tabela 9 Tabela – przykłady kierunkowych efektów uczenia się realizujących założenia przedstawione w charakterystyce kierunku, koncepcji kształcenia i celach kształcenia.

Charakterystyka kierunku	Przykłady kierunkowych efektów uczenia się
Absolwent posiada szeroką wiedzę z zakresu różnych dyscyplin prawa.	PRA_K3_W11 Absolwent zna i rozumie strukturę polskiego systemu prawa oraz relację pomiędzy różnymi gałęziami prawa PRA_K3_W12 Absolwent zna i rozumie funkcje, instytucje, zasady i normy podstawowych gałęzi prawa materialnego i procesowego PRA_K3_W13 Absolwent zna i rozumie szczegółowe zagadnienia w obrębie wybranych gałęzi prawa
Posiada umiejętność zarówno interpretowania, jak i stosowania przepisów prawnych.	PRA_K3_W10 Absolwent zna i rozumie procesy stosowania prawa PRA_K3_W14 Absolwent zna i rozumie metody prawnicze – analizę, argumentację i interpretację PRA_K3_U09 Absolwent potrafi identyfikować, analizować, interpretować przepisy prawne, które można zastosować dla rozstrzygnięcia określonego problemu prawnego
Jest przygotowany do podjęcia wszystkich rodzajów aplikacji koniecznych do wykonywania zawodów prawniczych, pełnienia funkcji we wszystkich instytucjach wymagających wiedzy prawniczej oraz do podjęcia dalszego kształcenia w szkole doktorskiej.	PRA_K3_W17 Absolwent zna i rozumie formy indywidualnego zawodowego rozwoju oraz zasady podejmowania działalności gospodarczej w różnych formach PRA_K3_U11 Absolwent potrafi podjąć decyzję o konsekwencjach prawnych stanu faktycznego oraz ją uzasadnić PRA_K3_W16 Absolwent zna i rozumie profesjonalne narzędzia dla zdobywania informacji prawniczych
Wybrane aspekty koncepcji kształcenia	Przykłady kierunkowych efektów uczenia się

W trakcie studiów student ma możliwość poznania nie tylko prawa polskiego, lecz także niektórych praw obcych (...).	PRA_K3_W19 Absolwent zna i rozumie system prawa polskiego na tle systemów prawnych innych państw PRA_K3_U02 Absolwent potrafi analizować system prawa polskiego na tle systemów innych państw PRA_K3_U16 Absolwent potrafi wyszukiwać informacje o prawie polskim i zagranicznym
Praktyczną umiejętność stosowania prawa można doskonalić między innymi w ramach Studenckiej Poradni Prawnej i zajęć warsztatowych.	PRA_K3_K05 Absolwent jest gotów do podejmowania działań na rzecz jednostek w kontaktach z instytucjami systemu wymiaru sprawiedliwości PRA_K3_U14 Absolwent potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim i obcym PRA_K3_U08 Absolwent potrafi ustalać, analizować, interpretować i klasyfikować stany faktyczne, z którymi mają być łączone określone konsekwencje prawne
Program przewiduje także odbywanie praktyk studenckich w sądach, prokuraturach, kancelariach prawnych, organach administracji publicznej czy instytucjach pozarządowych.	PRA_K3_W06 Absolwent zna i rozumie funkcjonowanie jednostek w różnych kontekstach społecznych, w szczególności zjawiska naruszania prawa i ich konsekwencje PRA_K3_K02 Absolwent jest gotów do uwzględniania konsekwencji indywidualnych i społecznych, jakie niosą za sobą decyzje podejmowane przez prawnika PRA_K3_K08 Absolwent jest gotów do uwzględniania, iż jego decyzje i działania wpływają na społeczną ocenę prawa oraz instytucji stosujących prawo
Cele kształcenia	Przykłady kierunkowych efektów uczenia się
Przygotowanie prawnicze pod względem wiedzy i umiejętności, pozwalające podjąć pracę w branży prawniczej lub kontynuację nauki na poziomie aplikacji prawniczych.	PRA_K3_W08 Absolwent zna i rozumie system prawa polskiego na tle systemów prawnych innych państw oraz systemu prawa Unii Europejskiej i jego wpływu na prawo krajowe PRA_K3_U04 Absolwent potrafi identyfikować obszary działań społecznych, które podlegają lub mogą podlegać regulacjom prawnym z zakresu różnych gałęzi prawa PRA_K3_U15 Absolwent potrafi posługiwać się obcym językiem prawniczym (na poziomie B2+)
Znajomość roli nauk prawnych na tle innych nauk społecznych.	PRA_K3_W01 Absolwent zna i rozumie status nauk prawnych na tle innych nauk społecznych PRA_K3_W03 Absolwent zna i rozumie relacje pomiędzy systemem prawa a innymi systemami społecznymi (ekonomicznym, politycznym, kulturowym) PRA_K3_U17 Absolwent potrafi łączyć wiedzę prawniczą z wiedzą z innych dyscyplin naukowych
Wyszkolenie umiejętności myślenia prawniczego, dostrzegania procesów stosowania, tworzenia, interpretacji prawa oraz rozumienia naruszenia prawa.	PRA_K3_W07 Absolwent zna i rozumie ewolucję systemu prawa (norm, zasad, instytucji, agend) PRA_K3_U07 Absolwent potrafi wyjaśniać zjawiska naruszania prawa PRA_K3_W04 Absolwent zna i rozumie funkcję systemu prawnego w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu konfliktów społecznych (z uwzględnieniem różnych koncepcji społeczeństwa i państwa)
Przygotowanie do podjęcia kariery naukowej w zakresie prawa.	PRA_K3_W15 Absolwent zna i rozumie podstawowe metody uzyskiwania niezbędnych danych dla pogłębionej analizy zjawisk prawnych PRA_K3_U12 Absolwent potrafi formułować i zaprezentować problemy badawcze i poprawnie metodologicznie je opracować PRA_K3_K07 Absolwent jest gotów do samodzielnego opracowania strategii swojego rozwoju

Tabela 10 – przyporządkowanie kierunkowych efektów uczenia się do kategorii szczegółowych P7S i P7U w obecnych programach wraz z informacją o planowanych kierunkowych efektach uczenia się od roku 2023/2024

			Efekty uczenia się od roku 2019/2020 do roku 2022/2023	Planowane efekty uczenia się od roku 2023/2024
WI ED ZA	Głębia i zakres	Kompletność perspektywy poznawczej i zależności (P7S_WG, P7U_W)	PRA_K3_W01 Absolwent zna i rozumie status nauk prawnych na tle innych nauk społecznych PRA_K3_W02 Absolwent zna i rozumie podstawowe pojęcia jakimi posługują się nauki społeczne oraz zna w stopniu zaawansowanym pojęcia jakimi posługują się nauki prawne PRA_K3_W05 Absolwent zna i rozumie ustrój, strukturę i funkcjonowanie państwa oraz organizacji międzynarodowych PRA_K3_W08 Absolwent zna i rozumie system prawa polskiego na tle systemów prawnych innych państw oraz systemu prawa Unii Europejskiej i jego wpływu na prawo krajowe PRA_K3_W09 Absolwent zna i rozumie procesy stanowienia prawa PRA_K3_W10 Absolwent zna i rozumie procesy stosowania prawa PRA_K3_W11 Absolwent zna i rozumie strukturę polskiego systemu prawa oraz relację pomiędzy różnymi gałęziami prawa PRA_K3_W12 Absolwent zna i rozumie funkcje, instytucje, zasady i normy podstawowych gałęzi prawa materialnego i procesowego PRA_K3_W13 Absolwent zna i rozumie szczegółowe zagadnienia w obrębie wybranych gałęzi prawa	PRA-30S-W1 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu kluczowe funkcje, instytucje, tendencje rozwojowe, wartości i normy podstawowych gałęzi prawa PRA-30S-W2 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu cele, przebieg i ewolucję procesów związanych z tworzeniem i stosowaniem prawa, wykorzystując zaawansowaną wiedzę z zakresu teorii i filozofii prawa PRA-30S-W3 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu charakterystykę oraz przebieg sądowych i pozasądowych sposobów rozwiązywania sporów PRA-30S-W4 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu ustrój, struktury i funkcjonowanie polskiego i europejskiego systemu prawa, z uwzględnieniem relacji pomiędzy jego gałęziami i roli prawa międzynarodowego PRA-30S-W5 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne wyzwania i szczegółowe zagadnienia charakterystyczne dla wybranych gałęzi prawa PRA-30S-W7 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu złożone zależności pomiędzy systemem prawa a fundamentalnymi dylematami cywilizacji, z wykorzystaniem pogłębionej wiedzy z zakresu nauk prawnych i zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu niektórych nauk społecznych PRA-30S-W8 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, znajdujące zastosowanie w tworzeniu i rozwoju form przedsiębiorczości związanych z działalnością zawodową prawników

		PRA_K3_W14 Absolwent zna i rozumie metody prawnicze – analizę, argumentację i interpretację PRA_K3_W15 Absolwent zna i rozumie podstawowe metody uzyskiwania niezbędnych danych dla pogłębionej analizy zjawisk prawnych PRA_K3_W16 Absolwent zna i rozumie profesjonalne narzędzia dla zdobywania informacji prawniczych PRA_K3_W19 Absolwent zna i rozumie system prawa polskiego na tle systemów prawnych innych państw	
Kontekst	Uwarunkowania, skutki (P7S_WK)	PRA_K3_W03 Absolwent zna i rozumie relacje pomiędzy systemem prawa a innymi systemami społecznymi (ekonomicznym, politycznym, kulturowym) PRA_K3_W04 Absolwent zna i rozumie funkcję systemu prawnego w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu konfliktów społecznych (z uwzględnieniem różnych koncepcji społeczeństwa i państwa) PRA_K3_W06 Absolwent zna i rozumie funkcjonowanie jednostek w różnych kontekstach społecznych, w szczególności zjawiska naruszania prawa i ich konsekwencje PRA_K3_W07 Absolwent zna i rozumie ewolucję systemu prawa (norm, zasad, instytucji, agend) PRA_K3_W17 Absolwent zna i rozumie formy indywidualnego zawodowego rozwoju oraz zasady podejmowania działalności gospodarczej w różnych formach PRA_K3_W18 Absolwent zna	PRA-30S-W1 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu kluczowe funkcje, instytucje, tendencje rozwojowe, wartości i normy podstawowych gałęzi prawa PRA-30S-W5 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne wyzwania i szczegółowe zagadnienia charakterystyczne dla wybranych gałęzi prawa PRA-30S-W6 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu rolę prawa w regulacji określonych obszarów życia społecznego z perspektywy funkcji systemu prawnego, występowania konfliktów społecznych i zjawisk naruszania prawa PRA-30S-W7 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu złożone zależności pomiędzy systemem prawa a fundamentalnymi dylematami cywilizacji, z wykorzystaniem pogłębionej wiedzy z zakresu nauk prawnych i zaawansowanej wiedzy ogólnej z zakresu niektórych nauk społecznych PRA-30S-W8 Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego, znajdujące zastosowanie w tworzeniu i rozwoju form przedsiębiorczości związanych z działalnością zawodową prawników

			i rozumie ustrój, strukturę i funkcjonowanie państwa	
UM IEJĘ TN OŚ CI	Wykorzystanie wiedzy	Rozwiązujące problemy i wykonywane zadania (P7S_UW, P7U_U)	PRA_K3_U01 Absolwent potrafi wyjaśnić relacje pomiędzy systemem prawa a innymi systemami społecznymi PRA_K3_U02 Absolwent potrafi analizować system prawa polskiego na tle systemów innych państw PRA_K3_U03 Absolwent potrafi analizować system prawa polskiego z perspektywy historycznej PRA_K3_U04 Absolwent potrafi identyfikować obszary działań społecznych, które podlegają lub mogą podlegać regulacjom prawnym z zakresu różnych gałęzi prawa PRA_K3_U05 Absolwent potrafi wyjaśniać procesy tworzenia prawa PRA_K3_U06 Absolwent potrafi wyjaśniać procesy stosowania prawa PRA_K3_U07 Absolwent potrafi wyjaśniać zjawiska naruszania prawa PRA_K3_U08 Absolwent potrafi ustalać, analizować, interpretować i klasyfikować stany faktyczne, z którymi mają być łączone określone konsekwencje prawne PRA_K3_U09 Absolwent potrafi identyfikować, analizować, interpretować przepisy prawne, które można zastosować dla rozstrzygnięcia określonego problemu prawnego PRA_K3_U10 Absolwent potrafi dokonać kwalifikacji prawnej stanu faktycznego PRA_K3_U11 Absolwent potrafi podjąć decyzję o konsekwencjach prawnych stanu faktycznego oraz ją uzasadnić	PRA-30S-U1 Absolwent potrafi określić i opracować problem badawczy, stosując adekwatne metody pozyskiwania danych, ich analizy i interpretacji PRA-30S-U2 Absolwent potrafi logicznie i zwięźle argumentować na rzecz proponowanego przez siebie rozwiązania złożonego problemu, w razie potrzeby łącząc wiedzę prawniczą z wiedzą z zakresu innych dyscyplin naukowych PRA-30S-U3 Absolwent potrafi dokonać właściwej kwalifikacji prawnej stanu faktycznego i ocenić możliwe konsekwencje prawne na podstawie odpowiednich norm PRA-30S-U6 Absolwent potrafi zredagować tekst odpowiadający charakterystyce dokumentów wykorzystywanych w pracy prawnika, odpowiednio wykorzystując nowoczesne narzędzia PRA-30S-U7 Absolwent potrafi wykorzystać umiejętności transwersalne (<i>transversal/transferable skills</i> w rozumieniu załącznika B z raportu Assessment of Transversal Competencies, UNESCO 2019) do planowania i realizacji działań związanych z pracą prawnika, w tym do kierowania zespołem, pracy w grupie i zarządzania procesem własnego uczenia się (zob. załącznik 1.19) PRA-30S-U8 Absolwent potrafi porównać system prawa polskiego z regulacjami historycznymi i systemami prawnymi innych państw

			PRA_K3_U12 Absolwent potrafi formułować i zaprezentować problemy badawcze i poprawnie metodologicznie je opracować PRA_K3_U16 Absolwent potrafi wyszukiwać informacje o prawie polskim i zagranicznym PRA_K3_U17 Absolwent potrafi łączyć wiedzę prawniczą z wiedzą z innych dyscyplin naukowych	
Komunikowanie się	Odbieranie i tworzenie wypowiedzi (P7S_UK, P7U_U)	PRA_K3_U13 Absolwent potrafi zajmować stanowisko w odniesieniu do bieżącej polityki prawnej oraz je uzasadniać PRA_K3_U14 Absolwent potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim i obcym	PRA-30S-U2 Absolwent potrafi logicznie i zwięźle argumentować na rzecz proponowanego przez siebie rozwiązania złożonego problemu, w razie potrzeby łącząc wiedzę prawniczą z wiedzą z zakresu innych dyscyplin naukowych PRA-30S-U4 Absolwent potrafi przekazywać wiedzę i argumenty z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii prawniczej w języku obcym na poziomie co najmniej B2+ PRA-30S-U5 Absolwent potrafi przygotować i przeprowadzić wystąpienie ustne w języku polskim i obcym oraz prowadzić debatę, dostosowując przekaz do poziomu wiedzy odbiorców	
	Metody i samodzielność uczenia się (P7U_U)	PRA_K3_U12 Absolwent potrafi formułować i zaprezentować problemy badawcze i poprawnie metodologicznie je opracować PRA_K3_U16 Absolwent potrafi wyszukiwać informacje o prawie polskim i zagranicznym PRA_K3_U17 Absolwent potrafi łączyć wiedzę prawniczą z wiedzą z innych dyscyplin naukowych	PRA-30S-U7 Absolwent potrafi wykorzystać umiejętności transwersalne (<i>transversal/transerable skills</i> w rozumieniu załącznika B z raportu Assessment of Transversal Competencies, UNESCO 2019) do planowania i realizacji działań związanych z pracą prawnika, w tym do kierowania zespołem, pracy w grupie i zarządzania procesem własnego uczenia się	
	Upowszechnianie wiedzy w środowisku	PRA_K3_U12 Absolwent potrafi formułować i zaprezentować problemy badawcze i poprawnie	PRA-30S-U2 Absolwent potrafi logicznie i zwięźle argumentować na rzecz proponowanego przez siebie rozwiązania złożonego problemu, w razie potrzeby	

		naukowym (P7S_UK)	metodologicznie opracować je	łącząc wiedzę prawniczą z wiedzą z zakresu innych dyscyplin naukowych
		Posługiwanie się językiem obcym (P7S_UK)	PRA_K3_U14 Absolwent potrafi przygotować wystąpienie ustne w języku polskim i obcym PRA_K3_U15 Absolwent potrafi posługiwać się obcym językiem prawniczym (na poziomie B2+)	PRA-30S-U4 Absolwent potrafi przekazywać wiedzę i argumenty z wykorzystaniem specjalistycznej terminologii prawniczej w języku obcym na poziomie co najmniej B2+ PRA-30S-U5 Absolwent potrafi przygotować i przeprowadzić wystąpienie ustne w języku polskim i obcym oraz prowadzić debatę, dostosowując przekaz do poziomu wiedzy odbiorców
	Organizacja pracy	Planowanie i praca zespołowa (P7S_UO)	PRA_K3_U12 Absolwent potrafi formułować i zaprezentować problemy badawcze i poprawnie metodologicznie je opracować PRA_K3_K09 Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia poprawnych relacji interpersonalnych dla wykonywania zawodu prawnika	PRA-30S-U7 Absolwent potrafi wykorzystać umiejętności transwersalne (<i>transversal/transferable skills</i> w rozumieniu załącznika B z raportu Assessment of Transversal Competencies, UNESCO 2019) do planowania i realizacji działań związanych z pracą prawnika, w tym do kierowania zespołem, pracy w grupie i zarządzania procesem własnego uczenia się
	Uczenie się	Planowanie rozwoju (P7S_UU)	PRA_K3_K06 Absolwent jest gotów do dalszego kształcenia PRA_K3_K07 Absolwent jest gotów do samodzielnego opracowania strategii swojego rozwoju	PRA-30S-U7 Absolwent potrafi wykorzystać umiejętności transwersalne (<i>transversal/transferable skills</i> w rozumieniu załącznika B z raportu Assessment of Transversal Competencies, UNESCO 2019) do planowania i realizacji działań związanych z pracą prawnika, w tym do kierowania zespołem, pracy w grupie i zarządzania procesem własnego uczenia się PRA-30S-K6 Absolwent jest gotów przywiązywać wagę do przedsiębiorczego planowania swojego rozwoju, wykorzystując informacje o formach aktywności zawodowej i możliwościach zdobywania dalszych kompetencji
KO MP ETE NCJ E SP OŁ ECZ NE	Oceny, tożsamość, współpraca	Krytyczne podejście, ocena; konsekwencje działań własnych, konsekwencje działań zespołu;	PRA_K3_K01 Absolwent jest gotów do uwzględniania zmienności norm prawnych oraz uzupełniania wiedzy o nich PRA_K3_K02 Absolwent jest gotów do uwzględniania konsekwencji indywidualnych i	PRA-30S-K1 Absolwent jest gotów krytycznie odnieść się do posiadanej wiedzy i jej źródeł, zauważając jednocześnie znaczenie wiedzy i opinii ekspertów dla rozwiązywania problemów w działalności zawodowej prawnika PRA-30S-K4 Absolwent jest gotów stale aktualizować swoją wiedzę o prawie i podejmować starania na rzecz zwiększania

	uczestniczenie, poczucie odpowiedzialności, postępowanie; praca zespołowa, warunki działania, przywództwo (P7S_KK, P4U_K)	społecznych, jakie niosą za sobą decyzje podejmowane przez prawnika PRA_K3_K06 Absolwent jest gotów do dalszego kształcenia PRA_K3_K08 Absolwent jest gotów do uwzględniania, iż jego decyzje i działania wpływają na społeczną ocenę prawa oraz instytucji stosujących prawo PRA_K3_K09 Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia poprawnych relacji interpersonalnych dla wykonywania zawodu prawnika	poziomu świadomości prawnej w społeczeństwie PRA-30S-K5 Absolwent jest gotów zajmować stanowisko w odniesieniu do bieżącej polityki prawnej i logicznie je uzasadniać PRA-30S-U7 Absolwent potrafi wykorzystać umiejętności transwersalne (<i>transversal/transferable skills</i> w rozumieniu załącznika B z raportu Assessment of Transversal Competencies, UNESCO 2019) do planowania i realizacji działań związanych z pracą prawnika, w tym do kierowania zespołem, pracy w grupie i zarządzania procesem własnego uczenia się
Odpowiedzialność	Wypełnianie zobowiązań społecznych, działanie na rzecz interesu publicznego (P7S_KO)	PRA_K3_K05 Absolwent jest gotów do podejmowania działań na rzecz jednostek w kontaktach z instytucjami systemu wymiaru sprawiedliwości PRA_K3_K04 Absolwent jest gotów do uwzględniania potrzeby podejmowania ciągłych działań na rzecz podwyższania poziomu świadomości prawnej w społeczeństwie PRA_K3_K10 Absolwent jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony praw człowieka	PRA-30S-K2 Absolwent jest gotów podjąć działania na rzecz ochrony praw człowieka, wsparcia jednostek w kontaktach z instytucjami systemu prawa oraz działania na rzecz interesu publicznego PRA-30S-K6 Absolwent jest gotów przywiązywać wagę do przedsiębiorczego planowania swojego rozwoju, wykorzystując informacje o formach aktywności zawodowej i możliwościach zdobywania dalszych kompetencji
Rola zawodowa	Niezależność i rozwój etosu (P7S_KR)	PRA_K3_K03 Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia etyki zawodowej w działaniach, które przynależą do roli prawnika PRA_K3_K08 Absolwent jest gotów do uwzględniania, iż jego decyzje i działania wpływają na społeczną ocenę prawa oraz instytucji stosujących prawo	PRA-30S-K2 Absolwent jest gotów działać na rzecz etyki zawodowej prawnika, budowania pozytywnej oceny systemu prawa i poprawnych relacji interpersonalnych, rozpoznając ich znaczenie dla jednostek i społeczeństwa

Kierunkowe efekty uczenia się są specyficzne dla kształcenia na kierunku prawo i zgodne z aktualnym stanem wiedzy oraz z zakresem działalności naukowej Uczelni w tej dyscyplinie. Potwierdzają to:

- kompetencje i kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia, w tym jej stały kontakt z praktyką prawa i życiem społeczności naukowej,
- zakres prowadzonych na Uczelni badań naukowych w dyscyplinie nauki prawne, obejmujący wszystkie kluczowe gałęzie prawa i zagadnienia nauk prawnych,
- poziom tych badań oraz ich powiązanie z prowadzoną na Wydziale działalnością dydaktyczną,
- przyjęta koncepcja kształcenia, zakładająca regularne doskonalenie programów studiów.

Konstrukcja efektów uczenia się umożliwia bieżące dostosowywanie treści zajęć do zmian zachodzących w prawie – nie zawiera odniesień do konkretnych aktów prawnych lub paradygmatów, zamiast tego skupiając się na osiągnięciu założonych celów kształcenia.

Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają także kompetencje badawcze, komunikowania się w języku obcym oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Ich nabycie umożliwia m.in. kontynuację kształcenia w ramach aplikacji prawniczych oraz przygotowanie do podjęcia kariery naukowej w zakresie prawa w ramach szkoły doktorskiej.

W programie studiów stacjonarnych przewidziano warunek ukończenia studiów stacjonarnych w postaci zaliczenia co najmniej jednego przedmiotu prowadzonego w języku obcym, a ponadto – zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych – wymóg zaliczenia egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie B2+. Studia prawnicze na naszym Wydziale charakteryzuje wyjątkowo wysoki poziom umiędzynarodowienia procesu kształcenia – w tym mobilność studentów w ramach programów wymian, szeroka oferta szkół praw obcych, przedmioty w języku obcym (szerzej w Kryterium 7). Połączenie tych wymogów i możliwości nie tylko powoduje, że każdy absolwent prawa zna język obcy i jest w stanie posługiwać się nim, mówiąc, słuchając, pisząc i czytając o prawie.

Ponadto, przewidziany w programie studiów katalog form prowadzenia zajęć umożliwia studentom bardziej aktywne, w tym obejmujące badania naukowe, sposoby nabywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności naukowej. Duży nacisk jest położony na zrozumienie procesów stojących za tworzeniem, stosowaniem i naruszaniem prawa, jak również na poprawność metodologiczną i sprawność w pozyskiwaniu wiarygodnych informacji. Myślenie problemowe, rozwijane zarówno w kontekście analizy stanów faktycznych, jak i formułowania problemów badawczych, przygotowuje studentów do kariery zawodowej i naukowej, w tym do ubiegania się o status doktoranta. Dzięki połączeniu ustnych, pisemnych i analitycznych aspektów praktyki w ramach ćwiczeń, warsztatów, praktyk zawodowych i innych zajęć interaktywnych, absolwenci dysponują szerokim wachlarzem umiejętności transwersalnych.

Kompetencje badawcze, komunikowania się w języku obcym oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej uwzględnione są między innymi w efektach PRA_K3_W15, PRA_K3_W16, PRA_K3_U12, PRA_K3_U14, PRA_K3_U15, PRA_K3_U16, PRA_K3_U17, PRA_K3_K04, PRA_K3_K06.

Efekty uczenia się na kierunku prawo są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Określenia użyte w kierunkowych efektach uczenia się oraz rozwinięte w przedmiotowych efektach uczenia zostały wybrane tak, aby maksymalnie ułatwić obiektywną ocenę. Stawiają jasne oczekiwania wobec studentów i są łatwe w interpretacji dla prowadzących zajęcia, niezależnie od reprezentowanej specjalizacji.

Osiągnięcie sformułowanych efektów uczenia się oraz ich weryfikacja gwarantowane jest przede wszystkim przez:

- profil kandydata oraz warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów, wymagania stawiane kandydatom, umożliwiające dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie umożliwiającym osiągnięcie zakładanych efektów uczenia (szerzej w Kryterium 3),

- liczbę, kompetencje i doświadczenie kadry dydaktycznej oraz dorobek naukowy prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku (szerzej w Kryterium 4 oraz w Kryterium 1 pkt 1.3),
- wysoki poziom prowadzonych w uczelni badań naukowych i ich ścisły związek z kształceniem na kierunku prawo (zob. wyżej pkt 1.3),
- kanon przedmiotów obowiązkowych i bogatą ofertę dydaktyczną pozostałej grupy przedmiotów,
- umiędzynarodowienie procesu kształcenia (szerzej Kryterium 7),
- sposób realizacji programu studiów oparty na sekwencyjności zaliczania przedmiotów wymagających uprzedniego nabycia określonych efektów uczenia się (szerzej w Kryterium 2),
- zróżnicowanie form i metod kształcenia (szerzej w Kryterium 2), a także zróżnicowanie sposobów weryfikacji uczenia się i osiągania tych efektów (szerzej w Kryterium 3),
- infrastrukturę i zasoby edukacyjne wykorzystywane w procesie kształcenia (szerzej w Kryterium 5), a także funkcjonujący w uczelni system jakości kształcenia, które elementem są m.in. analizy dotyczące efektów uczenia się (szerzej w Kryterium 10).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1

Jak podkreślono Wydział przygotował długoterminową strategię kształcenia na kierunku prawo pod nazwą „Absolwent 2030”. Uzasadnieniem dla podjęcia tego działania jest utrzymanie wysokiej jakości kształcenia na kierunku prawo i взгляд na zmieniającą się rzeczywistość, nowe wyzwania i problemy związane z postępowaniem cywilizacyjnym, gospodarczym, społecznym, technologicznym, a także kierunki rozwoju nauki i nauczania.

W stosunku do obecnego programu studiów warto odnotować trzy kierunki zmian.

Po pierwsze, są to zmiany w module przedmiotów obowiązkowych. Do programu studiów dla cykli rozpoczynających się od roku ak. 2023/2024 wprowadzony zostanie jako przedmiot obowiązkowy „Prawo ustrojowe Unii Europejskiej”, dotychczas stanowiący przedmiot podstawowy. Dzięki temu niezbędna dla prawnika wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu prawa Unii Europejskiej oraz jego oddziaływania na procesy stanowienia i stosowania prawa polskiego zostaną najpierw przekazane w sposób skoncentrowany w ramach tego przedmiotu obligatoryjnego na II roku studiów prawniczych, a następnie będą konsekwentnie poszerzane w sposób rozproszony, w ramach wielu przedmiotów dotyczących obszarów/dziedzin zeuropeizowanego prawa krajowego. Do modułu przedmiotów obowiązkowych wprowadzone zostaną także dwa dodatkowe przedmioty „Vademecum prawnika” na I roku prawa oraz „Prawnik w świecie” na V roku prawa. Ten pierwszy przedmiot, obok wprowadzenia do poszczególnych dogmatyk prawniczych, podejmować będzie kwestie udziału studentów w społeczności akademickiej, znaczenia roli prawnika w społeczeństwie, możliwego kształtowania kariery prawniczej oraz sposobu osiągania tych celów poprzez umiejętne kształtowanie własnych studiów prawniczych, a także wstępu do badań naukowych (wykorzystanie prawniczych baz danych i zasobów czytelni). Drugi z wyżej wymienionych przedmiotów będzie zaś stanowił swoiste podsumowanie wiedzy, umiejętności, kompetencji oraz wartości przekazanych w czasie studiów.

Po drugie, mowa tu o zmianach polegających na włączeniu w jeszcze szerszym niż dotychczas zakresie treści praktycznych i problemowych, poprzez dalsze rozszerzenie oferty programowej o zajęcia interaktywne kształtujące umiejętności i kompetencje (w tym rozwijające kompetencje miękkie) niezbędne w pracy prawnika. W Rekomendacji „Absolwent 2030” przyjęto założenie, że liczba zajęć o charakterze interaktywnym powinna być co najmniej równa liczbie wykładów. Z uwagi na harmonogram zjazdów na studiach niestacjonarnych i uelastycznienie organizacji zajęć w postaci wykładów zdalnych w tygodniu możliwe jest lekkie zaburzenie tej proporcji. Aktualnie zakończony został proces oceny przez Komisję Programowo-Dydaktyczną zgłoszonych przedmiotów specjalizacyjnych, którego rezultatem jest pozytywna opinia Komisji co do wprowadzenia do oferty

studiów stacjonarnych 69 przedmiotów prowadzonych w formie wykładowej oraz 91 przedmiotów prowadzonych w formie interaktywnej, natomiast na studiach niestacjonarnych 32 przedmiotów prowadzonych w formie wykładowej i 26 prowadzonych w formie interaktywnej (dotychczas było to tylko 18 przedmiotów). Zwiększenie liczby godzin w bezpośrednim kontakcie studenta z prowadzącym zajęcia (redukcja godzin dydaktycznych *stricte* wykładowych) jest kontynuacją polityki spersonalizowanego podejścia do kształcenia na kierunku prawo, podobnie jak stopniowe obniżanie górnego limitu przyjęć na studia (na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2018/2019 z 500 do 450 osób, w roku akademickim 2019/2020 z 450 do 400 osób oraz w roku akademickim 2020/2021 z 400 do 350 osób).

Po trzecie, zmiany dotyczyć będą także organizacji procesu kształcenia. Dotyczy to przykładowo wzrostu liczby przedmiotów zblokowanych (więcej godzin zajęć realizowanych w krótszym czasie), co pozwala prowadzącemu wyłożyć dane zagadnienie w sposób maksymalnie skondensowany, a studentom przystąpić do zaliczenia danego przedmiotu po jego zrealizowaniu jeszcze przed sesją. Działanie to zostało podjęte w odpowiedzi na uwagi studentów dotyczące kumulowania wszystkich zaliczeń i egzaminów w danej sesji, jako nadmiernie obciążającego w stosunkowo krótkim okresie. Planuje się również zwiększenie liczby przedmiotów realizowanych w formie mini-cyklu (dwie lub więcej tur danego przedmiotu w semestrze lub roku), co poprawi dostęp studentów do przedmiotów najbardziej obleganych i czasem niedostępnych w danym roku akademickim z uwagi na wyczerpany limit miejsc. Zmiana organizacyjna na studiach niestacjonarnych obejmie kontynuację uelastyczniania organizacji zajęć przez szersze otwarcie możliwości ich odbywania w ciągu całego tygodnia, poza terminami zjazdów. Dotychczasowa oferta wykładów w formie zdalnej w ciągu całego tygodnia, poza terminami zjazdów, zostanie – o czym była już wzmianka wyżej - rozszerzona z obecnych 5 wykładów do około 20. Jest to, jak podkreślono, odpowiedź na zgłaszane przez studentów uwagi związane z harmonogramem zajęć i w konsekwencji ograniczeniami w pełnym korzystaniu z oferty dydaktycznej. Jest to także wyrazem polityki dostosowania procesu kształcenia do indywidualnych i zbiorowych potrzeb interesariuszy wewnętrznych (studentów), o czym szerzej mowa w opisie Kryterium 1 pkt 1.6 (podpunkt b) - Elastyczna koncepcja kształcenia.

Wydziałowa polityka kształcenia

Polityka kształcenia na WPiA UJ przyjęta zarządzeniem Dziekana nr 1/III/2023 z dnia 14 marca 2023 r. zawiera tekst uwzględniający politykę kształcenia przyjętą przez Radę Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego uchwałą nr 263/V/2019 z dnia 13 maja 2019 r. w sprawie polityki kształcenia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego ze zm. Zarządzenie obejmuje elementy polityki kształcenia funkcjonujące na WPiA UJ w okresie sprzed 14.03.2023 r. z jednej strony, a z drugiej strony nowe treści, które ujednolicają już wdrażane na kierunku prawo działania w obszarze środowiska e-learningowego (szerzej w Kryterium 1 pkt 1.6. oraz Kryterium 2 pkt 2.3.) oraz sposobu prowadzenia zajęć (np. wykłady zdalne on-line prowadzone w tygodniu dla studentów studiów niestacjonarnych), które to działania będą kontynuowane i rozwijane.

Wydziałowa polityka kształcenia w nowej odsłonie (wersji) stanowi sumę doświadczeń oraz przejaw ewolucji w podejściu do procesu kształcenia – od form tradycyjnych do form innowacyjnych odpowiadających rzeczywistości XXI w. i odpowiedź na faktyczne zmiany zachodzące już w procesie kształcenia na kierunku prawo. Doświadczenia zdalnego nauczania okresu pandemii COVID-19, doświadczenia związane z łączeniem tradycyjnych sposobów prowadzenia zajęć z ich dostępnością online, jak również dobre praktyki przyjmowane w uniwersytetach na całym świecie w zakresie kształcenia uzasadniają dalsze rozwijanie procesu nauczania w kierunku wykorzystywania nowoczesnych środków komunikacji (zob. Kryterium 1 pkt 1.6.).

Wyrazem komplementarnego podejścia do kształcenia jest otoczenie e-learningowe przedmiotu opisane w Kryterium 2 pkt 2.3. Otoczenie e-learningowe przedmiotów to sposób na uelastycznienie oferty programowej oraz ułatwienie studentom dostępu do wiedzy. W przypadku studiów niestacjonarnych to także pomoc w studiowaniu pomiędzy zjazdami.

Polityka kształcenia przewiduje również usystematyzowanie i zgromadzenie dobrych praktyk egzaminacyjnych w ramach jednego dokumentu – księgi dobrych praktyk egzaminacyjnych – nowelizowanej przez Dziekana Wydziału. Pozwoli to stworzyć jednolitą bazę dobrych praktyk funkcjonujących obecnie w różnych jednostkach Wydziału prowadzących zajęcia dydaktyczne.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1 Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany.

Kluczowe treści programowe dla studiów na kierunku Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) zostały skonstruowane w oparciu o potencjał naukowy i osobowy Wydziału Prawa i Administracji UJ. Ważną rolę w ich opracowywaniu odegrały wyniki analizy potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym przygotowanie absolwentów do wykonywania zawodu prawniczego (adwokata, notariusza, radcy prawnego, sędziego, prokuratora). Wdrożone założenia dotyczące doboru treści kształcenia umożliwiają kompleksową realizację kierunkowych efektów uczenia się, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy, umiejętności i kompetencji w dyscyplinie nauki prawne, do której przyporządkowany jest kierunek. Zasadą jest, iż osoby prowadzące zajęcia z danego obszaru wiedzy są jednocześnie autorami opracowań naukowych (pracownicy badawczo-dydaktyczni stanowią zdecydowaną większość prowadzących zajęcia). Prezentowana na zajęciach wiedza spełnia wymagania aktualności, dogłębności i rzetelności. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Prawo pełnią również liczne funkcje w strukturach państwowych oraz samorządowych. Wśród nich są sędziowie Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, sędziowie sądów powszechnych, adwokaci, radcowie prawni, doradcy podatkowi, aplikanci adwokaccy, mediatorzy, biegli sądowi, członkowie Samorządowych Kolegiów Odwoławczych, członkowie centralnych organów administracyjnych, członkowie państwowych komisji do przeprowadzania egzaminów korporacyjnych (radcowskich i adwokackich), pracownicy jednostek samorządu terytorialnego członkowie lub pracownicy organów administracji rządowej, a także osoby o doświadczeniu w krajowych i międzynarodowych organizacjach społecznych. Ich wiedza, umiejętności i doświadczenie zawodowe, w oparciu o przyjętą na Wydziale politykę jakości kształcenia, gwarantują, że treści programowe kierunku Prawo są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i praktyki zawodowej. Zobacz załączniki: matryce pokrycia efektów kształcenia (Załącznik 2.1.1 – stacjonarne i Załącznik 2.1.2 - niestacjonarne)

2.2 Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego.

Przedmioty w programie studiów na kierunku Prawo (stacjonarne i niestacjonarne) zgrupowane są w ramach 3 modułów: przedmioty obowiązkowe, przedmioty podstawowe oraz przedmioty specjalizacyjne. Podział uzasadniony jest koniecznością zapewnienia różnorodności programu pod kątem tematycznym oraz powiązania dydaktyki z badaniami naukowymi prowadzonymi w ramach poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału prowadzących działalność naukową. W ten sposób zostały wyróżnione przedmioty obligatoryjne i podstawowe - każda jednostka oferuje przedmiot należący do wskazanych modułów, co pozwala studentom zapoznać się z badaniami prowadzonymi w ramach każdej jednostki badawczej. Program obejmuje zatem zajęcia związane z prowadzoną na uczelni działalnością naukową, co przejawia się także w możliwości uzupełniania programu studiów o nowe przedmioty specjalizacyjne, a także uruchamiania wysoce specjalistycznych przedmiotów poza programem studiów.

Dodatkowo w toku studiów student wybiera przedmioty specjalizacyjne z różnorodnej oferty obejmującej przedmioty powiązane z badaniami naukowymi prowadzonymi przez wyspecjalizowaną kadrę pracowników. Każdy student w ramach przedmiotów specjalizacyjnych może profilować swoje studia pod kątem zainteresowań naukowych, co pozwala przygotować go do pracy naukowej, a także pod kątem przyszłej kariery zawodowej.

W roku akademickim 2022/2023 w ofercie znajdowały się 237 przedmioty specjalizacyjne w programie studiów stacjonarnych (w tym 11 przedmiotów Szkół Praw Obcych oraz 21 przedmiotów tylko dla studentów zagranicznych), zaś 44 na studiach niestacjonarnych (w tym 11 przedmiotów Szkół Praw Obcych). Dodatkowo poza programem studiów w ramach oferty dodatkowej uruchomiono 14 przedmiotów specjalizacyjnych na studiach stacjonarnych i 9 na niestacjonarnych.

Zajęcia prowadzone są z wykorzystaniem różnorodnych metod kształcenia, zarówno w formie klasycznego wykładu, jak również w formach interaktywnych, wymagających obecności i aktywności uczestników zajęć oraz pozwalającej na bezpośredni kontakt studenta z prowadzącym. Metody kształcenia zdefiniowane w programie studiów obejmują:

1. wykład – ta forma kształcenia umożliwia przekazanie studentom szerokiej wiedzy z zakresu poszczególnych dogmatyk prawnych. Jest obligatoryjnie stosowana w ramach przedmiotów obowiązkowych, których zaliczenie jest wymagane do ukończenia kolejnych lat studiów, a także przedmiotów podstawowych w celu przekazania obszernej wiedzy należącej do zakresu badawczego jednostek Wydziału. W formie wykładu prowadzonych jest też wiele przedmiotów specjalizacyjnych.

2. konwersatorium – forma kształcenia polegająca w szczególności na dyskusji lub debacie prowadzącego przedmiot i studentów pozwala nie tylko na pozyskiwanie wiedzy, ale także kompetencji przydatnych w pracy zawodowej prawnika, z istotnym elementem interakcji między prowadzącym, uczestnikami zajęć i pomiędzy samymi uczestnikami zajęć. Konwersatoryjna metoda kształcenia aktywizuje studentów do zabierania głosu, pozwala nabyć kompetencje związane z formułowaniem argumentów, rzetelną debatą, uczciwą perswazją, oceną podnoszonych argumentów, dzięki czemu może przygotować studentów do samodzielnej pracy naukowej, w której umiejętności te są niezbędnie potrzebne, jak też do wykonywania niektórych zawodów prawnych, w szczególności adwokata czy radcy prawnego.

3. warsztat – forma kształcenia polegająca na kształtowaniu głównie praktycznych umiejętności i kompetencji, w szczególności w zakresie sporządzania pism lub formułowania wypowiedzi ustnych. Wprowadzenie warsztatowej formy kształcenia nastąpiło wiele lat temu i było odpowiedzią na głosy społeczności studentów, by część zajęć uniwersyteckich prowadzona była w bardziej praktyczny sposób niż wykład oraz ukierunkowana była na pozyskanie praktycznych umiejętności i kompetencji przydatnych w pracy prawnika. Warsztaty przygotowują studentów do pisania pism procesowych czy występowania w rolach procesowych, np. w ramach symulacji procesu cywilnego czy warsztatów z pism procesowych w postępowaniu karnym.

4. tutoring – forma kształcenia polegająca na indywidualnym kształtowaniu kompetencji i postaw studenta, w szczególności na wspieraniu rozwoju naukowego. Wprowadzenie tutoringowej formy kształcenia najpierw w formie pilotażu, a następnie jako stałej formy kształcenia obecnej w programie studiów to odpowiedź na aktualne wyzwania dydaktyczne, by pogodzić masowy charakter kształcenia prawniczego z indywidualnym podejściem do studenta. W ramach tutoring podopieczny i tutor samodzielnie ustalają tematykę spotkań. Tutoring trwa cały rok akademicki, co pozwala na zindywidualizowane podejście do konkretnego studenta i realizowanej tematyki. To forma kształcenia mogąca przygotować

studenta do prowadzenia działalności naukowej: tutorzy konsultują ze studentem jego pomysły i plany rozwojowe, udzielają wskazówek i porad dotyczących napisanych prac, mogą konsultować z nimi projekty badawcze, udzielają wsparcia rozwojowego. Całoroczny system prowadzenia tutoringu pozwala na przygotowanie w tym czasie np. opracowania naukowego, jego przedyskutowanie, korektę i zgłoszenia go do publikacji, zaangażowanie studenta w prowadzenie badań naukowych przez tutora, przygotowanie zgłoszenia i wystąpienia konferencyjnego, przygotowanie wniosku grantowego itd.

5. szkolenie – forma kształcenia polegająca na rozwijaniu kompetencji miękkich i społecznych oraz umiejętności w zakresie korzystania z narzędzi pracy studenta lub absolwenta. W programie studiów stacjonarnych oferowane jest szkolenie *Redakcja tekstu naukowego dla prawników*, nastawione wprost na przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej i udziału w działalności badawczej. Podczas szkolenia rozwijane są kompetencje miękkie dotyczące poprawnego konstruowania tekstu naukowego, począwszy od pomysłu, koncepcji tekstu, przez etap gromadzenia materiału, jego selekcji, syntezy i opisywania, skończywszy na prawidłowej konstrukcji tekstu, w tym wymogach dotyczących bibliografii i przypisów, dobrych praktyk publikacyjnych, standardów rzetelności naukowej itd. Szkolenie jest przydatne również pod kątem pisania pracy magisterskiej.

6. projekt – forma kształcenia polegająca na pracy studentów w grupie w celu wykonania określonego zadania pod kierunkiem prowadzącego przedmiot. Ta forma kształcenia ma za zadanie integrować społeczność studentów w sposób merytoryczny, poprzez realizację zadania w grupie i przedstawiania jego efektów. W programie studiów stacjonarnych możliwe jest zaliczenie projektu dotyczącego eksperymentalnej jurysprudencki, prowadzonego z uwzględnieniem najnowszych badań i tendencji w prawoznawstwie przez prowadzącą posiadającą znaczący dorobek naukowy w tym zakresie.

7. seminarium – forma kształcenia polegająca na pracy prowadzącego przedmiot ze studentem w celu przygotowania studenta do napisania pracy dyplomowej. Seminaryjna forma kształcenia pozwala na indywidualizowany kontakt studenta i prowadzącego zajęcia. Prowadzącymi seminarium są pracownicy naukowcy posiadający tytuł co najmniej doktora habilitowanego. Podczas seminariów studenci są niekiedy włączani w prowadzenie badań naukowych, dyskusowanie i sporządzanie publikacji naukowych. Mogą także przedstawiać wyniki własnych badań. Warunkiem zaliczenia seminarium na V. roku jest przygotowanie pracy magisterskiej, zamiast której student może przygotować i opublikować tekst naukowy.

8. proseminarium – forma kształcenia polegająca na przygotowaniu studenta do udziału w seminarium. Obecność w programie studiów stacjonarnych proseminarium jako formy kształcenia ma za zadanie łączyć najbardziej zaangażowanych studentów z dziedziną prawa, w której chcieliby się specjalizować. Jest ono prowadzone na 3. roku studiów jako swoisty pomost między zaliczonym przedmiotem obligatoryjnym a seminarium na 4. roku. Proseminarium przygotowuje studentów do pracy naukowej umożliwiając im kontakt z profesorem w formie regularnych spotkań.

9. ćwiczenia – pomocnicza względem wykładu forma kształcenia polegająca na przygotowaniu studenta do zdania egzaminu w określonej formie. To forma kształcenia pozwalająca studentom lepiej opanować i przećwiczyć treści przekazywane w ramach wykładów, szczególnie z obszernych przedmiotów całorocznych. W ramach ćwiczeń studenci powtarzają materiał i ćwiczą go np. rozwiązując kazusy pod okiem prowadzącego zajęcia. Ćwiczenia mogą rozwijać treści przekazywane na wykładzie, również po to, by zainteresować najbardziej zaangażowanych studentów i skłonić ich do dokładniejszego przestudiowania

danego zagadnienia. Umożliwiają także bardziej bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia, udział w konsultacjach, korzystanie z dodatkowych materiałów wzbogacających proces kształcenia. Niejednokrotnie ćwiczenia do przedmiotu prowadzone są wg autorskich pomysłów i materiałów.

10. lektorat prawniczy – forma kształcenia rozwijająca znajomość specjalistycznego języka prawniczego (obcego). Obok lektoratu prawniczego część przedmiotów specjalizacyjnych prowadzonych jest w języku obcym, dzięki czemu student nabywa kompetencje językowe z zakresie nauk prawnych.

Przygotowanie studentów do prowadzenia samodzielnych badań naukowych jest możliwe dzięki zajęciom prowadzonym w oparciu o zasadę *research-based learning* - przykładowo, należą do nich zajęcia kończące się przygotowaniem recenzji monografii naukowej, przygotowaniem glosy do wybranego orzeczenia sądu krajowego, sądu arbitrażowego lub trybunału międzynarodowego, czy przygotowanie wystąpienia na konferencję naukową.

Część przedmiotów w ofercie studiów prowadzona jest zgodnie z założeniami zasady *problem-based learning* polegającej na skonfrontowaniu studentów z konkretnymi sytuacjami problemowymi przy jednoczesnym poszerzaniu i zdobywaniu nowej wiedzy, trenowaniu samodzielnego myślenia i kreatywności, umiejętności argumentacji; przykładem jest między innymi studencka poradnia prawna, warsztaty konkursowe oraz inne oferowane zajęcia np. *Mediator - menager konfliktu*, który rozwija u studentów umiejętności komunikacyjne ważne w procesie rozwiązywania sporu (np. aktywne słuchanie, skuteczna komunikacja interpersonalna, autoprezentacja), jak umiejętności praktyczne niezbędne w pracy mediatora (poprzez przygotowanie i przedstawienie monologu mediatora, prowadzenie spotkania informacyjnego i sesji mediacyjnej, przygotowanie ugody).

Studenci w ramach przedmiotów specjalizacyjnych mogą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych w ramach Studenckiej Poradni Prawnej. Zakładane efekty uczenia się przewidują m.in. znajomość zasad sporządzania opinii prawnych i pism procesowych, umiejętność ich właściwego przygotowywania oraz przedstawienia klientowi, znajomość zasad interpretacji przepisów prawnych z różnych dziedzin i gałęzi prawa oraz umiejętność ich zastosowania w różnych sytuacjach faktycznych. Studenci realizują swoje zadania w ramach sekcji odpowiadających gałęziom i dziedzinom prawa (sekcja prawa cywilnego, prawa karnego, prawa pracy i praw człowieka). Podczas zajęć otrzymują oni wsparcie ze strony opiekunów. Poradnia to przede wszystkim miejsce pozyskiwania umiejętności oraz kompetencji społecznych dzięki kontaktowi studentów z klientami potrzebującymi pomocy prawnej. Studencka Poradnia Prawna UJ została uznana w rankingu „Rzeczpospolitej” z 2019 roku za drugą najlepszą w Polsce.

Wydział Prawa i Administracji UJ dysponuje kadrą o wysokich kwalifikacjach zawodowych i naukowych. Pracownicy uczelni prowadzący zajęcia pełnią również istotne funkcje w instytucjach związanych ze środowiskiem prawniczym oraz z szeroko rozumianym życiem publicznym. Samodzielni i niesamodzielni pracownicy naukowcy to również często osoby z doświadczeniem praktycznym, którzy podczas zajęć przekazują studentom swoje doświadczenie w pracy zawodowej w ramach różnych gałęzi czy dziedzin prawa. Sprawia to, że kontakt studenta z pracownikiem umożliwia angażowanie go w działalność naukową prowadzoną przez wyspecjalizowaną kadrę dydaktyczną.

Studenci mają dostęp do znaczącej literatury prawniczej, mogą korzystać z licznych baz danych online, np. Lex, Legalis, Beck Online, JSTOR, Westlaw, dzięki czemu ułatwiona jest realizacja zakładanych efektów uczenia się oraz wspierana jest aktywność naukowa studentów. Opis zasobów bibliotecznych w Kryterium 5, punkt 6.

Zobacz załączniki:

- Załącznik 0.1.1 - Program studiów Prawo – stacjonarne
- Załącznik 0.1.2 - Program studiów Prawo – niestacjonarne

2.3 Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

W ramach realizacji programu studiów wykorzystywane są metody i techniki kształcenia na odległość. Działania w tym zakresie podzielić można na:

1. Wykorzystanie metod kształcenia na odległość jako sposób na ułatwienie studentom dostępu do tradycyjnych zajęć
2. Tworzenie dodatkowych materiałów e-learningowych w ramach zajęć (otoczenie e-learningowe przedmiotów)
3. Koncepcja e-podręczników

Od wielu lat wdrażane są dobre praktyki związane z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość jako sposobu udostępniania studentom treści wykładów, tak by mogli zapoznawać się z nimi w dowolnym miejscu i czasie. Działania te polegają w szczególności na rejestrowaniu i udostępnianiu treści niektórych zajęć w formie video lub audio, a także prowadzeniu transmisji na żywo z niektórych zajęć. Przykładem mogą być nagrania z wykładów z przedmiot obligatoryjnego *Prawo karne (materialne)*, udostępniane od ponad 10 lat na stronie internetowej Katedry bądź na kanale You Tube Katedry (<https://www.law.uj.edu.pl/karne/> - zakładka video).

Tworzenie otoczenia e-learningowego zajęć reguluje Polityka kształcenia ogłoszona przez Dziekana. Poprzez otoczenie e-learningowe przedmiotów rozumie się wszelkiego rodzaju treści dydaktyczne oraz informacje umieszczane na platformie e-learningowej dotyczące konkretnego przedmiotu. Tworzenie otoczenia e-learningowego jest w szczególności wskazane na studiach niestacjonarnych jako uzupełnienie materiału pomiędzy zjazdami.

Praca studenta wynikająca z otoczenia e-learningowego wlicza się do pracy własnej studenta. Liczba godzin pracy studenta oparta o merytoryczne treści e-learningowe musi być dostosowana do przewidzianych efektów uczenia się, tak aby wspierać studenta w pozyskiwaniu wiedzy, umiejętności i kompetencji. Do treści umieszczanych na platformie w ramach otoczenia e-learningowego powinny zaliczać się informacje organizacyjne (terminy zaliczeń, odpowiedzi na pytania techniczne dotyczące kursu), treści merytoryczne (materiały dydaktyczne, nagrania, odpowiedzi na pytanie merytoryczne, testy sprawdzające w ramach oceny formatywnej) oraz inne materiały doskonalące jakość kształcenia.

Pracownicy tworząc otoczenie e-learningowe korzystają z dostępnych dobrych praktyk tworzenia kursów e-learningowych, w szczególności stosują zasady przygotowania materiałów dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami. Wydział zapewnia wsparcie techniczne i merytoryczne dla tworzonego otoczenia e-learningowego.

Aktywne e-podręczniki to narzędzie wspierające prowadzenie wykładów on-line bądź zajęć hybrydowych: umożliwiają realizację wykładu i umieszczenie go w Internecie za pomocą dedykowanej do tego platformy, kurs podzielony jest na moduły zawierające nagranie (wraz z napisami bądź objaśnieniami), autoryzowane materiały dydaktyczne oraz pytania umożliwiające studentowi weryfikację przyswojonej wiedzy. Natomiast pasywny e-podręcznik, dostępny w dowolnym miejscu i czasie dla każdego studenta, może być elementem literatury obowiązkowej lub dodatkowej, co pozwoli przyswoić studentowi wiedzę teoretyczną za pomocą e-podręcznika i poruszać na wykładzie offline już tylko ciekawsze lub praktyczniejsze zagadnienia. To także sposób na samodzielne poszerzanie wiedzy poza programem studiów. Idea e-podręczników w dłuższej perspektywie wpisuje się w trend tworzenia Uniwersytetu Przyszłości.

2.4 Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Zasady studiowania na kierunku Prawo (stacjonarne i niestacjonarne) uwzględniają zróżnicowane potrzeby grupowe i indywidualne, a także potrzeby studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami. Wyróżnić należy w obszarze tym:

- Uprawnienia wynikające z Regulaminów studiów;
- Indywidualną ścieżkę kształcenia;
- Uprawnienia dodatkowe;
- Wsparcie inicjatyw studenckich;
- Organizacja procesu kształcenia w okresie pandemii Covid-19.

2.4.1. Uprawnienia wynikające z Regulaminu studiów

W ramach studiów zapewniono Studentom szereg uprawnień pozwalających na realizację zróżnicowanych potrzeb indywidualnych poszczególnych studentów. Dotyczą one, między innymi: zapewnienia w szerokim zakresie mobilności edukacyjnej polegającej na możliwości realizacji procesu kształcenia w innych uczelniach w kraju i na świecie (wymiany bilateralne, programy ERASMUS+, MOST) oraz wprowadzeniu szeregu innych rozwiązań prawnych i organizacyjnych, których celem jest zindywidualizowanie zasad studiowania. Uprawnienia w zakresie mobilności edukacyjnej opisano szerzej w Kryterium 7. stąd w dalszej części odniesiono się do pozostałych rozwiązań prawnych i organizacyjnych, których celem jest zindywidualizowanie zasad studiowania.

Dbłość o zróżnicowane potrzeby indywidualne poszczególnych studentów znalazła swój wyraz w wielu szczegółowych rozwiązaniach prawnych i organizacyjnych zawartych w Regulaminie studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich (zob. załącznik 11.1). W zależności od konkretnej sytuacji oraz potrzeb danego studenta, pozwalają one na:

1. usprawiedliwienie nieobecności np. ze względu na zły stan zdrowia poświadczony zaświadczeniem lekarskim, udział w posiedzeniu organu lub ciała kolegialnego Uniwersytetu oraz reprezentowanie Uniwersytetu na forum krajowym lub zagranicznym potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem (§ 6 ust. 5 Regulaminu studiów);
2. zaliczenie jako praktyk, udokumentowanego doświadczenia, które odpowiada celom i efektom praktyk (§ 7 ust. 1 Regulaminu studiów);
3. uzyskanie zgody na awans (§ 9 ust. 4 Regulaminu studiów);
4. uzyskanie zgody na wpis warunkowy na kolejny rok studiów (§ 10 ust. 6 Regulaminu studiów);
5. przenoszenie i uznawanie punktów ECTS, w tym uznawania lektoratów i certyfikatów językowych (§ 11 Regulaminu studiów oraz Zrządzenie nr 112 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 16 października 2020 roku w sprawie organizacji i szczegółowych zasad zaliczania lektoratu języka obcego przez studentów studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich oraz wykazu uznawanych certyfikatów potwierdzających znajomość języka obcego (nie dotyczy Collegium Medicum) (z późn. zm.);
6. usprawiedliwianie nieprzystąpienia do tego egzaminu lub zaliczenia z powodu nieobecności (§ 12 ust. 11 Regulaminu studiów);
7. powtarzanie roku studiów (§ 14 Regulaminu studiów);
8. przeprowadzenie egzaminu komisyjnego (§ 15 Regulaminu studiów);
9. przedłużenie terminu na złożenie egzaminu dyplomowego (§ 18 ust. 6 Regulaminu studiów);
10. wyznaczenie trzeciego terminu egzaminu dyplomowego (§ 21 ust. 9 Regulaminu studiów);

11. uczestniczenie w zajęciach otwartych innych kierunków studiów i pozostałych zajęciach za zgodą prowadzącego zajęcia (§ 2 ust. 2 pkt 9 Regulaminu studiów);
12. urlop od zajęć oraz urlop od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów (§ 32 i 34 Regulaminu studiów);
13. zmianę kierunku studiów (§ 30 ust. 4 i 5 Regulaminu studiów);
14. zmianę formy studiów (§ 28 Regulaminu studiów);
15. przeniesienie na inną uczelnię wyższą lub przeniesienie z innej uczelni wyższej (§ 29 i 30 Regulaminu studiów);
16. uzyskanie zgody na zaliczenie przedmiotów nieobjętych programem studiów, a także zrealizowanie części programu studiów na innych uczelniach, w tym zagranicznych (§ 27 ust. 1 Regulaminu studiów);
17. odbywanie studiów według indywidualnej organizacji studiów, tj. możliwość skorzystania z Indywidualnego Programu Studiów lub Indywidualnego Planu Studiów (§ 24 Regulaminu studiów);

Indywidualny Program Studiów (§ 25 ust. 1 i n. Regulaminu studiów) polega na modyfikacji programu studiów w celu dostosowania go do zainteresowań naukowych studenta lub umożliwienia mu prowadzenia badań naukowych oraz przyznaniu indywidualnej opieki nauczyciela akademickiego. Modyfikacja programu studiów musi zapewnić realizację wszystkich efektów uczenia się określonych w programie studiów. Wniosek o przyznanie Indywidualnego Programu Studiów student zobowiązany jest złożyć przed rozpoczęciem roku akademickiego, w którym chce skorzystać z Indywidualnego Programu Studiów. W wyjątkowych przypadkach wniosek można złożyć w trakcie roku akademickiego.

Indywidualny Plan Studiów (§ 25 ust. 6 i n. Regulaminu studiów) może zostać przyznany przez dziekana na wniosek studenta, którego sytuacja nie pozwala na uczęszczanie na zajęcia i zaliczanie przedmiotów zgodnie z programem studiów, m.in. w przypadku niepełnosprawności lub choroby, odbywania studiów na więcej niż jednym kierunku studiów czy sprawowania opieki nad dzieckiem. Indywidualny Plan Studiów może polegać w szczególności na:

1. modyfikacji sekwencyjnego systemu zajęć i egzaminów oraz modyfikacji formy zaliczeń i egzaminów, rozkładu zajęć dydaktycznych w ramach toku studiów lub wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, z zastrzeżeniem § 10 ust.1,
2. eksternistycznym zaliczaniu zajęć, w porozumieniu z prowadzącym zajęcia,
3. zmianach terminów egzaminów i zaliczeń.

Student ubiegający się o przyznanie Indywidualnego Planu Studiów przedstawia dziekanowi do zaakceptowania tryb egzaminów i zaliczeń przewidzianych na dany semestr, a w przypadku przedmiotów całorocznych na rok akademicki, oraz warunki zaliczeń uzgodnione i zaopiniowane przez prowadzących zajęcia.

Szczegółowe zasady odbywania studiów wg w/w modyfikacji określa Rada Wydziału.

2.4.2. Indywidualna ścieżka kształcenia dla Studentów kierunku Prawo

Przepisy Regulaminu studiów zapewniają studentom realizację indywidualnych ścieżek kształcenia. Studenci mają możliwość zarówno indywidualizowania ścieżki kształcenia w zależności od zainteresowań naukowych oraz chęci nabycia konkretnych umiejętności czy kompetencji, jak i dopasowywania organizacji i formy (sposobu realizacji) zajęć do własnych możliwości – przy pełnej realizacji założonych dla kierunku efektów uczenia się w każdej z przyjętych ścieżek.

Wśród elementów indywidualizujących wskazać należy na:

- możliwość zadeklarowania obok przedmiotów obowiązkowych, tzw. przedmiotów do wyboru w tj. przedmiotów podstawowych; przedmiotów specjalizacyjnych oraz seminariów dyplomowych, których tematyka skorelowana jest z wiodącą dyscypliną kierunku, ale o różnym zakresie wyspecjalizowania.
- zróżnicowane lektoraty języków obcych – do wyboru kursy różnych języków i zróżnicowane poziomy językowe oferowane przez Jagiellońskie Centrum Językowe (zob. załącznik 7.4 oraz Kryterium 7 punkt 7.1.3);
- Student, za zgodą dziekana, może w toku studiów dodatkowo zaliczać: zajęcia w ramach Visiting Professors Programme; jeden przedmiot w ramach współpracy UJ z UNA EUROPA lub innymi sieciami partnerskimi; jeden przedmiot w ramach cyklu wykładów Artes Liberales; oraz przedmioty poza programem studiów oferowane na WPIA UJ.
- zróżnicowane formy zaliczenia zajęć z wychowania fizycznego;
- praktyki zawodowe – student samodzielnie i zgodnie z zawodowymi aspiracjami wybiera miejsce realizowania praktyk, które następnie pełnomocnik dziekana ds. praktyk zatwierdza jako umożliwiające realizację efektów uczenia przypisanych do programu praktyk. Studenci mogą odbyć praktykę w organach administracji publicznej, organach ścigania, sądach, stowarzyszeniach, ale również podmiotach prowadzących działalność gospodarczą.

Dodatkowe możliwości zindywidualizowania przebiegu kształcenia daje wprowadzona oferta zajęć tutoringowych, a także zróżnicowane formy aktywności studenckiej np. działalność w kołach naukowych, udział w konkursach międzyuczelnianych, praca na rzecz poradni prawnej, udział w projektach badawczych realizowanych we współpracy z nauczycielami akademickimi.

2.4.3. Uprawnienia dodatkowe

2.4.3.1. Uprawnienia Studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami

Zarządzenie nr 20 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie zasad realizacji polityki dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami (zob. załącznik 5.4); zwana dalej: „Polityką w dostępności”) - mając na celu realizację Strategii rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego do 2030 roku, określa się zasady realizacji polityki dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami. Celem polityki dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami, zwanej dalej „Polityką dostępności UJ”, jest m.in. zapewnienie wsparcia edukacyjnego osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom ze szczególnymi potrzebami oraz określenie transparentnych zasad wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami (§3 Polityki dostępności). U podstaw Polityki dostępności UJ leży idea projektowania uniwersalnego, tj. projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, aby były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza pomocy technicznej dla grup osób z konkretnymi niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne. Oznacza to, że niezależnie od tego czy studenci zgłoszą określone szczególne potrzeby, przestrzeń uniwersytecka w sposób antycypujący projektowana będzie w sposób wolny od barier. Z tej przyczyny wszystkie jednostki organizacyjne UJ są zobowiązane do zapewniania dostępności osobom z niepełnosprawnościami i osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez stosowanie projektowania uniwersalnego lub racjonalnych usprawnień (§4 ust. 2 Polityki dostępności).

W ramach polityki dostępności przewidziano panel eksperckiego ds. procesów kształcenia i prowadzenia badań naukowych, do zadań którego należą w szczególności: doradztwo odpowiednim

władzom Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie dostępu do procesu kształcenia i prowadzenia badań naukowych; opracowanie i opiniowanie propozycji programów wsparcia i indywidualnych rozwiązań w zakresie wsparcia studiujących osób z niepełnosprawnościami oraz osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do kształcenia i prowadzenia badań naukowych; oraz rozpatrywanie indywidualnych wniosków i postulatów studiujących osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami (§ 6 ust. 2 pkt 7 lit. D Polityki dostępności).

Na UJ powołano ponadto Centrum Dostępności UJ, zwanego dalej „Centrum”, którego celem działania jest wyrównywanie szans w nauce i pracy osób z niepełnosprawnościami oraz poszerzanie dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego dla osób ze szczególnymi potrzebami (Zarządzenie nr 19 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie: przekształcenia Działu ds. Osób Niepełnosprawnych w Centrum Dostępności UJ oraz zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego; zob. załącznik 5.5). Centrum zajmuje się w szczególności bieżącym wsparciem w obszarze dostępności dla osób studiujących. Wśród form wsparcia wskazać należy, co następuje.

Adaptacje procesu dydaktycznego i szkolenia - Studenci ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami, na podstawie regulacji zawartych w Zarządzeniu nr 150 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 22 grudnia 2020 roku w sprawie: dostosowania procesu kształcenia i badań naukowych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji zdrowotnej (zob. załącznik 5.6) mają możliwość skorzystania z różnych form wsparcia w ramach adaptacji procesu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb.

Studenci:

1. z niepełnosprawnościami;
2. przewlekłe chorujący;
3. u których nagła choroba lub wypadek skutkują czasową niezdolnością do pełnego uczestnictwa w zajęciach;
4. ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się i funkcjonowaniu

– mogą wnioskować o przyznanie adaptacji na podstawie przedstawionej dokumentacji specjalistycznej (aktualnego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia lekarskiego, dokumentu z poradni psychologiczno-pedagogicznej). Każdy przypadek osoby ubiegającej się o przyznanie adaptacji rozpatrywany jest indywidualnie, zgodnie z ideą wyrównywania szans edukacyjnych oraz racjonalnego dostosowania do potrzeb wynikających z niepełnosprawności lub choroby przewlekłej. Adaptacje mogą dotyczyć w szczególności formy egzaminów, toku kształcenia, jak i środowiska fizycznego, w którym mają miejsce zajęcia dydaktyczne oraz badania naukowe.

Najczęściej stosowanymi formami adaptacji są:

1. Wydłużenie czasu trwania egzaminów/zaliczeń;
2. Podwyższenie limitu nieobecności z możliwością zaliczenia indywidualnie;
3. Rozłożenie sesji egzaminacyjnej w czasie;
4. Dzielenie obszernych egzaminów/zaliczeń na części;
5. Zamiana formy egzaminów/zaliczeń na ustną/pisemną;
6. Dostosowanie materiałów dydaktycznych do formy elektronicznej;
7. Dostęp do materiałów dydaktycznych przed zajęciami;
8. Możliwość nagrywania treści zajęć na własny użytek;
9. Wsparcie asystenta dydaktycznego;
10. Urlopy zdrowotne.

- zob.: <https://cd.uj.edu.pl/dla-studentow/katalog-przykladowych-form-adaptacji> .

Jedną z form adaptacji procesu studiowania jest również możliwość zdawania egzaminów/kolokwiów/zaliczeń przy użyciu komputera, czy też na innych urządzeniach specjalistycznych udostępnianych na te potrzeby przez CD UJ, zdawanie egzaminów przy pomocy formularzy wydrukowanych dostosowaną wielkością czcionki lub brajlem lub zdawanie egzaminów przy pomocy asystenta.

Przyznana forma adaptacji uwzględnia specyfikę niepełnosprawności studenta, a w procesie adaptacji biorą udział m.in.: doradcy edukacyjni oraz nauczyciele akademicy lub osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na UJ. Na Wydziale Prawa i Administracji z adaptacji skorzystało w 2021 - 17 studentów; w 2022 - 27 studentów; w 2023- 2 studentów.

System adaptacji uzupełniony jest szkoleniami dla studentów i nauczycieli. Członkowie społeczności UJ są uprawnieni do udziału w szkoleniach i spotkaniach indywidualnych dotyczące między innymi:

1. świadomości niepełnosprawności, umiejętności w zakresie bezpośredniego kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami oraz rozwiązań obowiązujących w tym zakresie w UJ;
2. pracy i prowadzenia zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności (np. wzrokowej, słuchowej, zaburzeń psychicznych, ze spektrum autyzmu);
3. adaptowania materiałów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzrokową;
4. wykorzystywania aplikacji komputerowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami;
5. narzędzi i rozwiązań wspierających osoby ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się;
6. dostępności architektonicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami;
7. ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.

Istnieje możliwość zorganizowania szkolenia w odpowiedzi na potrzeby grupy pracowników, którzy chcą się zapoznać z określonym tematem. Z kolei samym studentom oferowane są szkolenia m.in. z zakresu obsługi komputera za pomocą programów udźwiękowiających i/lub powiększających oraz szkolenia mające na celu ułatwienie pracy z podstawowymi arkuszami kalkulacyjnymi (MS Excel) i edytorami tekstu (MS Word) za pomocą programów udźwiękowiających. Istnieje możliwość przygotowania innego wsparcia technologicznego w zależności od potrzeb studenta wynikających z niepełnosprawności. Połączenie adaptacji z szerokim wachlarzem szkoleń i konsultacji indywidualnych ukierunkowane jest na wykorzystanie potencjału Studenta.

Zmiana formy składania egzaminu dla studentów trwale niezdolnych do składania egzaminu w formie pisemnej - Zasady przeprowadzenia egzaminów określone w program studiów dla studentów rozpoczynających studia od roku 2022/23 przewidują, że zgodą Dziekana Wydziału, egzamin zaplanowany w formie pisemnej studenci trwale niezdolni do składania egzaminów w danej formie, na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności mogą składać w formie ustnej.

Zapewnienie asystenta dydaktycznego - Doradztwo edukacyjne prowadzone jest przez upoważnionych do tego zadania pracowników Działu ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studenci ze szczególnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnością mogą starać się o wsparcie asystenta dydaktycznego. Obszary wsparcia asystenta dydaktycznego w Centrum Dostępności UJ:

1. wsparcie dydaktyczne: notowanie, laboratoria, egzaminy, pomoc w organizacji pracy, monitorowanie bieżącej sytuacji akademickiej;
2. wsparcie techniczne i organizacyjne: technologie, wsparcie w pozyskiwaniu materiałów, instruktaż po budynkach UJ;
3. wsparcie w kontaktach społecznych: z wykładowcami, z administracją, z innymi studentami.

Zasady współpracy z doradcami edukacyjnymi: <https://cd.uj.edu.pl/dla-studentow/adaptacje-procesu-studiowania/asystent-dydaktyczny>

Usługa tłumaczenia w polskim języku migowym - Tłumacz Migam jest usługą natychmiastowego połączenia wideo z tłumaczem polskiego oraz ukraińskiego języka migowego z poziomu przeglądarki internetowej, aplikacji mobilnej oraz dowolnego urządzenia wyposażonego w kamerę i podłączonego do Internetu. Użytkownikami usługi są osoby niesłyszące, które porozumiewają się za pomocą polskiego języka migowego. Tłumacz Migam likwiduje barierę komunikacyjną w kontaktach z osobami z niepełnosprawnością słuchu, które porozumiewają się za pomocą polskiego lub ukraińskiego języka migowego. Osoba z niepełnosprawnością słuchu może skorzystać z usługi online lub zgłaszając się osobiście do biura. Instrukcja usługi Tłumacz Migam (<https://don.uj.edu.pl/dla-pracownikow/instrukcja-uslugi-tlumacz-migam>).

Lektoraty - Studenci z niepełnosprawnością wzroku lub słuchu, które w ramach toku studiów mają przewidziany lektorat mogą wybrać zamiast standardowego lektoratu z języka angielskiego lektorat w grupach dla studentów **niewidomych i słabowidzących oraz w grupach dla studentów głuchych i słabosłyszących. Lektoraty prowadzone przy wykorzystaniu dopasowanych materiałów i technik. Ponadto oferowany jest kurs z j. hiszpańskiego dla osób słabowidzących i niewidomych.**

Dostęp do Akademickiej Biblioteki Cyfrowej - Studenci oraz posiadający orzeczenie o umiarkowanym bądź znacznym stopniu niepełnosprawności mogą bezpłatnie korzystać z Akademickiej Biblioteki Cyfrowej w ramach umowy podpisanej między Uniwersytetem Jagiellońskim a Uniwersytetem Warszawskim. Oferta skierowana jest do osób, których specyfika niepełnosprawności znacząco utrudnia lub uniemożliwia korzystanie z zasobów Biblioteki Jagiellońskiej w standardowej formie. Biblioteka zawiera ponad 12 tysięcy pozycji z różnych dziedzin wiedzy zaadaptowanych do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących. Udostępnione książki są do pobrania online głównie w formie tekstowej.

Wsparcie materialne - Każdemu studentowi UJ posiadającemu orzeczenie o niepełnosprawności lub dokument równoważny przysługuje stypendium – dodatkowa pomoc materialna przeznaczona na wyrównanie szans (Stypendium dla osób z niepełnosprawnością). Ponadto studenci z niepełnosprawnościami, którzy zostali zakwalifikowani do programu Erasmus+, mogą starać się o dofinansowanie z funduszu przeznaczonego dla studentów niepełnosprawnych. Dodatkowe stypendia mają na celu pokrycie wyjątkowych kosztów związanych ze specyficznymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji – jednostka udzielająca krótkoterminowej pomocy psychologicznej Studentom w ramach cyklu spotkań interwencyjnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób studiujących. Spotkania prowadzone są w paradygmacie interwencji kryzysowej (więcej: <https://sowa.uj.edu.pl/start>).

2.4.3.2. Uprawnienia studentów – cudzoziemców

Studenci będący obywatelami Ukrainy - W związku z agresją Rosji na Ukrainę, względem studentów (obywateli Ukrainy) w trudnej sytuacji życiowej, możliwe jest m.in.:

1. złożenie wniosku o urlop dziekański za pośrednictwem modułu podań w USOSweb/maila
2. wnioskowanie o urlop dziekański w terminie późniejszym, za okres miniony;
3. złożenie wniosku o IPS za pośrednictwem modułu podań w USOSweb/ maila
4. określenie w zgodzie na IPS terminu przedstawienia m.in. warunków zaliczenia;
5. usprawiedliwianie nieobecności na podstawie oświadczenia studenta w związku z powszechnie znanym faktem konfliktu zbrojnego;
6. złożenie wniosku o usprawiedliwienie nieobecności za pośrednictwem modułu podań w USOSweb/maila.

Pozostali studenci zagraniczni - studenci zagraniczni podlegają tym samym przepisom co obywatele Polscy. Są zobowiązani do przestrzegania [Regulaminu studiów](#) (zob. załącznik 11.1), który określa sposób organizacji kształcenia a także prawa i obowiązki wszystkich studentów, bez względu na rodzaj studiów i obywatelstwo. Zasady przeprowadzenia egzaminów określone w program studiów dla studentów rozpoczynających studia od roku 2022/23 przewidują jednak, że za zgodą dziekana egzamin zaplanowany w formie pisemnej mogą składać w formie ustnej studenci obcokrajowcy na I i II roku studiów.

2.4.3.3. Uprawnienia związane z rodzicielstwem

Przewiduje się szczególne zasady:

- wyrażania zgody na odbywanie studiów wg. indywidualnej organizacji studiów studentce w ciąży i studentowi będącemu rodzicem (§ 24 ust. 2 Regulaminu studiów), w tym przyznawania Indywidualnego Planu Studiów na wniosek studenta, którego sytuacja nie pozwala na uczęszczanie na zajęcia i zaliczanie przedmiotów zgodnie z programem studiów, w szczególności w przypadku sprawowania opieki na dzieckiem (§ 25 ust. 6 pkt 3 Regulaminu studiów);
- udzielania urlopu studenckiego i dziekańskiego studentce w ciąży i studentowi będącemu rodzicem (§ 32 ust. 2-4; oraz ust. 8 Regulaminu studiów).

2.4.4. Wsparcie inicjatyw studenckich

Poza uprawnieniami generalnymi i szczegółowymi studentom zapewnia się wsparcie w realizacji różnorodnych przedsięwzięć, w tym w szczególności konferencji naukowych, seminariów czy wydarzeń kulturalnych. Wiele z tych wydarzeń jest organizowanych bądź współorganizowanych przez samorząd studencki oraz przez liczne koła naukowe funkcjonujące na Wydziale (zob. Kryterium 8, pkt 8.2).

2.4.5. Organizacja procesu kształcenia okresie pandemii Covid-19

Szczegóły dotyczące organizacji procesu kształcenia w okresie pandemii Covid-19 zostały opisane w załączniku 2.2.

2.4.5.1. Zniesienie obowiązków związanych z wystąpieniem stanu epidemii

Komunikatem nr 5 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 28 marca 2022 roku zniesiono obowiązki i zasady związane z wystąpieniem stanu epidemii.

zob. Załącznik 2.3. „Komunikat nr 5 w sprawie zniesienia obowiązków i zasad związanych z wystąpieniem stanu epidemii”.

W roku akademickim 2022/2023 kształcenie na Uniwersytecie Jagiellońskim jest prowadzone co do zasady w formie kształcenia stacjonarnego z wyłączeniem okresów określonych w Zarządzeniu nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 4 października 2022 roku w sprawie: organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023. zob. szerzej Załącznik 2.4 ([link](#))

2.5 Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru,

Program studiów na kierunku Prawo (stacjonarne i niestacjonarne) uwzględnia przedmioty dotyczące kanonu wiedzy prawniczej oraz elementów otoczenia nauk prawnych. Kształcenie łączy elementy wiedzy prawniczej, umiejętności i kompetencji prawniczych, z odpowiednim udziałem przedmiotów rozwijających kompetencje studenta i przyszłego prawnika oraz uwzględniających otoczenie społeczne nauk prawnych. W harmonogramie obecne są zarówno przedmioty ukierunkowane na przekazywanie przede wszystkim wiedzy (wykłady), jak również wiedzy wraz z umiejętnościami i kompetencjami prawniczymi oraz przedmioty rozwijające przede wszystkim kompetencje miękkie (konwersatoria, warsztaty, a na studiach stacjonarnych także szkolenie i projekt). Wśród form kształcenia obecna jest tradycyjna forma wykładowa w ramach przedmiotów obligatoryjnych i podstawowych. Dla przedmiotów specjalizacyjnych – wybieranych przez studenta z oferty w każdym roku akademickim - preferowane są inne niż wykład formy kształcenia (prowadzone interaktywnie).

Program studiów aktualny dla cykli kształcenia rozpoczętych najpóźniej w roku akademickim 2022/2023 określa 10 najważniejszych przedmiotów należących do kanonu wiedzy prawniczej, które w toku studiów musi zrealizować każdy student (przedmioty obligatoryjne). W programie znajdują się następujące przedmioty obowiązkowe, które można podzielić na przedmioty dotyczące: teorii i dziedzictwa prawnego, prawa materialnego, prawa procesowego. Są to:

1. *Wstęp do prawoznawstwa;*
2. *Logika dla prawników;*
3. *jeden przedmiot historycznoprawny do wyboru z trzech następujących: a) Historia państwa i prawa polskiego; b) Powszechna historia prawa; c) Prawo rzymskie;*
4. *Prawo konstytucyjne;*
5. *Prawo administracyjne;*
6. *Prawo cywilne;*
7. *Prawo karne (materialne);*
8. *Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne;*
9. *Postępowanie cywilne;*
10. *Proces karny.*

W toku studiów student ma możliwość elastycznego wyboru przedmiotów podstawowych, oferowanych przez różne jednostki prowadzące badania naukowe, a także przedmiotów specjalizacyjnych student może samodzielnie kształtować swoją ścieżkę edukacyjną z uwzględnieniem własnych zainteresowań. Elastyczny wybór przedmiotów oznacza poprawę pozycji studenta na rynku pracy, na którym może się on wykazać się posiadaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych istotnych dla pracodawcy. Tym bardziej, że nie ma ograniczeń ilościowych w zaliczaniu kolejnych przedmiotów, tzn. student może skorzystać z oferty uzyskując w danym roku więcej niż wymagane 60 ECTS, a w toku studiów więcej niż wymagane 300 ECTS.

W roku akademickim 2022/2023 było oferowanych 132 przedmiotów specjalizacyjnych, w tym 84 wykładów, 10 konwersatoriów, 37 warsztatów na kierunku Prawo stacjonarne oraz 42 przedmiotów na kierunku Prawo niestacjonarne.

Warunkiem zaliczenia studiów i dopuszczenia do egzaminu magisterskiego jest uzyskanie przez studenta w toku studiów w sumie co najmniej 300 punktów ECTS oraz spełnienie innych warunków określonych w programie studiów dla poszczególnych lat. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie co najmniej 60 punktów ECTS oraz spełnienie innych warunków określonych w programie i planie studiów. Na sumę punktów składają się zdawane przedmioty obligatoryjne, podstawowe i specjalizacyjne, co oznacza, że w ramach studiów każdy student zobowiązany jest do zaliczenia określonej liczby przedmiotów wybranych samodzielnie z bogatej oferty. Dla ukończenia jednolitych studiów magisterskich konieczne jest przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej pisanej pod kierunkiem promotora, uzyskanie jej pozytywnej oceny oraz zdanie egzaminu dyplomowego w formie ustnej.

Studia magisterskie jednolite na kierunku - Prawo (studia stacjonarne i niestacjonarne) trwają 10 semestrów. Jest to optymalny okres, w którym student realizuje przedmioty obligatoryjne, wybiera interesujące go przedmioty z puli przedmiotów podstawowych, oferowanych przez jednostki prowadzące badania naukowe oraz kształtuje swój program studiów wybierając przedmioty specjalizacyjne z bogatej puli przedmiotów. Ma również czas na kształtowanie indywidualnej ścieżki zawodowej oraz przemyślenie, przedyskutowanie i napisanie pracy magisterskiej lub opracowania naukowego.

Harmonogram realizacji studiów przewiduje przyporządkowanie określonych przedmiotów do lat kształcenia, wg następującego schematu:

Na roku I zarówno w ramach studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych student musi zdać 4 przedmioty obowiązkowe, dotyczące dziedzictwa prawnego, fundamentów konstytucyjnych oraz metodologii (teorii) nauk prawnych:

- i. *Wstęp do prawoznawstwa* – przedmiot jednosemestralny;
- ii. *Logika dla prawników* – przedmiot jednosemestralny;
- iii. *Prawo konstytucyjne* – przedmiot dwusemestralny;
- iv. jeden z trzech przedmiotów historycznoprawnych do wyboru przez studenta (*Historia państwa i prawa polskiego* – przedmiot dwusemestralny, *Powszechna historia prawa* – przedmiot dwusemestralny, *Prawo rzymskie* – przedmiot dwusemestralny).

Począwszy od II roku studiów (stacjonarnych i niestacjonarnych) program umożliwia indywidualne kształtowanie ścieżki edukacyjnej przez studenta również w ramach przedmiotów obligatoryjnych, które mogą być przez studenta zdawane w wybranej przez niego kolejności. Na roku II student musi zdać, według własnego wyboru, 1 lub 2 przedmioty:

- i. *Prawo cywilne* (przedmiot dwusemestralny) albo
- ii. *Prawo karne* (przedmiot dwusemestralny) i *Prawo administracyjne* (przedmiot dwusemestralny).

Na roku III student musi zdać 1 lub 2 pozostałe przedmioty materialnoprawne, w zależności od przedmiotów zaliczonych na roku 2.:

- i. *Prawo cywilne* (przedmiot dwusemestralny) albo
- ii. *Prawo karne* (przedmiot dwusemestralny) i *Prawo administracyjne* (przedmiot dwusemestralny).

Po zaliczeniu odpowiedniego przedmiotu z prawa materialnego cywilnego, karnego i administracyjnego, student jest zobowiązany do zaliczenia *Postępowania cywilnego*, *Procesu karnego*

oraz *Postępowania administracyjnego i sądownictwa administracyjnego* (przedmioty dwusemestralne) w wybranej przez siebie kolejności do końca toku studiów.

Warunkiem zaliczenia III roku na studiach stacjonarnych jest zdanie egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie co najmniej B2+.

Warunkiem zaliczenia IV i V roku jest uzyskanie zaliczenia z seminarium, trwającego cały rok. Podczas zajęć seminaryjnych na IV roku studiów student wdraża się w pogłębiony sposób w tematykę, której chce poświęcić swoją pracę magisterską. Na V roku studiów student ma możliwość opracowania pracy magisterskiej pod opieką promotora, przedyskutowania założeń pracy w ramach seminarium oraz indywidualnych konsultacji a także przedstawienia jej treści podczas dyskusji.

W toku studiów student studiów stacjonarnych zobowiązany jest do zdania jednego przedmiotu w języku obcym. W programie studiów stacjonarnych prowadzonych jest dużo przedmiotów w językach obcych, dotyczących między innymi podstaw praw obcych a także zagadnień omawianych w zagranicznej literaturze, tak aby studenci mogli pozyskiwać wiedzę, umiejętności i kompetencje, także językowe podczas zajęć prowadzonych w językach obcych. Więcej na ten temat w opisie Kryterium 7, punkt 7.1.

Student studiów stacjonarnych jest zobowiązany do zaliczenia praktyki na III, IV lub V roku studiów. Szczegółowy opis przebiegu praktyki znajduje się poniżej.

Student ma obowiązek zaliczyć w toku studiów nie mniej niż 11 przedmiotów podstawowych, oferowanych przez jednostki Wydziału prowadzące badania naukowe. Student wybiera interesujące go przedmioty podstawowe i jest zobowiązany zaliczyć:

- a. do końca I roku – co najmniej 2 przedmioty,
- b. do końca II roku – co najmniej 4 przedmioty (łącznie z I rokiem),
- c. do końca III roku – co najmniej 6 przedmiotów (łącznie z I i II rokiem),
- d. do końca IV roku – co najmniej 8 przedmiotów (łącznie z I, II i III rokiem),
- e. do końca V roku – co najmniej 11 przedmiotów (z całego toku studiów).

Student, za zgodą Dziekana, może w toku studiów dodatkowo zaliczyć:

- a. zajęcia w ramach Visiting Professors Programme oferowane na WPiA UJ,
- b. jeden przedmiot w ramach współpracy UJ z UNA EUROPA lub innymi sieciami partnerskimi,
- c. jeden przedmiot w ramach cyklu wykładów Artes Liberales,
- d. przedmioty poza programem studiów, oferowane na WPiA UJ.

Ogólny wynik studiów jest ustalany jako suma:

- a. $\frac{1}{2}$ średniej ocen z egzaminów,
- b. $\frac{1}{4}$ oceny pracy dyplomowej,
- c. $\frac{1}{4}$ oceny z egzaminu dyplomowego.

Średnia ocen z egzaminów zdanych przez studenta, w tym przedmiotów samodzielnie wybranych przez niego z puli przedmiotów podstawowych i specjalizacyjnych, ma istotny wpływ na końcowy wynik studiów. Przy obliczaniu średniej nie uwzględnia się zaliczeń, praktyki, wychowania fizycznego oraz szkolenia BHK z wyjątkiem zaliczenia na ocenę w ramach Studenckiej Poradni Prawnej UJ.

Jak już wspomniano w Kryterium 1, począwszy od roku akademickiego 2023/2024 przedmiotem obligatoryjnym zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych będzie również *Prawo ustrojowe Unii Europejskiej*, przyporządkowane do 2. roku studiów. Przedmiot ten został wprowadzony do programu studiów w odpowiedzi na aktualne wyzwania prawne i społeczne, w wyniku reformy Absolwent 2030. Do programu studiów zostały wprowadzone dwa też nowe przedmioty: *Vademecum prawnika* na 1. roku studiów oraz *Prawnik w świecie* na 5. roku studiów. Zajęcia *Vademecum prawnika* pozwalają studentom wdrożyć się w specyfikę zawodu prawniczego, myślenia prawniczego, kształcenia prawniczego oraz poznać specyfikę studiów prawniczych na Wydziale. Pomaga to studentom znaleźć swoją ścieżkę kształcenia oraz ukierunkowuje studentów pod kątem ich indywidualnych zainteresowań. Zajęcia *Prawnik w świecie* mają podsumowywać wiedzę, umiejętności, kompetencje oraz wartości przekazane w czasie studiów. Zajęcia będą prowadzone metodą łączącą wszystkie formy kształcenia zakładające interakcję studentów i prowadzącego ze studentami, pracę w grupie, pracę projektową, elementy konwersacji, warsztatów, wykładu, szkolenia itp. Zajęcia pomogą najlepszym studentom w określeniu dalszej drogi zawodowej.

Prawo niestacjonarne - regulacje szczególne

W przypadku studiów niestacjonarnych, z uwagi na zakładany profil studiów, nie ma obowiązku zaliczenia przedmiotu w języku obcym, nie są przewidziane zajęcia z wychowania fizycznego, a egzamin z języka obcego nowożytnego może być zaliczony do końca IV roku studiów. Wymagana praktyka dla studentów studiów niestacjonarnych trwa miesiąc. W pozostałym zakresie program studiów niestacjonarnych ukształtowany jest analogicznie do studiów stacjonarnych.

2.6 Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych),

Obligatoryjne przedmioty na kierunku Prawo – stacjonarne prowadzone są w stosunkowo dużym wymiarze godzinowym wraz z ćwiczeniami (przykładowo, *Prawo cywilne* w wymiarze 180 godzin wykładu, 120 godz. ćwiczeń, w pozostałych przypadkach po 60 godzin wykładu i 60 godzin ćwiczeń, wyjątkowo 45 h wykładu i 30 godzin ćwiczeń). Przedmioty podstawowe i przedmioty specjalizacyjne prowadzone są w wymiarze godzinowym dostosowanym do określonej formy kształcenia, w wymiarach od 10 do 60 godzin. Na kierunku Prawo – niestacjonarne liczba godzin przedmiotów obligatoryjnych i podstawowych, które prowadzone są w trakcie zjazdów, jest dostosowana do możliwości organizacji zajęć (wykładów i ćwiczeń) podczas zjazdów, co określa Polityka kształcenia (zob. załącznik 1.4).

Harmonogramy zajęć na dany rok akademicki ogłaszane są dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych z odpowiednim wyprzedzeniem przed otwarciem zapisów na zajęcia. W harmonogramach semestru zimowego i semestru letniego podane są wykazy oferowanych przedmiotów, wraz ze wskazaniem formy kształcenia, liczby godzin, punktów ECTS, osoby prowadzących zajęcia itd. Zobacz załącznik: Załącznik 0.3 Harmonogram-zajęcia stacjonarne i niestacjonarne

W systemie Sylabus na stronie [www.umieszczane są sylabusy zajęć \(https://sylabus.uj.edu.pl/pl/5/1/7/22/99?masterElement=22\)](https://sylabus.uj.edu.pl/pl/5/1/7/22/99?masterElement=22). W systemie USOSWEB zamieszczane są podstawowe informacje o poszczególnych przedmiotach. Dodatkowo poszczególne jednostki

Wydziału mogą zamieszczać na własnych stronach www aktualne informacje o harmonogramie zajęć, co jest częstą praktyką.

Liczebność grup studenckich dostosowana jest do specyfiki danego przedmiotu, przykładowo: liczba ćwiczeń przypisanych do przedmiotów obligatoryjnych ustalana jest w danym roku akademickim w zależności od studentów, którzy zadeklarowali dany przedmiot. Liczebność poszczególnych grup pod względem liczby osób, które mogą zapisać się na zajęcia, określana jest z uwzględnieniem formy kształcenia, specyfiki przedmiotu oraz możliwości zweryfikowania przez prowadzącego efektów uczenia się w stosunku do wszystkich studentów zapisanych na zajęcia. Standardy w tym zakresie określa uchwała Senatu w sprawie liczebności grup ([link](#)) oraz Polityka kształcenia wprowadzona zarządzeniem Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Zobacz - załącznik 2.5 Uchwała nr 27/IX/2006 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 września 2006 r. zmieniona uchwałą nr 11/III/2008 Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie: liczebności grup studenckich.

2.7 Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe,

Program i organizację praktyk określają przepisy zawarte w Programie studiów na kierunku - Prawo oraz Regulamin praktyk. Zobacz - załącznik 5.1 Regulamin praktyk.

Celem praktyk jest przygotowanie do wykonywania zawodu poprzez praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej. Zgodnie z Programem studiów na kierunku – Prawo, obowiązującym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, na praktyki kierowani są studenci od III do V roku studiów. Praktyki zawodowe są obligatoryjne. Wymiar praktyk obejmuje minimum 18 dni roboczych w przypadku praktyk sądowych oraz minimum 90 godzin w przypadku pozostałych praktyk, co odpowiada 3 punktom ECTS (odpowiednio w przypadku każdego rodzaju praktyk, zarówno dla studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych).

Organizacja, realizacja, weryfikacja i ocena osiągnięć efektów uczenia się w przypadku praktyk zawodowych odbywa się zgodnie ze szczegółowymi zasadami ujętymi w Planie i programie studiów na kierunku – prawo oraz Regulaminie praktyk.

Studenci studiów stacjonarnych mają obowiązek realizacji w trakcie studiów obowiązkowej miesięcznej praktyki sądowej oraz jednego miesiąca praktyki w dowolnie wybranej instytucji (np. prokuraturze, kancelariach adwokackich, radcowskich, notarialnych, komorniczych lub w organach administracji publicznej czy też w organizacjach pozarządowych) umożliwiającej zapoznanie się z praktycznymi aspektami wykonywania zawodów prawniczych. Nie można zwolnić studenta prawa (studiów stacjonarnych) z odbywania praktyki w sądzie.

Studenci studiów niestacjonarnych mają obowiązek realizacji w trakcie studiów obowiązkowej miesięcznej praktyki w dowolnie wybranej instytucji (np. prokuraturze, kancelariach adwokackich, radcowskich, notarialnych, komorniczych lub w organach administracji publicznej czy też w organizacjach pozarządowych) umożliwiającej zapoznanie się z praktycznymi aspektami wykonywania zawodów prawniczych.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk obejmują: W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3 i są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć przewidzianych programem studiów

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk (minimum 18 dni roboczych w przypadku praktyk sądowych oraz minimum 90 godzin w przypadku pozostałych praktyk), jak również miejsca ich odbywania przez studentów zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Zasady realizacji oraz zaliczania praktyk określa Regulamin programu praktyk zawodowych na kierunku Prawo.

Zgodnie ze standardową procedurą praktyka odbywa się na podstawie porozumienia (umowy o praktyki) zawieranego między Wydziałem Prawa i Administracji UJ a wybraną przez studenta instytucją/jednostką. Wydział Prawa i Administracji zapewnia możliwość odbywania praktyk dla studentów na podstawie podpisanych porozumień. Wydział Prawa i Administracji ma podpisane stałe porozumienia w sprawie organizacji praktyk między innymi z Sądem Okręgowym w Krakowie, Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Krakowie, Prokuraturą Okręgową w Krakowie, a także szeregiem sądów i innych instytucji z siedzibą poza Krakowem.

Niezależnie od tego w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, musi ono być zatwierdzone przez Pełnomocnika Dziekana WPiA ds. praktyk studenckich, w oparciu o przyjęte kryteria jakościowe, tak aby wskazane miejsce odbywania praktyk gwarantowało osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Zasady odbywania praktyk, procedura zaliczenia praktyk, program i regulamin praktyk, proponowane miejsca odbywania praktyk, dyżury opiekunów praktyk, formularze oraz ogłoszenia są dostępne na stronie internetowej w dedykowanych zakładkach ([Praktyki - Wydział Prawa i Administracji - Uniwersytet Jagielloński \(uj.edu.pl\)](#)) oraz sekretariacie.

Zaliczenia praktyki dokonuje instytucja przyjmująca w wypełnianym przez studenta dzienniku praktyk, który jest następnie przedkładany Pełnomocnikowi Dziekana ds. praktyk w celu potwierdzenia kompletności wpisów i zaliczenia praktyki w systemie USOS.

Alternatywna procedura przewiduje zaliczenie na poczet praktyk pracy świadczonej przez studenta lub praktyki odbytej we własnym zakresie, jeśli jest ona zgodna z efektami uczenia się. Zaliczenia praktyk dokonuje Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk studenckich na podstawie przedłożonych dokumentów (umowa o pracę, umowa zlecenie, umowa o wolontariat, uczestnictwo w praktykach organizowanych w ramach programu Erasmus, inne dokumenty równoważne dziennikowi praktyk). Na taki sposób zaliczenia praktyk pozwala wprost art. 67 ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższy i nauce.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań (co odbywa się zasadniczo poprzez wpisy w dzienniku praktyk lub też inne dokumenty równoważne dziennikowi praktyk) są tak dobrane, aby umożliwić skuteczne sprawdzenie osiągnięcia efektów uczenia się.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana w miejscu ich odbywania przez opiekuna praktyk, którym z reguły jest prawnik i odnosi się do zakładanych efektów uczenia się.

Procedura potwierdzenia efektów uczenia się uzyskanych w miejscu odbywania praktyki odbywa się poprzez wpisy w Dzienniku praktyk lub też inne dokumenty równoważne Dziennikowi praktyk przedłożone przez studenta Pełnomocnikowi Dziekana ds. praktyk w celu ich zaliczenia.

W przebiegu praktyki student, w zakresie dopuszczonym przez przepisy prawa i regulaminy wewnętrzne, czynnie uczestniczy w pracach instytucji, w której odbywa praktykę, w celu zapoznania się z dwoma głównymi aspektami jej funkcjonowania:

1. sferą organizacyjną, ze szczególnym uwzględnieniem: podstaw prawnych funkcjonowania; struktury organizacyjnej instytucji; obiegu dokumentacji i nakładanych na nią wymogów formalnych,
2. sferą merytoryczną, w tym zwłaszcza: przedmiotem działalności instytucji (charakter i rodzaj podejmowanych czynności); specyfiką zadań wynikającą z uprawnień danej instytucji lub też jej specjalizacji.

Zaliczenie praktyki nie następuje automatycznie po jej odbyciu – zaliczenia uznawane są bowiem dopiero po akceptacji dokonanej przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk, który uprzednio weryfikuje

na podstawie dokumentów (dziennika praktyk lub innych dokumentów równoważnych dziennikowi praktyk), czy czynności podejmowane w ramach praktyki są zgodne z wymogami w tym zakresie, a także czy osiągnięto zakładane efekty uczenia się.

Kompetencje oraz kwalifikacje opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania, którymi są osoby wykonujące zawody prawnicze, gwarantują prawidłową realizację praktyk. Wybór instytucji będących miejscem odbywania praktyk (np. sądu, organy administracji, kancelarii prawniczej) jest zgodny z potrzebami procesu uczenia się oraz umożliwia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Program praktyk pozwala na realizację następujących efektów uczenia się: znajomość praktycznej strony wykonywania zawodu; znajomość struktury instytucjonalnej prawniczego środowiska zawodowego pod kątem wyboru dalszej kariery zawodowej; umiejętność analizy aktów prawnych, przeszukiwania literatury i elektronicznych baz danych; umiejętność wykorzystania wiedzy prawniczej do rozwiązywania konkretnych problemów prawnych, przygotowywania pism procesowych, analizy zjawisk prawnych, a także rozwój kompetencji społecznych w relacjach zawodowych. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych przedmiotów realizowanych przez studentów w toku studiów.

Efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem przedstawiciela Samorządów Studentów w ramach cyklicznych posiedzeń Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w skład której wchodzi przedstawiciele pracodawców, Samorządu Studentów oraz Wydziału Prawa i Administracji UJ. Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk w każdym roku akademickim przedkłada Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia sprawozdanie z realizacji powierzonych mu zadań i realizacji praktyk studenckich.

Ze względu na potrzebę dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, a także w trosce o efektywną realizację, weryfikację i ocenę efektów uczenia się studenci mają zagwarantowaną w programie studiów możliwość odbycia praktyki również w okresie wakacyjnym, a także możliwość realizacji praktyki zawodowej za granicą, np. w ramach programu Erasmus.

Poza właściwym dziekanatem, obsługę administracyjną praktyk zawodowych zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk – dane teleadresowe oraz godziny załatwiania spraw określone są na stronie internetowej WPIA UJ w zakładce Praktyki ([Praktyki - Wydział Prawa i Administracji - Uniwersytet Jagielloński \(uj.edu.pl\)](#)) oraz w gablocie. Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk powierzone obowiązki realizuje w ramach regularnych dyżurów, w tym również w okresach wolnych od zajęć dydaktycznych (np. w okresie przerwy wakacyjnej).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Władze Wydziału przykładają wszelkich starań, aby zapewnić jak najwyższy poziom bezpieczeństwa studiowania i pracy przy jednoczesnej trosce o zachowanie wysokich standardów kształcenia w trybie zdalnym. Wytyczne dla procesu dydaktycznego zostały określone w Załączniku do zarządzenia nr 116 Prorektora UJ ds. dydaktyki z dnia 23 września 2022 r. Polityka bezpieczeństwa w zakresie przeciwdziałania skutkom koronawirusa (SARS-CoV-2) – sprawy dydaktyczne i Zarządzeniu nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 17 listopada 2020 roku w sprawie: zasad organizacji weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej z późn. zm. W zarządzeniu nr 105 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 30 września 2020 roku określono natomiast zasady organizacji egzaminów dyplomowych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej. W roku akademickim 2022/2023 kształcenie na Uniwersytecie Jagiellońskim jest prowadzone co do zasady w formie kształcenia stacjonarnego z wyłączeniem okresów określonych w Zarządzeniu nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 4 października 2022 roku w sprawie: organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023.

.....

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1 Przyjęcie na studia - warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji kandydatów, wymagania stawiane kandydatom.

Zasady, według których następuje przyjęcie na studia na kierunku Prawo są bezstronne i zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse. Są odpowiednio dobrane do specyfiki kierunku studiów oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie umożliwiającym osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i zrozumiałe, a także publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem, umożliwiając wszystkim potencjalnym kandydatom na studia zapoznanie się z nimi.

Przyjęcia na studia prowadzone są elektronicznie za pomocą systemu [Internetowej Rekrutacji Kandydatów](#) (IRK). Szczegółowe zasady rekrutacji na rok akademicki 2022/2023 zostały określone [uchwałą nr 63/V/2021 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 maja 2021 roku](#) w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia opublikowanej w maju 2021 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej UJ oraz na stronie <https://rekrutacja.uj.edu.pl> (zob. załącznik 3.1). Zasady rekrutacji na kolejny rok akademicki 2023/2024 zostały opracowane i opublikowane w maju 2022 r. w uchwale nr 47/V/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 25 maja 2022 roku w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2023/2024 na stronie [Biuletynu Informacji Publicznej](#), a także na stronie internetowej <https://rekrutacja.uj.edu.pl/rekrutacja/2023-24> (zob. załącznik 3.2).

Rekrutacja na studia na kierunku prawo (stacjonarne studia jednolite magisterskie) na rok 2022/2023 została przeprowadzona według kryteriów kwalifikacji określonych w części K2 [załącznika nr 4 do uchwały nr 63/V/2021 Senatu UJ z 26 maja 2021 roku](#) (zob. załącznik 3.3). Zgodnie zasadami określonymi w powyższej uchwale: na studia na kierunku prawo mogła być przyjęta osoba posiadająca świadectwo dojrzałości lub inny dokument uprawniający do podjęcia studiów pierwszego stopnia lub jednolitych magisterskich w Polsce. Przy obliczaniu liczbowego wyniku kwalifikacji pod uwagę brane były wyniki maturalne z dwóch przedmiotów spośród grupy: historia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie (waga 35) oraz do wyboru jeden z przedmiotów spośród: język angielski, francuski, hiszpański, łaciński i kultura antyczna, niemiecki, rosyjski, włoski (waga 30). W przypadku nowej polskiej matury (2002–2022) przy obliczaniu wyniku przedmiotowego pod uwagę brane były wyłącznie wyniki na poziomie rozszerzonym oraz dwujęzycznym (w przypadku nowożytnych języków obcych). Jeżeli kandydat nie posiadał wyniku z danego przedmiotu lub nie posiadał go na poziomie rozszerzonym (lub dwujęzycznym), otrzymywał za niego 0 punktów. Limity miejsc: dolny 250, górny 350. W przypadku pozostałych typów matur (IB, EB, egzamin dojrzałości oraz matury zagraniczne) do obliczenia wyników zastosowane zostały zasady określone w dziale V [załącznika nr 1 do uchwały nr 63/V/2021 Senatu UJ z 26 maja 2021 roku](#) (zob. załącznik 3.4).

Rekrutacja na studia na kierunku prawo (niestacjonarne studia jednolite magisterskie) na rok 2022/2023 przeprowadzona została według kryteriów kwalifikacji określonych w części K5 [załącznika nr 4 do uchwały nr 63/V/2021 Senatu UJ z 26 maja 2021 roku](#) (zob. załącznik 3.3). Zgodnie zasadami określonymi ww. uchwale: na studia na kierunku Prawo mogła być przyjęta osoba posiadająca świadectwo dojrzałości lub inny dokument uprawniający do podjęcia studiów pierwszego stopnia lub jednolitych magisterskich w Polsce. Przy obliczaniu liczbowego wyniku kwalifikacji pod uwagę brane były wyniki maturalne z jednego przedmiotu spośród grupy: biologia, chemia, fizyka, filozofia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, informatyka, język angielski, francuski, hiszpański, łaciński i kultura antyczna, niemiecki, polski, rosyjski, włoski, matematyka, wiedza o społeczeństwie (waga 1). Limity miejsc: dolny 200, górny 350.

Należy zwrócić uwagę na zmianę górnego limitu przyjęć na pierwszy rok studiów na kierunku Prawo, który był stopniowo zmniejszany na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w roku akademickim 2018/2019 z 500 do 450 osób, w roku akademickim 2019/2020 z 450 do 400 osób oraz w roku akademickim 2020/2021 z 400 do 350 osób. Zmniejszenie liczby studentów było podyktowane dbałością o zapewnienie jak najwyższej jakości kształcenia oraz koniecznością zindywidualizowania nauczania w odpowiedzi na niekorzystne zjawisko masowości kształcenia na uczelniach wyższych.

Rekrutacja prowadzona jest odrębnie dla cudzoziemców. Zasady rekrutacji na studia jednolite magisterskie zostały określone w dziale VI [załącznika nr 1 do uchwały nr 63/V/2021 Senatu UJ z 26 maja 2021 roku](#) (zob. załącznik 3.5). W rekrutacji dla cudzoziemców jedynym kryterium kwalifikacji jest rozmowa wstępna weryfikująca predyspozycje kandydata do podjęcia studiów oraz znajomość języka polskiego. Limity miejsc dla cudzoziemców wynoszą: dolny 0, górny 30 (studia stacjonarne) i 20 (studia niestacjonarne).

Dokładne dane statystyczne dotyczące rekrutacji z ostatnich lat są dostępne na stronie statystyk rekrutacji: [obywatele polscy](#) oraz [cudzoziemcy](#). Wynika z nich, że studia na kierunku prawo cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem polskich maturzystów. W 2022 r. na 350 miejsc na studiach stacjonarnych zgłosiło się 1837 kandydatów (5,25 osoby na jedno miejsce). Próg przyjęcia (wynik matury na poziomie rozszerzonym) jest dość wysoki co pozwala przyjąć najlepszych maturzystów (średni wynik przyjętej osoby 89, 25 pkt).

W szczególnej procedurze kwalifikacyjnej przyjmowani są laureaci oraz finaliści olimpiad, co jest uregulowane w [Uchwale nr 36/V/2019 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 maja 2019 roku](#) w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego. W 2022 r. przyjęto 37 osób posiadających status laureata w olimpiadzie stopnia centralnego, 77 osób posiadających status finalisty w olimpiadzie stopnia centralnego oraz 1 laureata konkursu Wiedzy o Uniwersytecie Jagiellońskim.

W ostatnich latach liczby osób przyjętych na kierunek Prawo studia stacjonarne kształtują się następująco:

- w roku akademickim 2022/2023: 337 obywateli polskich (1837 kandydatów) i 27 cudzoziemców (51 kandydatów)
- w roku akademickim 2021/2022: 337 obywateli polskich (1820 kandydatów) i 20 cudzoziemców (43 kandydatów)
- w roku akademickim 2020/2021: 350 obywateli polskich (1676 kandydatów) i 32 cudzoziemców (50 kandydatów)
- w roku akademickim 2019/2020: 394 obywateli polskich (1682 kandydatów) i 8 cudzoziemców (27 kandydatów)
- w roku akademickim 2018/2019: 446 obywateli polskich (1899 kandydatów) i 16 cudzoziemców (21 kandydatów)

natomiast na kierunek Prawo studia niestacjonarne:

- w roku akademickim 2022/2023: 269 obywateli polskich (532 kandydatów) i 1 cudzoziemiec (8 kandydatów)
- w roku akademickim 2021/2022: 277 obywateli polskich (516 kandydatów) i 1 cudzoziemiec (3 kandydatów)
- w roku akademickim 2020/2021: 195 obywateli polskich (417 kandydatów) i 4 cudzoziemców (6 kandydatów)
- w roku akademickim 2019/2020: 223 obywateli polskich (525 kandydatów) i 1 cudzoziemiec (2 kandydatów)

- w roku akademickim 2018/2019: 214 obywateli polskich (339 kandydatów) i 1 cudzoziemiec (2 kandydatów)

Kandydaci na studia mogą uzyskać szczegółowe informacje w zakresie oferty programowej dla kierunku prawo oraz zasad rekrutacji:

- na stronie internetowej <https://rekrutacja.uj.edu.pl/> (dla obywateli polskich) oraz <https://welcome.uj.edu.pl/> (dla cudzoziemców w języku polskim i angielskim) - oferta programowa, etapy rekrutacji, wymagane dokumenty;
- na stronie internetowej <https://misja.uj.edu.pl/> - prezentacja oferty dydaktycznej, historie studentów, pracowników i absolwentów, filmy instruktażowe dotyczące zakładania konta i poszczególnych etapów rekrutacji poprzez [Internetowy System Rekrutacji](#)
- na stronie internetowej <https://studia.uj.edu.pl/> - prezentacja oferty dydaktycznej oraz poszczególnych wydziałów i kierunków, w tym Wydziału Prawa i Administracji <https://studia.uj.edu.pl/kierunki/wpia>
- na grupie na Facebooku [Rekrutacja na UJ](#), gdzie na pytania kandydatów odpowiadają eksperci z Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ,
- w Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ, w szczególności Dział Rekrutacji na Studia - obsługa spraw kandydatów na studia bezpośrednio w [Welcome Centre](#) przy ul. Ingardena 6 (zapewniającym odpowiednią dostępność cyfrową i udogodnienia dla osób niepełnosprawnych) oraz udzielanie odpowiedzi na zapytania kandydatów mailowo (rekrutacja@uj.edu.pl), telefonicznie i listownie,
- podczas Dni Otwartych UJ, zaś w okresie pandemii Wirtualnych Dni Otwartych UJ umożliwiających prezentację poszczególnych Wydziałów („Tydzień z Wydziałem Prawa i Administracji”), z udziałem pracowników naukowych, a także przedstawicieli Samorządu Studentów, organizacji studenckich i kół naukowych
- poprzez działania promocyjne prowadzone przez Dział Rekrutacji na Studia podczas targów edukacyjnych, prezentacji oferty UJ w szkołach ponadpodstawowych, publikację folderów ([folder UJ](#)) i ulotek ([ulotka WPiA](#)).

Zgodnie z zasadą równych praw i obowiązków, **kandydaci z niepełnosprawnościami** lub przewlekłe chorujący, którzy chcą studiować na Uniwersytecie Jagiellońskim, podlegają tej samej procedurze rekrutacyjnej, co wszyscy inni kandydaci. Zgodnie z zasadą edukacji włączającej, kandydaci z niepełnosprawnościami mają prawo do wyboru kierunku studiów zgodnego z własnymi zainteresowaniami i preferencjami. UJ nie wprowadza ograniczeń dla osób z niepełnosprawnościami ani kierunków specjalnie dla nich dedykowanych. Osoby z niepełnosprawnościami mogą natomiast korzystać z adaptacji procesu rekrutacji. Ponadto w ramach projektu ["Odpowiedzialne wsparcie i zrównoważony rozwój"](#) (POWR.03.05.00-00-A048/19-00) realizowanego przez Uniwersytet Jagielloński (współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój) zatrudniono dodatkowego pracownika odpowiedzialnego m.in. za: obsługę kandydatów na studia ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnością i specyficznymi potrzebami (zarówno obywateli polskich, jak i cudzoziemców); redagowanie treści na strony internetowe związane z rekrutacją (wraz z informacjami dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami); cykliczne, spotkania zespołu podczas których omawiane są bieżące kwestie organizacyjne, w tym przypadki kandydatów na studia ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

Od kandydatów na studia na kierunku prawo nie wymaga się specyficznych **kompetencji cyfrowych**, wykraczających poza podstawowe umiejętności, które posiadają maturzyści. Studenci I roku otrzymują wszelką niezbędną pomoc w zakresie przyswojenia i wykorzystywania narzędzi zdalnego kształcenia już po dokonaniu wpisu na studia. Wszyscy studenci uczelni nabywają prawa do korzystania z narzędzi

pakietu Microsoft Office oraz uzyskują dostęp do platformy Pegaz i Blackboard - stanowiących podstawową infrastrukturę, przy pomocy której m. in. mogą być realizowane zajęcia zdalne lub weryfikowane efekty uczenia się (co miało miejsce w okresie stanu epidemii, por. pkt 5 poniżej). Szkolenia dotyczące różnych aspektów korzystania z narzędzi zdalnego kształcenia są regularnie przeprowadzane przez Centrum Informatyki i Centrum Zdalnego Nauczania, które udostępniają również materiały instruktażowe i zapewniają HelpDesk.

3.2 Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zasady **przenoszenia z innej uczelni, w tym także zagranicznej**, określa § 30 [Regulaminu studiów](#) pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich (Załącznik do uchwały nr 25/IV/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r.) (zob. załącznik 11.1). Student innej uczelni, w tym także zagranicznej, który zaliczył pierwszy rok studiów, może za zgodą Dziekana, zostać przeniesiony na studia na Uniwersytecie, jeżeli uzyskane na innej uczelni efekty uczenia się umożliwiają wpisanie go na co najmniej drugi rok studiów na Uniwersytecie oraz pod warunkiem spełnienia zasad rekrutacji obowiązujących na Uniwersytecie w danym roku akademickim. Student ma obowiązek przedłożyć dziekanowi wniosek wraz z uzasadnieniem, zaopiniowany przez kierownika jednostki, z której zamierza się przenieść oraz dokumentami poświadczającymi dotychczasowe wykształcenie i przebieg studiów.

Szczegółowe warunki i zasady przeniesienia z innej uczelni oraz zmiany kierunku studiów zostały określone w [Uchwale Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 23 września 2019 r.](#) (zob. załącznik 3.6) w sprawie określenia warunków zmiany formy studiów z niestacjonarnych na stacjonarne, przeniesienia studenta z innej uczelni lub zmiany kierunku studiów na kierunek prawo. Przeniesienie studenta na studia prowadzone na Wydziale z innej uczelni wyższej może dotyczyć studenta, który uzyskał w uczelni macierzystej efekty uczenia się na tym samym kierunku, formie i rodzaju studiów, umożliwiające wpisanie go na co najmniej drugi rok tego samego kierunku, formy i rodzaju studiów na Wydziale, student spełnia warunki rekrutacji obowiązujące na Uniwersytecie Jagiellońskim w danym roku akademickim, uzyskał z egzaminów z dotychczasowego toku studiów średnią ocen wynoszącą co najmniej 4,5 oraz ma zaliczony co najmniej pierwszy rok studiów i nie wyższy niż trzeci rok studiów. Student ma obowiązek przedłożyć Dziekanowi wniosek wraz z uzasadnieniem, zaopiniowany przez kierownika jednostki, z której zamierza się przenieść oraz dokumentami poświadczającymi dotychczasowe wykształcenie i przebieg studiów. Dziekan, wyrażając zgodę na przeniesienie, dokonuje wpisu na odpowiedni rok studiów z obowiązkiem uzupełnienia różnic programowych. Liczba studentów przeniesionych na kierunek prawo - studia stacjonarne z innej uczelni nie może przekroczyć 2% górnego limitu przyjęć ustalonego dla kierunku prawo - studia stacjonarne, dla danego roku akademickiego, z wyjątkiem sytuacji, gdy ostatnie miejsce na liście rankingowej w ramach limitu 2% zajmuje więcej niż jeden student. Powyższe zasady stosuje się odpowiednio do studentów ubiegających się o zmianę kierunku studiów.

W tym trybie w latach 2018 - 2022 na kierunek prawo - stacjonarne zostało przyjętych 14 osób w ramach przeniesienia z innej uczelni oraz 3 osoby w ramach zmiany kierunku studiów. Na kierunek prawo niestacjonarne została przyjęta 1 osoba w ramach przeniesienia z innej uczelni.

Zgodnie z § 28 Regulaminu studiów, student może **zmienić formę studiów** ze stacjonarnych na niestacjonarne w trakcie roku akademickiego w ramach danego kierunku studiów za zgodą i na warunkach określonych przez Dziekana. Student może zmienić formę studiów z niestacjonarnych na stacjonarne od kolejnego roku akademickiego w ramach danego kierunku studiów za zgodą dziekana w przypadku uzyskania średniej ocen z dotychczasowego toku studiów co najmniej 4,5.

Szczegółowe warunki dotyczące zmiany formy studiów z niestacjonarnych na stacjonarne zostały określone w [Uchwale Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 23 września 2019 r.](#) (zob. załącznik 3.6) w sprawie określenia warunków zmiany formy studiów z niestacjonarnych na stacjonarne, przeniesienia studenta z innej uczelni lub zmiany kierunku studiów

na kierunku prawo. Student może zmienić formę studiów na kierunku prawo z niestacjonarnej na stacjonarną, jeżeli uzyskał średnią ocen z dotychczasowego toku studiów co najmniej 4,5 oraz zaliczył pierwszy rok studiów i nie wyższy niż trzeci rok studiów. Liczba studentów zmieniających formę studiów na kierunku Prawo z niestacjonarnych na stacjonarne nie może przekroczyć 2% górnego limitu przyjęć ustalonego dla kierunku Prawo - studia stacjonarne, dla danego roku akademickiego, z wyjątkiem sytuacji, gdy ostanie miejsce na liście rankingowej w ramach limitu 2% zajmuje więcej niż jeden student.

W tym trybie w latach 2018 – 2022 przeniosło się 14 osób ze studiów niestacjonarnych na stacjonarne oraz 2 osoby ze studiów stacjonarnych na niestacjonarne.

Zasady **przenoszenia i uznawania punktów ECTS** przypisanych do zajęć zrealizowanych na innych kierunkach i uczelniach określa §11 Regulaminu studiów. Dziekan na wniosek studenta może wyrazić zgodę na przeniesienie i uznanie punktów ECTS w okresie pięciu lat od daty zaliczenia przedmiotu. W takim przypadku przenosi się również oceny, zarówno pozytywne jak i negatywne. Warunkiem przeniesienia punktów ECTS w miejsce punktów przypisanych zajęciom i praktykom określonym w programie studiów jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się. Student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk na kierunku, na który przenoszone są punkty ECTS. Przeniesienie punktów za zajęcia, w tym praktyki realizowane w ramach programów wymian, odbywa się na podstawie i zgodnie z zatwierdzonym przez Uniwersytet Jagielloński i uczelnię lub instytucję partnerską porozumieniem o realizacji części programu studiów lub porozumieniu o programie praktyki.

Szczegółowe warunki dotyczące przeniesienia i uznania punktów ECTS na kierunku Prawo określa [uchwała Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 5 października 2020 r.](#) (zob. załącznik 3.7) W przypadku przedmiotu lub praktyk zaliczonych na innym wydziale lub w innej uczelni student przedkłada wraz z formularzem także sylabus tego przedmiotu lub praktyki, aktualny w roku ich zaliczenia, oraz dokumentację przebiegu studiów. Warunkiem przeniesienia i uznania punktów ECTS w miejsce punktów przypisanych zajęciom i praktykom określonym w programie studiów jest stwierdzenie zbieżności uzyskanych efektów uczenia się, z uwzględnieniem aktualnego sylabusa przedmiotu. Dopuszczalne jest przeniesienie i uznanie punktów ECTS jedynie na poczet przedmiotu objętego programem studiów, ujętego w harmonogramie w danym roku i zadeklarowanego przez studenta w danym roku, zgodnie z regulaminem studiów.

Niezbędne dokumenty i wzory pism dotyczące zasad, warunków i trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej są **łatwo dostępne dla studentów** – zostały opublikowane na stronie internetowej Wydziału w zakładce Dokumenty <https://wpia.uj.edu.pl/prawo/dokumenty> i Wzory pism <https://wpia.uj.edu.pl/ksztalcenie/wzory-pism>. Od roku akademickiego 2021/22 studenci mają możliwość składania wszystkich wniosków zdalnie za pośrednictwem systemu USOSweb.

3.3 Zasady warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Ogólne zasady i warunki potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określa [Uchwała nr 51/VI/2019 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 czerwca 2019 roku](#) (zob. załącznik 3.8) w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się. Szczegółową procedurę określa [Zarządzenie nr 50 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 18 maja 2020 roku](#) w sprawie: szczegółowej procedury potwierdzania efektów uczenia się oraz trybu przyjęcia na studia na podstawie potwierdzonych efektów uczenia się (zob. załącznik 3.9).

Procedurę potwierdzania efektów uczenia się przeprowadza Komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się, którą powołuje Rektor UJ. W skład komisji wchodzi pięciu członków, w tym co najmniej dwóch posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Weryfikacja efektów uczenia się jest prowadzona w odniesieniu do efektów uczenia się określonych w programie studiów dla danego przedmiotu na określonym kierunku, poziomie i profilu. Wynikiem kwalifikacji

kandydata, stanowiącym podstawę przyjęcia na studia, jest suma punktów uzyskana w wyniku procedury potwierdzania efektów uczenia się wyliczana na podstawie przemnożenia liczby punktów ECTS przypisanych do danego przedmiotu oraz uzyskanej oceny. Na wniosek osoby przyjętej na studia w trybie potwierdzania efektów uczenia się, dziekan, na podstawie zaświadczenia, wyraża zgodę na przeniesienie i uznanie punktów ECTS przypisanych do danego przedmiotu. Warunkiem przeniesienia i uznania punktów ECTS jest uzyskanie co najmniej oceny dostatecznej. Jeżeli wyniki uzyskane w ramach procedury potwierdzania efektów uczenia się pozwalają na zaliczenie więcej niż 50% punktów ECTS, osoba przyjęta na studia we wniosku wskazuje zajęcia podlegające zaliczeniu.

Do tej pory nie został złożony żaden wniosek o przyjęcie na studia na kierunku prawo w trybie potwierdzonych efektów uczenia się nie została, co wynika ze specyfiki kierunku i wymogu wykazania w przedmiotowej procedurze doświadczeniem zawodowym.

3.4 Zasady, warunki i tryb dyplomowania; rodzaje, tematyka i metodyka prac dyplomowych, ze szczególnym uwzględnieniem nabywania i weryfikacji osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej.

Zgodnie z [Programem studiów na kierunku Prawo stacjonarne](#) (Załącznik nr 164 do uchwały nr 52/VI/2022 Senatu UJ z dnia 29 czerwca 2022 r.) (zob. załącznik 0.1.1) oraz [Programem studiów na kierunku Prawo niestacjonarne](#) (Załącznik nr 165 do uchwały nr 52/VI/2022 Senatu UJ z dnia 29 czerwca 2022 r.) (zob. załącznik 0.1.2) warunkiem zaliczenia studiów i dopuszczenia do egzaminu magisterskiego jest spełnienie warunków określonych w programie studiów dla poszczególnych lat, uzyskanie przez studenta w toku studiów co najmniej 300 punktów ECTS, przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej (magisterskiej), złożenie oraz zdanie egzaminu dyplomowego (magisterskiego).

Ostatnim etapem sprawdzania efektów uczenia się jest przygotowanie przez studenta pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Ogólne uregulowania dotyczące przygotowania prac i przeprowadzenia egzaminów dyplomowych są przewidziane w rozdziale IV (§§ 16-23) [Regulaminu studiów](#) (zob. załącznik 11.1). Pracę dyplomową student przygotowuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Rada Wydziału może upoważnić do prowadzenia pracy dyplomowej (magisterskiej) nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora zatrudnionego na stanowisku adiunkta lub starszego wykładowcy. W uzasadnionych przypadkach może również upoważnić do jej prowadzenia osobę posiadającą co najmniej stopień naukowy doktora, niezatrudnioną w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe oraz przygotowywać się do udziału w **seminarium** uczestnicząc od III roku studiów w proseminariach, które są prowadzone w grupach od 10 do 20 osób. Wybór promotora oraz tematyki pracy następuje w ramach seminarium. Zapisy na seminaria IV i V roku studiów są prowadzone przez system USOSweb, po uzyskaniu przez studenta wpisu odpowiednio na IV albo V rok studiów. Seminarium na V roku studiów powinno być kontynuacją seminarium z IV roku studiów. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może, na wniosek studenta, za zgodą dotychczasowego i nowego promotora, zezwolić na zmianę seminarium. Seminarium magisterskie w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym są prowadzone w grupach od 5 do 10 osób. Niewielka liczba uczestników seminarium sprzyja indywidualnemu podejściu promotora do studenta. W poszczególnych katedrach i innych jednostkach jest różnorodne zapotrzebowanie na seminaria, co jest na bieżąco monitorowane przez władze dziekańskie z uwzględnieniem zainteresowania studentów i potrzeb rynku. W przypadku większego zainteresowania studentów seminarium z danej gałęzi/dziedziny prawa uruchamiane są, w miarę możliwości, w jednostce dwie lub więcej grupy seminaryjne na IV roku (np. w Katedrze Prawa Cywilnego, Katedrze Prawa Karnego, Zakładzie Postępowania Cywilnego, Katedrze Postępowania Karnego, Katedrze Teorii Prawa). Wielu pracowników posiada bogate doświadczenie naukowe oraz praktyczne nabyte w organach międzynarodowych, sądach krajowych, instytucjach publicznych, a także organizacjach branżowych i zawodowych. W trakcie seminarium studenci mają szansę zapoznać się ze standardami pracy

naukowej, pogłębić wiedzę oraz zapoznać się z najnowszymi poglądami doktryny. Monitoring pracy poszczególnych promotorów odbywa się w ramach oceny zajęć dydaktycznych poprzez analizę wyników ankiet studenckich na koniec każdego roku akademickiego.

Wymagania stawiane pracom magisterskim określa przede wszystkim ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którą „praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonaniem technicznym lub artystycznym, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania”. **Tematyka prac** jest dostosowana do profilu seminarium dyplomowego i powiązana z tematyką badań naukowych prowadzoną w danej katedrze lub innej jednostce, a także odpowiada zainteresowaniom studenta. Wykaz tematów prac dyplomowych dla kierunku prawo stacjonarne i niestacjonarne z lat 2020/2021 i 2021/2022 znajduje się w załącznikach (por. Załącznik 0.6.1- 0.6.5). Przyjęcie tematu pracy następuje poprzez konsultacje z promotorem. Wśród prac znajdują się zarówno prace teoretyczne, jak empiryczne, przygotowane w języku polskim lub angielskim. Najczęściej stosowanymi metodami badawczymi są metoda dogmatycznoprawna, historycznoprawna i prawnoporównawcza. Student powinien w pracy wykazać umiejętności: analizy badanego materiału, w tym przede wszystkim aktów normatywnych, literatury przedmiotu (polskiej oraz zagranicznej), orzecznictwa sądowego, decyzji organów i formułowania wniosków końcowych. Weryfikacja osiągnięcia przez studenta kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej jest oceniana przez promotora pracy dyplomowej systematycznie na poszczególnych etapach jej powstawania. Monitoring tematów prac pokazuje ich zgodność z kierunkowymi efektami uczenia się oraz z kompetencjami promotorów do sprawowania opieki merytorycznej. Wyniki tych analiz są między innymi przedmiotem corocznie przygotowywanego raportu w ramach działania Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Student składa **pracę dyplomową** w wersji elektronicznej do ostatecznego zatwierdzenia przez promotora najpóźniej do 15 września w ostatnim roku akademickim w ramach toku studiów. Pracę składa się w postaci elektronicznej internetowej bazie pisemnych prac dyplomowych [Archiwum Prac](#), zgodnie z procedurą archiwizowania prac dyplomowych określoną w [Zarządzeniu nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 lipca 2020 roku](#) (zob. załącznik 3.10). Przed akceptacją pracy promotor dokonuje także jej dokładnego sprawdzenia pod kątem antyplagiatowym. Przeprowadzane są dwa badania: jedno za pomocą Jednolitego Systemu Antyplagiatowego ([JSA](#)), drugie dodatkowe za pomocą Otwartego Systemu Antyplagiatowego ([OSA](#)). Po zapoznaniu się z wynikiem analizy, jeżeli oryginalność pracy nie budzi wątpliwości, promotor zatwierdza raport antyplagiatowy w systemie AP, a następnie zatwierdza pracę. Następnie promotor kieruje pracę w systemie AP do oceny recenzenta. Recenzent musi posiadać co najmniej stopień naukowy doktora, a w przypadku gdy promotor pracy magisterskiej posiada stopień naukowy doktora, recenzent musi posiadać co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. W przypadku prac łączących tematykę z różnych dziedzin prawa wyznaczani są recenzenci z innych katedr lub jednostek, np. z Centrum Prawa Ochrony Środowiska w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego, z Katedry Prawa Europejskiego w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego, z Centrum Prawa Ochrony Środowiska w Katedrze Prawa Europejskiego, z Katedry Prawa Konstytucyjnego w Katedrze Teorii Prawa, z Katedry Filozofii Prawa i Etyki Prawniczej w Katedrze Teorii Prawa. Oceny pracy dyplomowej dokonują niezależnie od siebie promotor i recenzent. Uzupełniają oni formularz recenzji w systemie AP najpóźniej tydzień przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego, a następnie zatwierdzają go.

Formularz recenzji jest wypełniany w formie elektronicznej, a następnie drukowany i podpisywany przez recenzentów. Formularz jest ustandaryzowany i pozwala na pełną ocenę pracy dyplomowej w kontekście następujących aspektów:

- Czy treść pracy odpowiada tematowi określonymu w tytule?
- Ocena układu pracy (struktury, podziału, treści, kolejności rozdziałów, kompletności tez itp.)

- Merytoryczna ocena pracy
- Czy i w jakim zakresie praca stanowi nowe ujęcie problemu?
- Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł i literatury
- Ocena formalnej strony pracy (poprawność językowa, opanowanie techniki pisanie pracy, spis treści, przypisy)
- Sposób wykorzystania pracy (publikacja, udostępnienie instytucjom, materiał źródłowy).

Kryteria, które mają istotne znaczenie dla oceny pracy dyplomowej są podawane do wiadomości studentów i wyjaśniane przez promotora na seminarium. Ocena pracy podana w formularzu nie ma charakteru punktowego za poszczególne elementy, lecz jest całościową oceną merytoryczną. Należy podkreślić, że recenzja przygotowana przez jednego z recenzentów jest niewidoczna w AP do czasu wpisania i zatwierdzenia recenzji drugiego z recenzentów, co wpływa na niezależną ocenę prac. Ocenę pracy dyplomowej ustala się w oparciu o średnią arytmetyczną ocen wystawionych przez promotora i recenzenta. Do egzaminu dyplomowego dopuszcza się wyłącznie studentów, których praca została zatwierdzona przez promotora i zrecenzowana, tj. posiada w systemie AP status „Praca gotowa do obrony”. Wykaz obowiązków spoczywających na studencie przed egzaminem dyplomowym znajduje się na stronie: [Egzaminy dyplomowe](#). Ponadto informacje te są przekazywane zarówno przez promotorów na seminariach, jak i w wiadomościach e-mail wysyłanych przez pracowników dziekanatu.

Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja, w skład której wchodzi przewodniczący i dwaj członkowie (promotor i recenzent). Zgodnie z programem studiów egzamin dyplomowy jest prowadzony w formie ustnej. Student odpowiada na pytania komisji. Pytania dotyczą kwestii bezpośrednio związanych z pracą dyplomową oraz puli zagadnień z gałęzi/dziedziny, której praca dyplomowa dotyczy. Praktyka na Wydziale jest zróżnicowana, ale wspólne zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego obejmują co najmniej 3 pytania, w tym jedno z pracy dyplomowej. Odpowiedź na każde pytanie jest osobno oceniana, a średnia arytmetyczna ocen stanowi wynik egzaminu dyplomowego. Zgodnie z programem studiów ogólny wynik studiów jest ustalany jako suma: $\frac{1}{2}$ średniej ocen z egzaminów, $\frac{1}{4}$ oceny pracy dyplomowej oraz $\frac{1}{4}$ oceny z egzaminu dyplomowego.

Protokół egzaminu dyplomowego sporządzany jest w formie papierowej albo elektronicznej. W przypadku sporządzania protokołu w formie elektronicznej przewodniczący komisji egzaminacyjnej uzupełnia protokół przebiegu egzaminu w systemie AP, a następnie zatwierdza go i przekazuje do zatwierdzenia pozostałym członkom komisji egzaminacyjnej. W miejscu przeznaczonym na podpis pojawia się informacja o uwierzytelnieniu danej osoby w systemie. Po zatwierdzeniu protokołu przez wszystkich członków komisji egzaminacyjnej możliwy jest jego wydruk z systemu AP w celu umieszczenia w teczce akt osobowych studenta. Po egzaminie dyplomowym zakończonym oceną pozytywną praca w postaci pliku PDF zostaje automatycznie przekazana do Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego jako elektroniczny egzemplarz pracy dyplomowej.

Zgodnie z § 21 Regulaminu studiów w przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do tego egzaminu, Dziekan wyznacza **drugi termin egzaminu**. Drugi egzamin dyplomowy nie może się odbyć później niż trzy miesiące od daty pierwszego egzaminu. W przypadku niezdania egzaminu dyplomowego w dwóch terminach, Dziekan może wyznaczyć trzeci termin egzaminu dyplomowego, jeżeli uzna to za uzasadnione. Trzeci termin egzaminu dyplomowego jest wyznaczany nie wcześniej niż miesiąc i nie później niż dwa miesiące od daty drugiego terminu egzaminu dyplomowego. W przypadku uzyskania z trzeciego terminu egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nieprzystąpienia do tego egzaminu, student zostaje skreślony z listy studentów i nie może skorzystać ze wznowienia studiów.

3.5 Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, doboru metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych osiągniętych przez studentów w trakcie i na zakończenie procesu kształcenia (dyplomowania), w tym metod sprawdzania efektów uczenia się osiągniętych na praktykach zawodowych (o ile praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów), z ukazaniem przykładowych powiązań metod sprawdzania i oceniania z efektami uczenia się odnoszącymi się do działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunku jest przyporządkowany, stosowania właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego; rodzaje, tematyka i metodyka prac etapowych i egzaminacyjnych, projektów.

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa [Regulamin studiów](#) (Załącznik do uchwały nr 25/IV/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r.) (zob. załącznik 11.1). W dokumencie tym opisano prawa i obowiązki studentów, związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem poszczególnych etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Postanowienia Regulaminu studiów określają również ramy organizacyjne dla procesu weryfikacji osiągnięć studenta, formułują uprawnienia odwoławcze i określają konsekwencje braku zaliczenia przedmiotu lub ukończenia studiów. Monitorowanie realizacji efektów uczenia się odbywa się kompleksowo i jest działaniem wielopłaszczyznowym. Odbywa się w oparciu o analizę planów i programów studiów, sylabusów pod kątem określenia celów, treści programowych, spójności założonych dla określonego przedmiotu efektów uczenia się z efektami kierunkowymi, sposobów realizacji i weryfikacji efektów uczenia się. Monitorowaniu realizacji osiągnięcia efektów uczenia się podlega również proces dyplomowania, co dotyczy w szczególności analizy i opiniowania zaproponowanej przez nauczycieli akademickich tematyki prac dyplomowych oraz weryfikacji zakończonych prac dyplomowych.

Szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na kierunku prawo zostały ustalone w programie studiów. Wykłady kończą się egzaminem. Konwersatorium jako główna forma kształcenia kończy się egzaminem, a jako zajęcia pomocnicze zaliczeniem. Przedmiot prowadzony w innych niż wykład i konwersatorium formie kształcenia kończy się zaliczeniem, a Studencka Poradnia Prawna UJ - zaliczeniem na ocenę. Zgodnie z programem studiów egzaminy przeprowadza się w formie pisemnej lub ustnej określonej w sylabusie przedmiotu. W przypadku egzaminu w formie pisemnej możliwa jest, w indywidualnych przypadkach, zmiana formy egzaminu na ustną. I tak w formie ustnej, za zgodą Dziekana, egzamin mogą składać studenci obcokrajowcy na I i II roku studiów oraz studenci trwale niezdolni do składania egzaminów w formie pisemnej, na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W sytuacji, gdy z powodu choroby studenta lub innej ważnej przyczyny zdawanie przez niego egzaminu w określonej w sylabusie formie jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, kierownik danej katedry lub innej jednostki - stosownie do możliwości - może wyrazić zgodę na zdawanie egzaminu w innej formie. Student ma prawo przystąpić do egzaminu, nawet gdy nie uczestniczył w wykładach i nie zaliczył zajęć pomocniczych do danego przedmiotu, chyba że prowadzący przedmiot w sylabusie określi inaczej. Koordynator przedmiotu może określić, że część materiału egzaminacyjnego będzie zaliczana przez prowadzących zajęcia pomocnicze na zasadach określonych w sylabusie lub że zaliczenie zajęć pomocniczych z przedmiotów uprawnia do przystąpienia do przedterminu albo wiąże się przykładowo z dodatkowymi punktami doliczanymi do wyników egzaminu.

Ogólne zasady dotyczące **przeprowadzania egzaminów** zostały ustalone w Rozdziale III [Regulaminu studiów](#) (zob. załącznik 11.1), oraz uszczegółowione w programie studiów. W danej sesji (zimowej lub letniej) muszą zostać wyznaczone co najmniej trzy terminy egzaminów, w tym jeden w sesji poprawkowej. Dodatkowe terminy egzaminów przed daną sesją egzaminacyjną (przedterminy) mogą być wyznaczone nie wcześniej niż 2 tygodnie przed rozpoczęciem sesji zimowej i miesiąc przed rozpoczęciem sesji letniej. Informacja o terminach egzaminów lub zaliczeń jest podawana do wiadomości studentów najpóźniej na 2 miesiące przed pierwszym wyznaczonym terminem poprzez

ogłoszenie przez koordynatora przedmiotu na zajęciach oraz opublikowanie na stronie internetowej danej jednostki. Informacja o terminach egzaminów jest również zamieszczana w systemie USOSweb, który umożliwia wprowadzanie terminów egzaminów przez koordynatorów począwszy od rozpoczęcia danego semestru.

Student ma prawo do zdawania egzaminu oraz jednego egzaminu poprawkowego z każdego przedmiotu, w dwóch wybranych przez siebie terminach. Koordynator przedmiotu zarządza zapisy na poszczególne terminy egzaminów w systemie USOSweb. Listy są zamykane nie wcześniej niż cztery dni przed danym terminem egzaminu. Po zamknięciu listy nie można się na nią zapisywać ani z niej skreślać bez zgody koordynatora przedmiotu. Egzaminator informuje studentów, najpóźniej w dniu egzaminu, o terminie podania do wiadomości wyników egzaminu. Ogłoszenie ocen z danego przedmiotu następuje w systemie USOSweb nie później niż w terminie 10 dni od daty egzaminu, jednak nie później niż do końca roku akademickiego. W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej student ma prawo do jednego egzaminu lub zaliczenia poprawkowego na danym roku studiów, przed upływem terminu zaliczenia roku studiów. Student może przystąpić do egzaminu lub zaliczenia po raz pierwszy w sesji poprawkowej. Student, który przystąpił po raz pierwszy do egzaminu lub zaliczenia w ostatnim w wyznaczonym terminie, traci prawo do egzaminu lub zaliczenia poprawkowego.

W przypadku nieprzystąpienia do egzaminu lub zaliczenia w wyznaczonym terminie, student może ten egzamin lub zaliczenie ponownie zdawać wyłącznie jako egzamin poprawkowy lub zaliczenie poprawkowe. Na uzasadniony wniosek studenta, złożony w ciągu 7 dni od wyznaczonego terminu egzaminu lub zaliczenia, koordynator przedmiotu może uznać za usprawiedliwione nieprzystąpienie do tego egzaminu lub zaliczenia, wyznaczając dodatkowy termin egzaminu lub zaliczenia, nie później niż do końca danego roku akademickiego; dotyczy to także egzaminu lub zaliczenia poprawkowego. Przywrócenie dodatkowego terminu egzaminu lub zaliczenia jest niedopuszczalne. Niespełnienie przez studenta warunków dopuszczenia do egzaminu lub zaliczenia lub nieprzystąpienie do egzaminu lub zaliczenia z innych przyczyn nie stanowi podstawy do wpisania oceny niedostatecznej z tego egzaminu lub zaliczenia. Nieprzystąpienie do egzaminu lub zaliczenia odnotowuje się w dokumentacji przebiegu studiów.

Po egzaminie student ma prawo **przeglądania swojej pracy egzaminacyjnej** wraz z pytaniami w terminie 14 dni od daty ogłoszenia wyników, z zastrzeżeniem, że w przypadku uzyskania w pierwszym terminie oceny niedostatecznej wgląd musi zostać umożliwiony przed egzaminem lub zaliczeniem poprawkowym z danego przedmiotu. Miejsce i termin wglądu do prac ustala kierownik katedry lub innej jednostki. Wyznaczane są co najmniej dwa terminy, w których możliwy jest wgląd do pracy. Student może zwrócić się z prośbą o udzielenie wyjaśnień dotyczących ocenionej pracy. Wyjaśnień udziela koordynator przedmiotu lub upoważniony przez niego nauczyciel akademicki. W katedrach i innych jednostkach wyznaczane są dyżury pracowników, podczas których studenci mają możliwość wglądu do prac. Podczas wglądu do pracy udostępniany jest studentowi w szczególności arkusz egzaminacyjny lub zaliczeniowy oraz praca studenta zawierająca udzielone odpowiedzi.

Zasady dotyczące **przeprowadzania egzaminów komisyjnych** zostały określone w § 15 [Regulaminu studiów](#). Zgodnie z powyższymi zasadami Dziekan może z urzędu albo na wniosek studenta lub samorządu studenckiego złożony w terminie 21 dni od ogłoszenia wyników, jednak nie później niż do 20 września w odniesieniu do egzaminów w sesji letniej poprawkowej, zarządzić przeprowadzenie egzaminu komisyjnego w przypadku, gdy:

- w trakcie egzaminu doszło do nieprawidłowości w jego przeprowadzeniu lub
- zakres przeprowadzonego egzaminu wykraczał poza zakres wymagań, formy i warunków zaliczenia zajęć, w tym zasad dopuszczenia do egzaminu lub zaliczenia określonych w sylabusie oraz ogłoszonych studentom na pierwszych zajęciach.

Egzamin komisyjny przeprowadza się w terminie od 2 do 14 dni od daty zarządzenia jego przeprowadzenia, po zasięgnięciu opinii zainteresowanego studenta. W skład komisji egzaminacyjnej

wchodzi przewodniczący oraz dwóch członków wskazanych przez Dziekana spośród nauczycieli akademickich. Co najmniej jeden członek komisji musi posiadać tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. W uzasadnionym przypadku dziekan może powołać w skład komisji dodatkowe osoby. W egzaminie komisyjnym może uczestniczyć Dziekan lub upoważniona przez niego osoba. Na wniosek studenta w egzaminie komisyjnym może uczestniczyć wskazany przez niego obserwator. Uczestnikiem egzaminu komisyjnego, na prawach obserwatora, może być prowadzący zajęcia, który wystawił ocenę weryfikowaną w trybie komisyjnym. Formę i termin przeprowadzenia egzaminu komisyjnego ustala Dziekan w porozumieniu z przewodniczącym komisji. Z przeprowadzenia egzaminu komisyjnego sporządza się protokół. Wynik egzaminu komisyjnego uwzględnia się jako podstawę zaliczenia danego roku studiów także wówczas, gdy został on przeprowadzony po upływie terminu zaliczenia roku studiów.

Szczegółowe formy i metody sprawdzania oraz oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się poszczególnych przedmiotów są zawarte w sylabusach, które są publikowane w [Aplikacji Sylabus](#). Koordynator przedmiotu określa formę i warunki zaliczenia zajęć, w tym zasady dopuszczania do egzaminu lub zaliczenia zgodnie z obowiązującym programem studiów. Powyższe informacje są również ogłaszane studentom na pierwszych zajęciach. **Różnorodność metod** weryfikacji kształcenia znajduje uzasadnienie w specyfice treści danego przedmiotu, zakładanych efektach uczenia się, w tym w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych osiąganych przez studentów, co dotyczy zwłaszcza przedmiotów nastawionych na rozwijanie umiejętności badawczych potrzebnych w pracy naukowej oraz przedmiotów kształcących umiejętności praktyczne. Są one także skorelowane z wykorzystywanymi podczas zajęć formami nauczania oraz punktacją ECTS, odzwierciedlającą nakład pracy studenta potrzebny do przygotowania się do zajęć oraz egzaminu lub zaliczenia. Poszczególne katedry i inne jednostki mogą wprowadzać regulaminy, które doprecyzowują szczegóły przeprowadzanego egzaminu lub zaliczenia, stosownie do jego formy. Regulaminy te są publikowane na stronach internetowych poszczególnych katedr i innych jednostek (np. [Katedry Prawa Cywilnego](#)) a także podawane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach przez koordynatora przedmiotu.

Poprawność doboru metod weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów na kierunku prawo podlega co do zasady uprzedniej kontroli w procedurze aktualizacji programu, w tym weryfikacji Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej (np. w sytuacji zgłoszonych aktualizacji przedmiotu lub zgłoszenia nowego przedmiotu). Dodatkowo poprzez analizę statystyk ocen z poszczególnych przedmiotów oraz sporządzanie rocznych raportów z realizacji efektów uczenia się w ramach Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia, a także udział WRSS w systemie jakości kształcenia (bieżąca współpraca z władzami dziekańskimi, zgłaszane uwagi, także skargi) prowadzona jest również weryfikacja następcza. W razie stwierdzenia nieprawidłowości, w zależności od ich rangi, stosowane działania korygujące i naprawcze podejmowane są przez kierownika danej jednostki organizacyjnej Wydziału lub władze dziekańskie. Przykładowo w przypadku egzaminów z przedmiotów obowiązkowych nastąpiła ewolucja metod weryfikacji uczenia się polegająca na stopniowym odchodzeniu od egzaminów wyłącznie testowych w kierunku egzaminów hybrydowych łączących test z zadaniami pisemnymi, pytaniami problemowymi (pytania otwarte lub kazusy).

Weryfikacja efektów kształcenia na kierunku prawo stacjonarne i niestacjonarne odbywa się w następujących trybach i z wykorzystaniem następujących metod:

- **ocenianie ciągłe** – bieżące weryfikowanie obecności studenta na zajęciach, aktywności w dyskusjach, debatach, symulacjach, grach decyzyjnych i innych formach wymagających czynnego zaangażowania podczas zajęć, a także w ramach przygotowania zadań domowych,
- **ocenianie etapowe** – weryfikacja efektów kształcenia poprzez realizację prac częściowych w formie pisemnej (kolokwia, eseje, projekty, pisma procesowe) lub ustnej (wystąpienia z prezentacją, posterem, referatem),

- **ocenianie końcowe** – weryfikacja efektów kształcenia na zakończenie danego przedmiotu w postaci egzaminu albo zaliczenia na ocenę lub bez oceny - w formie pisemnej (w tym testy, kazusy, pytania otwarte, eseje, referaty, projekty, pisma procesowe), ustnej (rozmowa dotycząca treści z listy zagadnień egzaminacyjnych, samodzielne lub grupowe prezentacje projektów, badań, opracowań wybranych zagadnień, symulacja rozprawy sądowej, udział w Moot Court) lub hybrydowej (łączącej powyższe metody).

Poniżej przedstawione zostały zbiorcze dane na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród pracowników. Odpowiedzi udzieliło 256 koordynatorów przedmiotów oferowanych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, z których prawie 80% osób wskazało, że w ramach prowadzonych przez siebie zajęć stosuje **innowacyjne metody weryfikacji efektów uczenia się**. Wśród podanych metod można wskazać:

- Opracowanie materiałów do edukacyjnego audiobooka i ebooka,
- Przygotowanie projektu eksperymentu,
- Przygotowanie projektu badawczego,
- Przygotowanie artykułu naukowego,
- Przygotowanie recenzji monografii naukowej,
- Przygotowanie glosy do wybranego orzeczenia sądu krajowego, sądu arbitrażowego lub trybunału międzynarodowego,
- Przygotowanie wystąpienia na konferencję naukową,
- Przygotowanie eseju tutorskiego,
- Przygotowanie i wygłoszenie mowy w ramach zajęć z praktycznej retoryki prawniczej,
- Sporządzenie pisma procesowego lub projektu wyroku z uzasadnieniem,
- Sporządzenie opinii prawnej,
- Prezentacje wyników badań połączone z peer assessment,
- Prezentacja mini-wykładu w języku angielskim,
- Przygotowanie wzorów dokumentów, np. polityki prywatności w ramach warsztatów dotyczących ochrony danych osobowych,
- Przygotowanie i negocjowanie umowy licencyjnej w oparciu o przygotowane wytyczne,
- Prezentacja wybranego orzeczenia TSUE w formie teatralnej (z podziałem na role),
- Prezentacja wybranej monografii z zakresu prawa cywilnego w ramach tzw. "Cywilistycznych Kącików Literackich",
- Opracowanie rozwiązania prawnego na podstawie obejrzanego reportażu lub filmu opartego na faktach,
- Przygotowanie w formie pisemnej oceny fragmentu filmu fabularnego przedstawiającego sytuację związaną z konfliktem zbrojnym z perspektywy prawa humanitarnego,
- Zrekonstruowanie linii orzeczniczej w sprawach danego rodzaju,
- Konkurs dla uczestników zajęć w formule teleturnieju "Jeden z dziesięciu",
- Test sprawdzający w formie quizu Kahoot,
- Konkursy Toulminowskie w ramach wykładu z argumentacji prawniczej,
- Udział w międzynarodowym lub krajowym konkursie typu Moot Court,
- Drużynowe rozwiązywanie kazusu ustnie w ramach ćwiczeń z prawa karnego tzw. "Drużynowy Dyżur",
- Symulacja działań w ramach kancelarii prawnej,
- Symulacja działań legislatorów sejmowych i senackich,
- Symulacja czynności procesowej w ramach warsztatów kryminalistycznych,
- Symulacja organizacji wyborów i kampanii wyborczej,
- Symulacja mediacji,

- Symulacja debat oksfordzkich z wykorzystaniem infrastruktury sali do symulacji rozpraw sądowych,
- Symulacja rozprawy sądowej przed sądem powszechnym, administracyjnym lub Trybunałem Konstytucyjnym z podziałem na role procesowe z wykorzystaniem infrastruktury sali do symulacji rozpraw sądowych.

Na kierunku prawo zostały zapewnione odpowiednie warunki sprawdzania i oceniania stopnia osiągania efektów uczenia się oraz dyplomowania (w tym również w okresie pandemii) dostosowane do potrzeb **osób z niepełnosprawnościami**. Udzielanie osobom niepełnosprawnym wsparcia w dostępie do edukacji reguluje na Uniwersytecie Jagiellońskim [Zarządzenie nr 150 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 22 grudnia 2020 roku](#) w sprawie: dostosowania procesu kształcenia i badań naukowych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji zdrowotnej (zob. załącznik 5.6). Katalog przykładowych form adaptacji jest dostępny na stronie internetowej [Działu ds. Osób Niepełnosprawnych](#) oraz [Centrum Dostępności UJ](#). Adaptacje mogą dotyczyć w szczególności formy egzaminów, toku kształcenia, jak i środowiska fizycznego, w którym mają miejsce zajęcia dydaktyczne oraz badania naukowe. Forma zaadaptowana nie oznacza zwolnienia z egzaminu, czy też przeprowadzenia go w uproszczonej postaci, ale dostosowanie go do indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej. Oznacza to wyłącznie zamianę elementów technicznych, a nie treści egzaminu. O zaadaptowaną formę egzaminu/zaliczenia student może ubiegać się najpóźniej na cztery tygodnie przed jego rozpoczęciem. Wsparcie edukacyjne odnosi jednak największy efekt, gdy jest udzielane od początku roku akademickiego. Przykładowe rodzaje zamiany formy egzaminu to: zamiana formy pisemnej na ustną, zamiana formy ustnej na pisemną, rozłożenie egzaminów w sesji egzaminacyjnej, zdawanie egzaminów przy pomocy formularzy wydrukowanych dostosowaną wielkością czcionki lub brajlem, zdawanie egzaminów przy pomocy asystenta, korzystanie ze wsparcia tłumacza języka migowego lub języka migowego oraz w uzasadnionych sytuacjach wydłużenie czasu trwania egzaminu. Przyznana forma adaptacji uwzględnia specyfikę niepełnosprawności studenta, a w procesie adaptacji biorą udział m.in.: doradcy edukacyjni oraz nauczyciele akademicki lub osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne na UJ. Na Wydziale Prawa i Administracji z adaptacji skorzystało w 2021 - 17 studentów; w 2022 - 27 studentów; w 2023- 2 studentów. Są to dane zbiorcze bez podziału na poszczególne kierunki studiów (informacje dotyczące adaptacji zostały omówione także w opisie Kryterium 2 pkt 2.4.3.).

W okresie pandemii skuteczność weryfikacji efektów uczenia się została utrzymana na wysokim poziomie, mimo utrudnień w funkcjonowaniu uczelni oraz restrykcji w bezpośrednim kontakcie nauczycieli akademickich ze studentami. Zasady przeprowadzania egzaminów i zaliczeń końcowych z poszczególnych przedmiotów, a także zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego **w formie zdalnej** zostały uregulowane w [Zarządzeniu nr 41 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 29 kwietnia 2020 roku](#) w sprawie: zasad regulujących organizację weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów z wykorzystaniem technologii informatycznych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (zob. załącznik 3.11), a następnie w [Zarządzeniu nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 17 listopada 2020 roku](#) w sprawie: zasad organizacji weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (zob. załącznik 3.12).

Rekomendowanymi technologiami informatycznymi, które miały na celu zapewnienie kontroli przebiegu egzaminów oraz ich rejestrację były:

- Platforma e-learningowa Pegaz (wraz z systemem BigBlueButton) – wsparcie techniczne zapewniało Centrum Zdalnego Nauczania UJ;
- Office365 (w szczególności MS Teams) – wsparcie techniczne zapewniał Dział Infrastruktury Sieciowej UJ. W tym zakresie na stronie internetowej Działu został przygotowany dokument

- „Wykorzystanie MS Teams do realizacji egzaminów - dobre praktyki”, a także poszczególne pliki z instrukcjami dotyczącymi wykorzystania Office365 w pracy zdalnej;
- platforma BlackBoard z zaawansowanym systemem komunikacji, przekazywania treści oraz sprawdzania. Wsparcie techniczne zapewniał Sekcja IT WPiA UJ.

W celu przeprowadzenia egzaminów końcowych w sposób dostosowany do dynamicznie zmieniającej się sytuacji epidemicznej dopuszczalne było dokonanie zmian w zakresie form i metod weryfikacji efektów uczenia się oraz warunków zaliczenia przedmiotu określonych w sylabusie. Wprowadzenie zmian wymagało akceptacji Dziekana po uzyskaniu opinii Wydziałowej Rady Samorządu Studentów UJ, która w terminie 7 dni od przekazania prośby o wyrażenie opinii mogła zgłosić swoje uwagi. W przypadku negatywnej opinii Wydziałowej Rady Samorządu Studentów UJ lub nieuwzględnienia jej uwag wprowadzenie zmian wymagało akceptacji Prorektora UJ ds. dydaktyki. Informacje o wprowadzonych zmianach, stosowanej technologii informatycznej oraz o terminach egzaminów lub zaliczeń, a także zasadach ich przeprowadzania przekazywane były bez zbędnej zwłoki studentom za pośrednictwem korespondencji z wykorzystaniem systemu USOSweb oraz ogłaszane na stronie internetowej Wydziału.

W załączniku do zarządzenia zostały zawarte szczegółowe wytyczne dotyczące organizacji i przeprowadzania weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się z wykorzystaniem technologii informatycznych. Ponadto Dziekan po uzyskaniu opinii Wydziałowej Rady Samorządu Studentów UJ mógł określić, w zakresie nieuregulowanym zarządzeniem, dodatkowe wymagania i wytyczne dotyczące sposobu przeprowadzenia zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia obowiązujące na Wydziale oraz dopuścić wykorzystanie innych technologii informatycznych służących weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się pod warunkiem, że nie wymagały one ponoszenia kosztów zakupu sprzętu i oprogramowania przez studentów oraz zapewniały ochronę danych.

W tym zakresie Dziekan Wydziału Prawa i Administracji wydał [Regulamin egzaminów przeprowadzanych z wykorzystaniem technologii informatycznych](#) (zob. załącznik 3.13), który stanowił załącznik do [Zarządzenia nr 2/2020 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 6 maja 2020 r.](#) w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów z wykorzystaniem technologii informatycznych (zob. załącznik 3.14). Regulamin w sposób jednolity dla całego Wydziału określał sposób przeprowadzenia egzaminów ustnych, open-book, testowych, pytań otwartych oraz egzaminów hybrydowych z wykorzystaniem środków technicznych w postaci platformy CISCO Webex, Pegaz, MS Teams oraz MS Forms. W celu przeprowadzenia egzaminów online studenci mogli wykorzystywać dowolne urządzenia techniczne zapewniające odbiór dźwięku, tj. komputer, smartfon lub tablet oraz posiadać dostęp do Internetu. W celu dostosowania weryfikacji efektów uczenia się do panującej sytuacji epidemicznej sesja letnia w roku akademickim 2019/2020 została wydłużona zgodnie z [Zarządzeniem nr 3/2020 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 6 maja 2020 r.](#) w sprawie określenia letniej sesji egzaminacyjnej w roku akademickim 2019/2020.

Zasady przeprowadzania **egzaminu dyplomowego w pandemii** zostały uregulowane w [zarządzeniu nr 105 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 30 września 2020 r.](#) w sprawie: organizacji egzaminów dyplomowych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (zob. załącznik 3.15). W zarządzeniu określono szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminów dyplomowych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających ich transmisję i wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym między uczestnikami egzaminu dyplomowego z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa. Zalecono, aby egzamin dyplomowy prowadzony był przy użyciu środków komunikacji elektronicznej dostępnych w ramach Office365, w szczególności MS Teams. O wyborze technologii informatycznej decydował dziekan w porozumieniu z promotorem i studentem. Student powinien dysponować urządzeniem obsługującym wybraną technologię informatyczną, wyposażonym w kamerę i mikrofon, oraz posiadać dostęp do sieci Internet, zapewniające odpowiednią jakość przekazu audio i wideo. W celu udzielenia pomocy technicznej do obecności w trakcie egzaminu dyplomowego

mogła być dopuszczona wyznaczona przez Dziekana osoba, niebędąca członkiem komisji egzaminacyjnej, służąca komisji wsparciem technicznym.

W powyżej wskazanych zarządzeniach dotyczących przeprowadzania egzaminów końcowych i dyplomowych zawarte były również postanowienia dotyczące adaptacji egzaminu dyplomowego do potrzeb **osób z niepełnosprawnościami**, w przypadku których zastosowanie znalazły środki komunikacji elektronicznej dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami zgodnie z rekomendacjami ówczesnego Działu ds. Osób Niepełnosprawnych UJ. Ponadto w pomieszczeniu, w którym miał przebywać przystępujący do egzaminu student niepełnosprawny dopuszczono obecność innych osób o ile wynikało to z ustalonych z Działem ds. Osób Niepełnosprawnych UJ warunków adaptacji egzaminu dyplomowego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, z zachowaniem warunków bezpieczeństwa związanych ze stanem zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii.

Kształcenie w zakresie języka realizują pracownicy [Jagiellońskiego Centrum Językowego](#). Są oni również odpowiedzialni za **weryfikację efektów uczenia się dotyczących języka obcego**. Minimalnym wymaganym poziomem egzaminu z języka obcego nowożytnego na jednolitych studiach magisterskich jest poziom B2+. Jednak poziom lektoratu nie musi być tożsamy z poziomem zdawanego egzaminu, dlatego Centrum rekomenduje wybieranie wyższych poziomów lektoratu. Przykładowo w zakresie języka angielskiego kształcenie na kierunku prawo odbywa się na podstawie następujących sylabusów: [Studia jednolite magisterskie – Prawo – program nauczania na poziomie B2+ dla cyklu studiów 2022/23](#) (zob. załącznik 3.16) oraz [Studia jednolite magisterskie – Prawo – program nauczania na poziomie C1+ dla cyklu studiów 2022/23](#) (zob. załącznik 3.17). Na studiach stacjonarnych lektorat trwa 4 semestry (180 godzin). Na studiach niestacjonarnych lektorat trwa 6 semestrów (126 godzin). Zgodnie z programem studiów na kierunku Prawo warunkiem zaliczenia III roku na studiach stacjonarnych oraz IV roku na studiach niestacjonarnych jest zdanie egzaminu z języka obcego nowożytnego na co najmniej poziomie B2+. Zgodnie z [zarządzeniem 138 Rektora UJ z dnia 13 grudnia 2022 roku](#) (zob. załącznik 3.18) osoby na jednolitych studiach magisterskich mogą uzyskać zaliczenie lektoratu języka obcego na podstawie uznawanego i ważnego certyfikatu potwierdzającego znajomość języka obcego, po uzyskaniu zgody kierownika właściwego zespołu językowego w JCJ lub jego zastępcy. Wykaz uznawanych certyfikatów potwierdzających znajomość języka obcego stanowi załącznik nr 1 do ww. zarządzenia. W przypadku studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich certyfikat musi potwierdzać znajomość języka obcego co najmniej na poziomie C1.

Studenci studiów stacjonarnych mogą również wybrać dodatkowy kurs językowy oferowany przez Jagiellońskie Centrum Językowe. To nieobowiązkowy i bezpłatny lektorat przeznaczony dla osób, które chcą rozwijać swoje kompetencje językowe w obszarze języka innego niż angielski. W 2022 r. oferowano język francuski, niemiecki, hiszpański, niemiecki, rosyjski i włoski. Kurs trwa 2 semestry i obejmuje 60 godzin.

Studenci mogą także doskonalić swoje kompetencje językowe w ramach Szkół Praw Obcych, gdzie są oferowane specjalistyczne kursy językowe dla prawników: Français juridique (francuski język prawniczy), Deutsche Juristische Fachsprache (prawniczy język niemiecki), Español jurídico (hiszpański język prawniczy), Právna slovenčina (słowacki język prawniczy), Юридична українська мова (ukraiński język prawniczy), a także niezależnie Русский юридический язык (rosyjski język prawniczy).

Dodatkowo umiejętności związane z językiem obcym studenci mogą rozwijać poprzez wybór kursów fakultatywnych w językach obcych (wykładów i warsztatów), które oferowane są w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim, także w ramach programu edukacyjnego Erasmus +. Ponadto na studiach stacjonarnych oferowane są specjalistyczne kursy prawniczego języka angielskiego: Legal English Workshop i Advanced Legal English (por. szerzej kryterium 2 oraz kryterium 7).

W toku studiów student studiów stacjonarnych zobowiązany jest do zdania jednego przedmiotu w języku obcym. Na studiach niestacjonarnych tego wymogu nie ma.

Efekty uczenia się osiągnięte na praktykach zawodowych przewidziane w programie studiów są sprawdzane przez Pełnomocnika Dziekana ds. praktyk studenckich na podstawie wypełnionego

dziennika praktyk lub zakresu obowiązków wykonywanych w ramach umowy (o pracę, zlecenia, dzieło) zaliczonej na poczet praktyk studenckich, a także opinii opiekuna praktyk lub bezpośredniego przełożonego (por. **Kryterium 2 pkt 2.7**).

3.6 Sposoby dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów (np. testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, raporty, zadania wykonane przez studentów, projekty zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace artystyczne, prace dyplomowe, protokoły egzaminów dyplomowych).

Zgodnie z §15 Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 661, ze zm.) prace dyplomowe stanowią część dokumentacji przebiegu studiów – teczek akt osobowych studenta. Na Uniwersytecie Jagiellońskim prowadzona jest internetowa baza pisemnych prac dyplomowych [Archiwum Prac](#) („system AP”), a zatem zgodnie z §15 ust. 2b rozporządzenia w teście akt osobowych studenta zamiast pracy dyplomowej jest zawarta informacja o przechowywaniu pracy dyplomowej w tej bazie zawierająca dane umożliwiające jej skuteczne wyszukanie. Czas przechowywania pracy dyplomowej wynosi 50 lat (§15 ust. 4 rozporządzenia).

Szczegółowe zasady dotyczące procedury archiwizowania prac dyplomowych reguluje [Zarządzenie nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 lipca 2020 roku](#) (zob. załącznik 3.10) w sprawie: elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych licencjackich i magisterskich w Archiwum Prac. W Archiwum Prac znajduje się praca dyplomowa w postaci scalonego pliku PDF, a także prowadzone w formie elektronicznej protokoły egzaminów dyplomowych, formularze recenzji oraz raport antyplagiatowy przygotowany z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Poszczególne instrukcje korzystania z Archiwum Prac w wersji polskiej i angielskiej znajdują się pod adresem: <http://usosownia.uj.edu.pl/archiwum-prac>. Są one przeznaczone dla studentów, doktorantów, promotorów, recenzentów oraz pracowników sekretariatów i dziekanatów, są napisane przystępnym językiem i nie wymagają od ich adresatów szczególnych kompetencji cyfrowych.

Dokumentacja innych prac studenckich, czyli prac rocznych i semestralnych sprawdzających końcowe i etapowe efekty kształcenia w postaci prac egzaminacyjnych, kolokwii, referatów, projektów i innych prac zaliczeniowych jest prowadzona w formie papierowej lub elektronicznej. Dotyczy to również protokołów z egzaminów przeprowadzanych w formie ustnej.

Archiwizacja dotyczy dokumentacji prac w wersji:

- **papierowej:** miejscem przechowania są poszczególne Katedry i jednostki, które prowadzą egzaminy z danych przedmiotów.
- **elektronicznej:** miejscem przechowywania są platformy edukacyjne i inne narzędzia komunikacji elektronicznej wykorzystywane w tym celu przez Uniwersytet Jagielloński (MS Teams, MS Forms, platforma Pegaz, poczta uniwersytecka, wirtualny dysk MS OneDrive).

Przechowywanie dokumentów w formie papierowej i w formie elektronicznej zawierających dane osobowe jest realizowane zgodnie z wymaganiami przewidzianymi w [Zarządzeniu nr 38 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 30 maja 2018 roku](#) w sprawie ochrony danych osobowych w Uniwersytecie Jagiellońskim (zob. załącznik 3.19).

Archiwizacja prac jest prowadzona zgodnie z [Zarządzeniem nr 147 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 30 grudnia 2022 roku](#) (zob. załącznik 3.20) w sprawie: Instrukcji kancelaryjnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Jednolitego rzeczowego wykazu akt Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego (zob. załącznik 3.20), która wyróżnia:

- Protokoły zaliczenia przedmiotów (kategoria A)

- Dokumentacja procedury antyplagiatowej i działań podejmowanych w ramach weryfikacji autentyczności pisemnych prac egzaminacyjnych, dyplomowych (kategoria A)
- Zaliczenia i egzaminy (kategoria BE3) m.in. testy zaliczeniowe, egzaminy pisemne, pisemne prace zaliczeniowe, kolokwia. Pytania do testów i egzaminów, zaliczenia przedmiotu, karty kodów. Listy obecności studentów na egzaminach i testach zaliczeniowych i kolokwiah. Prace seminaryjne i proseminaryjne, referaty na zaliczenia zajęć, raporty z ćwiczeń.

3.7 Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, liczby studentów kończących studia w terminie) oraz działań podejmowanych na podstawie tych informacji, jak również sposobów wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów.

W roku 2017/2018 na studia magisterskie stacjonarne przyjęto 483 osoby, które ukończyło 310 osób, w tym 268 osób w terminie. W okresie od I do V roku skreślono 173 studentów. W roku 2017/2018 na studia magisterskie niestacjonarne przyjęto 377 osoby, które ukończyło 68 osób, w tym 28 osób w terminie. W okresie od I do V roku skreślono 309 studentów. Powodami skreśleń z listy studentów były: niepodjęcie studiów na I roku, rezygnacja ze studiów, nieuzyskanie zaliczenia roku studiów w terminie, niepodjęcie studiów po powrocie z urlopu oraz przeniesienie do innej uczelni. W przypadku studiów niestacjonarnych dodatkowym istotnym powodem był brak wniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów.

Największy odpływ studentów następuje po pierwszym roku studiów, co może wynikać z wysokich wymagań dotyczących zaliczania przedmiotów przewidzianych w programie studiów, trudności studentów do zaadaptowania się do warunków studiowania, a niekiedy trudności wynikających z jednoczesnego studiowania dwóch kierunków studiów. Niewielka liczba osób kończących studia niestacjonarne wynika z konieczności zapewnienia analogicznych standardów kształcenia, jak te gwarantowane na studiach stacjonarnych. Znajduje to potwierdzenie w rankingu zdawalności absolwentów studiów niestacjonarnych na aplikacje prawnicze, w których Uniwersytet Jagielloński zajmuje 1 miejsce w kraju. Zgodnie z przyjętą polityką kształcenia na kierunku Prawo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych nastąpiło stopniowe zmniejszanie górnego limitu przyjęć na pierwszy rok studiów. Począwszy od roku akademickiego 2020/2021 górny limit przyjęć wynosi 350 osób. Takie działanie było podyktowane dbałością o zapewnienie jak najwyższej jakości kształcenia oraz koniecznością zindywidualizowania nauczania w odpowiedzi na niekorzystne zjawisko masowości kształcenia na uczelniach wyższych.

Bieżąca **analiza liczby studentów oraz wyników** przez nich uzyskiwanych jest prowadzona z wykorzystaniem elektronicznego [Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów USOSweb](#). Na tej podstawie podejmowane są działania dotyczące modyfikacji liczby i liczebności grup studenckich. Monitorowanie postępów studentów jest realizowane w sposób ciągły przez nauczycieli prowadzących zajęcia. Analiza i ocena postępów studentów wiąże się również z monitoringiem realizacji programu studiów obejmującego wykaz osiągniętych w toku studiów efektów uczenia się oraz z ciągłym przeglądem procedur związanych z procesem dyplomowania, oceny ankietowej zajęć.

Cennym źródłem informacji pomocnym **w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów** są również wyniki ankiet studenckich. Ankiety przeprowadzane są przede wszystkim w ramach [Oceny Zajęć Dydaktycznych](#), zaś zebrane i opracowane wyniki ankiet są podstawą do wdrażania rozwiązań sprzyjających poprawie jakości kształcenia. Ankiety w systemie USOSweb przeprowadzane są z poszanowaniem zasady dobrowolności i poufności. Opracowane wyniki ankiet wspomagają kierowników jednostek w podejmowaniu decyzji o realizowanych w ramach programu studiów kursach i ich prowadzących. Dodatkowo, wysoko ocenionym dydaktykom przyznawane są wyróżnienia za wysoką jakość pracy. Innym sposobem uzyskania informacji mających na celu poprawę jakości kształcenia jest badanie realizowane w ramach [Barometru Satysfakcji Studenckiej](#) za pośrednictwem ankiety elektronicznej (poza systemem USOSweb). Pytania zawarte w szczegółowym kwestionariuszu dotyczą zarówno kwestii ogólnouniwersyteckich (m.in. bezpieczeństwa, procedur administracyjnych,

warunków w domach studenckich), jak też specyficznych dla konkretnej jednostki (m.in. tygodniowego rozkładu zajęć, czy np. oceny działań podejmowanych przez dyrektora ds. studenckich).

3.8 Wyniki monitoringu losów absolwentów ukazujące stopień przydatności na rynku pracy efektów uczenia się osiągniętych na ocenianym kierunku oraz luki kompetencyjne, jak również informacje dotyczące kontynuowania kształcenia przez absolwentów ocenianego kierunku.

W celu zbadania przydatności efektów uczenia się na rynku pracy Uniwersytet Jagielloński przeprowadza Monitorowanie Losów Absolwentów dla poznania sytuacji zawodowej po sześciu miesiącach, a następnie po trzech oraz pięciu latach od momentu zakończenia nauki. Badanie prowadzone jest przez [Biuro Karier](#) w Centrum Wsparcia Dydaktyki. W badaniu absolwenci podają informacje dotyczące pracy związanej z wykształceniem oraz stopnia wykorzystania w pracy wiedzy oraz umiejętności zdobytych podczas studiów. Ankietowani wskazują, czy ukończenie konkretnego kierunku znalazło się wśród wymagań stawianych przez pracodawców w procesie rekrutacji. Absolwenci proszeni są również o ocenę własnych kompetencji (ocena subiektywna własnych umiejętności). Absolwenci kontynuujący naukę wskazują formę kształcenia oraz uczelnię, na której podjęli naukę. W przypadku kontynuacji nauki na innej niż Uniwersytet Jagielloński uczelni, zostają poproszeni o wskazanie powodów swojego wyboru.

Zgodnie z wynikami badania MLA dla absolwentów rocznika 2021, zdecydowana większość ankietowanych (N=95) deklaruje, że wykonywana praca jest „zdecydowanie związana” z ukończonym kierunkiem (79%). 14% ankietowanych deklaruje „raczej” powiązanie z ukończonym kierunkiem. Po 1% ankietowanych wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć” lub „ani tak, ani nie”, natomiast 5% deklaruje „raczej” (3%) lub „zdecydowane niezwiązanie pracy z ukończonym kierunkiem” (2%).

W przypadku oceny wykorzystywania zdobytej na studiach wiedzy w praktyce, respondenci podobnie jak w przypadku powiązania ich pracy z ukończonym kierunkiem studiów deklarują, że „zdecydowanie” (36%) lub „raczej” (40%) wykorzystują wiedzę i umiejętności nabyte na studiach w praktyce. 2% respondentów wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć” natomiast 11% ankietowanych zdecydowało się na zaznaczenie opcji „ani tak, ani nie”. Pozostałe 11% respondentów stwierdziło, że „zdecydowanie” (2%) lub „raczej” (9%) nie wykorzystuje zdobytej wiedzy i umiejętności w praktyce.

Zdecydowana większość ankietowanych absolwentów (N=116) deklaruje, że po ukończeniu studiów pracuje. 61% badanych absolwentów łączy naukę z pracą, natomiast 30% wyłącznie pracuje. Wyłącznie naukę deklaruje 6% ankietowanych, natomiast pozostali (3%) absolwenci deklarują brak zatrudnienia oraz niekontynuowanie edukacji.

41 absolwentów deklaruje naukę w formie aplikacji prawniczej, 15 w formie kursów językowych oraz 11 w formie warsztatów i kursów innych niż językowe. 7 respondentów deklaruje udział w dodatkowych wykładach i seminariach, 11 w konferencjach. 4 badanych deklaruje korzystanie z indywidualnych lekcji z mentorem. 8 respondentów zadeklarowało nie wymienione w ankiecie formy dalszej edukacji. Respondenci Ci wskazywali na indywidualną naukę (2), pracę naukową w grancie (2), redakcję naukową publikacji zbiorowych (1), studia zza granicą (2) oraz doktorat w trybie eksternistycznym.

Część absolwentów decyduje się na kontynuację nauki Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych. W 2022 r. do Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych z zakresu nauk prawnych w trybie zwykłym zgłosiło się 36 kandydatów, z których, z uwagi na ustalony limity miejsc, przyjęto 9 osób, co daje 4 osoby na jedno miejsce. W trybie specjalnym w ramach grantu dra hab. Wojciecha Ciszewskiego (Program interdyscyplinarny „Society of the Future”) oraz grantu prof. dr hab. Moniki Florczak-Wątor („Specyfika wykładni konstytucji przez europejskie sądy konstytucyjne”) przyjęto 2 osoby.

Niezmienne od 2006 r. absolwenci Wydziału Prawa i Administracji osiągają najwyższą zdawalność w **egzaminach na aplikacje**: adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą, jak również w rekrutacji do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (aplikacja sędziowska i prokuratorska).

- **2022** r. - zdawalność na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą: 82,6,% (1. miejsce w kraju), aż 18,9% przyjętych na aplikację sędziowską i prokuratorską stanowili absolwenci WPiA UJ
- **2021** r. - zdawalność na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą: 83,7,% (1. miejsce w kraju), aż 18,4% przyjętych na aplikację sędziowską i prokuratorską stanowili absolwenci WPiA UJ
- **2020** r. zdawalność na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą: 74,78,% (1. miejsce w kraju), ponad 18% przyjętych na aplikację sędziowską i prokuratorską stanowili absolwenci WPiA UJ
- **2019** r. zdawalność na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą: 83,4% (1. miejsce w kraju), aż 20,4% przyjętych na aplikację sędziowską i prokuratorską stanowili absolwenci WPiA U
- **2018** r. zdawalność na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą: 85,5% (1. miejsce w kraju), ponad 20% przyjętych na aplikację sędziowską i prokuratorską stanowili absolwenci WPiA UJ
- **2017** r. zdawalność na aplikację adwokacką, radcowską, notarialną i komorniczą: 85,97% (1. miejsce w kraju), aż 24,5% przyjętych na aplikację sędziowską i prokuratorską stanowili absolwenci WPiA UJ

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczebność kadry

4.1.1. Liczba i struktura zatrudnienia oraz pensum dydaktyczne

Na WPIA UJ w roku akademickim 2022/23 zajęcia dydaktyczne prowadzi 228 nauczycieli akademickich. Liczebność kadry dydaktycznej zatrudnionej na WPIA pozwala na realizację w pełni procesu dydaktycznego na wszystkich prowadzonych kierunkach studiów. Z uwagi na zmniejszającą się w ostatnich latach liczbę studentów przyjmowanych na WPIA UJ na poszczególne kierunki studiów (poza kierunkiem prawo – studia stacjonarne i prawo własności intelektualnej i nowych mediów, na które przyjmowani są kandydaci w liczbie odpowiadającej, a niekiedy przekraczającej górne limity przyjęć) polepsza się stosunek liczby zatrudnionych pracowników do liczby studentów, co prowadzi do zmniejszenia liczebności grup na przedmiotach obowiązkowych i podstawowych.

kierunek	tryb	liczba studentów	liczba pracowników WPA prowadzących zajęcia	Liczba studentów przypadająca na pracownika
prawo	niestacjonarne	791	147	5,4
prawo	stacjonarne	1797	209	8,6

Tabela 11 Tabela przedstawia liczbę studentów przypadających na pracownika na kierunku prawo na WPIA UJ w roku akademickim 2022/23

Zasadniczą grupę nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na WPIA UJ stanowią pracownicy badawczo-dydaktyczni (jest to 210 osób). Poza tym na Wydziale jest zatrudnionych 16 nauczycieli akademickich w grupie pracowników dydaktycznych (bez lektorów języków obcych, którzy zatrudnieni są w JCJ). Ponadto 2 pracowników zatrudnionych w projektach prowadzi zajęcia ze studentami (za zgodą prorektora ds. badań naukowych).

Na kierunku prawo - studia stacjonarne zajęcia dydaktyczne w roku akademickim 2022/23 prowadzi także 13 nauczycieli akademickich z innych wydziałów UJ, zaś na studiach niestacjonarnych – 6 nauczycieli akademickich z innych wydziałów UJ.

Strukturę osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku prawo przedstawia tabela nr 1 i 2 stanowiąca załącznik 4.1 do raportu: Struktura osób prowadzących zajęcia na kierunku prawo (2022-2023).

Większość nauczycieli akademickich zatrudniona jest w UJ jako podstawowym miejscu pracy. Na część etatu zatrudnionych jest 33 nauczycieli akademickich. Przyczyną zatrudnienia na część etatu jest najczęściej wykonywanie przez te osoby pracy zawodowej poza Uniwersytetem.

Prócz nauczycieli akademickich zajęcia dydaktyczne na WPIA UJ prowadzone są przez osoby niebędące pracownikami UJ, zatrudnionych na podstawie umów zlecenia (tzw. umowy dydaktyczne), oraz doktoranci. W roku akademickim 2022/23 na kierunku prawo prowadzi zajęcia 50 osób (studia stacjonarne) i 20 osób (studia niestacjonarne). Są to najczęściej prawnicy (rzadziej osoby z innym wykształceniem np. biegli z Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie, prowadzący zajęcia dla studentów studiów stacjonarnych na kierunku prawo z ekspertyzy sądowej, nierzadko ze stopniem doktora). Osoby zatrudnione na podstawie umów zlecenia prowadzą najczęściej ćwiczenia i warsztaty,

rzadziej wykłady (na kierunku prawo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w Katedrze Prawa Europejskiego na podstawie umów zlecenia prowadzony jest np. wykład w języku angielskim „Sustainability and Climate Change in EU Law” m.in. przez panią dr hab. Alicję Sikorę-Kalędę, pracownika służb prawnych Rady UE oraz pana dr Sauliusa Lukas Kalędę, pracownika służb prawnych Komisji Europejskiej).

Ćwiczenia na kierunku prawo prowadzone są także przez doktorantów kształcących się w Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych w ramach obowiązkowych praktyk dydaktycznych. Z uwagi na mniejszą liczbę doktorantów przyjmowanych do Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych w programie kształcenia – prawo niż przed reformą studiów doktoranckich liczba zajęć prowadzonych przez doktorantów na WPiA UJ jest obecnie znacznie niższa niż jeszcze kilka lat temu (w roku akademickim 2022/23 ćwiczenia prowadzi 29). Limit godzin dydaktycznych prowadzonych przez doktorantów wynosi 60 godzin dydaktycznych rocznie. Prowadzenie zajęć dydaktycznych przez doktorantów w większym wymiarze dopuszczalne jest wyjątkowo na podstawie umowy zlecenia na wniosek doktoranta i po akceptacji promotora (zob. komunikat Rektora UJ nr 13 z dnia 9 czerwca 2022 roku w sprawie zasad prowadzenia dodatkowych zajęć dydaktycznych przez doktorantów kształcących się w szkołach doktorskich ([link](#) zob. załącznik 4.2)).

Nauczyciele akademicy (zatrudnieni w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych) prowadzą zajęcia w ramach pensum dydaktycznego.

Pensum dydaktyczne dla asystentów i adiunktów (bez habilitacji) zatrudnionych w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych wynosi 210 godz. rocznie (asystent w pierwszym roku zatrudnienia – 180 godz.), zaś dla adiunktów z habilitacją i profesorów – 180 godz. rocznie.

W grupie pracowników dydaktycznych pensum dydaktyczne wynosi:

- 1) profesor – 240 godz.
- 2) profesor uczelni – 270 godz.
- 3) profesor wizytujący – 210 godz.
- 4) adiunkt – 330 godz.
- 5) asystent, wykładowca, starszy wykładowca – 360 godz. (w pierwszym roku zatrudnienia – 300 godz.).

Regulamin pracy Uniwersytetu Jagiellońskiego (dalej regulamin pracy - [link](#), zob. załącznik 4.3) przewiduje możliwość przyznania obniżki pensum dydaktycznego nauczycielowi akademickiemu (o 60 godz.) w przypadku realizacji projektów badawczych (zgodnie z § 2 ust. 3 i 4 oraz ust. 4a i 4b załącznika nr 4 do regulaminu pracy). Z takiej możliwości w roku akademickim 2022/23 korzysta 4 pracowników WPiA realizujących projekty badawcze. Nauczyciele akademicy mogą korzystać również ze zniżki pensum dydaktycznego ze względu m.in. na pełnioną funkcję kierowniczą na uczelni (np. prorektorzy, dziekani, prodekanowie) albo funkcję pełnioną poza uczelnią (np. w PKA, RGNiSW), jeżeli ze względu na rodzaj wykonywanej funkcji możliwe jest świadczenie pracy przez nauczyciela akademickiego. O zniżkę pensum w wymiarze 30 godz. mogą się także ubiegać nauczyciele akademicy korzystający z programów wsparcia dla naukowców starających się o prestiżowe projekty międzynarodowe (§ 2 ust. 4 załącznika nr 4 do regulaminu pracy). Zniżka pensum udzielana jest przez Rektora UJ na wniosek zainteresowanego nauczyciela akademickiego po zaopiniowaniu przez dziekana.

Ponadto nauczyciele akademicy mogą korzystać z płatnych urlopów naukowych na zasadach określonych w przepisach ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 130 ustawy) i regulaminu pracy (§ 32 ust. 1- ust. 3a regulaminu pracy), a także w związku z wyjazdami zagranicznymi np. na staże badawcze lub dydaktyczne (kwestię udzielania takich płatnych urlopów reguluje § 5

zarządzenia Rektora UJ nr 33 z 1 kwietnia 2020 roku w sprawie wyjazdów zagranicznych pracowników, osób niebędących pracownikami Uniwersytetu Jagiellońskiego, doktorantów oraz studentów – [link](#) (zob. załącznik 4.4); co do zasady wymiar takiego urlopu wynosi maksymalnie 60 dni kalendarzowych w roku).

Zgodnie z art. 127 ust. 6 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nauczycielowi akademickiemu mogą zostać powierzone prowadzenie zajęć w wymiarze przekraczającym pensum dydaktyczne, w zasadzie nie większym niż $\frac{1}{4}$ pensum w przypadku pracownika badawczo-dydaktycznego i nie większym niż $\frac{1}{2}$ pensum w przypadku pracownika dydaktycznego. Liczba godzin ponadwymiarowych realizowanych na WPiA UJ przez nauczycieli akademickich nie przekracza podanych wartości. Potrzeba powierzenia zajęć nauczycielom akademickim w rozmiarze przekraczającym pensum dydaktyczne dla danego pracownika podlega kontroli przez właściwego prodziekana, odpowiedzialnego za dany kierunek studiów na etapie sprawdzania przedkładanych przez kierowników jednostek planów działalności dydaktycznej jednostki (por. § 8 ust. 2 Polityki kształcenia na WPiA UJ zawartej w załączniku 1.4), a w przypadku zgłaszania nowych przedmiotów jest jednym z kryterium oceny zgłoszenia przez Komisję Programowo-Dydaktyczną (§ 6 ust. 2 lit. b ww. Polityki kształcenia na WPiA UJ). W razie przekroczenia pensum w planie działalności dydaktycznej jednostki prodziekan w porozumieniu z kierownikiem jednostki ustala czy istnieje możliwość rezygnacji z niektórych zajęć prowadzonych przez danego pracownika lub powierzenia takich zajęć innemu pracownikowi lub zlecenia zajęć osobie niebędącej pracownikiem (na umowę zlecenia). W ostatnich latach liczba godzin ponadwymiarowych realizowanych przez nauczycieli akademickich pracujących na WPiA UJ została znacząco obniżona.

Rok akademicki	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Liczba godzin ponadwymiarowych łącznie	8393,64	7104,5	5434,5

Tabela 12 Redukcja nadgodzin na WPiA UJ

4.1.2 Dorobek naukowy, kompetencje i osiągnięcia dydaktyczne oraz popularyzacja nauki

a) Dorobek naukowy

Zajęcia na kierunku prawo prowadzone są przez specjalistów, którzy łączą swoje badawcze i praktyczne przygotowanie z prowadzeniem zajęć odpowiadających ich zainteresowaniom i doświadczeniu badawczemu.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich, którzy są zatrudnieni na Wydziale Prawa i Administracji, obejmuje dziedzinę nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne i wpisuje się tym samym w charakter, cele oraz realizację programu studiów. Dorobek naukowy jest również związany z obszarem kształcenia na przedmiotowym kierunku oraz efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku.

Dorobek naukowy innych osób prowadzących zajęcia (na studiach stacjonarnych lub niestacjonarnych) obejmuje dziedzinę nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne (np. prowadzący zajęcia w ramach szkół praw obcych czy prowadzący zajęcia w ramach Visiting Professors Programme). Prowadzącymi zajęcia są także osoby z innym wykształceniem np. biegli z Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie prowadzący na prawie stacjonarnym przedmiot „Ekspertyza sądowa”, pracownicy Zakładu Medycyny Sądowej prowadzący na prawie stacjonarnym przedmiot „Medycyna Sądowa”, specjalista w zakresie: patologii społecznej, psychiatrii, psychiatrii sądowej, współprowadzący zajęcia na prawie stacjonarnym z „Psychopatologii sądowej” lub lektor języka angielskiego w Collegium Medicum UJ prowadzący na prawie stacjonarnym przedmiot „Advanced Legal English – Workshop”.

Publikacje naukowe pracowników naukowych są publikowane w znaczących wydawnictwach oraz czasopismach, również tych które znajdują się w wykazie czasopism oraz wydawnictw punktowanych

MEiN. Część z nich ma zasięg nie tylko krajowy, ale również międzynarodowy, a wśród artykułów znajdują się również te indeksowane w uznanych międzynarodowych naukowych bazach danych. Podkreślić należy, że tematyka artykułów ściśle koresponduje z prowadzonymi na kierunku prawo zajęciami. Publikacje osób prowadzących zajęcia na kierunku prawo są wydawane nie tylko w języku polskim, ale również w językach obcych, a przez to docierają do szerszego grona odbiorców. Dorobek publikacyjny obejmuje publikacje zarówno o charakterze *stricte* naukowym, jak też dydaktycznym.

Szczegółowe informacje dotyczące przedmiotu badań naukowych prowadzonych w uczelni w dyscyplinie nauki prawne, ich jakości oraz osiągnięć naukowych zostały szczegółowo opisane w Kryterium 1 pkt 1.3 z uwagi na ścisły związek prowadzonych w uczelni badań naukowych w dyscyplinie nauki prawne z kształceniem na kierunku prawo.

b) Kompetencje i osiągnięcia dydaktyczne oraz popularyzacja nauki

W proces nauczania włączane są nowoczesne środki komunikacji oraz innowacyjne metody nauczania. Warto nadmienić, że UJ zapewnia nie tylko niezbędne narzędzia informatyczne, które mogą być wykorzystywane w trakcie zajęć (np. Platformę e-learningową BlackBoard), ale również oferuje możliwość podnoszenia kwalifikacji powiązanych z procesem włączania środowiska cyfrowego do działalności dydaktycznej. Natomiast monitorowanie, nadzór oraz podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych kadry stanowi przedmiot wielu inicjatyw uniwersyteckich np. w ramach Biura Doskonalenia Kompetencji UJ ([link https://arsdocendi.uj.edu.pl/](https://arsdocendi.uj.edu.pl/)).

Zajęcia na kierunku Prawo prowadzone są i były w dużej mierze stacjonarnie, natomiast w okresie pandemii COVID prowadzone były w części wyłącznie zdalnie, a w części w znacznym stopniu zdalnie, zaś w roku akademickim 2022/2023 wciąż wyjątkowo bywają prowadzone zdalnie (np. w terminach określonych w zarządzeniu nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 4 października 2022 roku w sprawie: organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023 – [link](#)). Zajęcia zdalne są prowadzone z wykorzystaniem platformy MS Teams oraz BlackBoard, które są wykorzystywane również jako pomoc przy prowadzeniu zajęć stacjonarnych (np. miejsce umieszczania materiałów pisemnych, filmików, nagrań). Prowadzenie zajęć wspiera również platforma e-learningowa Pegaz oraz aplikacja MS Forms.

Pracownicy prowadzący zajęcia nie tylko aktywnie korzystają z w/wym. narzędzi, ale także szkolą się w zakresie ich używania (w zasadzie wszyscy pracownicy, którzy wypełnili wewnętrzną ankietę dot. doskonalenia umiejętności dydaktycznych, zadeklarowali udział w szkoleniach dotyczących kształcenia na odległość organizowanych zwłaszcza przez wewnętrzne działy IT dla UJ), jak również sami biorą udział w szkoleniu innych pracowników. Wielu pracowników naukowych stosuje nowatorskie metody dydaktyczne wykorzystujące narzędzia informatyczne wspierające prowadzenie zajęć, np. filmiki, podcasty, e-podręczniki, aplikacje dydaktyczne na smartfona czy laptopa (zob. także Kryterium 1 pkt 1.6.)

Wielu pracowników naukowo-dydaktycznych stosuje również inne nowatorskie metody dydaktyczne, np. studium przypadku, projekt, grywalizacja, burza mózgów, mapy myśli, dyskusja z prowadzącym.

Warto w tym zakresie podkreślić, że to z WPiA UJ wywodzi się obecnie coraz szerzej rozpowszechniana metoda kasusowego nauczania np. prawa cywilnego (powszechna w Niemczech, tzw. Gutachtenstil), a która już kilkadziesiąt lat temu była stosowana na kierunku prawo i wciąż jest rozwijana. Pracownicy przygotowują też w tym zakresie casebooki czy książki kasusów, które były jednymi z pierwszych (jeśli nie pierwszymi) tego typu opracowaniami dydaktycznymi (np. Zbiór kasusów z prawa cywilnego, H. Nowara-Bacz, W. Kaliński, A. Matlak, J. Pisuliński, P. Podrecki, F. Zoll, Staromiejska Oficyna Wydawnicza: Kraków 1993; Casebook. Zbiór orzeczeń sądowych do zajęć z prawa cywilnego. Część ogólna, red. F. Zoll, Zakamycze: Kraków 2006; Prawo cywilne. Kazusy z rozwiązaniami, red. B. Jelonek-Jarco, J. Zawadzka, F. Zoll, Wolters Kluwer: Warszawa 2019, wyd. 2.).

Doktoranci oraz nauczyciele akademicki Wydziału biorą udział w ogólnouniwersyteckich działaniach służących podnoszeniu kompetencji dydaktycznych, m.in. w:

- warsztatach dydaktycznych Ars Docendi, które służą w szczególności zdobywaniu, poszerzaniu i aktualizacji wiedzy w zakresie dydaktyki akademickiej oraz doskonaleniu umiejętności potrzebnych do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego. Oferta warsztatów opracowywana jest na każdy semestr przez Radę na rzecz Doskonalenia Dydaktyki Akademickiej Ars Docendi. Zajęcia prowadzone są przez doświadczonych dydaktyków UJ niemal ze wszystkich wydziałów, co dodatkowo wprowadza do zajęć kontekst interdyscyplinarny (liczba uczestników z Wydziału w ciągu ostatnich 5 lat: 21);
- warsztatach w ramach projektu POWER Ars Docendi - rozwój kompetencji dydaktycznych kadry Uniwersytetu Jagiellońskiego. W ramach projektu zaplanowano udzielenie wsparcia nauczycielom akademickim w zakresie podnoszenia kompetencji zawodowych, poznawania i wdrażania innowacyjnych metod kształcenia interdyscyplinarny (liczba uczestników z Wydziału w latach 2017-2019: 8);
- projekcie Mistrzowie dydaktyki, którego celem jest podniesienie kompetencji kadry akademickiej w zakresie stosowania nowoczesnych, innowacyjnych metod dydaktycznych, takich jak stosowanie metody tutoringu w kształceniu (liczba uczestników z wydziału w ciągu ostatnich 5 lat: 4);
- konkursie w ramach Rektorskiego Funduszu Rozwoju Dydaktyki Ars Docendi, którego celem jest wspieranie wdrażania i rozwój nowatorskich projektów dydaktycznych realizowanych na Uniwersytecie Jagiellońskim poprzez umożliwienie rozliczenia części kosztów realizacji projektu ze środków Funduszu (liczba projektów, która uzyskała dofinansowanie na Wydziale w ciągu ostatnich 5 lat: 4).

Rosnącą popularność zyskują również metody tutoringowe, coachingowe i mentoringowe, a pracownicy szkolą się w tym zakresie podczas licznych szkoleń organizowanych na UJ i poza.

Jak opisano w Kryterium 1 w jednostce wdrażany jest tutoring. Kadra prowadząca te zajęcia brała udział w serii obowiązkowych szkoleń z tutoringu, zorganizowanych na Wydziale Prawa i Administracji UJ we współpracy z ekspertem z zakresu pedagogiki. Ponadto wszyscy tutorzy posiadali uprzednie doświadczenie, nabyte albo w drodze wieloletniej indywidualnej pracy z wyróżniającymi się studentami, albo poprzez udział w szkoleniach i projektach – m.in. w projekcie Mistrzowie dydaktyki, gdzie mogli w międzynarodowych ośrodkach akademickich (np. Uniwersytet w Aarhus, Uniwersytet w Gandawie) poznawać zasady kształcenia w takim modelu i wdrażać nabyte umiejętności poprzez objęcie opieką studentów kierunku, ale także w szkoleniach krajowych lub w programie "Szkoła Orłów".

Z badania ankietowego wynika, że pracownicy Wydziału biorą udział w różnego rodzaju szkoleniach, w tym dotyczących kształcenia w językach obcych, kształcenia osób z niepełnosprawnościami oraz, że biorą przede wszystkim udział w szkoleniach organizowanych przez UJ, w tym w ramach programów:

- **ZintegruUJ (Kompleksowy Program Rozwoju UJ współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego), np.:**
 - o Prawo autorskie w działalności naukowej i dydaktycznej,
 - o Przeciwdziałanie dyskryminacji,
 - o Tutoring jako metoda efektywnej pracy ze studentem,
 - o Coaching jako metoda podniesienia kompetencji dydaktycznych,
 - o Rozwój umiejętności trenerskich dla kadry naukowo-dydaktycznej,
 - o Przygotowywanie interaktywnych materiałów edukacyjnych i weryfikacja przyswajania informacji,

- Academic Teaching Excellence Course (we współpracy z British Council),
 - Presentation Skills in English,
 - Academic English for University Teachers
- **PrzełamUJ (Odpowiedzialne wsparcie i zrównoważony rozwój, projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego), np.:**
- Świadomość niepełnosprawności,
 - Ewakuacja osób z niepełnosprawnościami,
 - Szkolenie zdalne w zakresie adaptacji materiałów edukacyjnych do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku
- **Ars Docendi Rektorski Fundusz Rozwoju Dydaktyki, np.:**
- Wykładowca twórcą - nagrywanie i stosowanie materiałów dydaktycznych w postaci filmów wideo,
 - Emisja głosu,
 - Relacje mistrz-uczeń: mentoring-coaching-tutoring,
 - Efektywna komunikacja na zajęciach w języku angielskim,
 - Dylematy (nie tylko) etyczne w pracy nauczyciela akademickiego,
 - Efekty uczenia się w planowaniu zajęć, kursów i programów studiów,
 - Sztuka prezentowania w naukach humanistycznych i społecznych,
 - Jak cię słyszą, tak cię widzą – poprawna polszczyzna w dydaktyce akademickiej.

Ponadto pracownicy biorą udział w licznych wydarzeniach dydaktycznych w ramach inicjatyw organizowanych przez Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ (a nawet sami przygotowują w tym zakresie wydarzenia, tj. wystąpienia, warsztaty), takich jak: Tydzień Jakości Kształcenia, Dydaktyczne Dygresje, Teaching Slam.

Kilkoro pracowników naukowych ukończyło również kurs pedagogiczny organizowany przez Studium Pedagogiczne UJ. Świadczy to o ich znaczącym zaangażowaniu w rozwijanie kompetencji dydaktycznych, jako że program ten jest bardzo angażujący czasowo.

Nierzadko pracownicy angażują się w przedsięwzięcia organizowane przez inne podmioty. Na szczególną uwagę zasługuje udział wielu pracowników w programach zewnętrznych o znaczącej renomie i dużym oddziaływaniu na poprawę kompetencji dydaktycznych:

- 4 pracowników w programie Mistrzowie Dydaktyki (programie podniesienia kompetencji kadry akademickiej w zakresie innowacyjnych metod dydaktycznych finansowanym przez MEiN)
- 12 pracowników w programie Szkoła Orłów (programie zindywidualizowanych zajęć adresowanych do najzdolniejszych najmłodszych studentów finansowanym przez MEiN)
- 3 pracowników w programie Szkoła Tutorów Collegium Wratislaviense (pionierskim programie nauczania tutorów wdrażanym na uczelniach i w biznesie).

Dodatkowo pracownicy biorą udział w:

- stażach dydaktycznych na zagranicznych, renomowanych uczelniach,
- zajęciach prowadzonych przez izby radców prawnych oraz rady adwokackie (a nierzadko także je prowadzą),
- innego rodzaju szkoleniach doskonalących umiejętności dydaktyczne, np. organizowanych przez Harvard Law School czy wydawnictwo Routledge.

Dbałość o poprawę kompetencji dydaktycznych owocuje w wysokich wynikach ankiet zajęć dydaktycznych pracowników WPiA UJ oraz nagrodach. W roku 2020/2021 nagrodę za najwyższą jakość pracy dydaktycznej na podstawie ankiet studenckich uzyskali następujący pracownicy wydziału: dr hab. Wojciech Ciszewski, dr Katarzyna Eliaż, dr Ryszard Krawczyk, dr Paweł Czarnecki; nagrodę Pro Arte Docendi w roku 2019/2020 oraz I miejsce w konkursie Teaching Slam 2022 przyznano zespołowi: dr hab. Brygida Kuźniak, prof. UJ, dr Milena Ingelevič-Citak, II miejsce w konkursie Teaching Slam 2022 przyznano również zespołowi z WPiA UJ, tj. dr Agacie Ceberze i dr Jakubowi G. Firlusowi.

Pracownicy Wydziału wykazują się również istotnym zaangażowaniem w działania poświęcone popularyzacji nauki, edukacji masowej, czy dyskusjom publicznym. Najważniejsze osiągnięcia w tym obszarze opisane zostały w Kryterium 1 pkt 1.3.1. Zaangażowanie pracowników w popularyzację nauki, obok udziału w konferencjach i organizacji konferencji, obejmuje różne aktywności, w tym między innymi: publikacje artykułów popularnonaukowych, działalność ekspercką, komentarze, wywiady udzielane w środkach masowego przekazu, udział w projekcie Małopolska Chmura Edukacyjna, prowadzenie zajęć z uczniami krakowskich liceów w ramach programu edukacyjnego Młodzieżowa Akademia Praw Obywatelskich, współprowadzenie Fundacji Law4Tech, udział w ogólnodostępnych webinarach o charakterze popularyzatorskim, udział w Małopolskiej Nocy Naukowców, prowadzenie portalu konstytucyjny.pl i publikacje popularyzatorskie na tym portalu, współpraca z Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości, tworzenie MOOC (Massive Open Online Course), nagrywanie wykładów popularnonaukowych w Copernicus College, nagrywanie wykładów popularnonaukowych w ramach programu Zintegruj, nagranie podcastów w ramach Future Law Lab, prowadzenie portalu i bloga DogmatyKarnisty.pl, popularyzującego wiedzę o prawie karnym, prowadzenie kanału na You Tube - Pole Karne, popularyzującego wiedzę o prawie karnym (zob. także Kryterium 6).

Wśród osiągnięć dydaktycznych na kierunku prawo należy wskazać na realizację następujących projektów grantowych:

- **Projekt: European Private International Law at Jagiellonian University (EPIL@JU) Jean Monnet Module 2019-2022;** Jednostka finansująca: Komisja Europejska, Program Erasmus + Jean Monnet Activities. Główne działania w projekcie: wykład European Private International Law (45h, 7 ECTS), opracowanie materiałów, wykłady gościnne, kwerendy biblioteczne i udział w konferencjach kierownika projektu dr Anny Wysockiej-Bar.
- **Projekt: Transport Law in the EU (EUTransLaw) Jean Monnet Module 2022-2025.** Jednostka finansująca: Komisja Europejska, Programu Erasmus +, Jean Monnet Activities. Główne działania w projekcie: wykład Transport Law in the EU (45h, 7 ECTS), opracowanie materiałów, wykłady gościnne, konferencja naukowa, monografia, staż dydaktyczny kierownika projektu dr Anny Wysockiej-Bar.
- **Projekt pt. „Sustainability and Climate Change in EU Law”.** Grant Erasmus Jean Monnet Module, współfinansowany przez WPiA UJ. Główne działania w ramach projektu: wykład „Sustainability and Climate Change in EU Law” (45 godz., 7 ECTS), wykład prowadzony w dwóch cyklach w semestrze zimowym oraz letnim. Zespół realizujący projekt, z uwzględnieniem tych osób, które uczestniczą w zajęciach dydaktycznych na kierunku prawo: dr hab. Inga Kawka, dr Alicja Sikora-Kalèda, dr Mariusz Baran, mgr Iryna Kovalchuk.
- **Projekt pt. „eGovernment - European challenges for public administration in EU”.** Jednostka finansująca: Komisja Europejska, w ramach Programu Erasmus +. Główne działanie w ramach projektu: wykłady oraz warsztaty (łącznie 3 moduły) pt. „E-administracja jako europejskie wyzwanie dla administracji publicznej w Polsce”. Zespół realizujący projekt z uwzględnieniem tych osób, które uczestniczą w zajęciach dydaktycznych na kierunku prawo: dr hab. Sławomir Dudzik, dr hab. Inga Kawka, dr hab. Monika Niedźwiedź, dr Monika Kawczyńska, dr Aleksandra Sołtyńska, dr Małgorzata Kożuch.

- **Innowacyjny program edukacyjny "Cyfrowa klinika prawa" w ramach grantu Erasmusu+, 2019-2022**, Projekt nr 2019-1-FR01-KA203-062630 TechLawClinics (Prof. P. Tereszkievicz). W ramach tego projektu prowadzone jest kurs "Cyfrowa klinika prawa".

4.2. Zasady obsady zajęć

Obsada zajęć przebiega w sposób transparentny i stanowi proces złożony z następujących etapów i:

- a) przygotowanie planu działalności dydaktycznej; oraz
- b) zatwierdzenie obsady poszczególnych zajęć przez dziekana.

Ad a) Plan działalności dydaktycznej

Za przydział zajęć dydaktycznych w pierwszej kolejności odpowiedzialni są kierownicy jednostek organizacyjnych (katedr, zakładów, ośrodków, centrów, pracowni), którzy opracowują, na żądanie Dziekana, plan działalności dydaktycznej na kolejny rok akademicki. Przygotowanie planu działalności dydaktycznej odbywa się z udziałem nauczycieli akademickich pracujących w danej jednostce organizacyjnej. Instrumentem usprawniającym obieg dokumentu oraz zapewniającym transparentność całego procesu jest posługiwanie się środowiskiem „chmurowym” w zakresie wypełniania poszczególnych wierszy w tabeli planu. Przy przygotowaniu planu działalności dydaktycznej, w zakresie przedmiotów dotychczas realizowanych, należy uwzględnić obok formalnych kompetencji merytorycznych także instrumenty monitorowania jakości (zob. Kryterium 10) oraz ewentualne rezultaty przeprowadzonych procedur skargowych (zob. Kryterium 8) – co zapewnia wpływ społeczności studenckiej na obsadę zajęć oraz stwarza klimat bezpiecznego środowiska akademickiego.

Treść planu działalności dydaktycznej obejmuje m.in. wykaz pracowników wraz z ich przypisaniem do poszczególnych przedmiotów. Kierownicy przygotowują plan zgodnie z przyjętym programem i planem studiów. Za kontrolę prawidłowości planu odpowiada Dziekan lub wyznaczony prodziekan właściwy w zakresie kierunku studiów, na którym obsadzany przedmiot ma być oferowany.

Ad b) Zatwierdzenie obsady zajęć przez Dziekana

Stosownie do treści § 95 ust 2 pkt 4 Statutu UJ (załącznik 4.5 - Statut UJ ([link](#))) do zadań Dziekana należy nadzór nad działalnością dydaktyczną i badawczą wydziału. Dziekan jest odpowiedzialny także za realizację polityki kształcenia. Zadania te obejmują również zatwierdzanie, modyfikację oraz odmowę zatwierdzenia planów działalności dydaktycznych. Przy czym podkreślenia wymaga to, że formalny akt zatwierdzenia nie obowiązuje, a proces dotyczący obsady zajęć ma dwustronny i koncyliacyjny charakter. Dziekan przekazuje wskazówki co do koniecznych zmian, jak również odbywa – w razie konieczności – rozmowy z kierownikami jednostek (np. katedr, zakładów etc.). zob.

Z kolei na podstawie art. § 97 ust. 3 Statutu UJ: Dziekan może upoważnić określonego prodziekana do działania w jego imieniu w zakresie przez Dziekana ustalonym, co obejmuje również nadzór na działalnością dydaktyczną w ramach konkretnego kierunku studiów oferowanego na WPiA UJ.

W przypadku ćwiczeń kierownik jednostki dokonuje przydziału zajęć pracownikom.

Zmiana prowadzącego zajęcia jest możliwa jedynie w sytuacjach wyjątkowych. Komisja programowo-dydaktyczna dokonuje oceny zgłoszenia przedmiotu także z uwzględnieniem osoby, która ma ten przedmiot prowadzić, biorąc pod uwagę kompetencje naukowe i dydaktyczne tej osoby.

Zlecenie prowadzenia zajęć osobie niebędącej pracownikiem UJ wymaga zgody dziekana Wydziału na wniosek kierownika jednostki.

Przedstawiając kadre dydaktyczną prowadzącą zajęcia na kierunku prawo warto w szczególności podkreślić, że znaczną część pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na Wydziale stanowią osoby wykonujące zawody prawnicze, które mogą wykorzystywać swoje doświadczenie praktyczne wynikające z wykonywania zawodu sędziego, adwokata, radcy prawnego czy notariusza prowadząc zajęcia ze studentami (szerzej w opisie Kryterium 6). Doświadczenie zawodowe naszej kadry wykorzystujemy stale wzbogacając liczbę zajęć interaktywnych.

Niektóre zajęcia – zwłaszcza warsztaty przygotowujące do konkursów międzynarodowych – prowadzą praktycy zatrudnieni na podstawie umów zlecenia (np. w Katedrze Prawa Cywilnego dr M. Durbas, adwokat z kancelarii KKG w Krakowie, prowadzi warsztaty „International Commercial Arbitration Workshop” przygotowujące do konkursu z międzynarodowego arbitrażu handlowego w Wiedniu; mgr Agnieszka Góra prowadzi warsztaty „Civil and Commercial Mediation and Negotiation - Dealmaking Workshop” przygotowujące do konkursu z międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego). Część warsztatów prowadzą nauczyciele akademicki - praktycy (np. w Katedrze Prawa Cywilnego dr hab. Marlena Pecyna, prof. UJ, która wykonuje zawód adwokata, prowadzi warsztaty „Symulacja procesu cywilnego”; w Katedrze Prawa Europejskiego dr Małgorzata Kożuch, wykonująca zawód adwokata, przygotowuje studentów do konkursu negocjacyjnego organizowanego przez Międzynarodową Izbę Handlową w Paryżu w ramach warsztatów „International Mediation and Negotiation Workshop”).

Kompetencje związane z prowadzeniem działalności naukowej studenci kierunku prawo mogą nabyć w trakcie seminariów magisterskich. Osoby prowadzące te zajęcia reprezentują grupę aktywnych badawczy, których dorobek został udokumentowany w formach awansów zawodowych oraz uzyskanych stopni i tytułów naukowych.

Wśród kadry prowadzącej zajęcia należy także wskazać na grupę pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na UJ, w tym w innych jednostkach niż WPiA np. w Katedrze Medycyny Sądowej. W takim przypadku kryterium obsady zajęć stanowi doświadczenie naukowe i dydaktyczne w ramach dyscyplin innych niżeli dyscyplina nauki prawne.

O wysokiej jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych świadczą najlepsze wyniki w egzaminach na aplikacje osiągnięte przez absolwentów prawa oraz wysoka pozycja WPiA w ogólnopolskich rankingach (zob. Kryterium 1 pkt 1.1.2 raportu oraz Załącznik 1.5 „Aplikacje i Rankingi WPiA 2017-2022”).

O wysokim poziomie dydaktyki i doświadczeniu kadry dydaktycznej świadczą także wyniki naszych studentów w konkursach prawniczych krajowych i zagranicznych. Szczegółowy wykaz sukcesów studentów prawa UJ w konkursach międzynarodowych zawarty został w załączniku 7.5.

4.3 Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry.

4.3.1 Polityka kadrowa, rozwój i doskonalenie kadry prowadzącej kształcenie

Zatrudnienie w UJ regulowane jest przepisami ustawy - prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, przepisami statutu UJ (§ 153 – 187 statutu UJ - [link](#), [Załącznik 4.5](#)) oraz zarządzeniami rektora UJ.

W szczególności należy zwrócić uwagę na następujące akty wewnętrzne rektora UJ regulujące kwestie zatrudnienia:

- zarządzenie Rektora UJ nr 61 z 28 kwietnia 2022 roku w sprawie Polityki Otwartej, Transparentnej i Merytorycznej Rekrutacji na Uniwersytecie Jagiellońskim ([link](#), [zob. załącznik 4.6](#)), które stosuje się do konkursów na stanowiska nauczycieli akademickich organizowanych począwszy od 1 października 2022 r.
- regulamin pracy UJ (tekst jednolity regulaminu pracy stanowi załącznik do zarządzenia Rektora UJ nr 99 z 2 września 2021 roku ze zmianami ([link](#), [zob. załącznik 4.3](#)), w którym uregulowane

zostały m.in. sprawy wysokości pensum dydaktycznego i zasad jego ustalania oraz obniżenia pensum (załącznik nr 4 do regulaminu pracy). W regulaminie pracy określone są także zasady zmiany grupy, do której zaliczany jest nauczyciel akademicki (pracownicy badawczy, badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni)

- regulamin wynagradzania pracowników UJ, który stanowi załącznik do zarządzenia nr 27 Rektora UJ z 17 marca 2020 roku (tekst jednolity stanowi załącznik do zarządzenia Rektora UJ nr 23 z 16 lutego 2022 roku ([link, zob. załącznik 4.7](#)), w którym zamieszczona jest „Tabela miesięcznych minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli akademickich” (załącznik nr 1 do regulaminu wynagradzania pracowników UJ) a także określone są dodatki do wynagrodzeń m.in. nauczycieli akademickich i zasady przyznawania nagród rektorskich.

Warto wspomnieć, że Komisja Europejska przyznała UJ wyróżnienie Human Resources Excellence in Research. Wyróżnienie nadawane jest przez Komisję Europejską instytucjom, które zapewniają doskonałe warunki pracy naukowcom, posiadają transparentne procesy rekrutacyjne i wdrożyły rekomendacje zawarte w Europejskiej Karcie Naukowca i Kodeksie postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego w wymiarze czasu pracy przekraczającym ½ etatu na czas nieokreślony lub określony ponad 3 miesiące może nastąpić po przeprowadzeniu konkursu (art. 119 ust. 1 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Postępowanie konkursowe uregulowane jest w § 176 – 177 statutu UJ (w odrębnych przepisach regulowana jest procedura konkursów w projektach badawczych) oraz przywołanym zarządzeniu Rektora UJ nr 61 z 2022 r.

Przez wiele lat polityka zatrudnienia na UJ polegała na zatrudnianiu na stanowisku asystentów osób posiadających co najmniej stopień doktora. Ze względu po wejście w życie przepisów ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (por. art. 116 ust. 2 pkt 4) musiano odstąpić od tej polityki. Tym niemniej na konkursy organizowane na stanowisko asystenta zgłasza się duża liczba osób posiadających stopień doktora. Tym należy tłumaczyć niedużą liczbę asystentów z tytułem zawodowym magistra zatrudnionych na WPIA UJ (jest to obecnie 7 osób).

W sprawach konkursów na stanowisko nauczyciela akademickiego, wewnętrznej procedury awansowej, przedłużenia zatrudnienia nauczycieli akademickich zatrudnionych na czas oznaczony oraz zmiany grupy, w której zatrudniony jest nauczyciel akademicki (np. z grupy pracowników badawczo-dydaktycznych do grupy pracowników dydaktycznych czy z grupy pracowników badawczo-dydaktycznych do grupy pracowników badawczych) właściwa jest Wydziałowa Komisja ds. Kadry Naukowej powołana uchwałą Rady Wydziału (uchwała nr 30/IX/2020 z 14 września 2020 r. Wydziałowa Komisja ds. Kadry Naukowej) na okres kadencji dziekana (aktualnie działająca komisja została powołana na lata 2020-2024). Komisja składa się aktualnie z 9 członków obradujących pod przewodnictwem dziekana.

Oprócz standardowo wymaganych w konkursach na stanowiska nauczycieli akademickich w UJ dokumentów od trzech lat kandydaci starający się o zatrudnienie na WPIA UJ muszą przedłożyć: plan badawczy na najbliższe co najmniej 2 lata (a jeśli zatrudnienie ma nastąpić na czas oznaczony – na planowany okres zatrudnienia) oraz przedstawić swoje zamierzenia w zakresie działalności dydaktycznej, współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi i z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Dzięki temu po zakończeniu okresu zatrudnienia (pierwsze zatrudnienie z reguły następuje na czas oznaczony) możliwa jest ocena realizacji przedstawionych przez pracownika planów i zamierzeń, jeżeli pracownik stara się o przedłużenie zatrudnienia. Ponadto znajdujące się w aktach pracownika dokumenty mogą być pomocne przy dokonywaniu oceny okresowej nauczycieli akademickich (w ostatniej ocenie okresowej nauczycieli akademickich przeprowadzonej za lata 2016-2020 wspomniane dokumenty nie mogły być wykorzystane, gdyż składający je nauczyciele akademicy zatrudnieni byli maksymalnie od roku, a więc nie mieli czasu na zrealizowanie swoich planów i zamierzeń przedstawionych w toku rekrutacji).

W toku postępowania konkursowego Wydziałowa Komisja ds. Kadry Naukowej stara się też konsekwentnie, w szczególności w przypadku zgłoszenia się więcej niż jednego kandydata na konkurs, odbywać z kandydatami rozmowy na temat ich dotychczasowych osiągnięć naukowych oraz planów badawczych i dydaktycznych oraz zamierzeń w zakresie współpracy międzynarodowej i z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Postępowanie konkursowe prowadzone przez Wydziałową Komisję ds. Kadry Naukowej może zakończyć się wyłonieniem kandydata, którego następnie dziekan przedstawia do zaopiniowania Radzie Wydziału, albo bez wyłonienia kandydata, jeżeli zdaniem komisji żaden z kandydatów nie spełnia wymagań i nie odpowiada oczekiwaniom określonym w ogłoszeniu konkursowym (takie przypadki zdarzały się rzadko). W postępowaniach konkursowych prowadzonych od 1 października 2022 r. kandydaci, których kandydatury nie zyskały akceptacji Wydziałowej Komisji ds. Kadry Naukowej, mogą złożyć odwołanie do Stałej Rektorskiej Komisji ds. Kadry Naukowej na zasadach określonych w zarządzeniu nr 61 rektora UJ z 2022 r. (pkt 8 załącznika do powołanego zarządzenia - [link](#)). Każdy z kandydatów – w konkursach prowadzonych od 1 października 2022 r. – może także zwrócić się do Wydziałowej Komisji ds. Kadry Naukowej o informację na temat mocnych i słabych stron swojej kandydatury (pkt 9.3 załącznika do powołanego zarządzenia). Nowa procedura konkursowa sprzyjać powinna transparentności konkursów i budowaniu zaufania do uczelni jako pracodawcy.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego na nie więcej niż ½ etatu lub na czas oznaczony do 3 miesięcy może odbywać się bez przeprowadzania konkursu, co nie oznacza, że konkursy nie są ogłaszane na WPiA UJ także w przypadku zatrudnienia na część etatu. Także jednak w przypadkach zatrudnienia poza procedurą konkursową wymagana jest podobna dokumentacja jak przy zatrudnieniu na czas nieoznaczony na pełny etat (a więc wymagany jest także plan badań na planowany okres zatrudnienia, przedstawienie zamierzeń w zakresie działalności dydaktycznej, współpracy międzynarodowej i z otoczeniem społeczno-gospodarczym), a dziekan może się zwrócić do Wydziałowej Komisji ds. Kadry Naukowej o ocenę kandydata.

Nowi nauczyciele akademicki zatrudniani są na czas określony, z reguły na 2 lata, co pozwala sprawdzić ich wiedzę i kompetencje do prowadzenia działalności badawczej i dydaktycznej. Przedłużenie zatrudnienia, w szczególności na czas nieoznaczony, wymaga wyrażenia opinii przez wydziałową komisję ds. kadry naukowej. W procedurze przedłużenia zatrudnienia pracownik składa także plan badawczy na najbliższe co najmniej 2 lata oraz przedstawia swoje zamierzenia w zakresie działalności dydaktycznej, współpracy międzynarodowej i z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Awans na wyższe stanowisko (np. z asystenta na adiunkta, ze stanowiska adiunkta na stanowisko profesora uczelni) wymaga przeprowadzenia wewnętrznej procedury konkursowej, na którą wyraża zgodę rektor UJ. Procedura awansu wewnętrznego uregulowana została w § 179 w zw. z § 176 statutu UJ. Po wyrażeniu zgody przez Wydziałową Komisję ds. Kadry Naukowej dziekan przedkłada Radzie Wydziału wniosek o wyrażenie opinii o kandydacie, a następnie przekazuje dokumentację konkursową Rektorowi UJ, który podejmuje decyzję w sprawie zmiany stanowiska. Należy podkreślić, że awans nauczyciela akademickiego na wyższe stanowisko nie jest automatyczny, a osoba zainteresowana musi się wykazać osiągnięciami po uzyskaniu stopnia (np. w razie zmiany zatrudnienia asystenta z doktoratem na stanowisko adiunkta).

Procedura awansowa pełni funkcję stymulującą kadrę do ustawicznego podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych i naukowych. Motywuje do samorozwoju także te osoby, które o awans się nie starają. Formalizacja kryteriów, jakie są stawiane przed pracownikami, zapewnia przewidywalność i pozwala w szczególności zaplanować ścieżkę rozwoju zawodowego w perspektywie co najmniej dwuletniej. Następuje obiektywizacja standardu oceny pracowników oraz jakości świadczonej pracy (szerzej także w Kryterium nr 10).

Zmiana charakteru, w którym zatrudniony jest nauczyciel akademicki (np. z grupy pracowników badawczo-dydaktycznych do grupy pracowników dydaktycznych) wymaga również zaopiniowania przez Wydziałową Komisję ds. Kadry Naukowej. Nauczyciele realizujący ważne projekty badawcze

mogą się także starać o przeniesienie – na czas określony – do grupy pracowników dydaktycznych. Takie przeniesienie również wymaga zaopiniowania przez Wydziałową Komisję ds. Kadry Naukowej.

Działalność badawcza nauczycieli akademickich zatrudnionych w UJ podlega stałemu monitorowaniu, czemu służy coroczna ankieta oceny działalności naukowej nauczycieli akademickich. Ankiety takie przygotowywane są na WPIA UJ przez pełnomocnika dziekana ds. jakości kształcenia na podstawie informacji o publikacjach naukowych wprowadzonych przez nauczycieli akademickich do Repozytorium UJ. Na podstawie tych ankiet trzech nauczycieli akademickich, którzy osiągnęli najlepsze wyniki w działalności naukowej w poprzednim roku, otrzymuje na rozpoczęcie roku akademickiego nagrody Rektora UJ. Są to nagrody inne niż nagrody rektorskie za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną przyznawane na podstawie regulaminu wynagradzania.

Do osób, które nie miały publikacji zarejestrowanych w Repozytorium UJ w danym roku, Dziekan kieruje prośby o wyjaśnienie.

Nauczyciele akademicy, których zajęcia były najwyżej oceniane przez studentów w ankietach w poprzednim roku akademickim, otrzymują także jednorazowy dodatek za osiągnięcia dydaktyczne przyznawane przez Rektora UJ. Wydział może wskazać maksymalnie cztery osoby, których zajęcia zostały wysoko ocenione przez studentów. Osoby te są wyłaniane spośród nauczycieli akademickich, których zajęcia zostały ocenione przez minimum 30 studentów uczestniczących w zajęciach, a ankiety wypełniło co najmniej 20% uczestników zarejestrowanych na zajęcia. Ponadto Wydział może wskazać nauczycieli akademickich nominowanych do uzyskania jednorazowego dodatku z tytułu znaczących osiągnięć dydaktycznych. Dodatki te przyznawane są na podstawie regulaminu wynagradzania w UJ (§ 20 ust. 2 pkt 1 regulaminu wynagradzania) i są niezależne od nagród rektorskich, o którym mowa niżej.

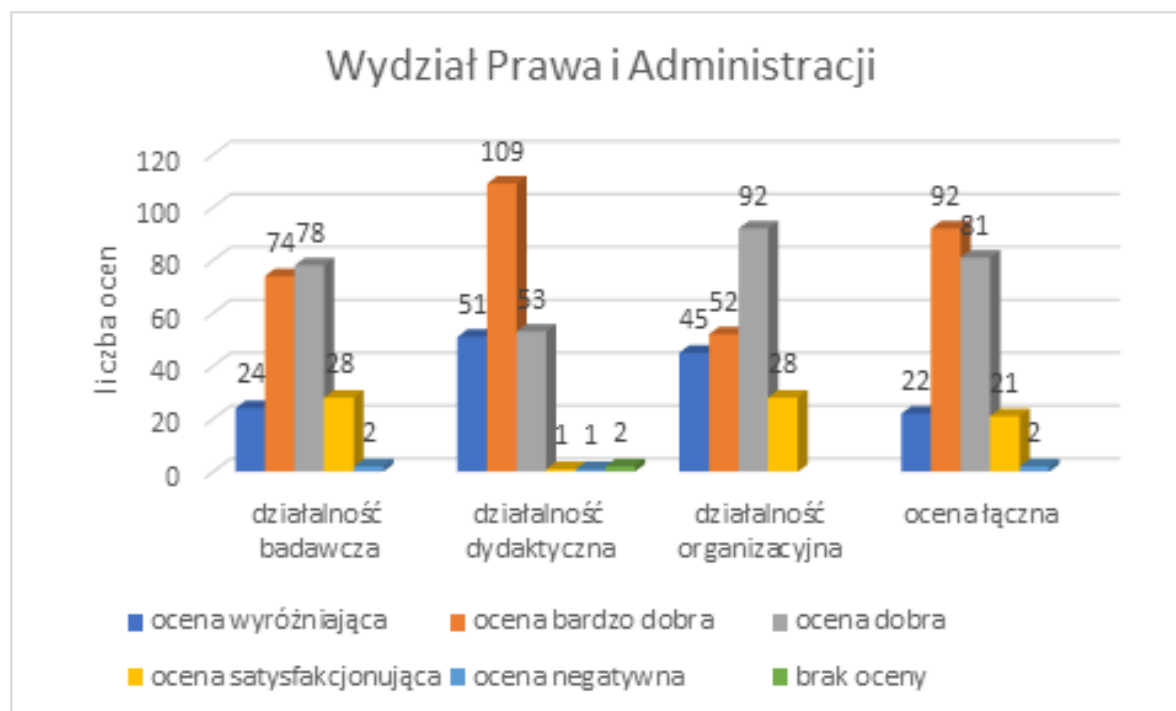
Za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne oraz za całokształt osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych nauczyciele akademicy mogą otrzymać nagrodę rektorską (art. 145 ust. 1 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz załącznik nr 11 do regulaminu wynagradzania pracowników UJ). Zgodnie z zasadami oceny wniosków przyjętymi na WPIA UJ nagroda za działalność dydaktyczną może zostać przyznana nauczycielowi akademickiemu, który w swojej działalności dydaktycznej znacznie wykracza poza zwykłe obowiązki nauczyciela naukowego. W szczególności nagroda może zostać przyznana za: wprowadzenie nowych metod dydaktycznych, organizację nowego kierunku studiów, przygotowanie nowatorskich i wykraczających poza standardy materiałów dydaktycznych (podręczniki, inne materiały dydaktyczne jak podcasty, blogi, filmy itp.), opiekę nad drużynami studenckimi, które zdobyły wysokie miejsce w konkursach (*moot court*). W przypadku nagród za działalność badawczą nagrody przyznawane są za publikacje stanowiące podstawę nadania tytułu profesora lub stopnia doktora habilitowanego, a także za publikacje, zwłaszcza monografie, wydane w wydawnictwach z wykazu wydawców ogłaszanego przez Ministra Edukacji i Nauki. Nagroda za działalność badawczą może też zostać przyznana za serię artykułów w krajowych czasopiśmie naukowych lub za ważny artykuł w zagranicznym uznanym czasopiśmie naukowym.

Niezależnie od powyższych dodatków jednorazowych za wysoką jakość działalności dydaktycznej i nagród rektorskich za działalność dydaktyczną i badawczą nauczyciele akademicy zatrudnieni w UJ mogą otrzymać nagrodę Rektora w konkursie *Pro Arte Docendi*. Nagrody w tym konkursie przyznaje kapituła wybitnym nauczycielom akademickim zatrudnionym w UJ za wysoką jakość pracy dydaktycznej, a w szczególności za mistrzostwo w sztuce przekazywania wiedzy, doskonałe relacje i wyniki pracy ze studentami, indywidualną pracę z wyróżniającymi się wychowankami oraz kołami naukowymi, wprowadzanie nowatorskich rozwiązań w zakresie kształcenia oraz stosowanie w praktyce innowacyjnych metod i środków, zgodnych ze wskazaniem nowoczesnej dydaktyki akademickiej. W danym roku akademickim mogą być przyznane maksymalnie 3 nagrody dla nauczycieli akademickich z wydziałów UJ oraz maksymalnie 1 nagroda dla nauczycieli akademickich z Collegium Medicum UJ (więcej informacji znajduje się na stronie -

<https://arsdocendi.uj.edu.pl/doskonalenie/fundusze-i-nagrody/pro-arte-docendi>). W ostatnich latach w konkursie *Pro Arte Docendi* nagrodę otrzymywało troje nauczycieli akademickich z WPiA (w roku akademickim 2021/2022 pan dr Paweł Czarnecki, w roku akademickim 2019/2020 panie dr hab. Brygida Kuźniak, prof. UJ oraz dr Milena Ingelevič-Citak).

Warto wspomnieć także o przeprowadzonej jesienią 2021 r. okresowej ocenie nauczycieli akademickich za lata 2016-2020.

Wyniki oceny okresowej przedstawia poniższy wykres.

Rysunek 2 Wykres - wyniki oceny okresowej pracowników WPiA UJ

Od wyników oceny okresowej odwołania złożyło 10 nauczycieli akademickich zatrudnionych na WPiA UJ. W 7 przypadkach odwołanie zostało uwzględnione w całości, w 3 przypadkach odwołanie zostało uwzględnione w części.

W przypadku kilkunastu nauczycieli akademickich, którzy uzyskali ocenę D (dostateczną) za działalność badawczą, dziekan zwrócił się o przygotowanie przez nich planów ich działalności badawczej na następne dwa lata. Na podstawie oceny realizacji tych planów zostanie podjęta na początku 2024 r. decyzja przez dziekana o wystąpieniu do Rektora UJ z wnioskiem o wcześniejszą ocenę okresową nauczyciela akademickiego. Podjęte działanie ma nie tylko służyć zmotywowaniu wspomnianych nauczycieli akademickich do lepszej i bardziej efektywnej pracy badawczej (co przedkłada się na wynik w ewaluacji dyscypliny naukowej), ale także służyć zapewnieniu, że zajęcia dydaktyczne na WPiA UJ prowadzone są przez nauczycieli akademickich prowadzących badania naukowe na najwyższym poziomie, a treści przekazywane studentom są wynikiem prowadzonych przez nich badań.

Działania te wpływają motywująco na społeczność naukowo-dydaktyczną WPiA UJ. Uświadamiają konieczność ustawicznej pracy i podnoszenia swoich kwalifikacji badawczych i dydaktycznych. W szczególności pracownicy zatrudnieni na stanowisku badawczo-dydaktycznym muszą organizować swoje plany badawcze w ten sposób, aby uwzględniały konieczność ukazania drukiem co najmniej jednego opracowania naukowego każdego roku. Rozmowa z osobą, która nie dopełniła tego obowiązku, ukazuje koncyliacyjną postawę kierujących WPiA UJ. W miejsce sankcji otwarta zostaje

możliwość wyjaśnienia przyczyn nienależytego wywiązywania się z podstawowych obowiązków pracowniczych.

4.3.2. Ocena działalności dydaktycznej prowadzonej przez nauczycieli akademickich

Polityka kadrowa na WPiA UJ w zakresie dotyczącym oceny działalności dydaktycznej uwzględnia udział interesariuszy wewnętrznych (studentów oraz innych członków społeczności WPiA UJ), a także napływających wniosków, skarg oraz audytów przeprowadzanych przez kierującego określoną jednostką organizacyjną.

Włączenie interesariuszy wewnętrznych w ocenę kadry, w tym w politykę z nią związaną, odbywa się przy wykorzystaniu następujących instrumentów:

- ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych (szerzej Kryterium 10);
- w ramach bieżącego przeglądu i oceny kadry dokonywanego na poziomie poszczególnych jednostek organizacyjnych WPiA UJ (katedr, zakładów etc.);
- skarg i wniosków studenckich (zob. szerzej Kryterium 8) oraz pracowniczych;
- opinii Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej;
- opinii Rady Wydziału jako reprezentacji społeczności WPiA UJ, której zadaniem jest m.in. zajmowanie stanowiska w najważniejszych kwestiach dotyczących wydziału w tym dotyczących jednostkowych i programowych rozstrzygnięć dotyczących zatrudniania.

Planuje się uzupełnienie polityki kadrowej oraz systemu monitorowania kadry o nowe narzędzie jakim będą coroczne hospitacje oparte na formule mieszanej (kierowniczo-partycypacyjnej). Procedura ta koresponduje z funkcjami i zadaniami przypisanymi poszczególnym podmiotom funkcjonującym na WPiA UJ, a to:

- funkcji nadzorczej Dziekana;
- wewnętrznego przeglądu (audytu) przeprowadzanego przez kierowników poszczególnych jednostek organizacyjnych WPiA UJ;
- włączaniu w realizację polityki kadrowej ogółu pracowników zatrudnionych na WPiA UJ.

Polityka kadrowa powinna stanowić wypadkową nie tylko rozstrzygnięć politycznych i personalnych osób kierujących Wydziałem czy jego poszczególnymi jednostkami organizacyjnym, ale przede wszystkim sumę doświadczeń pracowników WPiA UJ, którzy w poczuciu odpowiedzialności za wspólnotę akademicką przyczyniają się do podnoszenia własnych kwalifikacji jak również zapewnienia odpowiedniego wsparcia innym członkom wspólnoty.

4.4 System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego lub artystycznego oraz podnoszenia kompetencji dydaktycznych

Wśród środków wspierających nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji na polu naukowym oraz dydaktycznym można wskazać programy wsparcia (np. w zakresie zagranicznych wyjazdów badawczych, kwerend, udziału w konferencjach naukowych), dofinansowanie publikacji naukowych, nagrody za działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną. Elementem motywowania jest również prowadzona polityka awansów zawodowych, a także rozwój kadry naukowej poprzez awanse naukowe. W tym zakresie podkreślenia wymaga fakt, że ostatnie lata to okres znaczącego rozwoju kadry naukowej WPiA UJ (więcej informacji na temat awansów naukowych zawarte jest w opisie Kryterium 1 pkt 1.3.1.)

Ponadto UJ wspiera kadry do rozwoju naukowego w sposób pośredni, a to poprzez zapewnienie środków work-life balance, tj. w szczególności:

- poprzez dofinansowanie pakietów medycznych na poziomie podstawowym i rozszerzonym (zob. więcej: [link](#));
- poprzez możliwość uczestnictwa w programach sportowych - pracownicy, emeryci i renciści mogą uczestniczyć w Programie Multisport umożliwiającym korzystanie z usług ok. 1 600 placówek sportowo-rekreacyjnych na terenie Krakowa i Polski, a także korzystać z zajęć organizowanych wspólnie ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UJ (pływalnia, gimnastyka w wodzie, piłka siatkowa, piłka nożna, piłka koszykowa, gimnastyka na sali, atletyka) (zob. więcej [link](#));
- poprzez możliwość wnioskowania o pożyczki na cele mieszkaniowe -pracownicy, emeryci i renciści mogą ubiegać się o przyznanie pożyczki na cele mieszkaniowe (zob. więcej [link](#));
- poprzez możliwość ubiegania się o przyznanie zapomogi -pracownicy, emeryci i renciści Uniwersytetu Jagiellońskiego znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej spowodowanej m.in. wypadkiem, losowym, chorobą, narodzinami dziecka, śmiercią najbliższej osoby mogą ubiegać się o pomoc finansową w postaci bezzwrotnej zapomogi (zob. więcej [link](#));
- pobyt w domu pracy twórczej w miejscowościach turystycznych, jak np. Zakopane, Rabka czy ustron (zob. więcej [link](#)).

Uniwersytet Jagielloński jest pracodawcą troszczącym się o dobro pracowników, stąd w strategii Rozwoju Uniwersytetu do 2030 r. uchwalonej przez Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku akademickim 2020/21 (zob. załącznik 1.2), wśród wartości UJ wskazano solidarność, rozumianą jako uczestnictwo we wspólnocie Uniwersytetu traktowanej jako dobro wspólne, na rzecz którego silnie i trwale chce się działać, budowanie dobrych relacji z innymi członkami wspólnoty, okazywanie im wsparcia w samorealizacji i gotowość do pomocy, poszanowanie wszelkich różnic i odmienności, jakie zachodzą między ludźmi – jedność w mnogości, szacunek dla każdej osoby ludzkiej, dla wartości i kultury innych. Powyższe koresponduje z Akademickim Kodeksem Wartości przyjętym na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 25 czerwca 2003 r. (zob. więcej: [link](#); zob. załącznik 4.8), który w pkt 10 stanowi, co następuje:

„(...) Godność nie jest przywilejem żadnej, wybranej grupy społecznej, środowiska lub pozycji. Równie do niej prawo posiada wielki i sławny profesor, ale też skromny asystent i student. We wspólnocie akademickiej należy dbać o godność nie tylko pracownika naukowego, ale i sekretarki, bibliotekarza, magazyniera i sprzątaczkę. Naruszenie każdej i czyjejkolwiek godności jest czynem moralnie odstręczającym, staje się sygnałem głębszego schorzenia etycznego w środowisku lub niskiej moralnej klasy poszczególnych osób, nie usprawiedliwionych bynajmniej z powodu innych, akademickich waleń”.

W Uniwersytecie Jagiellońskim nie ma tolerancji dla mobbingu i dyskryminacji, stąd przewidziano szereg rozwiązań ukierunkowanych nie tylko na działania represyjne, lecz w szczególności działania prewencyjne. Poza instytucjami i procedurami wymaganymi przez prawo, wskazać również należy na następujące inicjatywy realizowane na UJ, w tym WPiA UJ:

- **procedura antymobbingowa UJ** uregulowana zarządzeniem nr 27 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 3 kwietnia 2018 roku w sprawie: zmian w Procedurze antymobbingowej w Uniwersytecie Jagiellońskim oraz ogłoszenia jednolitego tekstu Procedury antymobbingowej w Uniwersytecie Jagiellońskim (zob. więcej: [link](#); zob. załącznik 4.9);
- **dylżury i dni otwarte Rzecznicki Praw i Wartości Akademickich** - Biuro Rzecznicki Praw i Wartości Akademickich to bezpieczne miejsce dostępne dla wszystkich członkiń i członków wspólnoty Uniwersytetu Jagiellońskiego. Do Rzecznicki Praw i Wartości Akademickich można

zgłosić się z każdą sprawą dotyczącą funkcjonowania na Uniwersytecie. Może to dotyczyć między innymi poczucia niesprawiedliwego lub niewłaściwego potraktowania albo sytuacji konfliktowych, które wpływają życie, pracę lub studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Sprawa może zostać również zgłoszona przez organy samorządu studenckiego i doktoranckiego oraz działające na uniwersytecie związki zawodowe ([link](#));

- **odpowiedzialność dyscyplinarna pracowników UJ** - sprawy, w których doszło do naruszenia przepisów prawa lub zasad etyki zgłaszane są organom ścigania lub kierowane na drogę postępowania dyscyplinarnego. Nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie uchybiające obowiązkowi nauczyciela akademickiego lub godności zawodu nauczycielskiego. Za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi Rektor, po uprzednim wysłuchaniu nauczyciela, może wymierzyć karę upomnienia. Rektor może również skierować sprawę do Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli Akademickich w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. W przypadku potwierdzenia stawianych nauczycielowi zarzutów Rzecznik kieruje sprawę do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. Komisja przeprowadza postępowanie dyscyplinarne. W skład komisji dyscyplinarnych wchodzi także studenci delegowani przez organy samorządu studenckiego ([link](#)).
- **sygnałści UJ** (zob. więcej [link](#)) – w związku z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, zwanej dyrektywą o ochronie sygnalistów, na UJ udostępniono sygnalistom wewnętrzny kanał komunikacji, umożliwiający zgłoszenie zawiadomienia o naruszeniu prawa (zob. więcej [link](#));
- **skargi i wnioski składane na zasadach ogólnych** – pracownikom przysługuje prawo składania skarg i wniosków. Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania Uczelni, w tym organizacji procesu kształcenia, mogą być składane ustnie, pisemnie lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Ich adresatami mogą być zarówno władze rektorskie czy dziekańskie, jak i kierownicy jednostek administracji. W następstwie złożenia skargi lub wniosku przeprowadzane jest wewnętrzne postępowanie wyjaśniające. Zasadą jest dążenie do ugodowego załatwiania spraw. Odpowiedzi udzielane są bez zbędnej zwłoki;
- **Centrum Alternatywnego Rozwiązywania Sporów przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego (Centrum ARS)**, którego przedmiotem działania jest również prowadzenie mediacji i innych polubownych metod rozwiązywania sporów, działalność ekspercka i konsultacyjna - realizowanych na zlecenie instytucji publicznych i prywatnych oraz świadczenie pomocy w rozwiązywaniu sporów w środowisku akademickim (zob. więcej: [link](#)).

Ponadto pracowników UJ reprezentują trzy związki zawodowe działające na UJ.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

.....

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1 Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji zajęć oraz działalności naukowej na ocenianym kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Budynki WPIA UJ znajdują się przede wszystkim w ramach I Kampusu UJ, czyli zlokalizowane są na terenie ścisłego centrum historycznego Krakowa, w części znajdującej się na terenie Pomnika Historii a także na terenie II Kampusu i na Kazimierzu. Komunikacja w zakresie dostępności do tych budynków jest bardzo atrakcyjna, gdyż w bezpośrednim otoczeniu tych obiektów znajdują się liczne linie tramwajowe i autobusowe, miejskie stanowiska dla rowerów i hulajnóg elektrycznych, parkingi. Także Dworzec Główny PKP i Dworzec Autobusowy MDA znajdują się w dogodnym miejscu z perspektywy studenckiej. Nie jest daleki także dojazd do uniwersyteckich akademików. Infrastruktura wykorzystywana przez WPIA UJ dla procesów dydaktycznych obejmuje:

5.1.1 Pałac Larischa, który jest położony na rogu ul. Brackiej 12 i pl. Wszystkich Świętych 6. Pałac Larischa to budynek o fascynującej historii i niepowtarzalnym klimacie. Zabytkowy pałac został wzniesiony na przełomie XVIII i XIX w. Na przestrzeni kilkuset lat wielokrotnie zmieniał właścicieli, był też wielokrotnie przebudowywany. W 1997 r. stał się własnością WPIA UJ, który po gruntowym remoncie zaadaptował go na cele dydaktyczne i poddaje nadal działaniom poprawiającą jego infrastrukturę wskutek konserwacji, remontów i modernizacji technicznej. W tym budynku znajdują się:

- **Sala Audytoryjna** – sala wykładowa na ponad 300 osób. Znajduje się na końcu głównego korytarza (holu) po prawej stronie. Jest ona przystosowana do uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych w tym miejscu pod kątem osób z szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami co dotyczy zarówno procesu dydaktycznego od strony studenckiej, jak i pracowniczej. Znajduje się w tej Sali platforma umożliwiająca dostęp do katedry i prowadzenie wykładów przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Na wszystkie kondygnacje zapewniony jest dostęp windą. Dla tej grupy osób dostęp zagwarantowany jest od strony obydwu bram wejściowych. Dzwonki, od strony zewnętrznej budynku znajdują się na wymaganej wysokości (więcej na temat dostosowań na rzecz osób z niepełnosprawnościami zob. pkt. 5.4.).
- **Sala Seminaryjna** – znajduje się tuż przy Sali Audytoryjnej (sąsiednie drzwi);
- **Sala „Sztuka”**
- **Sala nr 55** – prowadzą do niej schody położone naprzeciwko Sali Audytoryjnej.
- **Sala nr 103 – Studio nagraniowe** 2019 roku Wydział zorganizował miejsce do nagrywania wykładów, transmisji zajęć oraz wystąpień na konferencjach. Studio posiada kilka scen, które pozwalają modyfikować układ zgodnie z przeznaczeniem nagrania. Pomieszczenie jest wyposażone w profesjonalne oświetlenie, mikrofony oraz kamery. Ze studia korzystają również studenci uczestniczący w konkursów prawniczych rozgrywanych online.
- **Sala informatyczna (s. 217)** – znajduje się na II piętrze, na samym końcu korytarza. Odbývają się tutaj zajęcia z informatyki dla studentów prawa i administracji.
- **Siedziba ELSA Kraków (s. 216)** – jest położona tuż obok sali informatycznej.
- **Dziekanat Administracji (pok. 9a i 9b)** – znajduje się na parterze koło schodów. Po wejściu do budynku należy skręcić w prawo.

W okresie sprawozdawczym wykonano kompleksową konserwację elewacji od strony Placu Wszystkich Świętych i od strony ul. Brackiej, kontynuowano prace remontowe części komunikacyjnych i dydaktycznych m.in. poprawiono infrastrukturę Pracowni Komputerowej WPIA UJ.

5.1.2 COLLEGIUM WRÓBLEWSKIEGO to drugi najważniejszy budynek WPIA UJ, potocznie nazywany „Olszą”, położony przy ul. Olszewskiego 2. Jego początki wiążą się ze średniowieczną zabudową

południowej części lokacyjnego Krakowa (XIII w.). Na przestrzeni dziejów Collegium wielokrotnie zmieniał swoją postać architektoniczną i funkcję. Najważniejsze elementy COLLEGIUM WRÓBLEWSKIEGO:

- **Sale nr 218, 219, 223** – sale wykładowe
- **Biblioteka** – znajduje się na parterze, w lewym skrzydle budynku.
- **Czytelnia** mieści się mniej więcej w połowie korytarza, zaś wypożyczalnia – na jego końcu.
- **Pracownia kryminalistyki** – (na 24 miejsca), wyposażona w komputer multimedialny z dostępem do Internetu, drukarkę ze skanerem, rzutnik. Studenci w trakcie zajęć mogą korzystać z urządzeń do ekspertyzy dokumentów (wideospektrokomparator VSC-80i), testerów do sprawdzania dokumentów publicznych oraz zestawu mikroskopów optycznych (mikroskop stereoskopowy, biologiczny, w tym z obserwacją w świetle spolaryzowanym, wyposażone w kamerę CCD, mikroskop porównawczy, mikroskop cyfrowy), czujników reakcji psychofizjologicznych wykorzystywanych w badaniach wariograficznych, zestawów do ujawniania śladów linii papilarnych i pobierania kart daktyloskopijnych, zestawów do ujawniania śladów biologicznych i substancji psychoaktywnych oraz laptopa umożliwiającego skanowanie 3D. Ponadto w trakcie zajęć możliwe jest korzystanie z oprogramowania do statystycznej analizy danych z ekspertyz sądowych. Na ścianach pracowni zawieszono są tablice poglądowe, a w gablotach wyłożone są przykładowe ekspertyzy i ślady kryminalistyczne lub przedmioty imitujące dowody rzeczowe.

W okresie sprawozdawczym wykonano na zasadzie kontynuacji szereg prac o fundamentalnym znaczeniu dla kondycji tego budynku od strony bezpieczeństwa i jakości sieci informatycznej i przeciwpożarowej. Kontynuowano prace remontowe części komunikacyjnych i dydaktycznych. Mając w planach modernizację kondygnacji -1 budynku, w której docelowo znajdować się będzie strefa studencka, i dostosowania jej dla potrzeb osób niepełnosprawnych wykonana została wymiana dźwigu osobowego na nowoczesny wraz z równoczesnym pogłębieniem jego toru na poziom -1. Na podwórku możliwe jest pozostawienie rowerów.

5.1.3 CENTRUM DYDAKTYCZNE WPIA UJ to trzeci najważniejszy budynek WPIA UJ, który został oddany do użytku w czerwcu 2016 r. i znajduje się przy ul. Krupniczej 33A obok Collegium Maximum UJ. Stanowi on nowe centrum dydaktyczne WPIA UJ. Trzykondygnacyjny gmach o powierzchni ponad 5000 m² powstał na wąskiej działce pomiędzy Auditorium Maximum a Teatrem Groteska i Pałacem Weissów.

Serce obiektu stanowi mogąca pomieścić aż 560 osób Aula, która – w zależności od potrzeb – może być dzielona modularnie na dwie niezależne części: Aulę A i Aulę B (2 x 280 miejsc). Aula została wyposażona w nowoczesny sprzęt, taki jak: projektory laserowe, głośniki naścienne i sufitowe, mikrofony oraz pulpit sterujący systemem AV, nagłośnieniem i oświetleniem. Znajdują się tu również 2 kabiny tłumaczy symultanicznych.

W budynku mieszczą się ponadto 2 mniejsze sale wykładowe: niebieska i zielona (2 x 150 miejsc) oraz 5 sal ćwiczeniowych (3 x 49 miejsc, 2 x 42 miejsca).

Całość inwestycji uzupełnia sala sądowa, a właściwie – pomieszczenie do symulacji rozpraw zarówno sądowych, jak i administracyjnych. Wyposażono ją m.in. w system rejestracji obrazu i dźwięku, umożliwiający aktywne śledzenie osoby korzystającej z mikrofonu oraz wysokowydajny procesor nagrywania i strumieniowania do przechwytywania i dystrybucji źródeł AV i prezentacji w postaci nagranych mediów lub strumieniowania na żywo oraz komplet mebli sądowych. Docelowo sala ma być wykorzystywana na potrzeby zajęć warsztatowych i konkursów typu moot court.

W budynku znajdują się oznaczenia sal napisane Alfabetem Braille'a. We wszystkich innych budynkach napisy takie pojawią się w ramach działań przystosowujących cały Uniwersytet Jagielloński do tych standardów (więcej na temat dostosowań na rzecz osób z niepełnosprawnościami zob. pkt. 5.4.).

5.1.4 COLLEGIUM NOVUM przy ul. Gołębiej 24 to neogotycki gmach wzniesiono w latach 1883–1887. W znajdującej się na I piętrze auli odbywają się najważniejsze uroczystości uczelniane. „Novum” jest również miejscem urzędowania władz rektorskich i dziekańskich oraz głównym ośrodkiem administracji centralnej.

- **Dziekanat Prawa, Gabinet Dziekana** – znajduje się na II piętrze. Po wyjściu z windy lub głównej klatki schodowej należy kierować się w korytarz po lewej stronie.

Budynek posiada windę obsługującą wszystkie kondygnacje dostępne dla pracowników dydaktycznych i społeczności studenckiej. Obiekt jest wpisany do rejestru zabytków i poddawany systematycznej konserwacji i modernizacji.

5.1.5 BUDYNEK KATEDR HISTORYCZNO-PRAWNYCH, położony na skrzyżowaniu ul. Gołębiej i Jagiellońskiej swoje siedziby mają katedry historyczno-prawne. Odbywa się tu również większość prowadzonych przez nie ćwiczeń, chyba że uniemożliwiałoby to udział w zajęciach osobom ze szczególnymi potrzebami zapisanymi na dany kurs.

- **Sala nr 2, Sala nr 13, Sekretariat** – znajdują na pierwszym piętrze. Po wejściu na dziedziniec należy kierować się do budynku po lewej stronie.
- **Sala „Przewiązka”** – duża sala ćwiczeniowa, a niekiedy także wykładowa. Obiekt ten jest wpisany do rejestru zabytków i działania modernizacyjne wymagają zgody Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.1.6 COLLEGIUM IURIDICUM położone jest przy ul. Grodzkiej 53. Jest to jeden z czterech najstarszych budynków Uniwersytetu Jagiellońskiego, wznoszony etapami od XIV w. W przeszłości pełnił funkcję głównego ośrodka studiów prawnych. Obecnie budynek zajmowany jest częściowo przez Wydział (Katedra Prawa Pracy i Polityki Społecznej, Zakład Postępowania Cywilnego), częściowo zaś przez Instytut Historii Sztuki. W 1996 r. na dziedzińcu ustawiono rzeźbę „Luci di Nara” Igora Mitoraja, będącą darem artysty dla Uniwersytetu. Obiekt ten jest wpisany do rejestru zabytków i działania modernizacyjne wymagają zgody Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5.1.7 KOLEGIUM KAZIMIERZOWSKIE – ul. Józefa 19, to nisko kondygnacyjny budynek, w którym znajdują się pomieszczenia obsługujące administracyjnie kierunek PWliiNM oraz IPNT oraz pokoje pracownicze i sale zajęciowe. Obiekt ten jest wpisany do rejestru zabytków i działania modernizacyjne wymagają zgody Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dla procesów dydaktycznych mają znaczenie także inne obiekty infrastrukturalne, tj.:

5.1.8 Obiekty sportowe przy ul. Piastowskiej 26, SWFiS UJ, gdzie społeczność studencka odbywa zajęcia WF i uczestniczy w zróżnicowanych wydarzeniach sportowych. Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Jagiellońskiego dysponuje halą oraz salą sportową, boiskiem trawiastym do piłki nożnej, kortami ziemnymi, dwoma boiskami do piłki plażowej oraz siłownią. Siłownia jest dostosowana potrzeb osób z niepełnosprawnościami (więcej na temat dostosowań na rzecz osób z niepełnosprawnościami zob. pkt. 5.4.). Pomieszczenie podzielone jest na 3 segmenty, w których znajdują się maszyny treningowe z wolnymi ciężarami oraz bieżnie, rowerki jak również sala z ergometrami wioślarskimi.

5.1.9 Budynek przy ul. Ingardena 3, w którym znajduje się Jagiellońskie Centrum Językowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, to międzywydziałowa jednostka Uniwersytetu Jagiellońskiego, prowadząca działalność w zakresie nauczania i doskonalenia znajomości języków obcych przede wszystkim społeczności studenckiej. Jagiellońskie Centrum Językowe rozpoczęło działalność 1 października 2005 r. w wyniku połączenia Studium Doskonalenia Językowego Nauczycieli Akademickich UJ oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UJ. Centrum prowadzi kursy języka obcego prawniczego, co ma znaczenie dla profilu absolwenta wszystkich kierunków oferowanych przez WPiA UJ.

5.1.10 Budynek CWD - z perspektywy jakości procesu dydaktycznego znaczenie ma nowy i nowoczesny budynek położony przy ul. Ingardena 6 (wejście od ul. Oleandry 2A), w którym znajduje się Centrum Wsparcia Dydaktyki. W dniu 31 maja 2022 r. podczas uroczystej gali konkursu „Kraków bez Barier” budynek będący siedzibą Centrum Wsparcia Dydaktyki Uniwersytetu Jagiellońskiego został nagrodzony w kategorii: Budownictwo dostępne. Architektura budynku jest pozbawiona barier, zapewnia komfort użytkowania osobom z niepełnosprawnościami, a także uwzględnia zasady projektowania uniwersalnego (więcej na temat dostosowań na rzecz osób z niepełnosprawnościami zob. pkt. 5.4.).

Centrum Wsparcia Dydaktyki łączy jednostki z pionu Prorektora UJ ds. dydaktyki, których zakresy wzajemnie się przenikają. Obszar działań Centrum jest rozbudowany, ale jako najistotniejsze zadanie należy wskazać koordynowanie procesu kształcenia rozpoczynając od rekrutacji na studia przez organizację toku studiów, kończąc na działaniach związanych ze wsparciem absolwentów i absolwentek. Co roku we współpracy z wydziałami pracownicy/pracownice Centrum tworzą unikalną ofertę edukacyjną Uniwersytetu dla kandydatów/kandydatek zarówno z Polski, jak i z zagranicy. Do zadań Centrum należy współpraca z instytucjami rynku pracy, obsługa programów wymian międzynarodowych i funduszy stypendialnych oraz koordynacja działań projakościowych. Dla kadry naukowej i dydaktycznej oraz pracowników/pracownic administracyjnych Centrum oferuje wsparcie w zakresie doskonalenia kompetencji dydaktycznych. Nadrzędnym celem działalności jest współpraca przy realizacji wymienionych działań, a tym samym dążenie do zapewnienia jak najlepszej jakości kształcenia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Centrum Wsparcia Dydaktyki powstało na podstawie zarządzenia nr 8 Rektora UJ z 17 stycznia 2017 r (z późniejszymi zmianami: zarządzenie nr 117 Rektora UJ z 16 listopada 2017 roku oraz zarządzenie nr 94 Rektora UJ z dnia 4 września 2020 roku). W jego skład wchodzi: Biuro Doskonalenia Kompetencji; Biuro Karier; Dział Obsługi Studentów Zagranicznych; Dział Obsługi Studiów; Dział Rekrutacji na Studia; Dział Spraw Studenckich; Dział Spraw Stypendialnych; Sekcja Systemów Rejestracji Kandydatów; Biuro Centrum Wsparcia Dydaktyki. W 2021 roku powołany został zespół Welcome Centre, który kompleksowo zajmuje się obsługą spraw studentów zagranicznych, a w 2023 roku Zespół ds. realizacji badań. Do jego głównych zadań należy m.in. udzielanie informacji na temat legalizacji pobytu, sposobu i zasad oraz zmian finansowania kształcenia, przyznawanie miejsc w domach studenckich dla studentów/studentek zagranicznych, udział w targach promujących ofertę dydaktyczną UJ zarówno w kraju jak i zagranicą.

5.1.11 Ogólnouniwersytecka Strefa Studencka, znajduje się w Collegium Kołłątajowskim, ul. Świętej Anny 6, 31-008 Kraków. Znajduje się tutaj dostęp do wifi i została zlokalizowana kawiarnia. Z tego miejsca korzysta m.in. społeczność studencka WPiA UJ.

5.1.12 Kamienica Rektora Krzymuskiego, to obiekt, przy ul. Jabłonowskich 5, który jest przygotowywany do eksploatacji przez WPiA UJ i Wydział Polonistyki. Z uwagi na fakt, że obiekt jest wpisany do rejestru zabytków. Planowane jest, że w tej kamienicy ale po wyposażeniu jej w winę znajdzie się tutaj m.in. siedziba TBSP UJ i WRSS.

5.1.13 Podsumowanie

Zasoby materialne WPiA UJ w pełni zaspokajają potrzeby dydaktyczne, przyczyniając się do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia. WPiA UJ stale dostosowuje infrastrukturę lokalową do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Studenci WPiA UJ cyklicznie oceniają infrastrukturę, wykorzystywaną w procesie dydaktycznym, w tym ofertę bibliotek uczelnianych w badaniu Barometr Satysfakcji Studenckiej. W badaniach realizowanym w roku 2021/2022 studenci WPiA UJ ocenili ją pozytywnie.

Wydział dysponuje bogatą bazą dydaktyczną, na którą się składa blisko 2400 miejsc w salach wykładowych oraz ponad 600 miejsc w salach ćwiczeniowych. Wiele z tych sal pełni swą funkcję wymiennie, z uwagi na liczebność - zajęcia wykładowe są również prowadzone w salach ćwiczeniowych. Standardowym wyposażeniem jest projektor multimedialny, laptop wykładowcy, tablice suchościeralne, dostęp do Internetu oraz wifi. Wykorzystanie laptopa będącego własnością

prowadzącego jest możliwa w każdej Sali WPiA UJ. W salach znajdują się dostępne gniazda elektryczne, które umożliwiają ładowanie urządzeń studentów.

Konieczność wykorzystywania wielu budynków do prowadzenia zajęć wymusza zastosowanie specjalnych zasad ustalenia godzin prowadzonych zajęć, tak aby ich uczestnicy mogli się przemieścić pomiędzy budynkami. Największa odległość pomiędzy budynkami oznacza piętnastominutowy spacer lub pięciominutowy przejazd środkami komunikacji osobistej. Warto podkreślić, że dotyczy to jedynie sytuacji, gdy student samodzielnie wybierze przedmiot fakultatywny, który wymusza konieczność przejścia z budynku do budynku. Informacja o miejscu prowadzenia zajęć znajduje się zarówno w harmonogramie (wersja PDF) oraz w aplikacji USOSweb. W przypadku przedmiotów obowiązkowych taka sytuacja nie występuje, gdyż stosuje się koncentrację zajęć. Udział w zajęciach przez osoby niepełnosprawne skutkuje najczęściej wprowadzeniem zmian do harmonogramu uwzględniających potrzeby adaptacyjne uczestników. Wydział koordynuje sytuację osób niepełnosprawnych wspólnie z Centrum Dostępności.

Wszystkie jednostki Wydziału są wyposażone w odpowiedni sprzęt biurowy tj. komputery, ksero, Internet. Pracownicy tych jednostek mogą korzystać z oprogramowania służącego do edycji dokumentów MS Office oraz systemów informacji prawnej LEX i Legalis. Wydział swoim jednostkom organizacyjnym udostępnia gabinety oraz sale spotkań, są one wyposażone zgodnie z potrzebami jednostek. Organizując zajęcia na Wydziale, zespół odpowiedzialny za przygotowanie harmonogramów bierze pod uwagę szereg czynników:

- potrzeby wykładowcy co do sprzętu dydaktycznego wykorzystywanego w trakcie zajęć;
- hybrydowy sposób prowadzenia zajęć;
- formę kształcenia;
- nienakładanie się zajęć fakultatywnych i obowiązkowych, które mogą być deklarowane wspólnie;
- uwzględnianie odległości pomiędzy budynkami.

Zajęcia na Wydziale są prowadzone od godziny 8:00 do 20:30. W celu wykorzystania potencjału licznych kół naukowych i organizacji studenckich działających na Wydziale, studentom umożliwiono korzystanie z pomieszczeń na wydziale poza zajęciami. Studenci mogą rezerwować bazę lokalową Wydziału zarówno na pojedyncze wydarzenia, ale również na stałe spotkania naukowe i dydaktyczne.

Wszystkie korytarze w budynkach Wydziału są wyposażone w ławy lub sofy, z których mogą korzystać studenci oczekujący na zajęcia. W niektórych budynkach (Collegium Wróblewskiego, Pałac Laricha, Centrum Dydaktyczne) studenci mają przygotowane strefy relaksu i odpoczynku, w których występują automaty z żywnością i napojami. Na drugim piętrze Centrum Dydaktycznego działa wyodrębniona kafeeteria oferująca ciepłe napoje oraz przekąski. W niedalekiej odległości od budynków Wydziału znajdują się liczne restauracje i sklepy spożywcze, z których mogą korzystać studenci w przerwach między zajęciami. Przy każdym sekretariacie lub siedzibie jednostki znajdują gabloty informacyjne lub tablice informacyjne z miejscem na wywieszenie ogłoszeń i komunikatów w tradycyjny sposób. Również samorząd studentów może korzystać z takiej formy reklamy.

W budynkach Wydziału znajdują się sanitariaty, które są wyposażone w pojemniki z papierem toaletowym, mydłem oraz w suszarki do rąk. Tylko w kilku przypadkach sanitariat nie znajduje się na każdej kondygnacji budynku. W niektórych budynkach (Collegium Wróblewskiego, Pałac Laricha, Centrum Dydaktyczne) są dostępne szatnie oraz przechowalnie bagażu. **Przy drzwiach pomieszczeń dydaktycznych umieszczono tabliczki informacyjne również w języku angielskim co jest odpowiedzią na potrzeby studentów zagranicznych.** W niektórych budynkach (Collegium Wróblewskiego, Pałac Larischa, Centrum Dydaktyczne) dostępny jest system informacji wykorzystujące sieć monitorów LED, który umożliwia prezentowanie ogłoszeń i komunikatów (np. o wydarzeniach lub ofercie dydaktycznej Wydziału).

Budynki Wydziału przechodzą okresowe kontrole stanu technicznego sprawności obiektu – prowadzone są cykliczne przeglądy techniczne (elektryczne, konstrukcyjno-budowlane, sanitarne, przeglądy instalacji przewodów wentylacyjnych, sprzętu ppoż., klimatyzacji, wind). Administratorzy budynków WPiA wraz zespołem obsługi technicznej zapewniają stały nadzór oraz kontrolę stanu obiektów. Wydział serwisuje i utrzymuje sprzęt audiowizualny oraz komputerowy w salach dydaktycznych.

5.1.14 Dane statystyczne bazy dydaktycznej:

Nazwa budynku	Adres	Sale Wykładowe od 50 miejsc	Sale Ćwiczeniowe do 50 miejsc	Sale Seminaryjne (gabinet z możliwością prowadzenia seminarium)	Gabinety pracownicze
Collegium Wróblewskiego	Olszewskiego 2	9	3	11	39
Pałac Larischa	Bracka 12	4	6	6	20
Collegium Iuridicum	Grodzka 53	0	2	3	4
Centrum Dydaktyczne	Krupnicza 33a	3/4	6	1	2
Collegium Kazimierzowskie	Józefa 19	2	0	3	8
	Gołębia 9	1	0	2	4
łącznie pojemność		2392	602		

Tabela 13 Dane statystyczne bazy dydaktycznej:

Szczegółowa lista pomieszczeń dydaktycznych znajduje się w załączniku 0.5.

5.2 Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe (w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe),

Praktyki zawodowe Infrastruktura i wyposażenie firm i instytucji, w których prowadzone są praktyki zawodowe, dostosowane są do specyfiki zakładu pracy, w którym odbywa się praktyka.

Obligatoryjne praktyki zawodowe na kierunkach prowadzonych przez WPiA UJ są w różnorodnych instytucjach np.: sądach, urzędach, przedsiębiorstwach, stowarzyszeniach, fundacjach itp., do których należy zapewnienie infrastruktury (w tym teleinformatycznej) niezbędnej do realizacji przez studenta programu praktyk.

Instytucje, w których odbywają się praktyki mają zróżnicowaną infrastrukturę i wyposażenie umożliwiające odbywanie praktyk. Praktyka odbywana stacjonarnie najczęściej zakłada przygotowanie dla praktykantów osobnego stanowiska pracy. Takie stanowisko zapewnia jest na przykład przez Urząd Miasta Krakowa, osobny pokój, w którym odbywana jest praktyka zapewnia również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie. Prokuratura Okręgowa w Krakowie nie tworzy takiego miejsca, jednak nie jest ono niezbędne ze względu na specyfikę odbywanej praktyki (która wymaga dostępu do akt i kserokopiarki). Często praktykanci mają dostęp do komputera w miejscu odbywania praktyki (taką możliwość potwierdził Urząd Miasta Krakowa i Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie). Niektóre instytucje (np. Sąd Okręgowy w Krakowie) umożliwiają studentom korzystanie z systemów teleinformatycznych po uprzednim uzyskaniu zgody (taką informację zawiera np. regulamin praktyk w Sądzie Okręgowym w Krakowie).

Sposób organizacji i przeprowadzania praktyk na kierunkach prowadzonych przez WPiA UJ regulują odpowiednie regulaminy praktyk zawodowych dla studentów (zob. załącznik 5.1). Na WPiA UJ powołani zostali Pełnomocnicy Dziekana do spraw praktyk na danym kierunku. Dyżur Pełnomocnika odbywa się w budynku przy ul. Brackiej 12 przynajmniej raz w tygodniu. Poza regularnym terminem dyżuru, o ile studenci zgłoszą taką potrzebę, odbywają się dyżury online na MS TEAMS.

5.3 Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy elearningowej, w przypadku, gdy na ocenianym kierunku prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie nauczania i uczenia się studentów oraz w działalności i komunikacji naukowej,

5.3.1 Oprogramowanie dostępne dla studentów i pracowników

- **USOSweb i mobilny USOSweb** – system informatyczny służący do zarządzania tokiem studiów. Uniwersytet Jagielloński w ramach USOS wdrożył dodatkową jego mobilną wersję, którą studenci mogą wykorzystywać na urządzeniach przenośnych.
- **Sylabus** – aplikacja sylabus.uj.edu.pk to kompleksowy serwis publikujący plan, opis przebiegu studiów oraz konkretne sylabusy dla każdego kierunku prowadzonego na Uniwersytecie Jagiellońskim. Aplikacja jest udostępniona również w języku angielskim oraz umożliwia pobranie sylabusów w formacie PDF.
- **System telekonferencyjny – Cisco Webex.** Wydział wykorzystuje do organizacji konferencji oraz spotkań system dostarczony przez Cisco, firmy, która jest światowym liderem rozwiązań sieciowych i telekonferencyjnych. Do głównych zalet tej aplikacji można wymienić: bezpieczeństwo organizowanych spotkań, przystosowanie aplikacji do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, możliwości transmisyjne oraz organizacji spotkań do 1000 osób. System w szczególności sprawdza się w warunkach zajęć hybrydowych z uwagi na szerokie możliwości rejestracji spotkań. System Cisco Webex jest również wykorzystywany do prowadzenia zajęć w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej – inicjatywy szczegółowo opisanej w Kryterium 6 pkt 6.8.1.
- **System ankietowy** – Wydział udostępnia studentom i pracownikom cykliczne ankiety oraz bada opinie na temat studiów. W tym celu stworzył specjalny serwis, który umożliwia profesjonalną dystrybucję oraz anonimowość zbieranych danych. Ankieta w szczególności posłużyła do przeprowadzenia badań wykorzystanych do przygotowania założeń reformy programu prawo pt. „Absolwent 2030”.
- **Wydziałowy kalendarz** – na początku 2023 Wydział przekazał pracownikom i studentom nowe narzędzie do udostępniania wydarzeń i spotkań. Dostęp do systemu mają wszyscy członkowie społeczności Wydziału. Zamieszczone Wydarzenia mogą pojawiać się w kalendarzu osobistym w aplikacji Outlook.
- **Blackboard Learn Ultra** – platforma e-learningowa wdrożona w 2021 roku jako element strategii wydziału w budowie otoczenia e-learningowego programów studiów realizowanych na WPiA. System ten jest wyposażony w 3 główne komponenty: integrację z aplikacją TEAMS oraz USOS, system ALLY, który służy do zapewnienia zgodności materiałów dydaktycznych z wymogami dostępności oraz system antyplagiatowy. Koncepcja stworzenia wydziałowej platformy e-learningowej wynikała z potrzeby przyspieszenia transformacji cyfrowej prowadzonych studiów a szczególności kierunku Intellectual Property and New Technologies. Jednocześnie zmiana ta rezonuje na pozostałe kierunki. Założenia dla platformy zostały ustalone:
 - chmurowy model dostarczenia oprogramowania SaaS, który znacząco ogranicza koszty informatyczne oraz zapewnia instalację, aktualizację, serwis i hosting;
 - wielojęzyczność platformy i dostęp do wielojęzycznego wsparcia technicznego;
 - możliwości streamingowe platformy;

- o intuicyjność i estetyka, która nawiązywałaby do współczesnych trendów designu oprogramowania;
- o pełną integrację z system USOS;
- o obsługa wspólnego punktu logowania w domenie @uj.edu.pl.

Z uwagi na pandemię wykorzystanie Blackboard nie było obligatoryjne, dopiero od 1 października 2023 platforma będzie obowiązkowym narzędziem na kierunku prawo w trybie niestacjonarnym. Opóźnienie tej decyzji było podyktowane troską o studentów i pracowników, którzy w krótkim czasie musieli opanować wiele różnych systemów, aby zorganizować zajęcia w trakcie pandemii. Celem użycia Blackboard jest udział w doskonaleniu jakości kształcenia i polepszenie oferty dydaktycznej dla studentów. Budowane w ten sposób otoczenie e-learningowe kursów, będzie w przeciągu kilku lat standardem na Wydziale Prawa i Administracji rozpowszechnionym na pozostałe kierunki. W trakcie pandemii Blackboard obsłużył 20 tys. godzin spotkań stacjonarnych, nagrał blisko 4 tys. godzin zajęć, liczba „sesji użytkowników” przekroczyła 340 tys., w tym okresie Blackboard był używany przez blisko 4 tys. studentów WPiA.

- **System do prezentacji wyników egzaminów** – autorski system prezentacji wyników egzaminów składających z wielu części i obsługujące najliczniejsze egzaminy pisemne.
- **Office** - Uniwersytet Jagielloński zakupił licencję, dzięki której każdy pracownik, doktorant oraz student ma możliwość korzystania z oprogramowania dostępnego w ramach pakietu Microsoft 365 Apps. W pakiecie tym dostępne są: Word, Excel, PowerPoint, Outlook, Access oraz Teams w wersji lokalnej czyli instalowane na komputerze lub urządzeniu mobilnym. Zakupiona licencja pozwala jednemu użytkownikowi na instalację pakietu na 5 komputerach, 5 tabletach oraz 5 telefonach, służbowych oraz prywatnych.
- Lista dostępnego oprogramowania dla studentów i pracowników obejmuje blisko 30 pozycji a dostęp i wsparcia zapewnia Centrum Informatyki i Dział Usług Informatycznych (zob. załącznik 5.3).

5.3.2 Infrastruktura do spotkań hybrydowych

Każdy budynek Wydziału jest wyposażony w mobilny sprzęt do spotkań hybrydowych, który jest możliwy do wypożyczenia przez pracowników lub studentów na potrzeby spotkań, zajęć lub konferencji prowadzonych w sposób hybrydowych – czyli stacjonarnie z możliwością śledzenia spotkania online. Zestaw składa się z webkamery oraz głośników konferencyjnych. Sprzęt wspiera różne aplikacje wideokonferencyjne.

Dodatkowo Wydział wyposażył 3 sale na ul. Brackiej 12 w stały sprzęt do spotkań hybrydowych marki Cisco. Konfiguracja powyższych sal pozwala płynnie przeprowadzać zajęcia interaktywne dla grup do 35 osób.

5.3.3 Dostęp do Internetu (UJ WI-FI)

We wszystkich budynkach Wydziału dostępna jest uniwersytecka bezprzewodowa sieć UJ Wi-Fi, która wykorzystuje bezpieczną metodę uwierzytelnienia EAP-PEAP z protokołem wewnętrznym MSCHAPv2. Jest to metoda stosowana domyślnie w środowiskach opartych na infrastrukturze Microsoftu.

Dodatkowo Uniwersytet Jagielloński udostępnia System „eduroam UJ”, który pozwala na uzyskanie darmowego dostępu do Internetu zagranicznym studentom i pracownikom. Można z niego korzystać na terenie innych uczelni (w kraju i za granicą) uczestniczących w projekcie eduroam.

Dostęp do Internetu zapewnia również Wydziałowa Biblioteka Prawnicza oraz pracownia Komputerowa w godzinach pracy.

5.3.4 Wsparcie techniczne

Wydział udostępnia dla studentów i pracowników pomoc informatyczną, która wspiera społeczność wydziału w organizacji zajęć. W każdym budynku Wydziału znajduje się przeszkolona osoba, która stanowi techniczne wsparcie dla organizowanych zajęć. Kontakt z sekcją IT WPIA następuje poprzez e-mail, aplikację MS Teams oraz w nagłych sytuacjach podany numer telefonu.

Sekcja IT wspiera Wydział poprzez tworzenie rozwiązań informatycznych, budowanie instrukcji obsługi narzędzi dydaktycznych oraz bieżące wsparcie w szczególności organizacji zajęć e-learningowych.

Dodatkowo, społeczność Wydziału może skorzystać ze wsparcia jednostek centralnych - Dział Infrastruktury Systemów Informatycznych i Centrum Informatyki UJ.

5.4 Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

5.4.1 Strategia UJ na rzecz dostępności – Informacje ogólne

Uchwałą nr 71/VI/2021 zatwierdzono "Strategię rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego do 2030 roku" (zob. załącznik 1.2; zwana dalej Strategią UJ), w której wśród wartości akademickich wskazana jest dostępność, rozumiana jako: „dążenie do zapewnienia takich warunków środowiska fizycznego, przestrzeni cyfrowej oraz organizacji procesów i metod działania, aby niepełnosprawność i inne szczególne potrzeby nie stanowiły powodu wykluczenia kogokolwiek z nauki, pracy i innych dziedzin życia„(Strategia UJ, s. 2).

Strategię UJ uzupełnia zarządzenie nr 20 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie zasad realizacji polityki dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami (zob. załącznik 5.4 ; zwana dalej: „Polityką dostępności”). Polityka dostępności, mając na celu realizację Strategii UJ, określa szczegółowe zasady realizacji polityki dostępności UJ wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami. Celem polityki jest m.in. zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno- komunikacyjnej na Uniwersytecie Jagiellońskim (§3 pkt 1 Polityki dostępności).

W uniwersytecie przyjęto zdecentralizowany model wdrażania dostępności, stąd w świetle §4 ust. 2 Polityki dostępności wszystkie jednostki organizacyjne UJ są zobowiązane do zapewniania dostępności osobom z niepełnosprawnościami i osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez stosowanie projektowania uniwersalnego lub racjonalnych usprawnień, z kolei §4 ust. 1 precyzuje, że za wdrażanie dostępności odpowiedzialna jest każda osoba zatrudniona na Uniwersytecie Jagiellońskim w zakresie powierzonych zadań. Wszystkie jednostki organizacyjne UJ są zobowiązane do podejmowania działań mających na celu:

- uwzględnianie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w planowanej i prowadzonej działalności;
- usuwanie barier oraz zapobieganie ich powstawaniu w obrębie prowadzonej działalności i powierzonych kompetencji (§4 ust. 3 Polityki dostępności).

Na UJ powołano ponadto:

- **Centrum Dostępności UJ**, zwane dalej „Centrum”, którego celem działania jest wyrównywanie szans w nauce i pracy osób z niepełnosprawnościami oraz poszerzanie dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego dla osób ze szczególnymi potrzebami (Zarządzenie nr 19 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie: przekształcenia Działu ds.

Osób Niepełnosprawnych w Centrum Dostępności UJ oraz zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego; zob. załącznik 5.5). Centrum zajmuje się m.in. gromadzeniem wiedzy i badań oraz wypracowywanie na ich podstawie rozwiązań zmierzających do poszerzania dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej UJ;

- **Koordynatora ds. dostępności UJ** (§5 ust. 2 Polityki dostępności);
- **Sześć paneli eksperckich**, w tym panel ekspercki ds. dostępności architektonicznej, do zadań którego należą w szczególności: opracowanie standardów zapewniania dostępności architektonicznej; Uniwersytetu Jagiellońskiego; opiniowanie warunków służących zapewnianiu dostępności architektonicznej; opiniowanie przypadków zapewnienia dostępu alternatywnego lub braku dostępu; monitorowanie stanu zapewniania dostępności architektonicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; zgłaszanie inicjatyw w zakresie zapewniania dostępności architektonicznej; opracowanie opinii na potrzeby odpowiednich władz Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie dostępności architektonicznej (§6 pkt 7 lit a) Polityki dostępności). Wśród ekspertów merytorycznych paneli znajduje się pracownik WPIA UJ prowadzący zajęcia na kierunku Prawo oraz na kierunku Administracja I i II stopnia (zob. szerzej: https://dostepnosc.uj.edu.pl/ludzie_dost).
- **Radę UJ ds. odpowiedzialnego wsparcia i zrównoważonego rozwoju**, w skład której wchodzi również członkowie WPIA UJ (zob. szerzej: <https://przelamuj.uj.edu.pl/zadania>).
- W przypadku zlecenia lub powierzania, na podstawie umowy, realizacji zadań publicznych finansowanych z udziałem środków publicznych lub udzielania zamówień publicznych podmiotom innym niż podmioty publiczne, każda jednostka organizacyjna UJ zobowiązana jest do określenia w treści umowy warunków służących zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie tych zadań publicznych lub zamówień publicznych, z uwzględnieniem minimalnych wymagań, o których mowa w art. 6 UZD. (§4 ust. 4 Polityki dostępności).
- W Uniwersytecie działa również Stała Rectorska Komisja remontowa (zob. więcej: <https://remonty.komisja.uj.edu.pl/sklad-komisji>), która w polityce remontowej UJ odwołuje się do standardów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tekst jedn. Dz.U. z 2022, poz. 2240).

5.4.2 Dostępność na Wydziale Prawa i Administracji UJ

Budynki WPIA UJ zostały już w dużym stopniu dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Kwestie te zostały omówione w punkcie 5.1, stąd w punkcie 5.4. zamieszczono wyłącznie informacje uzupełniające. Jak już wskazano, współbieżnym procesem z ochroną dóbr kultury, jest dbałość o dostępność architektoniczną w obszarze przez prawo dopuszczalnym, a zatem dążność do tego, aby wartości te wyważyć. Wydział Prawa i Administracji na kierunku Prawo dokłada najwyższej staranności, aby wychodzić naprzeciw potrzebom wszystkich studentów, bez względu na poziom sprawności motorycznej, stan zdrowia, czy jakiegokolwiek inne okoliczności wymagające zastosowania adaptacji. Zakres usprawnień jest z każdym rokiem aktualizowany.

W wykonaniu Polityki Dostępności, Wydział Prawa i Administracji, w tym pracownicy odpowiedzialni za proces dydaktyczny (np. prowadzący zajęcia, referenci administracyjni, zarządcy budynków itp.), zobowiązani są tak go zorganizować, aby nie tylko nie tworzyć barier, lecz w szczególności tak aby bariery te antycypować i eliminować np. wybierając do miejsca prowadzenia konkretnych zajęć takie sale, które umożliwią pełny udział w nich wszystkich zainteresowanych, a wobec stwierdzonych trudności lub barier – niezwłoczną korektę w tym obszarze.

Ponadto zgodnie z § 4 ust. 5 Polityki dostępności, w przypadku, gdy jednostka organizacyjna UJ, w szczególności ze względów technicznych lub prawnych, nie może zapewnić dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w zakresie, o którym mowa w art. 6 pkt 1 i 3 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zobowiązana jest do zapewnienia dostępu alternatywnego. Dostęp alternatywny polega w szczególności na:

- zapewnieniu osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcia innej osoby np. przy obsłudze podnośnika;
- zapewnieniu wsparcia technicznego osobie ze szczególnymi potrzebami, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technologii;
- wprowadzeniu takiej organizacji podmiotu publicznego, która umożliwi realizację potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, w niezbędnym zakresie dla tych osób.

5.4.3 Dostępność na kierunku Prawo

Budynki, w których odbywają się zajęcia zlokalizowane są na tyle blisko siebie, aby przemieszczanie się pomiędzy nimi nie było kłopotliwe dla studentów i prowadzących, w tym w szczególności, aby było możliwe w trakcie przerw pomiędzy zajęciami (zabieg koncentracyny). Zasadniczo zajęcia na kierunku Prawo odbywają się w następujących lokalizacjach:

1. **Centrum Dydaktyczne WPiA UJ**, tj. budynek przy ul. Krupniczej 33a;
2. **Collegium Wróblewskiego**, tj. budynek przy ul. Olszewskiego 2;
3. **Pałac Larischa**, tj. budynek przy ul. Brackiej 12.

Uzupełniając zajęcia dydaktyczne mogą być prowadzone również w innych budynkach, ale tylko wtedy, gdy nie stoi to w sprzeczności z potrzebami studentów z niepełnosprawnościami zapisanymi na dany kurs, tj.:

4. **Kolegium Kazimierzowskie**, tj. budynek przy ul. Józefa 19;
5. **Budynek Katedr historyczno-prawnych**, tj. budynek przy ul. Gołębiej 9/Anny 6;
6. **Collegium Iuridicum**, tj. budynek przy ul. Grodzkiej 53.

Ponadto studenci WPiA korzystać mogą z infrastruktury wspólnej dla całego UJ, jak np. Obiekty sportowe przy ul. Piastowskiej 26 czy Budynek Jagiellońskiego Centrum Językowego przy ul. Ingardena 3 (zob. punkt 5.1.).

Należy podkreślić, że wszystkie główne budynki WPiA są dostosowane do różnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zakres udogodnień obejmuje te przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami ruchu, osób niewidomych i słabowidzących oraz głuchych lub/i słabo słyszących. Istotnym aspektem pozostają udogodnienia użyteczne również dla osób pełnosprawnych – takie jak miejsca odpoczynku i relaksu, czy informacja o rozmieszczeniu pomieszczeń. Szczegółowy opis udogodnień został opisany w załączniku (załącznik 5.4.1)

5.4.4 Kontrola społeczna w zakresie dostępności

W Uniwersytecie wdrożono szereg instytucji umożliwiających kontrolę społeczną w zakresie dostępności, w tym dostosowań dla studentów z niepełnosprawnościami, tj.:

- **Ankietowanie studentów** – Studenci jednostki cyklicznie oceniają infrastrukturę, wykorzystywaną w procesie dydaktycznym, w badaniu Barometr Satysfakcji Studenckiej. Badanie przeprowadzane jest rokrocznie, obejmuje wszystkich studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych. W badaniach 2019-2022 studenci Wydziału Prawa i

Administracji ocenili bardzo wysoko ocenili sale zajęciowe (4,35). Dobrze oceniono również zaplecze infrastrukturalne (3,57) pomimo iż ocena ta przypadała na okres pandemii i ograniczeń z nią związanych (zob. załącznik 5.7);

- **Zgłoszenie bariery** - Każda osoba, w tym również student ma prawo poinformować o barierach w dostępności np. architektonicznej (zob. więcej: <https://dostepnosc.uj.edu.pl/zgloszenia>). Zgłoszenie można przygotować samodzielnie lub skorzystać z formularza zamieszonego na stronie internetowej. W okresie sprawozdawczym nie została zgłoszona żadna bariera w ww. procedurze.
- **Wniosek o zapewnienie dostępności** - Osoba ze szczególnymi potrzebami lub jej przedstawiciel/ka ustawowy/a, po wykazaniu interesu faktycznego ma prawo złożyć wniosek o zapewnienie dostępności architektonicznej lub/i informacyjno-komunikacyjnej (zob. więcej: <https://dostepnosc.uj.edu.pl/zgloszenia>). Wniosek można przygotować samodzielnie lub skorzystać z formularza zamieszonego na stronie internetowej. W okresie sprawozdawczym nie została złożony żaden wniosek w ww. procedurze.
- **Możliwość wnoszenia skarg i wniosków na zasadach ogólnych** - W okresie sprawozdawczym nie została złożony żaden wniosek ani skarga w ww. procedurze.

5.4.5 Działania wspierające:

Wśród działań wspierających na rzecz dostępności na UJ, w tym WPIA UJ wskazać należy:

- a) **Portal edukacyjny DORADA** sfinansowany z projektu: Odpowiedzialne Wsparcie i Zrównoważony Rozwój. Innowacją jest możliwość porozmawiania na wirtualnym czacie z doradcą edukacyjnym. Zaletą kanału jest to, że może być użytkowany przez studentów chcących pozostać anonimowymi (zob. więcej: <https://dorada.uj.edu.pl>);
- b) **Komunikację on-line z wyspecjalizowanymi pracownikami** udzielającymi wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami sfinansowany z projektu: Odpowiedzialne Wsparcie i Zrównoważony Rozwój. Dyżury odbywają się codziennie w dni robocze w godzinach 9.00-14.00. Wskazana forma kontaktu gwarantuje uzyskanie odpowiedzi w bardzo szybkim czasie (zob. więcej: https://przelamuj.uj.edu.pl/aktualnosci/-/journal_content/56_INSTANCE_qdGzYKH6ki2b/144829831/145584570);
- c) **Zespół ds. osób z niepełnosprawnościami**, który powstał w ramach Samorządu Studentów powstał (zob. więcej: <https://samorząd.uj.edu.pl/o-nas/#organy>);
- d) **Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji (SOWA)**, który udziela krótkoterminowej pomocy psychologicznej osobom studiującym na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych i doktoranckich, będącym w kryzysie psychicznym (zobacz więcej: <https://sowa.uj.edu.pl>);
- e) **Bezpieczni UJ** (zobacz więcej: <https://bezpieczni.uj.edu.pl>), w tym zawarte tam procedury bezpieczeństwa.
- f) **Poradniki publikowane przez Centrum Dostępności UJ np.:**
 - przewodnik „Bilet dostępu” o organizacji dostępnych wydarzeń w Uniwersytecie Jagiellońskim (zob. <https://cd.uj.edu.pl/o-centrum/publikacje/bilet-dostepu>).
 - przewodnik „Adaptowanie publikacji naukowych do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku” powstał z myślą o nauczycielach akademickich (zob. <https://cd.uj.edu.pl/o-centrum/publikacje/adaptowanie-publikacji-naukowych-do-potrzeb-osob-z-niepelnosprawnoscia-wzroku>)
- g) **Centrum Dostępności organizuje różne inicjatywy podnoszące świadomość różnorodnych potrzeb np.:**
 - Filmy szkoleniowe (zob. <https://cd.uj.edu.pl/szkolenia/filmy-szkoleniowe>).

- Inne inicjatywy (zob. <https://cd.uj.edu.pl/inicjatywy>)

5.5 Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Studentki i studenci mogą korzystać z miejsc pracy i komputerów znajdujących się w Bibliotece Wydziałowej i Bibliotece Jagiellońskiej. Liczba stanowisk do pracy własnej bezpośrednio na WPIA UJ zwiększy się po uruchomieniu Wydziałowej Strefy Studenckiej (o której mowa w punkcie 5.1). Aplikacje i systemy informatyczne używane w nauczaniu zdalnym są dostępne dla studentów z ich prywatnych komputerów i urządzeń przenośnych. Mogą zatem być używane w ramach pracy własnej w dowolnym miejscu i czasie. Za pomocą MS Teams MS Word, Ms Excel, MS PowerPoint i MS Forms przekazywane są uczestnikom procesu dydaktycznego materiały dydaktyczne w formie elektronicznej, wspierające synchroniczne i asynchroniczne formy kształcenia, do których sporządzenia zobowiązani są prowadzący zajęcia (zob. Kryterium 1 pkt. 6) Wskutek permanentnego unowocześniania WPIA UJ społeczność studencka ma możliwość dostępu z prywatnych komputerów i urządzeń przenośnych do zasobów bibliotecznych WPIA UJ i Uniwersytetu, w szczególności do rozmaitych baz danych, w tym baz informacji prawniczej jak np. LEX czy Legalis. Szerzej o systemie bibliotecznym w kolejnym punkcie. 5.6.

Warto podkreślić fakt, że Wydział wykorzystuje specjalny dodatek do platformy Blackboard, który umożliwia zaawansowaną analitykę przesyłanych materiałów dydaktycznych przez pracowników dla studentów (funkcjonalność usługi jest dostępna pod adresem <https://youtu.be/gHvhcEIlNxs>)

5.6 System biblioteczno-informacyjny UJ, w tym dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz dostosowanie do potrzeb wynikających z procesu nauczania i uczenia się na kierunkach prowadzonych przez WPIA UJ a także działalności naukowej w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest dany kierunek, w tym w szczególności dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach.

5.6.1 Opis struktury, lokalizacji, pomieszczeń oraz możliwości online

Wydziałowa Biblioteka Prawnicza UJ składa się z trzech jednostek. Główna siedziba WBP znajduje się przy ul. Olszewskiego 2 w budynku Collegium Wróblewskiego, w którym mieści się również kilkanaście katedr i innych jednostek WPIA UJ, pokoje pracowników i sale wykładowe. Budynek leży w sąsiedztwie Collegium Novum, siedziby władz uczelni i Wydziału. Obok jednostki głównej WBP, w budynku przy ul. Gołębiej 9, znajduje się Księgozbiór Katedr Historycznoprawnych (WBP-KHP), zaś w siedzibie Katedr Prawa Własności Intelektualnej UJ na ul. Józefa 19 (dzielnica Kazimierz) mieści się Sekcja Prawa Własności Intelektualnej (WBP-SPWI). Lokalizacje jednostek WBP zapewniają studentom oraz kadrze naukowo-dydaktycznej najdogodniejszy i szybki dostęp do zbiorów i usług bibliotecznych oraz miejsce do pracy własnej, także w przerwach między zajęciami.

Sekcja Prawa Własności Intelektualnej oraz Księgozbiór Katedr Historycznoprawnych funkcjonują na zasadach czytelni i na miejscu udostępniają wszystkim zainteresowanym wyspecjalizowane tematycznie zbiory. WBP – jednostka główna – udostępnia zbiory zarówno na miejscu w czytelni, jak również wypożycza na zewnątrz w ramach księgozbioru dostępnego w wypożyczalni. Aktualnie WBP zatrudnia 13 pracowników, których kompetencje zostały opisane w załączniku 5.8.

W odległości ok. 900 m. od budynku WBP zlokalizowana jest główna biblioteka UJ - **Biblioteka Jagiellońska**, która gromadzi m.in. w drodze egzemplarza obowiązkowego kompletne piśmiennictwo polskie i w wyborze piśmiennictwo zagraniczne, w zakresie odpowiadającym potrzebom uniwersytetu. Zbiory BJ uwzględniają również nauki prawne. Studenci i pracownicy WPIA mogą korzystać na miejscu w czytelniach i pracowniach BJ ze zbiorów w formie tradycyjnej i elektronicznej, wypożyczać na zewnątrz oraz korzystać z wszelkich innych usług, np. szkoleń, kwerend. Udostępnianie obejmuje także publikacje on-line (pełnotekstowe) z wielu baz danych zakupionych przez Uczelnię. Dostęp do nich jest

możliwy w sieci UJ w każdym budynku WPiA, a po zalogowaniu na swoje konto w sieci UJ także z dowolnego innego miejsca.

- **Biblioteka Sekcji Prawa Własności Intelektualnej** jest jednostką WBP o charakterze specjalistycznym i naukowym. Jej księgozbiór liczący ok. 17 000 wol. (w tym ponad 12 000 książek i ok. 4 600 czasopism) reprezentuje dziedzinę prawa własności intelektualnej i przemysłowej (w tym prawo autorskie, prawo patentowe, prawo konkurencji, prawo znaków towarowych, prawo komputerowe) oraz inne np. prawo cywilne, prawo konstytucyjne, prawo gospodarcze, prawo administracyjne, prawo karne, prawo Unii Europejskiej itp. W czytelnicy z wolnym dostępem do księgozbioru znajduje się 10 miejsc dla czytelników, w tym 6 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu oraz do zbiorów elektronicznych w bazach prawniczych, z możliwością podłączenia własnych urządzeń do internetu za pośrednictwem Wi-Fi. Czytelnia wyposażona jest także w urządzenie wielofunkcyjne z możliwością skanowania. Zamówienia na pozycje znajdujące się poza czytelnią w magazynie oraz w pomieszczeniach pracowników katedry są realizowane na bieżąco (czas oczekiwania ok. 5-10 min). Zamówienia można składać na miejscu lub z wyprzedzeniem (poprzez e-mail).
- **Księgozbiór Katedr Historycznoprawnych (WBP-KHP)** liczący blisko 14 000 wol., głównie książek, przechowywany jest w pomieszczeniu stanowiącym czytelnię (z miejscem dla 1-2 czytelników), w salach seminaryjnych oraz w gabinetach pracowników. Materiały biblioteczne są udostępniane na życzenie czytelników na miejscu i można je otrzymać od razu lub po wcześniejszym zamówieniu telefonicznym lub mailowym. Księgozbiór stanowią książki z historii prawa, szczególnie dot. prawa rzymskiego oraz powszechnej historii państwa i prawa. Jest to księgozbiór unikatowy na skalę krajową, wiele publikacji jest w posiadaniu WBP-KHP jako jedynej biblioteki w Polsce. W ostatnich latach biblioteka otrzymała z Lipska książki i czasopisma nazwane Kolekcją Prawa Magdeburskiego (sygnatury KPM w katalogu).
- **Wydziałowa Biblioteka Prawnicza - główna jednostka** - zlokalizowana jest w lewym skrzydle budynku Collegium Wróblewskiego przy ul. Olszewskiego 2. W holu naprzeciw wejścia głównego znajduje się portiernia, w której można uzyskać potrzebną pomoc i informacje. Korytarze i hol na parterze prowadzące do czytelnicy i wypożyczalni umożliwiają poruszanie się na wózkach inwalidzkich. W razie potrzeby bibliotekarze świadczą pomoc. Blisko czytelnicy znajduje się toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Obiekt jest dostępny dla osoby z psem asystującym. Biblioteka zajmuje łącznie 7 pomieszczeń na parterze, przynależy do niej korytarz wewnętrzny, łączący pracownie bibliotekarzy z własnym zapleczem sanitarno-socjalnym. Największe dwa pomieszczenia zajmuje czytelnia i wypożyczalnia, w mniejszym przeszklonym pomieszczeniu obok wypożyczalni znajduje się katalog.

Czytelnia i magazyny są pomieszczeniami klimatyzowanymi. W pomieszczeniu czytelnicy duże przeszklenia zapewniają bardzo dobre oświetlenie dzienne. Dla wygody czytelników, na korytarzu przy czytelnicy ustawione są szafy z 76 schowkami zamykanymi na klucze, w których osoby korzystające z czytelnicy mogą zostawić swoje rzeczy.

W pomieszczeniu katalogowym biblioteki oprócz stanowiska z komputerowym katalogiem, dostępem do baz danych i internetu, mieści się także katalog kartkowy. Nie wszystkie zbiory posiadane przez WBP zostały już opracowane i wprowadzone do elektronicznego systemu bibliotecznego (trwają stałe prace w tym zakresie), część księgozbioru sprzed 1950 r. jest odnotowana wyłącznie w katalogu kartkowym. W pomieszczeniu katalogowym znajdują się również regały z książkami na rozdawnictwo. Są to dublety i zbędne pozycje wycofane w drodze selekcji ze zbiorów bibliotecznych lub pochodzące od pracowników Wydziału, przeznaczone głównie dla studentów.

5.6.2 Opis działania czytelnicy i wypożyczalni (godziny otwarcia, liczba miejsc, wyposażenie czytelnicy, zasady organizacji i udostępniania zbiorów)

Biblioteka główna WBP jest otwarta dla czytelników przez sześć dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku w godz. 8:30-20:30, zaś w sob. w godz. 9:00-15:00. Praca biblioteki w tygodniu w systemie dwuzmianowym oraz w soboty zapewnia wszystkim studentom zarówno stacjonarnym jak i niestacjonarnym korzystanie z czytelni, wypożyczalni, katalogów i baz danych w dogodnej porze dnia i tygodnia.

W czasie pandemii koronawirusa, za wyjątkiem okresów ścisłego lockdownu, WBP była otwarta dla czytelników, przy zachowaniu obowiązujących zasad bezpieczeństwa epidemiologicznego. Umożliwiała w tym czasie, jako jedna z nielicznych bibliotek UJ, stacjonarny dostęp do zbiorów, baz oraz miejsce do nauki własnej. Wypożyczone książki mogły być zwracane pocztą.

- **Czytelnia** dysponuje 65 miejscami dla czytelników. Oferuje 4 komputery do użytku czytelników, każdy z dostępem do katalogu bibliotecznego i baz danych UJ, 2 z dostępem do internetu. Jeden z terminali jest dedykowany do korzystania z systemu Academica – cyfrowej wypożyczalni książek i czasopism ze zbiorów Biblioteki Narodowej; jeden współpracuje z profesjonalnym skanerem do książek i dokumentów z mechanizmem OCR pozwalającym przekonwertować zeskanowane obrazy do edytowalnych plików Word lub PDF. Urządzenie służy do samodzielnego skanowania przez czytelników biblioteki w granicach dozwolonego użytku osobistego. Aktualnie czytelnicy najczęściej preferują korzystanie z własnego sprzętu komputerowego, dlatego nie ma potrzeby zwiększania liczby stanowisk komputerowych. Z czytelni może korzystać osoba na wózku. Dla osób niedowidzących stanowisko komputerowe jest wyposażone w dedykowane oprogramowanie Speechify, umożliwiające czytanie dowolnych tekstów znajdujących się we wszystkich bazach prawniczych zakupionych przez Wydział (m.in. LEX i Legalis) oraz wielu innych bazach finansowanych przez uczelnię i udostępnianych za pośrednictwem Biblioteki Jagiellońskiej, a także z zasobów Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej. Wyposażenie stanowiska w dedykowane słuchawki nauszne, pozwala osobom z niepełnosprawnościami wzrokowymi korzystać z dziesiątek tysięcy publikacji dostępnych w formie umożliwiającej zamianę ich na dźwięk, tym samym zapewniając pełny udział w kształceniu osobom z niepełnosprawnościami. Dostępne funkcje pozwalają na modyfikację prędkości odczytywania treści, wybór fragmentu, a także dopasowanie do potrzeb odbiorcy głosu lektora. Zapoznanie się z materiałami w formie wizualno-audialnej to nie tylko dobra alternatywa dla tradycyjnych metod nauki, ale także szansa dla osób z trudnością w czytaniu, dysleksją, czy niepełnosprawnością wzrokową aby maksymalizować przyswajanie wiedzy. W czytelni zachowany jest wolny dostęp do półek z ok. 5 700 książkami ułożonych działami zgodnie z własną klasyfikacją tematyczną stosowaną w bibliotece (w taki sam sposób oznaczone są regały). W ramach działów stosuje się układ chronologiczny, a w obrębie lat układ alfabetyczny. Bieżące numery czasopism ułożone są alfabetycznie wg tytułów. Cały księgozbiór WBP, także zlokalizowany w magazynach, może być udostępniany na miejscu w czytelni. Zamówienia z magazynu w miarę możliwości realizowane są na bieżąco (czas oczekiwania zazwyczaj jest krótki, maksymalnie może wynieść do pół godziny). Zamówienia materiałów bibliecznych z magazynu do czytelni można dokonywać zdalnie przez komputerowy katalog biblieczny oraz na miejscu w czytelni. Wszystkie nabywane przez bibliotekę wydawnictwa z najnowszym stanem prawnym trafiają do czytelni. Starsze pozycje sukcesywnie wycofywane są do magazynów.
- **Wypożyczalnia** - W wypożyczalni odbywa się zakładanie kont bibliecznych dla nowych czytelników, aktywowanie dostępów do niektórych baz, wypożyczenia zbiorów, zwroty, rezerwacje oraz szkolenia i instruktaże dla nowych użytkowników. Czytelnik może samodzielnie przedłużyć termin zwrotu książek na swoim koncie bibliecznym lub za pośrednictwem wypożyczalni. W wypożyczalni dostępnych jest ogółem ok. 27 000 pozycji (głównie książek). Jest to przede wszystkim księgozbiór dydaktyczny podzielony na działy, zaś w obrębie działów zastosowano układ chronologiczny (analogiczne jak w czytelni). Gromadzone i wypożyczane są publikacje z zakresu nauk prawnych: historii, teorii państwa i prawa, prawa konstytucyjnego, prawa administracyjnego, prawa finansowego, prawa

gospodarczego, prawa międzynarodowego publicznego i prywatnego, Unii Europejskiej, prawa i postępowania karnego, prawa i postępowania cywilnego, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa rolnego. Dodatkowo został wydzielony księgozbiór Szkół Praw Obcych. Księgozbiór znajduje się w wolnym dostępie do półek, co czyni zbiory przystępniejszymi, ułatwia m.in. niesprecyzowane poszukiwania, czytelnik widzi i przegląda książki o podobnej tematyce. Nie ma potrzeby wcześniejszego zamawiania pozycji, czytelnik wybiera tytuł z półki, a jego wypożyczenie jest rejestrowane przy stanowisku dyżurującego bibliotekarza. Może także swobodnie przeglądać książki bez konieczności ich wypożyczenia. Informacje o książkach i ich dostępności oraz lokalizacji może użytkownik sprawdzić w centralnym katalogu elektronicznym bibliotek UJ (<https://katalogi.uj.edu.pl>) nie opuszczając wypożyczalni, na przeznaczonym dla czytelników terminalu lub w przylegającym do wypożyczalni pomieszczeniu katalogu. Zbiory WBP wprowadzane są do systemu od 1996 r. i obecnie w katalogu komputerowym znajdują się wszystkie publikacje dostępne w wypożyczalni. W razie problemów lub potrzeby udzielana jest pomoc i instruktaż ze strony bibliotekarza.

5.6.3 Stan księgozbioru, jego opracowania i zasady gromadzenia

Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji UJ powstawała na przestrzeni lat z łączenia wielu różnych księgozbiorów katedr, zakładów, instytutów oraz osób prywatnych, również z zagranicy, o czym świadczą liczne znaki własnościowe umieszczone na woluminach. Stan księgozbioru na dzień 31.12.2022 r. wynosił 215 098 wol., w tym: 183 759 książek i 31 339 czasopism (dane sumaryczne z trzech jednostek WBP).

Najstarsze książki będące w posiadaniu WBP pochodzą z 1801 r. i stanowią ważne dziedzictwo Wydziału, poprzez które można śledzić jego historię i osiągnięcia (na jesieni 2023 r. planowana jest wystawa w Muzeum UJ z prezentacją cennych i ciekawych zbiorów pochodzących z WBP). Około 260 starodruków, w tym niektóre z XVI w., zostało przekazanych zgodnie z zarządzeniem Rektora UJ do Biblioteki Jagiellońskiej (w katalogu komputerowym bibliotek UJ oznaczono je w opisach proveniencją Wydziałowej Biblioteki Prawniczej). W magazynie książek WBP wyodrębniony jest tzw. „stary zasób” czyli książki wydane do 1950 r., z którego na chwilę obecną ok. 5 900 egzemplarzy ma swój opis w systemie bibliotecznym, co stanowi około 40% całości tego zbioru zarejestrowanego w katalogu kartkowym. „Nowy zasób” czyli książki wydane od 1951 r. (oraz na bieżąco wpływające do biblioteki) są w całości opracowane, a ich opisy wprowadzone do systemu elektronicznego.

W magazynie czasopism i w czytelni przechowywanych jest łącznie ponad 2 000 tytułów czasopism polskich i zagranicznych, w tym czasopisma prawnicze z XIX i XX w. polskie, niemieckie, francuskie, a także z wielu innych państw, m.in.: amerykańskie, węgierskie, rumuńskie, radzieckie, włoskie, austriackie. Ponadto biblioteka posiada olbrzymi zbiór orzeczeń polskich i zagranicznych (niemieckich, austriackich) z XIX i XX w. oraz unikatowy zbiór zeszytów Komisji Kodyfikacyjnej przygotowany do opracowania i skanowania.

Biblioteka realizuje wszystkie funkcje biblioteczne, tj. gromadzenie, ewidencję, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów. Wszelkie wydawnictwa pochodzące z darów, wymian i nabywane w drodze zakupów opracowywane są pod względem formalnym i rzeczowym (wg cech formalnych i treści), zgodnie z zasadami obowiązującymi w systemie bibliotecznym Alma, w formacie MARC służącym do zapisu i wymiany danych bibliograficznych. Całość księgozbioru WBP wydanego po 1950 r. oraz część „starego zasobu” (czyli do 1950 r.) widoczna jest dla użytkowników w katalogu komputerowym powiązany z zasobami i bazami Biblioteki Jagiellońskiej oraz innymi bibliotekami UJ.

Polityka gromadzenia i uzupełniania zbiorów tradycyjnych i dostępu do zasobów cyfrowych ukierunkowana jest na realizację rzeczywistych potrzeb użytkowników Biblioteki i racjonalne wydatkowanie środków. W 2022 r. dokonano weryfikacji prenumeraty polskich i zagranicznych

czasopism na 2023 r. pod kątem zapotrzebowania poszczególnych katedr/jednostek WPiA. Aktualnie WBP zakupuje 98 polskich tytułów czasopism prawniczych i 17 tytułów czasopism prawniczych zagranicznych. Jest to jedna z największych liczebnie prenumerat czasopism wśród bibliotek wydziałowych. Ponadto do WBP oraz do WBP-SPWi trafiają liczne czasopisma polskie i zagraniczne z wymiany lub z darów. WBP otrzymuje m.in. rzadkie w kraju tytuły zagraniczne: Bratislava Law Review, Kansai University Review, Kobe University Law Review, Pro Publico Bono (Węgry), Zeitschrift für das Gesamte Familienrecht.

Biblioteka na bieżąco dokonuje zakupu materiałów książkowych w oparciu o propozycje nowości prawniczych przesyłane od wydawców, własne rozeznanie wśród ofert na rynku wydawniczym oraz propozycje zakupu literatury (szczególnie zagranicznej) od czytelników, składane bezpośrednio w bibliotece lub mailowo. Studenci i pracownicy mają bezpośredni wpływ na zakup książek. Zasady zgłaszania propozycji do zakupu są zamieszczone na stronie biblioteki. Priorytetem w gromadzeniu zbiorów jest zapewnienie dostępności podstawowej literatury zalecanej studentom przez prowadzących zajęcia oraz piśmiennictwa naukowego (zwłaszcza zagranicznego), zgłaszanego do zakupu przez nauczycieli akademickich i doktorantów na potrzeby publikowania i prowadzenia badań. Wielu autorów i redaktorów z WPiA przekazuje w darze dla biblioteki swoje egzemplarze autorskie. O zakupionych w danym miesiącu nowościach książkowych i wpływających numerach czasopism oraz nowych i starszych nabytkach pochodzących z darów, czytelnicy są informowani na stronie biblioteki w postaci plików generowanych z systemu bibliotecznego, zawierających dane bibliograficzne oraz lokalizacje zbiorów.

Zamawianie i korzystanie ze zbiorów innych bibliotek w ramach usług Wypożyczalni Międzybibliotecznej WBP

Brakujące w bibliotece tytuły w razie zgłoszonej potrzeby mogą być pozyskiwane drogą wypożyczeń międzybibliotecznych. Pracownicy i doktoranci WPiA UJ mają możliwość za pośrednictwem biblioteki bezpłatnego zamawiania do czytelni materiałów bibliotecznych (lub ich kopii), których nie posiadają krakowskie biblioteki, z innych bibliotek w kraju. Również WBP na zasadzie partnerstwa realizuje bezpłatnie zamówienia składane przez inne biblioteki, wysyłając potrzebne pozycje do bibliotek uniwersyteckich i Biblioteki Narodowej.

Dla wszystkich swoich czytelników, także dla studentów, WBP uruchomiła w 2022 r. we współpracy z Biblioteką Narodową cyfrową wypożyczalnię międzybiblioteczną książek i czasopism naukowych ze zbiorów Biblioteki Narodowej - Academia. Z dedykowanego terminala w czytelni WBP użytkownik zyskuje dostęp do ponad 3 600 000 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

5.6.4 Dostępne bazy danych prenumerowane i własne

Studenci i pracownicy WPiA mają dostęp do polskiego i światowego piśmiennictwa z wielu dziedzin wiedzy w ponad 100 prenumerowanych przez Uniwersytet Jagielloński bazach pełnotekstowych i bibliograficznych (pełna lista i opis baz oraz dostęp ze strony Biblioteki Jagiellońskiej: <https://bj.uj.edu.pl/zasoby-cyfrowe/prenumerowane-bazy-online>)

Bazy z dziedziny prawa zapewniają dostęp do milionów aktów prawnych, orzeczeń sądowych i pism urzędowych; setek tysięcy książek i czasopism, w tym komentarzy, monografii i systemów prawa, artykułów z książek i czasopism naukowych; bibliografii prawniczych oraz różnych źródeł prawa (opisy baz dziedzinowych i instrukcje dostępu zamieszczone są na stronie WBP: <https://wpia.uj.edu.pl/wbp/zasoby/bazy-prawnicze>)

A. Bazy prawnicze zakupione przez WPiA UJ: Legalis, Lex, Lexoteka (**baza podręczników online**), Legal Source, Swisslex, Testy Becka, B. Bazy z piśmiennictwem prawniczym zakupione przez Uczelnię: Beck Online, Hein Online, Westlaw International, SAGE Journals, Oxford Scholarship Online

– Law, Ponadto bazy wielod dziedzinowe, uwzględniające nauki prawne, np.: Scopus, Springer Link, Wiley Online Library. Opis prawniczych baz danych w Kryterium 7, punkt 7.7.

Dostęp do wszystkich baz online możliwy jest z dowolnego komputera na terenie biblioteki bez konieczności logowania się, zaś dla studentów i pracowników UJ także z prywatnych urządzeń i z dowolnego miejsca po zalogowaniu się do sieci UJ. Korzystanie z niektórych wydziałowych baz (Lexoteka, Swisslex, Testy Becka) wymaga uprzedniej aktywacji konta, dokonywanej przez pracowników wypożyczalni WBP.

Władze WPIA finansując zakup kluczowych baz prawniczych o charakterze naukowym i dydaktycznym zapewniają doskonałe zaplecze do pracy naukowej i studiowania dla naukowców, nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów kierunków prawniczych, jak i wielu innych kierunków i dyscyplin pokrewnych. Stopień wykorzystania w Uniwersytecie Jagiellońskim przykładowych dwóch baz Lex i Legalis, obejmujących wszystkie dziedziny prawa polskiego i europejskiego, obrazują poniższe statystyki z 2022 r.:

- Liczba logowań do Systemu Informacji Prawnej **Lex** wyniosła ponad 230 000, dokonano otwarcia ok. 720 000 dokumentów (dane wygenerowane przez dostawcę bazy Wolters Kluwer).
- Liczba sesji odnotowanych w Systemie Informacji Prawnej **Legalis** wyniosła ponad 93 000, dokonano ponad 1 700 000 wyszukiwań, pobrano ok. 50 000 dokumentów (dane wygenerowane przez dostawcę bazy C.H. Beck).

5.6.5 Pracownicy i studenci WPIA mogą także korzystać z katalogów i baz własnych uczelni i Wydziału, takich jak:

- **Katalog on-line Bibliotek Uniwersytetu Jagiellońskiego** w systemie ALMA (multiwyszukiwarka Primo) - pozwala na jednoczesne przeszukiwanie materiałów bibliotecznych, niezależnie od ich formy (tradycyjne, cyfrowe, zbiory specjalne) we wszystkich bibliotekach należących do systemu biblioteczno-informacyjnego UJ, a tym samym zasobów Wydziałowej Biblioteki Prawniczej. WBP posiada aktualnie blisko 160 tys. wprowadzonych do systemu ALMA opisów dokumentów z własnych zbiorów. Możliwe jest wyszukiwanie m.in. wg autora i innych twórców, tytułu książki lub czasopisma, tematu, formy i typu dokumentu, dowolnego słowa, a także wg języka czy dat wydania.
 - o https://katalogi.uj.edu.pl/discovery/search?vid=48OMNIS_UJA:uja&lang=pl
- **Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego** – w zbiorze „Bibliografia Publikacji Pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego” rejestrowany jest na bieżąco cały dorobek publikacyjny pracowników i doktorantów Uniwersytetu Jagiellońskiego, w tym publikacje naukowe, popularno-naukowe, a także dydaktyczne (skrypty i podręczniki). W Repozytorium rejestrowane są również prace studentów. Koordynatorem ds. bibliografii publikacji pracowników Wydziału Prawa i Administracji jest pracownik WBP-SPWI. **Do Repozytorium wprowadzono w latach 2019-2022 blisko 3 000 opisów publikacji pracowników WPIA, z tej liczby ponad 1000 pozycji znajduje się w wolnym dostępie.** Cyfrowe wersje wielu publikacji w Repozytorium w wolnym dostępie stanowią kolejne źródło pozyskiwania piśmiennictwa do pracy naukowej i studiowania. Z ogólnej liczby ponad 60 000 pełnotekstowych publikacji w RUJ, blisko 3 500 posiada afiliację Wydziału Prawa i Administracji. W zbiorze prac doktorskich obronionych na UJ w otwartym dostępie znajduje się kilkadziesiąt pozycji z WPIA. W Repozytorium udostępniane są także niektóre czasopisma wydawane przez UJ, w tym m.in. Problemy Współczesnego Prawa Międzynarodowego, Europejskiego i Porównawczego, Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej, Transformacje Prawa Prywatnego.

- <https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/>
- **Jagiellońska Bibliotek Cyfrowa** - udostępnia ponad 860 000 obiektów cyfrowych z różnych bibliotek UJ, głównie zbiorów mających wyjątkową wartość i znaczenie dla dziedzictwa narodowego. Na kolekcję prawa w JBC składa się ok. 40 000 obiektów cyfrowych z prawa administracyjnego, antycznego, cywilnego, kanonicznego, karnego, konstytucyjnego oraz własności intelektualnej i przemysłowej, o znaczeniu historycznym i źródłowym, jak również pozycji wydawanych aktualnie.
 - <https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/collectiondescription/256>
- **IURA. Źródła prawa dawnego** (IURA. Sources of Law from the Past). Zadaniem bazy wiedzy „IURA. Źródła prawa dawnego” (<https://iura.uj.edu.pl>) jest dostarczanie jej użytkownikom danych pochodzących z różnorodnych typów źródeł historycznych, związanych z fenomenem prawa w przeszłości jako częścią dziedzictwa kulturowego (legal heritage). Jak dotąd baza obejmuje blisko 3000 obiektów cyfrowych – będących krytycznymi edycjami źródeł prawno-historycznych. Publikowane w niej źródła związane są głównie z państwowością polską od początku jej istnienia, niemniej uruchamiane są także specjalne kolekcje obejmujące źródła prawa z przeszłości dotycząca także innych krajów (por. kolekcja Przekłady źródeł na język angielski, zawierająca m.in. przekłady wybranych aktów prawnych okresu międzywojennego krajów Grupy Wyszehradzkiej). Zasoby IURA wykorzystywane są zarówno w badaniach jak i w dydaktyce akademickiej, jak choćby w zakresie przedmiotów prawno-historycznych. **Warto dodać, że w 2022 r. użytkownicy wyświetlili 16 tysięcy obiektów.** Projekt realizowany jest w Pracowni Wydawnictw Źródłowych Wydziału Prawa i Administracji UJ. W jego wykonanie zaangażowane są osoby zatrudnione w innych jednostkach Wydziału, w tym w Wydziałowej Bibliotece Prawniczej i w Zakładzie Historii Prawa Polskiego (zespół projektowy: <https://iura.uj.edu.pl/dlibra/text?id=Zespol-projektowy>). W nadchodzących miesiącach nastąpi dalsze poszerzenie zasobów bazy poprzez rozbudowę m.in. kolekcji dawnego prawa miejskiego i wiejskiego, prawa Rzeczypospolitej Krakowskiej oraz źródeł prawnych okresu międzywojennego i powojennego.

5.7 Sposób, częstość i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów,

Studenci jednostki cyklicznie oceniają infrastrukturę, wykorzystywaną w procesie dydaktycznym, w tym ofertę bibliotek uczelnianych w badaniu Barometr Satysfakcji Studenckiej. Badanie przeprowadzane jest rokrocznie, obejmuje wszystkich studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych. W badaniach ubiegłorocznych studenci Wydziału Prawa i Administracji ocenili bardzo wysoko łatwość dotarcia do budynków dydaktycznych (4,43 [skala 1-5], n=65) a także adekwatność wielkości sal do liczby uczestników zajęć (4,41 n=59), a najniżej oceniono dostępność miejsc parkingowych (2,25 n=32).

Studencka ocena oferty biblioteki wskazała, iż najwyższej oceniany jest zakres tematyczny oferty (4,53 n=30) i czas jednokrotnego wypożyczenia (4,45 n=29), a najniżej dostępność ksero (2,92 n=13). (zob. załącznik 5.7, Wyniki BSS2022)

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

- **Rada Biblioteczna Wydziału Prawa i Administracji UJ** - Władze dziekańskie z pełnym zaangażowaniem wspierają i monitorują funkcjonowanie WBP, dzięki czemu zarówno bieżące działania, jak i planowane kierunki rozwoju biblioteki wpisują się w realne potrzeby i plany WPiA, w obszarach, w których biblioteka może być ważnym elementem infrastruktury dydaktycznej i naukowej Wydziału. Zarządzeniem Dziekana WPiA w lutym 2022 r. powołano Radę Biblioteczną jako organ doradczy Dziekana w sprawach związanych z działalnością Wydziałowej Biblioteki Prawniczej na Wydziale Prawa i Administracji UJ. Funkcję przewodniczącego sześciuosobowej Rady pełni Prodziekan, członkami są pracownicy naukowcy Wydziału, m.in. kierownicy katedr i Przewodniczący Rady Dyscypliny Nauki Prawne. Rada Biblioteczna działa na zasadach określonych w swoim regulaminie. Zadaniem Rady jest m.in. wyrażanie opinii we wszystkich sprawach dotyczących działalności WBP oraz wspieranie jej kierownika w realizacji wyznaczonych zadań.
- **Elektroniczny inwentarz zbiorów** - Jako trzecia z kolei biblioteka w sieci bibliotek UJ od stycznia b.r. Wydziałowa Biblioteka Prawnicza tworzy elektroniczny inwentarz wszystkich swoich zbiorów, w pełni zgodny z wymogami przepisów o ewidencji materiałów bibliotecznych. System taki wdrożyła BJ, aktualnie przystępują do niego kolejne biblioteki UJ na zasadzie dobrowolności.
- **Projekt profesjonalnych szkoleń dla pracowników WPiA** - Współpraca WBP z Instytutem Studiów Informacyjnych (Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ) oraz z Biblioteką Jagiellońską przy tworzeniu i realizacji usługi szkoleniowej dedykowanej pracownikom WPiA w zakresie publikowania naukowego i kształtowania profilu badacza w przestrzeni cyfrowej nauki (projekt w opracowaniu, wdrożenie w b.r.)

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym pozwala Wydziałowi na uwzględnianie opinii, uwag i obserwacji przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych (prawników-praktyków, absolwentów, uczniów szkół ponadpodstawowych) oraz interesariuszy zewnętrznych (instytucji publicznych, korporacji zawodowych, firm prawniczych, organizacji pozarządowych) w procesie kształtowania programu studiów oraz jego realizacji i stałego doskonalenia, w tym dostosowywania do potrzeb zmieniającego się rynku społeczno-gospodarczego. Wśród podmiotów, z którymi współpracuje Wydział, są zarówno podmioty publiczne, jak i prywatne, o lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym zasięgu działania.

Współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym wpisuje się w koncepcję i cele kształcenia na kierunku Prawo, odpowiadając na aktualne wyzwania rynku pracy dla prawników. Podejmowane działania, poniżej opisane, wpływają na rozwój kierunku, umożliwiając jego dostosowywanie do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego z jednoczesnym zachowaniem ogólnoakademickiego profilu studiów.

6.1 Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia

Podstawowym forum współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów jest Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz działający w jej ramach Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia dla kierunku prawo. W jego skład, obok przedstawicieli władz Wydziału, pracowników Wydziału, studentów i doktorantów wchodzi również interesariusze zewnętrzni. Członkami Zespołu powołanego na kadencję 2020-2024 są m.in. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie i kierownik Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich KIA, Wicedziekan ds. aplikacji Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, Kierownik Działu Dydaktycznego aplikacji sędziowskiej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie, członek Rady Notarialnej w Krakowie, Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie oraz Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie.

Do kompetencji Wydziałowej Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia należy w szczególności monitorowanie wydziałowych procedur w zakresie realizacji efektów kształcenia oraz przygotowywanie projektów rocznych realizacji efektów kształcenia na kierunku studiów prawnych (zob. szerzej Kryterium 10).

Aktywny udział interesariuszy zewnętrznych w pracach Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia pozwala na bieżące formułowanie uwag i propozycji zmian w zakresie doskonalenia jakości kształcenia. Efektem prac komisji jest większe ukierunkowanie procesu kształcenia na potrzeby praktyki, np. wprowadzenie do oferty studiów warsztatów z przygotowywania pism procesowych w ramach różnych procedur sądowych i administracyjnych.

6.2 Współpraca Wydziału z instytucjami publicznymi

Wydział Prawa i Administracji UJ oraz poszczególni jego pracownicy od lat podejmują aktywną współpracę z instytucjami publicznymi zarówno szczebla centralnego, jak i lokalnego, co ma bezpośrednie przełożenie na rozwój kierunku, kształt programu studiów oraz sposób prowadzenia zajęć. Studenci w procesie kształcenia otrzymują, dzięki zaangażowaniu wielu pracowników Wydziału w bieżącą działalność różnych instytucji publicznych, najbardziej aktualne i praktyczne informacje dotyczące funkcjonowania tych instytucji, a także praktyki tworzenia i stosowania przez nie prawa. W procesie kształcenia studentów uczestniczą najwyższej rangi eksperci będący jednocześnie pracownikami Wydziału, którzy pełnią eksponowane funkcje publiczne i mają bezpośredni wpływ na kształtowanie się praktyki stanowienia i stosowania prawa krajowego i międzynarodowego. Doświadczenie wielu pracowników Wydziału w zakresie działalności doradczej i opiniodawczej na rzecz

różnych instytucji publicznych również przekłada się bezpośrednio na wysoki poziom kształcenia na kierunku prawo. Dzięki współpracy pracowników Wydziału z instytucjami publicznymi w procesie kształcenia kadr dla tych instytucji oraz zatrudnianiu pracowników tych instytucji w procesie kształcenia studentów na kierunku prawo zapewniony jest stały monitoring procesu kształcenia studentów pod kątem potrzeb praktyki oraz ich późniejszego kształcenia zawodowego. Studenci kierunku podejmują współpracę z instytucjami publicznymi zarówno w ramach praktyk i staży, jak również wydarzeń organizowanych przez studenckie koła naukowe. Opisane poniżej działania zapewniają najlepsze przygotowanie studentów do podjęcia w przyszłości pracy w służbie publicznej.

6.2.1 Piastowanie stanowisk w służbie publicznej

Pracownicy Wydziału piastują najwyższe stanowiska w wymiarze sprawiedliwości zarówno na szczeblu międzynarodowym, jak i krajowym, co gwarantuje studentom możliwość pozyskiwania wiedzy teoretycznej i praktycznej od najwyższej rangi specjalistów w swojej dziedzinie. Profesorowie Wydziału są obecnie sędziami Międzynarodowego Trybunału Karnego, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Sądu Unii Europejskiej, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz sądów powszechnych i administracyjnych różnych instancji. W instytucjach tych pełnią eksponowane stanowiska. Prof. Piotr Hofmański, kierownik Katedry Postępowania Karnego, jako pierwszy w historii Polak został w 2021 r. wybrany na stanowisko Prezesa Międzynarodowego Trybunału Karnego, prof. Joanna Lemańska jest prezesem Sądu Najwyższego kierującym Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych. W Europejskim Trybunale Praw Człowieka zarówno sędzia orzekający z ramienia Polski, jak i sędzia ad hoc są pracownikami Wydziału (prof. Krzysztof Wojtyczek z Katedry Prawa Konstytucyjnego, prof. Michał Kowalski z Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego). Z kolei prof. Nina Półtorak z Katedry Prawa Unii Europejskiej jest sędzią Sądu Unii Europejskiej. Pracownicy Wydziału byli również lub są arbitrami w Stałym Trybunale Arbitrażowym w Hadze oraz concyliatorami w Trybunale ds. Concylacji i Arbitrażu OBWE w Genewie.

W ramach władzy wykonawczej pracownicy Wydziału pełnią najwyższe stanowiska państwowe na szczeblu centralnym (dr Andrzej Duda z Katedry Prawa Administracyjnego jest Prezydentem RP) oraz lokalnym (prof. Andrzej Kulig z Katedry Prawa Ustrojowego Porównawczego jest Wiceprezydentem Miasta Krakowa, a prof. Jacek Majchrowski, były dziekan Wydziału Prawa i Administracji UJ, od ponad 20 lat pełni urząd Prezydenta Miasta Krakowa). Wydział ma również przedstawicieli na eksponowanych stanowiskach w służbie dyplomatycznej (prof. Marcin Czepelak z Katedry Prawa Międzynarodowego Prywatnego pełnił funkcję ambasadora RP w Holandii i przy Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej, a od 2022 r. jest Sekretarzem Generalnym Stałego Trybunału Arbitrażowego z siedzibą w Hadze jako pierwszy Polak na tym stanowisku). Pracownicy Wydziału pełnili lub pełnią również inne eksponowane funkcje w strukturze organów państwa, w tym m.in. funkcje: Wiceprezesa Sądu Polubownego przy Prokuraturii Generalnej RP, radcy Prokuraturii Generalnej RP, członka orzekającego Rady do Spraw Uchodźców, członka Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie, sędziego Sądu Giełdowego przy GPW w Warszawie, wojewody, wiceministra. Wśród pracowników Wydziału są również osoby, które pełniły lub pełnią funkcje wiceprezesa Sądu Arbitrażowego Polski Centralnej przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, arbitra Stałego Sądu polubownego przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, arbitra Komisji Prawa Autorskiego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pracownikiem Wydziału jest również obecny dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie.

Pracownicy Wydziału zasiadali lub zasiadają w Kolegium Prokuraturii Generalnej RP, Radzie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, a także są członkami Polskiej Komisji Akredytacyjnej (w tym jeden z pracowników Wydziału jest wiceprzewodniczącym I Zespołu Nauk Społecznych PKA). Pracownicy Wydziału wchodzi również w skład Rad Naukowych: Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Instytutu Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna, Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, Rady Naukowej przy Rzeczniku Małych i Średnich Przedsiębiorców.

6.2.2 Działalność ekspercka na rzecz instytucji publicznych

Jako uznani eksperci pracownicy Wydziału wspierali lub wspierają swoją wiedzą i doświadczeniem działalność różnych organów państwowych.

Są członkami Doradczego Komitetu Prawnego przy Ministrze Spraw Zagranicznych RP, Doradczego Komitetu Naukowego przy Rzeczniku Finansowym RP, Komisji Ekspertów ds. Klimatu i Przestrzeni przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, Zespołu Problemowego do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Środowiska przy Rzeczniku Praw Obywatelskich, Komisji do spraw zapobiegania przestępstwom wynikającym z nienawiści religijnej i rasowej działającej przy Ministrze Sprawiedliwości. Ponadto są ekspertami ds. legislacji w Biurze Analiz Sejmowych, Rządowym Centrum Legislacji i Rządowym Centrum Analiz oraz członkami Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego.

Dwóch pracowników Wydziału jest członkami Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej powołanej przez NRA, KIRP i Stowarzyszenie „Iustitia”.

Pracownicy Wydziału przygotowywali również liczne opinie prawne dla instytucji publicznych, w tym Sejmu, Senatu, Prokuratury, Najwyższej Izby Kontroli, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Sprawiedliwości, Policji, Rzecznika Finansowego, Instytutu Sztuki PAN, Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, Polskiej Izby Turystyki oraz różnych organów samorządu terytorialnego.

6.2.3 Udział w zakresie kształcenia kadr dla instytucji publicznych

Pracownicy Wydziału uczestniczą również w procesie kształcenia sędziów i prokuratorów, co ma bezpośrednie przełożenie na proces kształcenia studentów, bo umożliwia poznanie i zastosowanie najnowszych technik kształcenia prawników – praktyków. Pracownicy Wydziału mają również wpływ na sposób kształcenia sędziów i prokuratorów będąc członkami Rady Programowej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, czy pełniąc w przeszłości funkcję kierownika Działu Dydaktycznego Ośrodka Aplikacji Sędziowskiej w tej Szkole. Dodatkowo pracownicy Wydziału corocznie powoływani są do składu różnych państwowych komisji tworzonych do przeprowadzenia egzaminów korporacyjnych (adwokackich, radcowskich, komorniczych, na doradcę podatkowego), co przekłada się na znajomość przez nich aktualnych wymagań stawianych kandydatom do tych zawodów.

Pracownicy Wydziału uczestniczą również w charakterze wykładowców w szkoleniach organizowanych przez różne organy i instytucje publiczne, zarówno szczebla centralnego (szkolenia organizowane przez Krajową Radę Sądownictwa, Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury, Urząd Zamówień Publicznych, Biuro do spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP, Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych, Wojskowe Centrum Edukacji Obywatelskiej), jak również lokalnego (szkolenia organizowane przez Straż Miejską w Krakowie, Małopolski Urząd Skarbowy Małopolską Izbę Administracji Skarbowej, Izbę Komorniczą w Krakowie), a także w szkoleniach dla sądów różnych szczebli i rodzajów.

Są również zaangażowani w proces egzaminowania kandydatów na tłumaczy przysięgłych. Prof. Piotr Szwedo z Katedry Prawa Międzynarodowego Publicznego jest Przewodniczącym Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego, inni pracownicy Wydziału są konsultantami tej komisji w zakresie języka niemieckiego i ukraińskiego.

6.2.4 Współpraca z instytucjami publicznymi w procesie kształcenia studentów

Współpraca Wydziału z licznymi instytucjami publicznymi ukierunkowana jest na wsparcie procesu kształcenia na kierunku prawo. Stąd też niektóre zajęcia dydaktyczne prowadzone są przez pracowników tych instytucji we współpracy z pracownikami Wydziału lub samodzielnie. Dla przykładu można wskazać, że zajęcia z ekspertyzy sądowej dla studentów prowadzone są we współpracy z Instytutem Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie. W ramach Ośrodka Koordynacyjnego Szkół Praw Obcych są organizowane liczne wydarzenia przy wsparciu i udziale ambasad i konsulatów (m.in. Francji, Stanów Zjednoczonych, Słowacji) oraz zagranicznych podmiotów i korporacji prawniczych (m.in. z udziałem francuskiego notariatu).

Studenci mają możliwość odbywania praktyk w instytucjach publicznych na podstawie porozumień zawieranych między Wydziałem a tymi instytucjami. Wydział ma podpisane stałe porozumienia w sprawie organizacji praktyk między innymi z Sądem Okręgowym w Krakowie, Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Krakowie, Prokuraturą Okręgową w Krakowie, a także szeregiem sądów i innych instytucji z siedzibą poza Krakowem.

Współpracę z instytucjami publicznymi realizuje również Studencka Poradnia Prawna, działająca na Wydziale od 26 lat. Studenci, pod opieką pracowników naukowych i praktyków prawa, świadczą pomoc prawną osobom, których nie stać na pokrycie kosztów zatrudnienia profesjonalnego prawnika. W oparciu o porozumienia zawarte przez Poradnię z różnymi instytucjami publicznymi, klienci tych instytucji kierowani są do Poradni jako miejsca, w którym mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej. Dotychczas tego rodzaju porozumienia zostały zawarte z Aresztem Śledczym w Krakowie oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie. W 2023 r. będzie podpisane porozumienie ze Szpitalem Klinicznym im dr. Józefa Babińskiego w Krakowie. Studenci ze Studenckiej Poradni Prawnej są także powoływani na kuratorów osób nieznanych z miejsca pobytu i mogą uczestniczyć, pod nadzorem opiekunów sekcji prawa cywilnego, w postępowaniach cywilnych na prawach strony.

We współpracy z instytucjami publicznymi prowadzone są również studia podyplomowe: z prawa dowodowego (współpraca z Instytutem Ekspertyz Sądowych im. Prof. dra Jana Sehna w Krakowie), z bezpieczeństwa informacji i danych osobowych w administracji i biznesie (współpraca z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, obecnie: Urzędem Ochrony Danych Osobowych) oraz z prawa ochrony środowiska w prawie Unii Europejskiej i w prawie polskim (współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie).

Pracownicy Wydziału uczestniczą również w charakterze prelegentów w konferencjach organizowanych przez organy i instytucje publiczne, a także współorganizują konferencje z organami i instytucjami publicznymi (np. z Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców na temat wolności działalności gospodarczej czy Senatem RP w 25 rocznicę uchwalenia Konstytucji RP). Studenci zachęceni są do udziału w tych wydarzeniach naukowych.

6.2.5 Współpraca studentów z instytucjami publicznymi

Współpracę z instytucjami publicznymi podejmują również studenci zrzeszeni w ramach różnych kół naukowych działających na Wydziale. W ostatnich trzech latach studenci organizowali wizyty studyjne w różnych instytucjach i urzędach publicznych (np. Koło Naukowe Postępowania Karnego odbyło wizytę studyjną w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, Koło Naukowe Prawa Karnego – w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, a Koło Naukowe Kryminologii – w Instytucie Ekspertyz Sądowych). Ponadto wspólnie z pracownikami Katedry Prawa Karnego grupa studentów kierunku prawo odbyła w lutym 2023 r. wizytę studyjną w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Studenckie koła naukowe organizują również wydarzenia naukowe pod patronatem organów i instytucji publicznych oraz z aktywnym udziałem ich przedstawicieli. W tym zakresie można przykładowo wspomnieć, że Koło Naukowe Prawa Karnego w 2019 r. zorganizowało konferencję "Ingerencja prawa karnego w funkcjonowanie rodziny i jej poszczególnych członków" we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich, a Koło Naukowe Polityki Gospodarczej i Publicznego Prawa Gospodarczego zorganizowało w 2019 r. cykl seminariów we współpracy z Dyrektorem Urzędu Regulacji Energetyki na temat wyzwań dla rynku energii w perspektywie energetyki rozproszonej i zadań Urzędu Regulacji Energetyki z tym związanych oraz z Rzecznikiem Małych i Średnich Przedsiębiorców na temat pracy Rzecznika w dobie pandemii. Z kolei w 2019 r. Koło Naukowe Prawa Wojskowego i Konfliktów Zbrojnych zorganizowało spotkanie z byłym Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej gen. Bogusławem Packiem oraz z żołnierzem Wojsk Obrony Terytorialnej.

Studenci podejmują współpracę z instytucjami publicznymi również na etapie praktyk oraz przygotowywania prac magisterskich. Zdarza się, że prace te, mimo ogólnoakademickiego profilu kształcenia, mają charakter empiryczny. Studenci prowadzą badania aktowe w sądach, badania ankietowe czy wywiady, które wymagają kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym

instytucjami publicznymi. Dla przykładu można podać, że w Katedrze Prawa Konstytucyjnego przygotowana została praca magisterska dotycząca prerogatyw prezydenckich, która oparta była na wywiadach przeprowadzonych przez studenta z trzema Prezydentami RP.

6.3 Współpraca z instytucjami międzynarodowymi (prywatnymi i publicznymi)

Wydział współpracuje z instytucjami międzynarodowymi zarówno publicznymi, jak i prywatnymi. Stwarza to możliwość zaangażowania studentów w działania podejmowane w ramach tej współpracy. Największe przełożenie na proces kształcenia studentów ma współpraca z uczelniami zagranicznymi, która została szczegółowo opisane w ramach kryterium 7.

6.3.1 Realizacja wspólnych projektów

W 2020 r. Wydział nawiązał współpracę z Clooney Foundation for Justice w zakresie monitorowania postępowań sądowych, które mogą nieść ryzyko naruszenia praw człowieka. Wspomniana fundacja od lat prowadzi globalne działania na rzecz ochrony praw człowieka, a jej partnerami są m.in: Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych do Spraw Praw Człowieka, American Bar Association, Columbia Law School oraz Microsoft Corporation. Współpraca Wydziału z Clooney Foundation for Justice zaowocowała realizacją wspólnego projektu TrialWatch, w ramach którego przygotowano m.in. raport dotyczący oceny postępowania sądowego w sprawie dziennikarza Jakuba Żulczyka z punktu widzenia standardów praworządności.

6.3.2 Współpraca w zakresie edukacji

W zakresie działalności edukacyjnej należy wspomnieć o współpracy Wydziału z World Intellectual Property Organization w ramach prowadzenia wspólnych studiów Intellectual Property and New Technology oraz ze światowej rangi dostawcą usług technicznych TÜV NORD Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Hanowerze przy prowadzeniu studiów podyplomowych z Bezpieczeństwa informacji i danych osobowych w administracji i biznesie. Dzięki porozumieniu zawartemu z tym ostatnim podmiotem słuchacze studiów podyplomowych mają szansę uzyskać, oprócz dyplomu ukończenia studiów, również certyfikat potwierdzający kompetencje audytora wewnętrznego systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Współpraca z międzynarodowymi organizacjami pozarządowymi w obszarze edukacji realizowana jest również indywidualnie przez pracowników Wydziału. W 2022 r. w ramach współpracy z Educational Network for Human Rights in Palestine/Israel jeden z pracowników Wydziału koordynował edukacyjny program dla studentów europejskich i brazylijskich w Palestynie/Izraelu. Z kolei w ramach współpracy z BlackBoard Int. inny pracownik Wydziału uczestniczył jako konsultant w procesie tłumaczenia produktu BlackBoard dla uczelni ukraińskich.

Dodać należy, że w proces kształcenia studentów Wydziału angażowani są również indywidualnie pracownicy różnych instytucji międzynarodowych. Zajęcia dydaktyczne dla studentów prowadzą m.in. członkowie służby prawnej Komisji Europejskiej i Rady UE.

6.4 Działalność ekspercka pracowników Wydziału

Pracownicy Wydziału są ekspertami wielu międzynarodowych instytucji i organizacji, wśród których wymienić można World Intellectual Property Organization, Research Executive Agency czy European Union Blockchain Observatory and Forum. Współpracują również z instytucjami eksperckimi utworzonymi przy organach unijnych, np. z Audiovisual Obserwatory działającym przy Komisji Europejskiej czy Committee on Legal Affairs (JURI Committee) działającym w ramach Parlamentu Europejskiego.

Prowadzą również współpracę ekspercką w ramach projektów finansowanych przez UE (np. projektu "Pravo-Justice" Support to Justice-related Reforms in Ukraine, dotyczącego reformy ukraińskiego prawa upadłościowego) czy w ramach projektu "Common Standards and Requirements for Public Procurement of Cloud Services". Współpraca ta ma przełożenie na konkretne działania podejmowane w ramach UE. Przykładowo w oparciu o ekspertyzy przygotowane w ramach tego ostatniego projektu

Komisja Europejska sformułowała rekomendacje dla Państw Członkowskich UE dot. wspólnych standardów zamówień publicznych w sektorze usług w chmurze.

Dodać również należy, że niektórzy pracownicy są członkami władz prestiżowych organizacji międzynarodowych, takich jak European Policy for Intellectual Property, International Academy of Dispute Resolution, Educational Network for Human Rights in Palestine/Israel, International Association of Penal Law.

6.5 Działalność promocyjna

Na Wydziale organizowany jest corocznie Dzień Europy (Europe Day) z udziałem pracowników i studentów, w którym uczestniczą z prelekcjami zaproszeni przedstawiciele struktur europejskich, np. Agencji Praw Podstawowych, Przedstawicielstwa w Polsce Komisji Europejskiej czy Europejskiej Agencji Leków. W trakcie tego wydarzenia organizowany jest również konkurs wiedzy o prawie UE dla studentów.

6.6 Współpraca Wydziału z korporacjami prawniczymi

Współpraca Wydziału z korporacjami prawniczymi umożliwia stałe dostosowywanie procesu kształcenia na kierunku Prawo do potrzeb rynku profesjonalnych usług prawnych. Współpraca ta realizowana jest w różnych formach zarówno przez Wydział, jego pracowników, jak również studentów, zwłaszcza tych zrzeszonych w studenckich kołach naukowych. Znajomość przez pracowników Wydziału potrzeb rynku usług prawnych gwarantuje to, że wielu z nich jest członkami różnych korporacji prawniczych, a także sprawuje eksponowane w funkcje we władzach tych korporacji. Pracownicy Wydziału uczestniczą również w procesie szkolenia aplikantów, co pozwala na stały monitoring potrzeb w zakresie tego typu kształcenia oraz reagowaniu na te potrzeby w procesie kształcenia studentów na kierunku prawo.

6.6.1 Udział we władzach korporacji prawniczych

Pracownicy Wydziału są członkami władz korporacji prawniczych, w tym członkami: Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie oraz Prezydium tej Rady, a także Rady Izby Notarialnej w Rzeszowie. Pracownik Wydziału jest Prezesem Centrum Mediacji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, a inny pracownik Wydziału – przedstawicielem Naczelnej Rady Adwokackiej w Council of Bars and Law Societies of Europe (zrzeszenie adwokatów europejskich) w ramach Deontology Committee oraz Expert Group on SLAPP. Pracownicy Wydziału są również członkami Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej utworzonej przez NRA, KIRP oraz Stowarzyszenie "Iustitia", której celem jest przygotowanie projektów aktów prawnych, przedkładanych następnie organom mającym inicjatywę ustawodawczą.

6.6.2 Udział w procesie szkolenia aplikantów

Pracownicy Wydziału uczestniczą również w procesie szkolenia aplikantów adwokackich, radcowskich, notarialnych, a także adwokatów, radców prawnych i notariuszy (w ramach współpracy z OIRP w Krakowie, ORA w Krakowie, Izby Notarialnej w Krakowie), a ponadto w szkoleniu aplikantów i rzeczników patentowych (w ramach współpracy z Polską Izbą Rzeczników Patentowych). Pracownicy Wydziału są odpowiedzialni za organizację szkolenia aplikantów w ramach różnych korporacji, pełniąc funkcję np. kierownika szkolenia aplikantów Izby Notarialnej w Rzeszowie czy członka Komisji ds. Aplikacji OIRP w Krakowie. Są również członkami ciał eksperckich działających w ramach poszczególnych korporacji, w tym członkami: Rady Programowej Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej, Rady Naukowej Ośrodka Naukowo – Szkoleniowego przy Krajowej Radzie Komorniczej, Komisji Nowych Technologii OIRP w Krakowie (koordynator), Sekcji Praktyków Sporów w Sprawach Cywilnych i Handlowych przy Krakowskiej Izbie Adwokackiej (przewodniczący), Rady Fundacji na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego powołanej z inicjatywy Krajowej Rady Notarialnej w Warszawie (wiceprzewodniczący) oraz ekspertami Ośrodka Badań i Legislacji Krajowej Izby Radców Prawnych.

6.6.3 Udział w organizacji wydarzeń naukowych

Pracownicy Wydziału uczestniczą czynnie w konferencjach organizowanych przez korporacje prawnicze jako zaproszeni moderatorzy i referenci (np. w konferencji z okazji 40-lecia samorządu radcowskiego organizowanej przez OIRP w Krakowie pt. „Nauka prawa a praktyka prawnicza”). Wydział współorganizuje również konferencje naukowe z korporacjami zawodowymi, a jako przykład w tym zakresie można podać Konferencję Jubileuszową „25 lat Konstytucji RP: w trosce o demokratyczne państwo prawa i jego miejsce w Europie” zorganizowaną w Krakowie przez KIRP wspólnie z Wydziałem. Wszystkie tego typu wydarzenia są otwarte dla studentów, którzy zachęceni są do udziału w nich. Pracownicy Wydziału są również autorami publikacji wydanych z okazji 40-lecia samorządu radcowskiego przez KIRP oraz OIRP w Krakowie (w tym ostatnim wypadku jeden z pracowników Wydziału jest również współredaktorem tomu).

Współpraca pracowników Wydziału z korporacjami zawodowymi realizowana jest również w ramach różnych projektów naukowych np. z Pomorską Izbą Adwokacką w Gdańsku i Izbą Adwokacką we Frankfurcie w ramach międzynarodowego projektu naukowego pt. "Wolne zawody prawnicze w ujęciu porównawczym Polska – Niemcy".

6.7 Współpraca Wydziału z firmami i kancelariami prawniczymi

6.7.1 Prowadzenie zajęć dydaktycznych przez praktyków

Wydział od lat współpracuje z prawnikami - praktykami w procesie kształcenia studentów na kierunku prawo. Znaczna część pracowników Wydziału łączy pracę naukową z wykonywaniem zawodu adwokata, radcy prawnego czy doradcy podatkowego, co ma konkretne przełożenie na sposób prowadzenia przez nich zajęć dydaktycznych ze studentami oraz przekazywane studentom treści. Na Wydziale do prowadzenia zajęć angażowani są również prawnicy – praktycy niebędący pracownikami UJ, w tym członkowie służby prawnej Komisji Europejskiej i Rady UE, czy adwokaci i radcowie z renomowanych kancelarii prawniczych. We współpracy z kancelariami prawniczymi są również realizowane na Wydziale niektóre programy edukacyjne realizowane przez Ośrodek Koordynacyjny Szkół Praw Obcych. Ośrodek ten zorganizował również w ostatnich latach dla studentów serię kursów i webinarów m.in. z amerykańskimi i brazylijskimi adwokatami oraz absolwentami UJ pracującymi w międzynarodowych korporacjach prawniczych.

6.7.2 Organizacja praktyk i staży studenckich

Studenci Wydziału w toku procesu kształcenia mają możliwość odbycia praktyk i staży w renomowanych kancelariach i firmach prawniczych, działających zarówno w Krakowie, jak i w innych miastach. Praktyki są realizowane na podstawie porozumienia (umowy o praktyki) zawieranego między Wydziałem a wybraną przez studenta kancelarią/firmą prawniczą. Część studentów Wydziału, zwłaszcza studentów wyższych lat, łączy naukę z pracą zawodową w kancelarii prawniczej.

6.7.3 Współpraca studentów z firmami i kancelariami prawniczymi

Studenckie koła naukowe organizują we współpracy z kancelariami prawniczymi i prawnikami-praktykami szkolenia i seminaria adresowane do studentów Wydziału. Szczególnie intensywną współpracę w tym zakresie prowadzi Koło Naukowe Prawa Podatkowego, które corocznie organizuje Akademię Podatkową we współpracy z ekspertami z KPMG, a ponadto w ostatnich latach zorganizowało warsztaty z pisania skargi do sądu administracyjnego z kancelarią DLA Piper oraz cykl czterech warsztatów Deloitte Tax Masterclass we współpracy z ekspertami z Deloitte. Koło Naukowe Prawa Podatkowego dotychczas zorganizowało również 16 edycji Ogólnopolskiej Konferencji Prawa Podatkowego we współpracy z KPMG. Także inne studenckie koła naukowe podejmują współpracę z kancelariami prawniczymi w zakresie organizacji praktycznych szkoleń dla studentów. Jako przykład w tym zakresie można wskazać warsztaty z zakresu prawa i nowych technologii zorganizowane w 2022 r. przez Koło Naukowe CyberLaw we współpracy z kilkoma kancelariami prawniczymi i prawnikami praktykami.

We współpracy z kancelariami prawniczymi organizowane są również konkursy dla studentów (np. ogólnopolski konkurs mediacyjny zorganizowany przez Koło Naukowe ADR we współpracy z kancelarią Taylor Wessing Polska).

6.8 Współpraca Wydziału ze szkołami ponadpodstawowymi

Wydział prowadzi od kilku lat współpracę ze szkołami ponadpodstawowymi oraz uczniami tych szkół. Współpraca ta jest realizowana w ramach różnych projektów i pozwala ona m.in. na poznanie oczekiwań uczniów co do programu i sposobu kształcenia na kierunku prawo.

6.8.1 Młodzieżowa Akademia Praw Obywatelskich

Od 2016 r. na Wydziale realizowany jest projekt edukacyjny Młodzieżowa Akademia Praw Obywatelskich Uniwersytetu Jagiellońskiego (<https://cisk.wpia.uj.edu.pl/mapo>), w ramach którego corocznie rekrutowana jest grupa ok. 50 uczniów szkół ponadpodstawowych, uczestnicząca następnie w cotygodniowych wykładach, seminariach i warsztatach prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału i zaproszonych gości (np. byłego Rzecznika Praw Obywatelskich czy byłego Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej). Zajęcia te odbywają się stacjonarnie na Wydziale, co umożliwia uczniom kontakt nie tylko z pracownikami Wydziału, ale również studentami. W okresie pandemii jedna edycja kursu miała charakter hybrydowy, dzięki czemu w zajęciach mogli uczestniczyć także uczniowie szkół ponadpodstawowych spoza Małopolski. Rekrutacja do projektu odbywa się we współpracy z nauczycielami szkół ponadpodstawowych, w pierwszych edycjach projektu proces rekrutacji przeprowadzany był w szkołach w oparciu o przygotowane przez pracowników Wydziału testy. Obecnie rekrutacja do projektu jest elektroniczna w oparciu o formularz na stronie internetowej umożliwiający wysłanie przez uczniów m.in. zadania wymaganego w procesie rekrutacji. Projekt umożliwia uczniom poszerzenie wiedzy na temat praw człowieka oraz krajowych i międzynarodowych mechanizmów ich ochrony. Uczniowie mają również możliwość udziału w praktycznych warsztatach poświęconych np. przygotowaniu wniosku do budżetu obywatelskiego, zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa czy projektu ustawy. W realizację tego projektu angażowani są również studenci Wydziału. Osoby pełniące obecnie funkcję sekretarza Akademii oraz administratora strony internetowej Akademii współpracę z Akademią rozpoczynały jako studenci Wydziału. W ubiegłorocznej edycji projektu dwaj studenci Wydziału prowadzili warsztaty dla licealistów w ramach Akademii, a we wcześniejszej edycji projektu studenci reprezentujący koła naukowe działające na Wydziale mieli spotkanie z licealistami poświęcone działalności kół naukowych oraz atrakcyjności studiów prawniczych. Wielu absolwentów Młodzieżowej Akademii Praw Obywatelskich podejmuje studia prawnicze na Wydziale, w ubiegłym roku studia te ukończyło kilku absolwentów pierwszej edycji Akademii. Dodać należy, że projekt Młodzieżowej Akademii realizowany jest przez Wydział od dwóch lat we współpracy ze Stowarzyszeniem „Demokracja w Praktyce”, w którym działają studenci i absolwenci Wydziału.

6.8.2 Małopolska Chmura Edukacyjna

Współpraca ze szkołami realizowana jest również w ramach projektu „Małopolska Chmura Edukacyjna” (<https://e-chmura.malopolska.pl/>), którego partnerami są Województwo Małopolskie oraz osiem wiodących uczelni wyższych z Małopolski, wśród których jest UJ. „Małopolska Chmura Edukacyjna” to innowacyjna propozycja przekazywania wiedzy oraz przybliżania osiągnięć naukowych uczelni wyższych przy wykorzystaniu technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych uczniom w Małopolsce. Projekt umożliwia popularyzację wiedzy prawniczej oraz wpływu prawa na społeczeństwo, a także wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia na odległość. Udział Wydziału w tym projekcie od 2017 r. pozwolił na zakup i zainstalowanie sprzęt oraz wyposażeniem trzech stanowisk do spotkań online i hybrydowych, a także zebranie doświadczeń z zajęć online na długo przed rozpoczęciem pandemii. W ramach tego projektu prowadzone są cotygodniowe zajęcia online i hybrydowe z uczniami szkół zlokalizowanych w różnych regionach Małopolski, w tym również w małych miejscowościach. Zajęcia te są obecnie realizowane w ramach dwóch ścieżek tematycznych, tj. rozwój umiejętności pracy zespołowej w kontekście środowiska pracy oraz prawne metody rozwiązywania

problemów. Pracownicy Wydziału zaangażowani w ten projekt opracowali ok. 60 scenariuszy zajęć dla uczniów z problematyki sytuującej się na pograniczu prawa i społeczeństwa oraz przeprowadzili w oparciu o te scenariusze zajęcia dydaktyczne.

6.8.3 Krakowski Parlament Młodzieży

Dodatkowo Wydział wspierał realizację Krakowskiego Parlamentu Młodzieży, czyli projektu edukacyjnego realizowanego przez Stowarzyszenie „Demokracja w Praktyce” oraz Miasto Kraków. W ramach tego projektu uczniowie szkół ponadpodstawowych z Krakowa przygotowywali projekty ustaw, które następnie poddawane były publicznej debacie w trakcie symulacji rozpraw parlamentu organizowanej w sali obrad Rady Miasta Krakowa. Od początku tego konkursu w jego jury zasiadał przedstawiciel Wydziału, a jedną z nagród w konkursie była nagroda Dziekana Wydziału dla uczestnika, który zaprezentował w swoim wystąpieniu najlepszą argumentację prawniczą. W czasie pandemii realizacja tego projektu została zawieszona.

6.8.4 Zajęcia edukacyjne w szkołach

Pracownicy Wydziału prowadzą również zajęcia edukacyjne dla uczniów w liceach na podstawie indywidualnych uzgodnień ze szkołami, w tym również w ramach Tygodnia Konstytucyjnego organizowanego przez Stowarzyszenie Prof. Zbigniewa Hołdy, Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, a także w ramach programu edukacji prawnej realizowanego przez OIRP w Krakowie. W tym ostatnim wypadku kilku pracowników Wydziału z uwagi na wieloletnie zaangażowanie w ten program zostało odznaczonych Srebrną Odznaką "Zasłużony dla Samorządu Radców Prawnych" oraz medalem 40-lecia samorządu radców prawnych w Polsce. Zajęcia w szkołach prowadzą również studenci zrzeszeni w kołach naukowych, zwłaszcza w ramach wspomnianego Tygodnia Konstytucyjnego.

6.8.5 Promocja nauki

Pracownicy Wydziału angażują się również w różne kampanie edukacyjno-społeczne, np. jeden z pracowników Wydziału był członkiem Rady Programowej ogólnopolskiej kampanii edukacyjno-społecznej organizowanej przez Polskie Wydawnictwa Muzyczne dla młodzieży szkolnej oraz nauczycieli szkół powszechnych i artystycznych pt. Jesteś twórcą - masz prawo! (od 2020).

Pracownicy Wydziału aktywnie uczestniczą również w organizowanych corocznie Dniach Otwartych UJ dla kandydatów/licealistów, wygłaszając np. prelekcje dla uczestników tego wydarzenia. Wydział organizuje również corocznie Dni Europejskich dla studentów UJ i uczniów szkół średnich oraz doroczny „Konkurs wiedzy o prawie UE” dla studentów UJ w ramach tego wydarzenia.

6.9 Współpraca Wydziału z organizacjami pozarządowymi

Wydział współpracuje z organizacjami pozarządowymi przy realizacji różnych projektów, w tym również edukacyjnych, oraz w procesie kształcenia studentów na kierunku prawo, a także w zakresie organizacji praktyk studenckich.

6.9.1 Współpraca przy realizacji projektów

Od dwóch lat projekt edukacyjny Młodzieżowa Akademia Praw Obywatelskich UJ realizowany jest we współpracy ze Stowarzyszeniem Demokracja w Praktyce. We współpracy z tym stowarzyszeniem został zrealizowany również projekt "Ścieżka edukacyjna. Prawo konstytucyjne", którego efekty były prezentowane na II Forum Edukacji Obywatelskiej w Krakowie i w ramach którego obecnie przygotowana jest przez studentów zrzeszonych w ramach Koła Naukowego Prawa Konstytucyjnego pod redakcją pracownika Wydziału publikacja dydaktyczna dla szkół średnich.

Wydział współpracuje również z firmą CANPACK S.A. przy koordynacji programu stypendialnego finansującego wymianę studentów między Wydziałem a Akademią Kijowsko-Mohylańską (Ukraina).

Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizowana jest również indywidualnie przez pracowników Wydziału w ramach różnych projektów badawczych. W tym zakresie należy wspomnieć o współpracy z Fundacją CourtWatch w ramach projektu dot. stosowania tymczasowych aresztowań; z Fundacją Instytut Dyskursu i Dialogu w ramach projektu „EMPATHY: Let's Empower, Participate and Teach Each Other to Hype Empathy. Challenging Discourse about Islam and Muslims in Poland”, finansowanego przez Komisję Europejską; ze Stowarzyszeniem Integracja Europa - Wschód (SIEW) w ramach projektu pt. „Wsparcie integracji cudzoziemców w województwie świętokrzyskim” współfinansowanego z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji „Bezpieczna przystań”, czy z Fundacją Instytut Kościuszki w ramach projektu dot. cyberbezpieczeństwa, czego efektem był m.in. raport pt. "Geopolitics of Emerging and Disruptive Technologies".

6.9.2 Współpraca przy organizacji praktyk studenckich

W toku procesu kształcenia studenci mają możliwość odbycia praktyki lub stażu w wybranej organizacji pozarządowej. Studenci z możliwości tych coraz częściej korzystają, co świadczy o ich zainteresowaniu działalnością podmiotów trzeciego sektora. Praktyki odbywają w takich organizacjach pozarządowych jak np. Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Sieć Obywatelska Watchdog Polska, Frank Bold, Client Earth, Stowarzyszenie Krakowska Grupa Inicjatywna Obrony Praw Lokatorów

6.9.3 Współpraca przy organizacji wydarzeń naukowych

Wydział organizował również wydarzenia naukowe we współpracy z organizacjami pozarządowymi np. konferencję ze Stowarzyszeniem Prokuratorów LEX SUPER OMNIA pt. „Sądy i prokuratura w orzecznictwie europejskim i polskim. Między teorią a praktyką” oraz seminarium z Helsińską Fundacją Praw Człowieka poświęcone dyskusji wokół raportu Fundacji dotyczącego analizy najnowszego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Wydarzenia te były otwarte dla studentów.

6.9.4 Działalność ekspercka pracowników Wydziału

Pracownicy Wydziału wchodzi również w skład zespołów eksperckich i doradczych tworzonych w ramach organizacji pozarządowych; są członkami Zespołu Ekspertów Prawnych Fundacji im. Stefana Batorego, Zespołu Ekspertów ds. Technologii i Demokracji Fundacji im. Stefana Batorego, a także Rady Naukowej Krakowskiego Młodzieżowego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Sztuk pod patronatem Uniwersytetu Jagiellońskiego w Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana w Krakowie.

Pracownicy Wydziału świadczą lub świadczyli usługi eksperckie i doradcze dla Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, Komitetu Kopca Kościuszki, Jagiellońskiego Centrum Innowacji sp. z o.o., Fundacji Centrum Cyfrowe ds. własności intelektualnej, Fundacji ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, INPRIS - Instytut Prawa i Społeczeństwa. Przygotowywali ekspertyzy w ramach Krakowskiego Instytutu Prawa Karnego Fundacja oraz Fundacji im Stefana Batorego.

6.9.5 Udział pracowników Wydziału we władzach organizacji pozarządowych

Pracownicy Wydziału są również członkami władz różnych fundacji i stowarzyszeń. Pełnili lub pełnią funkcję: Wiceprzewodniczącego Sądu Polubownego przy Izbie Domów Maklerskich, członka Rady Programowej Konferencji Rynku Kapitałowego w Polsce, członka Kolegium Polskiego Instytutu Notarialnego (Polinot), członek zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Wiceprzewodniczącego Polskiego Stowarzyszenia Sądownictwa Polubownego, przewodniczącego Ogólnopolskiej Komisji ds. Upowszechniania Międzynarodowego Prawa Humanitarnego przy Zarządzie Głównym PCK, prezesa i członka zarządu Krakowskiego Instytutu Prawa Karnego Fundacja, Sekretarza Zarządu Głównego Komitetu Obrony Demokracji, przewodniczącego i członka Zarządu Regionu Małopolskie KOD, a także członka rady Fundacji Sternik-Kraków, członka Rady Fundacji UJ „Bratniak”, członka Zarządu Stowarzyszenia Wychowanków AGH w Krakowie, członka zarządu Koła Przewodników Tatrzańskich im. Macieja Sieczki w Krakowie oraz członka Komisji Rewizyjnej Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

Pracownicy Wydziału są członkami Rad Programowych/Naukowych instytucji i organizacji pozarządowych (Polskiego Instytutu Notarialnego, Międzynarodowego Instytutu Społeczeństwa Obywatelskiego, Instytutu Metropolitalnego, Interdyscyplinarnej Akademii Bioetyki, Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kameralistów w Skarbonie/Krakowie). Są także członkami: Komisji Prawno-Organizacyjnej Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, Komisji Kontrolującej Komitetu Kopca Kościuszki, Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa oraz pełnią funkcję sekretarza Stowarzyszenia Instytut Prawa Ochrony Dziedzictwa.

Pracownicy Wydziału pełnią lub pełnili eksponowane funkcje we władzach stowarzyszeń i towarzystw naukowych, co świadczy o ich autorytecie i uznaniu w środowisku naukowym. Tylko tytułem przykładu można wskazać, że spośród pracowników Wydziału wywodzą się Prezes Polskiego Towarzystwa Prawa Konstytucyjnego, Prezes Polskiego Towarzystwa Historii Prawa, Prezes Polskiego Towarzystwa Kryminologicznego im. prof. Stanisława Batawii, Przewodniczący Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, Wiceprzewodniczący Komisji Nauk Prawych PAN w Krakowie.

6.9.6 Współpraca w obszarze edukacji i promocji wiedzy

Wydział prowadzi również współpracę z wydawnictwami w zakresie wydawania czasopism prawniczych. Na Wydziale wydawane są następujące czasopisma znajdujące się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Edukacji i Nauki: *Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa* (czasopismo wpisane na listę Scopus), *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Prawa Własności Intelektualnej*, *Studia z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej*, *Przegląd Konstytucyjny*, *Forum Prawnicze* (czasopismo wpisane na listę Scopus), *Transformacje Prawa Prywatnego*.

Pracownicy Wydziału są członkami komitetów redakcyjnych renomowanych czasopism prawniczych: „*Czasopisma Prawa Karnego i Nauk Penalnych*”, „*Kwartalnika Prawa Prywatnego*”, „*Państwa i Prawa*”, „*Przeglądu Sądowego*”, „*Palestry*”, „*Przeglądu Konstytucyjnego*”, „*Przeglądu Prawa Konstytucyjnego*”, „*Polskiego Procesu Cywilnego*”, „*Transformacji Prawa Prywatnego*”, „*Forum Prawniczego*”, zasiadają również w składzie Rad Naukowych, np. „*Przeglądu Prawa Egzekucyjnego*”, „*Rejenta*”, czasopisma „*Filozofuj*”, „*Młodej Palestry*”, także są członkami komitetów redakcyjnych międzynarodowych czasopism „*Psychology, Crime & Law*”, Czech (& Central European) *Yearbook of Arbitration*. Pełnią również funkcje redaktora naczelnego czasopism: „*Przegląd Konstytucyjny*”, „*Krakowskie Studia z Historii Państwa i Prawa*”, „*Transformacje Prawa Prywatnego*”, „*Czasopisma Prawa Karnego i Nauk Penalnych*”, „*Młoda Palestra – Czasopismo Aplikantów Adwokackich*” oraz *Kwartalnika „Probacja”*.

Pracownicy Wydziału wchodzi w skład sądów i komisji konkursowych w konkursach: „*Przeglądu Sądowego*” na książkę prawniczą najbardziej przydatną dla praktyki wymiaru sprawiedliwości, Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy z zakresu Prawa Wyznaniowego; Ogólnopolskiego konkursu „*Ja-Obywatel*” organizowanego przez Fundację Instytut Kreatorów Przyszłości, konkursu „*The Best Annual Report 2019*” i konkursu „*The Best Annual Report 2020*” w zakresie oceny ładu korporacyjnego spółek notowanych na GPW w Warszawie.

Pracownicy Wydziału współpracują ze Związkiem Sybiraków w zakresie dokumentacji historii walk o niepodległość, a także ze Stowarzyszeniem Dziennikarzy i Wydawców REPROPOL w Warszawie w zakresie prac legislacyjnych nad prawem pokrewnym dla wydawców prasy. Prowadzą również zajęcia dydaktyczne (szkoleniowe) w ramach projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe np. przez Instytut Kreatorów Przyszłości czy Fundację MEDIUS oraz w ramach studiów podyplomowych realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi np. we współpracy ze Stowarzyszeniem Inspektorów Ochrony Danych Osobowych prowadzone są studiów podyplomowych pn. „*Bezpieczeństwo informacji i danych osobowych w administracji i biznesie*”. Pracownicy byli wykładowcami również w trakcie szkoleń organizowanych wspólnie z Małopolskim Instytutem Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie, Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Polskim Czerwonym Krzyżem.

6.9.7 Współpraca studentów z organizacjami pozarządowymi

Koła naukowe organizują różnego rodzaju wydarzenia naukowe i szkoleniowe we współpracy z organizacjami pozarządowymi np. Koło Administratywistów zorganizowało w 2019 r. szkolenie "Poznaj swoje prawa" wspólnie z Court Watch Polska i Fundacją Media 3.0 poświęcone m. in. tematyce prawa dostępu do informacji publicznej oraz środkach jego ochrony prawnej, zagadnieniom prawnym i technologicznym przetwarzania danych publicznych i cyfrowej informacji prawnej. Z kolei Koło Naukowe Prawa Karnego zorganizowało z Centrum Praw Kobiet Kraków dwa wydarzenia, tj. w 2022 r. debatę dot. znamienia braku zgody w projekcie zmiany art. 197 k.k. oraz w 2020 r. spotkanie online na temat przemocy domowej.

6.10 Współpraca ze społeczeństwem

Pracownicy Wydziału są również zaangażowani w stałą współpracę z mediami ogólnopolskimi (prasa, radio, telewizja, portale internetowe) w zakresie popularyzacji wiedzy o prawie. Prowadzą blogi i kanały internetowe, za pomocą których prowadzą edukację prawną społeczeństwa. Jako przykład tego rodzaju aktywności można podać blog i portal Dogmaty Karnisty prowadzony przez prof. Mikołaja Małeckiego z Katedry Prawa Karnego (ponad 60.000 osób obserwujących na Facebooku). Część wydarzeń naukowych organizowanych na Wydziale jest transmitowana przez internet lub nagrywana i udostępniana w internecie. Wydarzenia te, zwłaszcza organizowane przez Katedrę Prawa Karnego i Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych UJ, cieszą się dużą popularnością, w niektórych z nich uczestniczy jednorazowo ponad 100 osób, a nagrania są odsłuchiwane przez kilkadziesiąt osób.

Pracownicy Wydziału prowadzą działalność edukacyjną również w zakresie edukacji historycznej społeczeństwa. Prof. Marian Małecki jest jednym z założycieli Stowarzyszenia Pro Memoria. Stowarzyszenie Bitwy Pod Pszczyną 1939 r. oraz Muzeum Militarnych Dziejów Śląska w Pszczynie. Muzeum, które powstało w 2014 r. nie tylko gromadzi pamiątki związane z powstaniami śląskimi, martyrologią Śląska, zwłaszcza z okresu II wojny światowej oraz walki z polskim podziemiem niepodległościowym po jej zakończeniu, ale również prowadzi lekcje historii wśród dzieci i młodzieży, współorganizuje Dzień Sybiraka, co miesiąc przygotowuje prelekcje o tematyce historycznej i regionalnej, a także wydaje publikacje. Prof. Małecki wydaje serię "Szlakiem krucjat" (do tej pory 13 tomów) oraz "Pszczynskie Epizody Historyczne" (ukazało się 16 tomów).

6.10.1 Współpraca Wydziału z absolwentami

Wydział podejmuje współpracę z absolwentami zarówno w ramach Stowarzyszenia Absolwentów, jak również w ramach systemowego monitorowania losów absolwentów oraz ich osiągnięć na płaszczyźnie naukowej i zawodowej. Monitoring taki obejmuje m.in. publikowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości wyniki zdawalności na aplikacje (absolwenci WPIA UJ od lat uzyskują najlepsze wyniki w Polsce zarówno w rekrutacji na aplikacje korporacyjne - radcowską, adwokacką i notarialną - jak i na aplikacje w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratur). W zakresie oceny zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy analizowane są m.in. dane z Biura Karier UJ (w miarę ich udostępniania oraz adekwatności), a także uwzględniane są dane z Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ, w tym Monitorowanie Losów Absolwentów i badanie opinii cudzoziemców studiujących na Uniwersytecie Jagiellońskim - Rozwój kariery i plany zawodowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia: rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia zgodnie z koncepcją i celami kształcenia; rozwój międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest jednym z priorytetów strategii kształcenia przyszłych prawników i rozwoju nauk prawnych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Międzynarodowy aspekt kształcenia jest ściśle związany z międzynarodowym wymiarem działalności naukowej na kierunku prawo. Działania w ramach nauk prawnych są spójne z realizowanym w UJ programem Inicjatywa Doskonałości w Uniwersytecie Jagiellońskim (ID.UJ), a w szczególności wpisują się w priorytetowe obszary badawcze uniwersytetu oraz korzystają z instrumentów oferowanych w ramach programu ID.UJ. Jednym z założeń strategii rozwoju nauk prawnych na UJ jest promowana w ramach inicjatywy doskonałości zasada 4I: internacjonalizacji, interdyscyplinarności, innowacyjności i integralności. Zasada internacjonalizacji kładzie duży nacisk na prowadzenie badań i kształcenie we współpracy międzynarodowej, w szczególności w ramach trwałych i wielopłaszczyznowych partnerstw (np. z partnerami z uniwersytetów należących do Uniwersytetu Europejskiego UNA EUROPA, The Guild, Coimbra Group).

Współpraca międzynarodowa łączy w sobie także pozostałe założenia rozwoju nauk prawnych poprzez wspieranie badań i kształcenia o charakterze interdyscyplinarnym oraz stosowanie innowacyjnych metod nauczania i prowadzenia badań oraz ukierunkowanie na badania i kształcenie w zakresie wpływu na prawo procesu globalizacji oraz rozwoju nowych technologii. Ponadto, współpraca międzynarodowa obejmuje także założenia dotyczące integracji prowadzonych badań i kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Przykładem praktycznego wymiaru współpracy międzynarodowej jest prowadzone od 2020 r. przez WPiA UJ wspólnie z Clooney Foundation for Justice (CFJ) monitorowanie postępowań sądowych, które mogą nieść ryzyko naruszenia praw człowieka (projekt TrailWatch). Współpraca ma charakter długofalowy i wielowymiarowy – w ramach współpracy odbywają się warsztaty oraz tworzony jest wspólny raport dotyczący oceny jednego z medialnych postępowań sądowych w Polsce przez pryzmat zasad praworządności. Przedsięwzięcie jest koordynowane przez prestiżowy ośrodek Columbia Law School. Innym przykładem jest współpraca studentów prawa UJ z Prokuraturą Okręgową w Krakowie w zakresie prowadzonych przez prokuraturę dochodzeń w sprawie najpoważniejszych zbrodni wagi międzynarodowej popełnionych w czasie wojny na Ukrainie (na WPiA UJ przeprowadzono nabór studentów i absolwentów Szkoły Prawa Ukraińskiego, ich zadania dotyczyły głównie pomocy w tłumaczeniach prowadzonych w prokuraturze krakowskiej przesłuchań pokrzywdzonych). Kolejnym przykładem międzynarodowego charakteru współpracy z otoczeniem jest prowadzona na prawie Sekcja Praw Człowieka Studenckiej Poradni Prawnej UJ, która świadczy bezpłatną pomoc prawną osobom, których prawa zostały naruszone, cudzoziemcom, oraz osobom planującym złożenie skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasbourgu. Działalność Sekcji obejmuje polskie i międzynarodowe prawo uchodźcze, polskie prawo o cudzoziemcach (w tym legalizację pobytu i zatrudnienia), prawo i postępowanie administracyjne oraz zagadnienia związane z ochroną praw człowieka. Studenci Sekcji uczestniczą w wyjazdach do ośrodków dla osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, ośrodków strzeżonych, jak i aresztów dla cudzoziemców, działają jako pełnomocnicy w postępowaniach administracyjnych oraz jako kuratorzy w postępowaniach sądowych. Praca w Sekcji obejmuje udział w cotygodniowym seminarium, dyżury odbywane w siedzibie Poradni, sporządzanie pism procesowych i stanowisk prawnych oraz uczestnictwo w organizowanym przez Sekcję kursie prawniczego języka rosyjskiego. *Szczegółowe informacje na temat współpracy z otoczeniem – patrz Kryterium 6.*

Współpraca międzynarodowa służy podniesieniu jakości kształcenia i zwiększaniu szans naszych absolwentów w karierze międzynarodowej. Absolwenci i pracownicy WPiA UJ są cenieni na arenie krajowej i międzynarodowej, czego potwierdzeniem są pełnione przez nich wysokie funkcje w

organizacjach i instytucjach międzynarodowych i europejskich. Należą do nich między innymi prof. dr hab. Piotr Hofmański – prezes Międzynarodowego Trybunału Karnego w Hadze; prof. dr hab. Krzysztof Wojtyczek – sędzia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; prof. dr hab. Roman Kwiecień – członek Stałego Trybunału Arbitrażowego w Hadze, arbiter Trybunału Koncylacji i Arbitrażu OBWE; dr hab. Michał Kowalski – koncyliator Trybunału Koncylacji i Arbitrażu OBWE, sędzia ad hoc Europejskiego Trybunału Praw Człowieka; dr hab. Marcin Czepelak – Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny RP w Królestwie Niderlandów i Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny RP przy Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej (OPCW) (2017-2022), od 2022 Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego w Hadze; dr hab. Nina Pórtorak, prof. UJ – sędzia Sądu Unii w Luksemburgu; ks. prof. Franciszek Longchamps de Berier - reprezentant Konferencji Episkopatu Polski w Komisji prawnej przy Komisji Konferencji Episkopatów Unii Europejskiej w Brukseli (COMECE, 2017). Ponadto nauczyciele akademicki WPiA UJ pełnią wiele ważnych międzynarodowych funkcji eksperckich, które nie tylko dowodzą ich wyjątkowych kompetencji i wiedzy, ale także przekładają się na wysoki poziom kształcenia studentów prawa. Warto tu wspomnieć m.in. dr hab. L. Mitrusa, prof. UJ, pełniącego funkcję eksperta krajowego European Labour Law Network, grupy niezależnych ekspertów dokonującej bieżącej analizy wdrażania w systemach krajowych dyrektyw z zakresu prawa pracy, a także analizy potencjalnych kierunków rozwoju indywidualnego i zbiorowego prawa pracy na rzecz Komisji Europejskiej; dr A. Sołtysińską, pełniącą funkcję eksperta dla organizacji międzynarodowej OECD/SIGMA w procesie reformy procedur odwoławczych w Armenii (2019-2021); dr hab. J. Ożegalską-Trybańską, prof. UJ, pełniącą funkcję eksperta krajowego European Audiovisual Observatory przy Komisji Europejskiej, a także key expert w projekcie wspierającym Ukrainę w akcesji do UE; mgr Katarzynę Kos, pełniącą funkcję eksperta w warsztatach szkoleniowych dotyczących procesu legislacyjnego dla Państwowej Służby Regulacyjnej Ukrainy w ramach instrumentu TAIEX (instrument służący przygotowaniu administracji publicznej przyszłych członków UE do funkcjonowania we Wspólnocie). Pracownicy pełniący te ważne międzynarodowe funkcje publiczne i eksperckie przekazują studentom swoje unikalne doświadczenie i wiedzę, kształcąc kolejne pokolenia specjalistów międzynarodowej rangi. *Więcej na temat sprawowanych przez pracowników WPiA UJ funkcji publicznych w opisie Kryterium 6.*

Współpraca międzynarodowa służy zwiększeniu wkładu polskiej nauki prawa w rozwój światowej nauki, zwiększeniu rozpoznawalności naukowców z Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz podnoszeniu jakości prowadzonych badań. W celu rozwoju procesu umiędzynarodowienia kształcenia, opracowano na WPiA UJ zestaw mechanizmów zachęt wspierających współpracę międzynarodową: granty wyjazdowe, granty konferencyjne, fundusze na organizację konferencji, granty na zawiązywanie współpracy międzynarodowej. Mechanizmy zachęt są kierowane zarówno do pracowników badawczo-dydaktycznych, badawczych, administracyjnych, jak i do studentów. Wspieraniem działań związanych z inicjowaniem współpracy i koordynowaniem współpracy naukowej i dydaktycznej UJ z zagranicznymi uczelniami i instytucjami badawczymi zajmuje się Dział Współpracy Międzynarodowej (DWM)². Wydziałowa strona internetowa jest dostępna w języku polskim i angielskim.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku prawo UJ odbywa się głównie poprzez następujące działania:

1. Międzynarodowy charakter programu studiów

1. Przedmioty o tematyce międzynarodowej, europejskiej i zagranicznej w języku polskim
2. Zajęcia obcojęzyczne, w tym Szkoły Praw Obcych, programy LL.M.
3. Kursy językowe i szkolenia

2. Wsparcie dla Ukrainy

3. Dodatkowa działalność edukacyjna

1. Szkoły letnie, zimowe i wiosenne
2. Międzynarodowe konkursy prawnicze
3. Studenckie koła naukowe

4. Mobilność międzynarodowa i ponadprogramowe formy kształcenia

1. Program ERASMUS+
2. Programy, nagrody i stypendia międzynarodowe
3. Wymiana w ramach umów bilateralnych, wyjazdy, staże i wykłady gościnne

5. Międzynarodowe partnerstwa uniwersyteckie

1. UNA Europa
2. Coimbra
3. The Guild
4. The Law Schools Global League (LSGL)
5. Utrecht Network

6. Międzynarodowa działalność badawcza

1. Międzynarodowe projekty badawcze
2. Międzynarodowe konferencje i seminaria
3. Publikacje obcojęzyczne

7. Literatura obcojęzyczna i bazy danych

7.1 Międzynarodowy charakter programu studiów

Podnoszenie jakości prowadzonych zajęć mające na celu umiędzynarodowienie procesu kształcenia odbywa się poprzez włączanie do programu przedmiotów o tematyce międzynarodowej, europejskiej i zagranicznej, zajęć obcojęzycznych oraz specjalistycznych kursów językowych. Studenci prawa mają też możliwość napisania **pracy dyplomowej w języku angielskim**. Na studiach stacjonarnych na kierunku prawo, w roku akademickim 2020/21 obroniono 9 anglojęzycznych prac magisterskich, w roku akademickim 2021/22 obroniono 5 i jak dotąd 1 w roku bieżącym. Zainteresowanie studentów pisanie prac w języku angielskim świadczy o wysokim poziomie kształcenia oraz o wysokich kompetencjach językowych i naukowych studentów. *Wykaz tytułów prac magisterskich w języku angielskim w Załączniku nr 0.6.1.*

Przedmioty obcojęzyczne są prowadzone przez najwyższej klasy specjalistów, w tym prawników pełniących wysokie funkcje publiczne i eksperckie, o czym była mowa wyżej, jak i nauczycieli akademickich z uczelni zagranicznych w ramach tzw. Szkół Praw Obcych lub wykładów gościnnych. Ponadto studenci prawa mają w ofercie kursy językowe realizowane przez Jagiellońskie Centrum Językowe, a także wiele specjalistycznych kursów prawniczych języków obcych, co jest szczególnie ważne w nabyciu odpowiednich kompetencji do wykonywania zawodu prawnika za granicą, a także w Polsce.

7.1.1 Przedmioty o tematyce międzynarodowej, europejskiej i zagranicznej w języku polskim

W związku z procesem globalizacji i europeizacji prawa, a także dużej mobilności ludzi, studenci prawa powinni na studiach nabyć wiedzę z zakresu prawa międzynarodowego, europejskiego, a także wybranych praw obcych. Służy temu bogata oferta przedmiotów o tematyce międzynarodowej, europejskiej i zagranicznej. Zajęcia te są uzupełnione przedmiotami dotyczącymi filozoficznych założeń, historycznych i kulturowych źródeł prawa międzynarodowego i europejskiego. Celem kształcenia prawników na WPiA UJ jest także wyposażenie studentów w odpowiednie narzędzia metodologiczne do badania obcych kultur prawnych i porządków prawnych, w tym metody prawnoporównawcze i analityczne. *Więcej na temat programu studiów i oferowanych przedmiotów w opisie Kryterium 2.*

7.1.2 Zajęcia obcojęzyczne, w tym Szkoły Praw Obcych, programy LL.M.

Na kierunku prawo WPiA UJ istnieje niezwykle rozbudowana oferta przedmiotów prowadzonych w językach obcych, w tym w języku angielskim, niemieckim, francuskim, hiszpańskim, słowackim i ukraińskim. Przedmioty te kierowane są zarówno do polskich studentów, dając im możliwość rozwijania kompetencji językowych i otwierając drogę do kariery międzynarodowej, jak i do studentów zagranicznych, którzy mogą zapoznać się z podstawami prawa polskiego w językach obcych. Obcojęzyczne przedmioty stanowią atrakcyjną ofertę dla studentów prawa, gdyż wykładane są również

przez wykładowców z bogatym doświadczeniem pracy w zagranicznych instytucjach czy organizacjach, w tym pracowników Rady UE, Komisji Europejskiej, jak i przez wykładowców zagranicznych (w ramach wykładów gościnnych lub w ramach tzw. Szkół Praw Obcych). Oferta przedmiotów obcojęzycznych dla studentów stacjonarnych jest znacznie bardziej rozbudowana niż oferta przedmiotów obcojęzycznych dla studentów niestacjonarnych z uwagi na mniejszą ilość godzin oraz mniejsze zainteresowanie wyborem przedmiotów fakultatywnych w językach obcych studentów niestacjonarnych. Każdy student studiujący prawo na UJ stacjonarnie ma obowiązek zaliczyć przynajmniej jeden przedmiot obcojęzyczny w trakcie studiów. Przedmioty obcojęzyczne na studiach prawniczych stacjonarnych dotyczą: prawa europejskiego (14 przedmiotów anglojęzycznych), prawa międzynarodowego (6 przedmiotów anglojęzycznych, 1 rosyjskojęzyczny), mediacji i arbitrażu (9 przedmiotów anglojęzycznych), praw obcych (13 przedmiotów w 6 językach, dotyczących prawa amerykańskiego, angielskiego, austriackiego, chińskiego, hiszpańskiego, japońskiego, francuskiego, niemieckiego, słowackiego, ukraińskiego), prawa polskiego (9 przedmiotów anglojęzycznych, 7 przedmiotów niemieckojęzycznych), historii prawa (4 przedmioty anglojęzyczne), wybranych aspektów prawno-dogmatycznych (9 przedmiotów anglojęzycznych), teorii i filozofii prawa, psychologii, komparatystyki prawniczej (8 przedmiotów anglojęzycznych), argumentacji i rozumowań prawniczych (3 przedmioty anglojęzyczne). Szczegółowy wykaz przedmiotów obcojęzycznych w Załączniku nr 7.2.

Wśród przedmiotów obcojęzycznych są przedmioty prowadzone w formie warsztatowej czy tutoringu, jak np. kurs **International law of sustainable development**. W ramach tego kursu studenci analizują pod opieką tutora i w grupach teksty prawne z różnych gałęzi prawa, jak również analizują poruszane w nich problemy z perspektywy ekonomicznej, etycznej, geograficznej. Następnie, studenci pod opieką tutora prowadzą badania nad wybranym zagadnieniem prawnym i prezentują wyniki swych badań w formie prezentacji konferencyjnej lub eseju.

Szczególnym sposobem podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku prawo WPIA UJ stanowi **program Szkół Praw Obcych**, w których studenci mogą poszerzać znajomość prawa innych krajów i rozwijać kompetencje językowe. Zajęcia w ramach Szkół Praw obcych są prowadzone przez wykładowców zagranicznych. Szkoły praw obcych są realizowane w ramach programu studiów i udział w nich jest **bezpłatny** dla studentów UJ (z wyjątkiem Szkoły Prawa Amerykańskiego, która jest inną formą kształcenia), a ich zarządzaniem zajmuje się Ośrodek Koordynacyjny Szkół Praw Obcych (OKSPO). OKSPO jest jednostką naukowo-dydaktyczną działającą w ramach Wydziału Prawa i Administracji UJ, założoną w 2000 r. z inicjatywy prof. dr. hab. Fryderyka Zolla. Obecnie (od 2018 roku) kierownikiem OKSPO jest dr hab. Piotr Szwedo, prof. UJ - profesor w Zakładzie Prawa Międzynarodowego Publicznego UJ, członek Sustainability Self-Steering Committee / UNA Europa Alliance. Celem OKSPO jest poszerzenie znajomości praw obcych w Polsce, kształcenie studentów polskich w tym zakresie dla potrzeb zawodowych związanych ze współpracą międzynarodową, jak również kształcenie studentów zagranicznych w zakresie prawa polskiego. Poza działalnością dydaktyczną, OKSPO angażuje się w działalność badawczą, organizuje wykłady gościnne i konferencje naukowe, jak również uczestniczy w przygotowaniu publikacji naukowych, co wspiera jakość kształcenia i pracy dydaktycznej na kierunku prawo.

W ramach jednostki działa **11 Szkół Praw Obcych**, co stanowi unikalną ofertę w skali kraju, w tym:

- **Szkoła Prawa Niemieckiego**
- **Szkoła Prawa Polskiego w języku niemieckim** [program oferowany studentom zagranicznym]
- **Szkoła Prawa Francuskiego**
- **Szkoła Prawa Austriackiego**
- **Szkoła Prawa Słowackiego**
- **Szkoła Prawa Ukraińskiego**

- **Szkoła Prawa Polskiego i Europejskiego na Ukrainie** [program oferowany studentom zagranicznym]
- **Szkoła Prawa i Kultury Japońskiej**
- **Szkoła Prawa i Kultury Chińskiej**
- **Szkoła Prawa Hiszpańskiego**
- **Szkoła Prawa Amerykańskiego** [inna forma kształcenia]

OKSPO koordynuje również międzynarodowe programy umożliwiające zdobycie tytułu magistra:

- **LL.M. in American Law**
- **Master en Droit Privé**
- **LL.M. w Kijowie**
- **LL.M.-Studium Polnisches Wirtschaftsrecht** (jest to pierwszy w Polsce i jak dotąd jedyny program LL.M.)
- **LL.M. w Heidelbergu i Moguncji**

Opis Szkół Praw Obcych i programów LL. M. w Załączniku nr 7.3

7.1.3 Kursy językowe i szkolenia

Rozwój kompetencji językowych studentów prawa jest zapewniony dzięki bogatej ofercie kursów języków obcych, realizowanych przez Jagiellońskie Centrum Językowe (JCJ). Ponadto oferta obejmuje szereg specjalistycznych kursów z wybranych języków obcych prawniczych (angielskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, ukraińskiego, słowackiego, rosyjskiego, łaciny). Warunkiem ukończenia studiów prawniczych na UJ jest opanowanie języka nowożytnego obcego na poziomie co najmniej B2+, zgodnie ze standardami Rady Europy, określonymi w Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ 2003). Poza tym student może zrealizować jeden z przedmiotów English for Law C1+ lub English for Law B2+. Kursy językowe są również oferowane pracownikom UJ, którzy mają dzięki nim możliwość podnoszenia swoich kompetencji językowych. Oferta JCJ obejmuje także kursy językowe tematyczne z języka angielskiego, francuskiego, niemieckiego i hiszpańskiego, które umożliwiają rozwój kompetencji językowych w określonym obszarze tematycznym (np. filozofia, sztuka, media, kultura) albo w obszarze określonych sprawności językowych takich jak mówienie, pisanie, czytanie. JCK oferuje także bezpłatny interaktywny kurs języka angielskiego na poziomie B1-B2 online. Szczegółowa lista dostępnych lektoratów i specjalistycznych kursów językowych w Załączniku 7.4.

Ponadto, zarówno studenci, jak i nauczyciele akademicki i kadra administracyjna mogą rozwijać swoje kompetencje językowe na kursach oferowanych w ramach projektu ZintegruJ – Kompleksowego Programu Rozwoju UJ, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego⁶. Projekt ZintegruJ realizuje podnoszenie kompetencji językowych studentów i nauczycieli akademickich poprzez m.in. takie kursy jak: Szkolenia z zakresu dydaktyki ze studentami zagranicznymi, Kurs projektowania międzynarodowych badań naukowych, Specjalistyczne tłumaczenie tekstów naukowych i popularno-naukowych, Academic Teaching Excellence, Presentation Skills oraz zagraniczne staże dydaktyczne dla nauczycieli akademickich. W projekcie tym oferowane są również kursy języka polskiego dla obcokrajowców, co ma umożliwić zwiększenie potencjału międzynarodowego naszej uczelni. Kompetencje w zakresie dydaktyki ze studentami zagranicznymi można także nabyć na kursach dla nauczycieli akademickich Ars Docendi, realizowanych przez Biuro Doskonalenia Kompetencji UJ⁷. Przykładowym kursem wspomagającym naszych nauczycieli w prowadzeniu zajęć w języku obcym jest kurs Efektywna komunikacja na zajęciach w języku angielskim/ Effective English language communication during classes - a course for academic teachers. Także w ramach innych kursów, np. Podstawy dydaktyki akademickiej, prowadzone są zajęcia wspomagające

nauczycieli akademickich w zajęciach z obcokrajowcami (np. Student Centered Learning; Problem Based Learning).

7.2 Wsparcie dla Ukrainy

Rozwój międzynarodowego aspektu kształcenia odbywa się również poprzez specjalne wsparcie dla studentów i kadry akademickiej z Ukrainy. W związku z agresją Rosji na Ukrainę, Wydział Prawa i Administracji UJ zaczął realizować programy wsparcia dla studentów z Ukrainy i kadry badawczo-dydaktycznej z ukraińskich uczelni.

Wydział Prawa i Administracji przewiduje następujące możliwości studiowania w naszej jednostce⁸:

– Rekrutacja na I rok studiów

Obywatele Ukrainy mogli wziąć udział w rekrutacji na rok akademicki 2022/23 na zasadach, które obowiązują wszystkich cudzoziemców (opcja ta dotyczy również kandydatów posiadających Kartę Polaka).

– Przeniesienie z uczelni zagranicznej

Student, który posiada status studenta na swojej uczelni oraz posiada dokumenty poświadczające jego tok studiów, może przenieść się na Uniwersytet Jagielloński po złożeniu wniosku do Dziekana i spełnieniu szczególnych wymogów omówionych na stronie Wydziału (https://wpia.uj.edu.pl/dla-studentow/komunikaty/-/journal_content/56_INSTANCE_Wt5rUwS0twHe/41601/151010330⁹).

Ponadto, w ramach wsparcia dla studentów z Ukrainy, WPiA UJ zapewnia:

– Szczególny tryb realizacji przedmiotów na WPiA UJ w semestrze danego roku akademickiego

Osoba posiadająca status studenta uczelni ukraińskiej w danym roku akademickim, za zgodą Dziekana WPiA UJ, może zaliczać przedmioty realizowane na WPiA UJ. Zajęcia w języku polskim lub językach obcych zostały uzupełnione o dodatkowe przedmioty dotyczące prawa ukraińskiego, uruchomione w ramach wsparcia dla studentów z Ukrainy¹⁰. Zajęcia te były prowadzone w semestrze letnim roku akademickiego 2021/22 przez wykładowców z Ukrainy, specjalnie w tym celu zatrudnionych, w tym dr Roksolanę Khanyk-Pospolita (Uniwersytet Narodowy „Akademia Kijowsko-Mohylańska”), dr Natalię Hliborob, dr Oksanę Bratasyuk (Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny w Tarnopolu), dr Oksanę Poperechna (Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny w Tarnopolu), dr Swietłanę Mazepa (Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny w Tarnopolu), dr Anzhelikę Baran (Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny w Tarnopolu), dr. Oleksandra Havryliuka (doradca naukowy przy Najwyższym Gospodarczym Sądzie Kasacyjnym Ukrainy). W zajęciach dodatkowych, które prowadzili wspomniani wykładowcy, uczestniczyło ponad 60 studentów z całej Ukrainy.

– Opiekę prawną

W związku z wojną w Ukrainie wszyscy studenci z Ukrainy, studiujący na krakowskich uczelniach, a także Ukrainki i Ukraińcy mieszkający w Krakowie i okolicach mają możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej w Studenckiej Poradni Prawa UJ. Mogą tam uzyskać informacje i pomoc prawną w zakresie między innymi możliwości przekraczania granicy, pobytu w Polsce, czy sprowadzenia rodziny do Polski, a także pomoc translatorską.

Ponadto, studenci Szkoły Prawa Ukraińskiego również aktywnie włączyli się w pomoc organizacjom pozarządowym i rządowym w charakterze tłumaczy.

WPiA UJ podjął także liczne działania mające na celu wsparcie dla nauczycieli akademickich z Ukrainy, w szczególności z uczelni partnerskich. Działania te obejmowały zapewnienie mieszkań i wsparcie finansowe dla ukraińskich profesorów i ich rodzin. Badacze z Ukrainy są też zatrudniani na WPiA UJ w ramach programu ID.UJ – dr Krystyna Trikhlib (Uniwersytet w Charkowie), pobyt badawczy w ramach Programu Pomocy dla Naukowców z Ukrainy, IX 2022-VIII 2023; oraz w ramach Programu NCN dla naukowców z Ukrainy na kontynuowanie badań w Polsce – dr Halyna Dovhan (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki), która zgodnie z aneksem do umowy z NCN, ma być zatrudniona od 1 sierpnia 2023.

7.3 Dodatkowa działalność edukacyjna

Różnorodne formy ponadprogramowej działalności edukacyjnej, w tym szkoły letnie, zimowe i wiosenne, udział w prestiżowych konkursach międzynarodowych, międzynarodowe programy, stypendia i koła naukowe, umożliwiają naszym studentom dodatkowy rozwój kompetencji naukowych, językowych i transwersalnych.

7.3.1 Szkoły letnie, zimowe i wiosenne

Studenci prawa UJ mogą rozwijać swoje umiejętności i zdobywać wiedzę biorąc udział w szkołach letnich, zimowych i wiosennych, które organizowane są przez naszą uczelnię oraz uczelnie partnerskie. Istnieje bogata i nieustannie aktualizowana oferta szkół sezonowych zwiększających potencjał międzynarodowy. Niektóre szkoły sezonowe organizowane są jednorazowo, niektóre cyklicznie, niektóre są organizowane na UJ, inne na uczelniach zagranicznych z udziałem naszych wykładowców. Wśród szkół sezonowych dla studentów prawa UJ warto wymienić m.in. takie szkoły jak:

- **CISK UJ summer schools**

Szkoły letnie dla studentów organizowane przez Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych UJ (CISK UJ) z udziałem zagranicznych wykładowców. W 2022 r. odbyła się szkoła letnia pt. "Państwo prawa - historia, teoria i przyszłość", a w 2023 r. odbędzie się kolejna szkoła letnia pt. "Contemporary Challenges to Democracy. Heritage and Transition in Constitutional State".

- **Szkoła letnia dyplomacji**

Szkoła Letnia Dyplomacji jest projektem skierowanym do studentów i studentek Uniwersytetu Jagiellońskiego, zainteresowanych problematyką dyplomacji oraz pracą w służbie dyplomatyczno-konsularnej oraz strukturach i organizacjach międzynarodowych. Pierwsza Szkoła Letnia Dyplomacji odbyła się w dniach 12-16 września 2022 r. Celem Szkoły jest nabycie przez uczestników wiedzy oraz kompetencji niezbędnych w trakcie procedury rekrutacji w ramach aplikacji dyplomatyczno-konsularnej w Akademii Dyplomatycznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, a także umiejętności związanych z pracą dyplomaty w różnych jej wymiarach na arenie międzynarodowej.

- **The Law, Language and Philosophy Summer School**

Szkoła sezonowa organizowana jest w ramach Law, Language, Philosophy Research Network przez Jagiellonian Center for Law, Language and Philosophy. Skierowana jest do studentów i młodych naukowców zainteresowanych filozofią języka w prawie, filozofią umysłu, filozofią prawa, społeczną ontologią. Wykładowcy pochodzą z wielu prestiżowych zagranicznych ośrodków naukowych.

- **Szkoły letnie i zimowe w ramach projektu Legal Reasoning & Cognitive Science (patrz niżej: RECOGNISE)**

W ramach międzynarodowego projektu "Legal Reasoning & Cognitive Science" (RECOGNISE) realizowanego w programie Erasmus+, stworzono intensywne programy studiów (Intensive Study Programs) dotyczące rozumowania prawniczego oraz nauk kognitywnych, przygotowuje się wspólne publikacje i materiały dydaktyczne. Pierwsze szkoły odbyły się w 2022 roku w Lublanie (31.01.-04.02.2022) oraz w Palermo (27.06-1.07.2022)¹⁴.

– **Krakow Intellectual Property Law Summer School**

W 2019 roku i 2020 roku odbyła się szkoła letnia organizowana przez Katedrę Prawa Własności Intelektualnej WPIA UJ, która oferowała wykłady gościnne i plenarne, warsztaty wokół tematyki prawa własności intelektualnej z udziałem wykładowców polskich i zagranicznych. Partnerami tej prestiżowej Szkoły były Urząd Patentowy RP, Kancelaria Radców Prawnych Barta Kaliński, Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO) oraz Europejski Urząd Patentowy (EPO).

– **CUA-JU International Business and Trade Summer Law Program**

Program ten został założony w 1992 roku przez prof. Retta Ludwikowskiego i jest najstarszym programem międzynarodowym na Wydziale Prawa i Administracji UJ. Zapewnia studentom intensywne szkolenie w zakresie globalnych aspektów nowoczesnego handlu. Uczestnicy programu uczęszczają na zajęcia z amerykańskimi studentami. Ten międzykulturowy aspekt krakowskiego programu jest wyjątkowy i zaowocował wieloma trwałymi przyjaźniami i kontaktami biznesowymi. Program pracy naukowej uzupełniają dodatkowe atrakcje, takie jak wycieczki do Wieliczki, Auschwitz, Zakopanego i polskie ognisko. Kursy prowadzone są przez amerykańskich i polskich profesorów.

– **Law and Logic Summer School**

Szkoła Letnia Prawa i Logiki jest organizowana przez European University Institute (EUI) we Florencji z udziałem wykładowców z prawa UJ, w tym prof. Bartosza Brożka, a także profesorów z Uniwersytetu Harvard, Uniwersytetu w Bolonii, Uniwersytetu w Hamburgu i wielu innych.

7.3.2 Międzynarodowe konkursy prawnicze

Prawo na UJ łączy najwyższą jakość teoretycznego przygotowania z możliwością rozwijania kompetencji praktycznych, czego dowodem są liczne sukcesy odnoszone przez studentów i absolwentów. Konkursy to szansa na zdobycie unikalnych kompetencji i wartościowych znajomości. Weterani konkursowych zmagani mogą pochwalić się cennym doświadczeniem, które stanowi istotny atut na rynku pracy. Jeden z prężnie rozwijających się obszarów to alternatywne metody rozwiązywania sporów, których znajomość studenci prawa na UJ wykazali już wielokrotnie, między innymi wygrywając INADR International Law School Mediation Tournament w Chicago (2019); zdobywając 1. miejsce w 5th Bucerius Mediation Competition w Hamburgu (2019); zdobywając po raz drugi 3. miejsce w Międzynarodowym Konkursie Mediacyjnym w Sprawach Gospodarczych ICC (Commercial Mediation Competition w Paryżu, 2020)¹⁸, przywożąc szereg nagród z międzynarodowych konkursów mediacyjnych Mediate, odnosząc sukcesy w konkursie Lex Infinitum International Dispute Resolution Competition w Goa w Indiach (m.in. I miejsce naszych studentów w roku akademickim 2020/2021), otrzymując 11. miejsce w International Negotiation Competition w Tokio oraz zostając jedną z 16 najlepszych drużyn w 26. edycji Willem C. Vis International Arbitration Moot Court¹⁹. Nasi studenci pokazują, że umieją zadbać o interesy klienta również w sądzie, zdobywając znakomite wyniki w symulacjach sądowych (moot court). Dowodzi tego nie tylko wygrana w polskich rundach Phillip C. Jessup International Law Moot Court²⁰ i najwyższe miejsce polskiej drużyny w historii rankingu Alona

E. Evans Awards, ale także dobre wyniki drużyn prawniczych z UJ w Foreign Direct Investment International Arbitration Moot²¹, w Konkursie Wiedeńskiego Międzynarodowego Centrum Arbitrażu VIAC w Wiedniu (The IBA – VIAC CDRC Vienna Mediation and Negotiation Competition). Szczegółowy wykaz sukcesów studentów prawa UJ w konkursach międzynarodowych w Załączniku nr 7.5.

Studenci prawa UJ mają możliwość uczestnictwa w specjalnych zajęciach, przygotowujących do udziału w prestiżowych międzynarodowych konkursach prawniczych, co przekłada się na ich wymierne sukcesy. Drużyny z prawa UJ świetnie radzą sobie w ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach z zakresu różnorodnych zagadnień, od prawa cywilnego, przez postępowanie karne, prawo wyznaniowe, prawo konstytucyjne, prawo europejskie, po międzynarodowe prawo humanitarne i uchodźcze. Konkursowe zmagania obejmują nie tylko symulacje, ale też testy, prace pisemne, glosy, debaty i wiele innych form sprawdzania wiedzy, które pozwalają na wszechstronny rozwój i dopasowanie aktywności do predyspozycji. WPIA UJ był też wielokrotnie organizatorem i gospodarzem konkursów i turniejów, jak choćby turnieju debat oksfordzkich Veritatis et Rationis (2018), II i V Akademickich Mistrzostw Polski Debat Oksfordzkich (2018 i 2020), 3. edycji międzynarodowego kursu arbitrażu i ADR, organizowana przy WPIA UJ we współpracy z Sądem Arbitrażowym ICC, ICC Polska oraz PwC (2017).

7.3.3 Studenckie koła naukowe

Rozwój studentów prawa UJ jest także możliwy dzięki prężnej działalności studenckich kół naukowych, które skupiają najaktywniejszych studentów prawa. Studenckie koła naukowe na WPIA UJ są zrzeszone w **Towarzystwie Biblioteki Słuchaczy Prawa (TBSP)** – najstarszym, a zarazem jednym z największych kół naukowych w Polsce, powstałym 23 czerwca 1851 r. TBSP UJ prowadzi szeroko zakrojoną działalność dydaktyczną, naukową i kulturalną. Od wielu lat Towarzystwo prowadzi intensywną działalność publikacyjną, na którą składają się zarówno Zeszyty Naukowe TBSP UJ i Internetowy Przegląd Prawniczy, jak również repetytoria dla studentów. Co roku z inicjatywy TBSP UJ odbywają się konferencje naukowe o wymiarze ogólnopolskim i międzynarodowym. TBSP to również forum współpracy z kołami naukowymi w całej Polsce, a także poza jej granicami. Obecnie TBSP liczy ponad 1000 członków. W kontekście umiędzynarodowienia warto podkreślić szczególną rolę zrzeszonych w TBSP studenckich kół naukowych (KN), takich jak: KN Prawa Międzynarodowego TBSP UJ, KN Praw Unii Europejskiej TBSP, KN Praw Państw Azjatyckich, KN Prawa Ustrojowego Porównawczego UJ, KN Prawa Chińskiego TBSP UJ, KN Prawa Rzymskiego i Porównawczego TBSP UJ, KN Praw Europy Środkowej TBSP UJ, KN Prawa Amerykańskiego TBSP UJ, KN Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów TBSP UJ, KN Cyberlaw TBSP UJ, KN Filozofii Prawa TBSP UJ, KN Logiki TBSP UJ.

Ponadto, studenci prawa na UJ mogą realizować swoje pasje prawnicze także w Europejskim Stowarzyszeniu Studentów Prawa (**European Law Students' Association – ELSA**), które jest największą, apolityczną, niezarobkową organizacją na świecie zrzeszającą studentów i młodych adeptów prawa. Założona została w 1981 roku w Wiedniu przez studentów prawa z Austrii, Węgier, Niemiec i Polski. Na chwilę obecną ma swoje oddziały w 40. krajach w Europie, działając w sieci poprzez grupy narodowe i lokalne pod przewodnictwem Zarządu Międzynarodowego z siedzibą w Brukseli. Grupa Lokalna ELSA Kraków istnieje od 1991 roku przy WPIA UJ, zrzesza studentów prawa i administracji z Uniwersytetu Jagiellońskiego i Krakowskiej Akademii im. A.F. Modrzewskiego. ELSA Kraków jest jednym z najbardziej aktywnych i prężnie rozwijających się oddziałów ELSA w Polsce. W tej chwili grupa lokalna liczy około 100 członków.

Na WPIA UJ działa także **Europejskie Forum Studentów (AEGEE Kraków)**, będące europejską organizacją studentów, skupiającą ok. 15 tysięcy członków. Jej celem jest promowanie idei zjednoczonej Europy, wspieranie kontaktów i współpracy między studentami z różnych krajów oraz budowanie otwartego i tolerancyjnego społeczeństwa. Oddział krakowski działa od 2000 r. Posiada ok. 150 członków i 250 sympatyków.

Studenci prawa UJ zainteresowani rozwojem umiejętności argumentacji, retoryki i dyskusji mogą dołączyć do **Klubu Debat Parlamentarnych UJ**. Koło Naukowe Klub Debat Parlamentarnych UJ

zrzesza studentów (choć nie tylko) zainteresowanych debatami w formie brytyjskiej debaty parlamentarnej. Specyfika formatu polega na sformalizowanej dyskusji czterech dwuosobowych zespołów, które przyjmując pozycje kolejno pierwszego rządu i pierwszej opozycji oraz drugiego rządu i drugiej opozycji dokonują analizy tezy poznanej na piętnaście minut przed rozpoczęciem debaty. Klub jest organizatorem takich cyklicznych wydarzeń jak Turniej Novice zadedykowany młodym uczestnikom debat oraz międzynarodowy Cracow Open. Członkowie KDP UJ, zarówno jako uczestnicy debat jak i sędziowie z sukcesami uczestniczą w krajowych i międzynarodowych turniejach debat takich jak Paris Open, Lviv Open, Vienna IV czy Mistrzostwa Europy Debat Parlamentarnych. Reprezentacja KDP UJ dzierży tytuł również tytuł Akademickiego Mistrza Polski Debat Oksfordzkich - konkurencyjnej formy debaty.

7.4 Mobilność międzynarodowa i ponadprogramowe formy kształcenia

Podnoszenie jakości badań i kształcenia realizowane jest także poprzez wspieranie mobilności międzynarodowej studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych w ramach programu ERASMUS+, programu Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA), programów i stypendiów międzynarodowych, umów bilateralnych itp. Wyjazdy i staże zagraniczne studentów i kadry naukowej oraz pracowników administracyjnych przyczyniają się do rozwoju kompetencji językowych i transwersalnych oraz do zdobywania wiedzy, podnoszącej poziom kształcenia. Programy te oferują także możliwości studiów bądź stażu na prawie UJ zagranicznym studentom i nauczycielom akademickim. Studenci obcokrajowcy są objęci opieką DWM, a także mogą skorzystać ze specjalnej oferty kursów języka polskiego dla cudzoziemców oferowanej w ramach programu ZintegrUJ. *Specjalne warunki studiowania dla studentów obcokrajowców zostały opisane w Kryterium 2.* Co roku około 70 studentów prawa wyjeżdża na studia do uczelni zagranicznych, a kilkoro studentów na praktyki zagraniczne w ramach programu Erasmus+. Ok. 100 studentów rocznie (z wyjątkiem okresu pandemii) wyjeżdża za granicę na konferencje i staże naukowo-badawcze w ramach umów bilateralnych czy innych programów lub projektów. Co roku przyjeżdża ok. 130-140 studentów zagranicznych na studia prawnicze w ramach programu Erasmus+ i kilkanaście studentów na studia i staże w ramach innych programów wymiany. Ponad 40 studentów zagranicznych przyjeżdża rocznie w ramach programu NAWA (Program stypendialny dla Polonii im. gen. Władysława Andersa, Solidarni z Białorusią, CEEPUS, Program stypendialny im. Stefana Banacha).

Ważnym aspektem strategii umiędzynarodowienia kierunku prawo na UJ jest także wspieranie wykładów gościnnych i staży badawczych, co przyczynia się do zwiększenia oferty przedmiotów obcojęzycznych na prawie, a także do wymiany cennych doświadczeń dydaktycznych i wiedzy między naszym środowiskiem akademickim a środowiskami zagranicznymi. Wykłady gościnne i staże na prawie UJ odbywają się w ramach wspomnianych wyżej programów, jak i w ramach umów bilateralnych, programu ZintegrUJ oraz intensywnej indywidualnej współpracy badawczo-dydaktycznej naszych pracowników. W wyniku pandemii COVID-19, w latach 2020-2021 mobilność międzynarodowa została ograniczona na skutek ogólnoswiatowych ograniczeń w przemieszczaniu się. W reakcji na zaistniałą sytuację, władze WPiA wspierały wykorzystywanie nowoczesnych platform komunikacyjnych w celu realizacji zajęć dydaktycznych realizowanych wcześniej w ramach tradycyjnych form wymiany. Co roku (z wyjątkiem okresu pandemii), kilkunastu pracowników wyjeżdża w ramach programu Erasmus+, a ok. 3-7 pracowników przyjeżdża, by odbyć staż na prawie UJ. Ponad 200 pracowników wyjeżdża rocznie, by wziąć udział w zagranicznych konferencjach międzynarodowych lub odbyć staże naukowo-badawcze, a kilkanaście osób wyjeżdża rocznie w ramach umów bilateralnych. Kilka osób rocznie wyjeżdża w ramach programu NAWA. Tak wysoki poziom mobilności międzynarodowej naszych pracowników i studentów świadczy o kompetencjach naukowo-dydaktycznych naszej kadry, a także o wysokim poziomie kształcenia. *Wykaz mobilności studentów i kadry w ostatnich 3 latach w Załączniku nr 7.6.*

7.4.1 Program ERASMUS+

Studenci prawa oraz pracownicy WPiA UJ mogą brać udział w programie Erasmus+. Studenci WPiA UJ mogą wybierać spośród 118 uczelni w 24 krajach, z którymi Wydział zawarł umowę międzyinstytucjonalną. *Szczegółowy wykaz umów zawartych przez WPiA UJ z uczelniami zagranicznymi w ramach programu Erasmus+ w Załączniku nr 7.7.* Co do zasady jeden wyjazd powinien trwać semestr (liczony jako 4,5 miesiąca) albo rok akademicki (9 miesięcy). Każdy student może skorzystać z wyjazdu lub wyjazdów trwających łącznie do 24 miesięcy. Minimalny czas wyjazdu wynosi 3 miesiące. Każdy student wyjeżdżający na wymianę zobowiązany jest do zadeklarowania w Learning Agreement for Studies (LAS) 30 punktów ECTS/ semestr, niezależnie od ilości punktów ECTS uzyskanych do tej pory w trakcie studiów na WPiA UJ. Osoby realizujące wymianę na roku dyplomowym mają prawo do obniżenia wymaganej ilości ECTS do 20. Po powrocie student ma prawo do zaliczenia do toku studiów przedmiotów prawnych zdanych za granicą na poczet przedmiotów specjalizacyjnych. Jeżeli w ofercie uczelni zagranicznej znalazłby się odpowiednik przedmiotu oferowanego na WPiA UJ, student może zwrócić się do prowadzącego przedmiot na WPiA UJ i uzgodnić, czy po zdaniu egzaminu z tego przedmiotu za granicą może on zostać przepisany na poczet przedmiotu na WPiA UJ. Decyzję o zaliczeniu do toku studiów przedmiotów nieprawnych podejmuje Dziekan biorąc pod uwagę kierunkowe efekty uczenia się. Zasady zaliczania na poczet studiów przedmiotów zdanych za granicą określone są w § 11 ust. 8 Regulaminu Studiów (Uchwała Senatu UJ z dnia 24.04.2019 z późniejszymi zmianami). Podczas wyjazdu student otrzymuje dofinansowanie. Wysokość stypendium uzależniona jest od kraju wyjazdu. Studenci obcokrajowcy realizujący studia prawne na UJ mają zapewnioną kompleksową opiekę ze strony koordynatora programu Erasmus+ i DWM.

Co więcej, w ramach projektów Erasmus+ organizowane są warsztaty, kursy, projekty i inicjatywy dla polskich i/lub zagranicznych studentów, takie jak Tech Law Clinic, Blended Intensive Programs, Legal Reasoning & Cognitive Science (RECOGNISE), The China Intellectual Property Network (CIPnet), Development of Interdisciplinary Skills for Cooperation and Conflict Management (DISCOM).

– **Tech Law Clinic**

Cyfrowa Klika Prawa (Tech Law Clinic) jest częścią projektu Erasmus+, Future Tech Law Clinics. Pięć uniwersytetów z czterech krajów (Katolicki Uniwersytet Lyonu, Uniwersytet Radbound, Uniwersytet Wschodniego Piemontu, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Jagielloński) dąży do rozwoju kompetencji studentów prawa w zakresie nowych technologii, jednocześnie zaznajamiając studentów kierunków ścisłych i technicznych z prawnymi aspektami postępu technologicznego. Wszystkie uniwersytety podążają podobną ścieżką, łącząc wykłady, warsztaty, spotkania z ekspertami, elementy badań naukowych i symulacje postępowań sądowych. Każda edycja Tech Law Clinic (Cyfrowej kliniki prawa) trwa jeden rok. Członkowie zespołów są wybierani w procesie rekrutacji, który składa się z testu umiejętności językowych (pisemne tłumaczenie konsekwentne) oraz z rozmowy rekrutacyjnej. Wymagana jest dobra znajomość języka angielskiego prawniczego oraz zdany egzamin z prawa cywilnego. Problemy zarysowane w studium przypadku zostają uzupełnione polskim kontekstem prawnym i rozwinięte w esejach przygotowanych przez studentów. Uczestnicy mają również możliwość, by wcielić się w role powodów, pozwanych, sędziów, rzeczników i ekspertów w sprawie opartej na studium przypadku. Wykłady i warsztaty kładą nacisk na szereg istotnych zagadnień praktycznych, takich jak personalizacja kontraktów konsumenckich, tzw. smart contracts, pojazdy autonomiczne, jak również prawne konsekwencje stosowania łańcuchów blokowych (blockchain) i technologii rozproszonego rejestru (DLT).

– **Erasmus Blended Intensive Program**

Od roku akademickiego 2021/2022 realizowany jest projekt edukacyjny pt. Sustainability and Comparative Law w ramach Erasmus Blended Intensive Program. Grupy składające się z 2 studentów (jeden student polski i jeden zagraniczny) oraz tutora z różnych uczelni

uczestniczących w programie – UJ, University of Poitiers, University of Granada, Catholic University of Leuven – pracują wspólnie online nad projektem naukowym. Następnie prezentują wyniki swych badań na wspólnej konferencji na jednej z uczelni biorących udział w przedsięwzięciu. W maju 2022 roku taka konferencja odbyła się w Granadzie w Hiszpanii.

- **Legal Reasoning & Cognitive Science (RECOGNISE)**

Od 2020 roku WPiA UJ uczestniczy w międzynarodowym projekcie “Legal Reasoning & Cognitive Science” (RECOGNISE) w ramach programu Erasmus+ (Erasmus KA 2 – Strategic partnerships for higher education). Partnerami są: Uniwersytet w Palermo (Włochy) – lider projektu, Uniwersytet Boloński (Włochy), Uniwersytet w Maastricht (Holandia), Uniwersytet Lublański (Słowenia), Uniwersytet w Alicante (Hiszpania). Celem projektu jest stworzenie intensywnego programu nauczania dotyczącego rozumowań prawniczych i nauk kognitywnych. W ramach projektu oferowane są zajęcia dotyczące rozumowań prawniczych, w tym błędów poznawczych, heurystyk i uprzedzeń, z wykorzystaniem najnowszych odkryć z dziedziny filozofii umysłu, neuronauki i kognitywistyki. Zajęcia te są skierowane do studentów prawa, absolwentów prawa, doktorantów, post-doców, wykładowców prawa, naukowców, prawników praktyków. Projekt realizuje cele edukacyjne za pomocą podręczników online, video wykładów, szkół letnich (Intensive Study Programs – patrz wyżej) i innych inicjatyw na żywo lub online, w tym seminariów i kursów.

- **The China Intellectual Property Network (CIPnet)**

China Intellectual Property Network (CIPnet) to projekt realizowany przez trzy uniwersytety europejskie – UJ, Uniwersytet w Alicante (Hiszpania) i Uniwersytet w Maastricht (Holandia) oraz siedem uniwersytetów chińskich: Beijing Institute of Technology, Renmin University of China, Lingnan Normal University, Nankai University, Southwest University, Chongqing Three Gorges University, East China University of Political Science and Law. Projekt był współfinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu Erasmus+. W ramach projektu uniwersytety europejskie dzieliły się z chińskimi partnerami własnym doświadczeniem i dobrymi praktykami w dziedzinie zarządzania własnością intelektualną i transferu technologii. W wyniku tej współpracy strony dążyły do stworzenia krajowej sieci zarządzania własnością intelektualną w Chinach, która miała pełnić rolę platformy edukacyjnej do wspierania modernizacji, harmonizacji i strategicznego planowania praktyk zarządzania własnością intelektualną. Działania w projekcie w swym komponentcie edukacyjnym były skierowane do partnerów chińskich. Zorganizowano specjalistyczne warsztaty, opracowano materiały dydaktyczne, stworzono platformę z kilkoma kursami online. UJ (dr D. Kasprzycki) był koordynatorem projektu CIPnet.

- **Development of Interdisciplinary Skills for Cooperation and Conflict Management (DISCOM)**

W 2020 r. WPiA UJ wraz z pięcioma uniwersytetami partnerskimi rozpoczął realizację projektu DISCOM w ramach programu Erasmus+. Głównym celem projektu jest rozwój i implementacja innowacyjnych praktyk edukacyjnych, opracowanie interdyscyplinarnych materiałów i narzędzi edukacyjnych (w tym aplikacji mobilnych) dla studentów i nauczycieli akademickich.

7.4.2 Programy, nagrody i stypendia międzynarodowe

- **Program the Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (SYLFF)**

SYLFF jest Funduszem Stypendialnym im. Ryoichi Sasakawa dla Młodych Liderów, ustanowionym w roku 1987. Program SYLFF ma na celu wspieranie kształcenia magistrantów i

doktorantów o wysokim potencjale przywódczym, których zainteresowania naukowe mają znaczący wymiar społeczny. Istotną rolę odgrywa również praktyczny aspekt zastosowań projektów kandydata związanych ze stypendium. Stypendia przyznawane są wybitnym kandydatom z nauk humanistycznych i społecznych w tradycyjnym znaczeniu oraz prawnych, ekonomicznych i nauk o zarządzaniu. Stypendium nie jest wyłącznie grantem badawczym, służy realizowaniu programów o dużym znaczeniu społecznym i jednocześnie pozwala na pobyt w instytucji zagranicznej (uczestnictwo w wykładach, seminariach, kursach, konsultacjach naukowych w trybie tutorialnym). Corocznie kilkoro studentów prawa (od 1 do 3 w ostatnich 4 latach) jest stypendystami programu Sylff.

– **Pan-European Seal Programme**

WPiA UJ jest uczestnikiem Pan-European Seal Programme, którego celem jest powiązanie środowiska akademickiego z rynkiem pracy w sektorze własności intelektualnej. Pan-European Seal Programme został utworzony przez dwie wiodące instytucje europejskie w dziedzinie własności intelektualnej – Europejski Urząd Patentowy (EPO) i Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) – we współpracy z czołowymi ośrodkami naukowymi w Europie. Jego podstawowym celem jest umożliwienie najlepszym studentom wybranych uniwersytetów odbycia stażu zawodowego w ww. instytucjach. Stażyści otrzymują miesięczne stypendium a długość stażu wynosi 1 rok, z możliwością przedłużenia do 3 lat w przypadku EPO.

– **Program Stypendialny im. Lane’a Kirklanda**

UJ, w tym WPiA UJ, uczestniczy w Programie Stypendialnym im. Lane’a Kirklanda, który wspiera indywidualny rozwój młodych, ambitnych i aktywnych obywateli państw Europy Wschodniej, Kaukazu Południowego i Azji Centralnej. Celem Programu jest dzielenie się polskim doświadczeniem transformacji ustrojowej i integracji z Unią Europejską. Program Kirklanda oferuje stypendia na dwusemestralne studia doskonalące na polskich uczelniach, w tym na UJ. O stypendium mogą się ubiegać posiadający wyższe wykształcenie młodzi liderzy i eksperci z 11 krajów: Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Kazachstanu, Kirgistanu, Mołdawii, Rosji (udział zawieszony w 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę), Tadżykistanu, Ukrainy i Uzbekistanu, którzy są zainteresowani rozwojem demokracji, gospodarki i społeczeństwa obywatelskiego w swoich krajach i w regionie. Realizacja Programu odbywa się w ramach 2 semestrów studiów na polskich uczelniach oraz co najmniej 2-tygodniowych staży zawodowych w instytucjach państwowych lub prywatnych. Pracownicy WPiA pełnią funkcję opiekunów naukowych stypendystów, którzy pod ich opieką naukową przygotowują prace dyplomowe.

– **Nagroda im. Lwa Sapiehy**

Uniwersytet Jagielloński wchodzi w skład Kapituły Nagrody im. Lwa Sapiehy. Nagroda ta pod Patronatem Prezydenta RP ma na celu honorowanie wybitnych zasług obywateli Białorusi w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi oraz budowaniu niepodległej, demokratycznej Białorusi – skierowanej ku Europie, uwzględniającej najlepsze tradycje historyczne Rzeczypospolitej Obojga Narodów oraz w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej i Wschodniej.

– **Nagroda im. Iwana Wyhowskiego**

Uniwersytet Jagielloński wchodzi w skład Kapituły Nagrody im. Iwana Wyhowskiego, która ma na celu honorowanie wybitnych obywateli Ukrainy w rozwoju nauki i kultury, w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie oraz budowaniu demokratycznej Ukrainy, skierowanej ku Europie, uwzględniającej najlepsze tradycje dawnej Rzeczypospolitej oraz historyczne, współczesne i przyszłe związki Ukrainy z Polską i Europą. Przykładowo, w 2019 r. na prawie UJ staż badaczy odbywało dwoje pracowników naukowych z Ukrainy, w tym staż

badawczy w Katedrze Prawa Ochrony Środowiska WPiA UJ odbyła dr hab. Nadiia Kobetska (Przykarpacki Narodowy Uniwersytet imienia Wasyla Stefanyka im. Iwano-Frankiwnsk).

– **The Jeremi Króliczewski Educational Fund**

Studenci UJ, w tym studenci prawa, mają możliwość odbycia kursów wakacyjnych na Uniwersytecie Cambridge w Anglii³⁰. W latach 2019 r. i 2022 r., po jednym studencie prawa wyjechało na Szkołę Letnią do Cambridge.

7.4.3 Wymiana w ramach umów bilateralnych, wjazdy i staże zagraniczne, wykłady gościnne

Mobilność międzynarodowa studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych kadry i studentów jest realizowana i wspierana zarówno w ramach umów bilateralnych, jak i poprzez różne nieformalne formy współpracy międzynarodowej rozwijane przez naszych pracowników i studentów.

WPiA UJ ma podpisanych wiele umów z innymi wydziałami prawa w Europie i na świecie. *Szczegółowy wykaz umów z zagranicznymi uczelniami w Załączniku nr 7.8.* W ramach umów bilateralnych, profesorowie wizytujący odbywają zajęcia w wymiarze do 60 godzin dydaktycznych rocznie, które poszerzają ofertę kursów obcojęzycznych na prawie UJ. Wśród wykładów gościnnych w ostatnich latach prowadzone były zajęcia w wymiarze 30 godzin przez profesorów wizytujących z Chin – prof. Lihong Zhang (East China University of Political Science and Law) prowadził zajęcia Chinese Civil Law oraz Chinese Business Law; Japonii – prof. Tomohiko Kobayashi (Otaru University of Commerce) prowadził zajęcia Asian Perspectives on International Economic Law: Learning Intellectual Jujitsu for Rule Making, Application, and Dispute Settlement oraz Principles of International Economic Law: an Asian Approach; Włoch – prof. Ermanno Calzolaio (Uniwersytet w Maceracie) prowadził zajęcia z Comparative Legal Systems oraz Comparative Contract Law; Ekwadoru – prof. Andres Martinez Moscoso (Universidad San Francisco de Quito) prowadził zajęcia z Derecho ambiental y derechos de la naturaleza, Una visión desde el sure oraz Latin American Constitutionalism; Macedonii – prof. Tatjana Zoroska Kamilovska (Uniwersytet Świętych Cyryla i Metodego w Skopje) prowadziła Parallels between dwa przedmioty Macedonian and Polish Civil Procedure, Development of European Rules of Civil Procedure; USA – prof. Joseph Hoffmann (Indiana University, Bloomington program) prowadził przedmiot Contemporary problems of the US criminal justice, wykłady na seminariach w Katedrze Prawa Karnego oraz online; Kenii – prof. Juan Carlos Riofrío Martínez-Villalba (Strathmore University w Nairobi) prowadził zajęcia z International Communication Law oraz Philosophical Approaches to Human Rights in America, Africa, and Europe. Ponadto, w ramach współpracy międzynarodowej poszczególnych Katedr i pracowników, pojedyncze wykłady gościnne i prelekcje na seminariach oraz przedmiotach kursowych wygłosili profesorowie z Węgier, Ukrainy, Portugalii, Holandii, Słowenii, Serbii, Niemiec, USA, Belgii, Włoch, Szwecji, Hiszpanii, Słowacji, Singapuru, Kanady, Bośni i Hercegowiny. *Szczegółowy wykaz profesorów wizytujących na prawie od 2019 roku w Załączniku nr 7.9.*

Włączenie wykładowców z zagranicy posiadających osiągnięcia w pracy naukowej lub zawodowej w realizację zajęć dydaktycznych na UJ na studiach w obszarze nauk prawnych jest także realizowane w ramach programu ZintegrUJ. W ramach tego programu odbyły się na WPiA UJ w 2021 roku następujące 10-godzinne kursy zdalne: Global perspective on trademarks – selected issues related to the protection, commercialization and enforcement (wykładowca: Irena Calboli); International Security and International Law (wykładowca: Mika Hayashi); International Law of Environmental Security (wykładowca: Werner Scholz); International Law of Hydrosecurity (wykładowca: Miharuru Hirano).

Kompetencje naukowo-dydaktyczne naszych pracowników są doceniane za granicą, o czym świadczą m.in. zatrudnienie naszej kadry na uczelniach zagranicznych (prof. F. Zoll jest profesorem Uniwersytetu w Osnabrück, kierownikiem Katedry - jest to jego drugie zatrudnienie; dr W. Bańczyk jest zatrudniony na pół etatu na Uniwersytecie w Osnabrück od 2019 r.); powoływanie naszych pracowników na promotorów i wykładowców w szkołach doktorskich (Central European Comparative Law PhD

programme, the Ferenc Deák Doctoral School of Law at the Faculty of Law of University of Miskolc, Węgry); jako promotorów zagranicznych prac magisterskich (Istituto de la Judicatura Federal, Meksyk), członków zagranicznych komisji doktorskich (Uniwersytet w Strasburgu, Vrije Universiteit. A ponadto, nasi pracownicy są często zapraszani do wygłaszania cyklicznych bądź jednorazowych wykładów gościnnych na uczelniach zagranicznych (np. dr A. Wróbel wykłada cyklicznie na Uniwersytecie w Peczu na Węgrzech). Poza tym latach 2019-2023, przedstawiciele naszej kadry wygłaszali wykłady gościnne m.in. na Uniwersytecie w Salzburgu, w Instytucie Maxa Plancka we Fryburgu Bryzgowijskim, na Uniwersytecie w Padwie, na Pázmány Péter Catholic University w Budapeszcie, European New School of Digital Studies we Frankfurcie na Menem, Yale Law School, Humboldt University, Haim Striks Faculty of Law, Uniwersytecie w Genui, Państwowym Uniwersytecie w Petersburgu, Università degli Studi di Milano, Università degli Studi di Ferrara, Università Cattolica del Sacro Cuore Milano, Università degli Studi di Bologna and Università degli studi dell'Insubria, Minzu University of China in Beijing; University of Istanbul; University of Jordan; American University of ³²[OBJ]. Nauczyciele akademicki z WPiA UJ są także zapraszani do prowadzenia zajęć w zagranicznych szkołach letnich oraz odbywają częste staże badawcze (zob. Załącznik 7.6 dotyczący mobilności studentów i kadry). Doświadczenie dydaktyczne zdobyte w tych prestiżowych ośrodkach zagranicznych pozwala podnieść kompetencje dydaktyczne kadry w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia, a nasi pracownicy są za granicą znakomitą wizytówką naszej uczelni oraz ambasadorami polskiego szkolnictwa wyższego.

7.5 Międzynarodowe partnerstwa uniwersyteckie

Podnoszenie jakości kształcenia i badań naukowych poprzez współpracę międzynarodową jest również realizowane w ramach partnerstw uniwersyteckich, takich jak UNA Europa, Coimbra Group, The Guild, The Law Schools Global League (LSGL), Utrecht Network.

7.5.1 UNA Europa

UJ, w tym także WPiA, jest częścią związku uniwersytetów UNA EUROPA. Jest to sieć 11 wiodących europejskich uczelni badawczych, które zjednoczyło się w 2019 roku w celu stworzenia związku uniwersytetów i dąży do stworzenia uniwersytetu przyszłości – prawdziwie europejskiego międzyuczelnianego środowiska, budowanego na potencjale i mocnych stronach swoich partnerów. Wśród uniwersytetów partnerskich są następujące uczelnie: Freie Universität Berlin, Alma Mater Studiorum Università di Bologna, University College Dublin, University of Edinburgh, Helsingin Yliopisto, Universiteit Leiden, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, KU Leuven, Universidad Complutense de Madrid, Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne, Universität Zürich. UNA Europa ma na celu stworzenie zasobu wiedzy, idei i wartości, swobodnie ewoluującym ponad barierami przestrzennymi i czasem. Ma tworzyć międzynarodową społeczność akademicką, gotową podjąć wyzwania współczesnego świata. Ma także stwarzać warunki do rozwoju kreatywności studentów i kadry, uwalniając potencjał zasobów intelektualnych uczelni. Ma być siłą napędową, zmieniającą edukację i kształtującą lepszą wspólną przyszłość. UNA Europa działa na rzecz: wysokiej jakości kształcenia i badań naukowych, innowacyjnych rozwiązań w zakresie wszystkich elementów misji uniwersytetu, wspierania dobrych praktyk i nowatorskich form współpracy transgranicznej, rozwoju europejskiego szkolnictwa wyższego oraz europejskiej przestrzeni badawczej. Studenci UNA Europa czerpią z zasobów ośmiu, a nie jednego uniwersytetu. Naukowcy UNA Europa to partnerzy w międzynarodowych grantach i dydaktycy we wspólnych obszarach kształcenia. Uniwersytet UNA Europa to międzynarodowa społeczność generująca interdyscyplinarną i innowacyjną wiedzę na najwyższym poziomie, współpracująca z otoczeniem, popularyzująca naukę i osiągnięcia naukowe w świecie

W ramach UNA Europa na prawie UJ uruchomiono projekt "Digitalized! Społeczeństwo w dobie rewolucji cyfrowej" (2019-2022), polegający na realizacji następujących inicjatyw skierowanych do studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich: UNA MasterIcass (międzynarodowe warsztaty dla doktorantów); UNA for Community (UNA.Futura)³⁴: projekty społeczne realizowane przez

międzynarodowe zespoły studentów i polegające na opracowaniu innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych związanych z wyzwaniami w dobie rewolucji cyfrowej)³⁵; UNA Seed Funding (wspieranie projektów badawczych)³⁶; UNA Research Consultations (współpraca badawcza, w ramach której 22 doktorantów i młodych pracowników naukowych, w tym wielu z WPIA UJ, zrealizowało krótkie staże badawcze w uczelniach partnerskich w celu przygotowania wspólnej publikacji naukowej, wspólnego wniosku grantowego lub podjęcia innej istotnej aktywności naukowej); UNA Mapping the Future Seminars (międzynarodowe konferencje naukowe, wśród których w 2021 r. zorganizowane zostało seminarium online „Mapping the future of law”; w 2022 r. zorganizowane zostały 3 stacjonarne seminaria: „Reimagining the future of law”; „Digital Economy in Europe”; „AI, intellectual property and other creations”; UNA Talks (wykłady otwarte); UNA MOOCs (10 kursów online, z których każdy składa się z 10 modułów, kursy zostały opublikowane na platformie MOOC UJ – Copernicus College)³⁷.

7.5.2 Coimbra

Coimbra Group to założona w 1985, działająca oficjalnie od 1987 roku sieć uczelni europejskich z siedzibą w Brukseli. W jej skład wchodzi 39 uniwersytetów o wysokiej międzynarodowej renomie. UJ jest jedynym w Polsce członkiem sieci Coimbra Group. Organizacja za główny cel obrała sobie utrwalanie więzi między najstarszymi uczelniami Europy. Ponadto dba o nieustanny rozwój międzyuczelnianej współpracy kulturalnej, socjalnej oraz sportowej, doskonalenie jakości prowadzonych badań oraz poziomu nauczania uczelni, dzięki wymianie doświadczeń w tym zakresie, wpływ na politykę europejską w dziedzinie edukacji, promowanie organizacji jako źródła akademickiej doskonałości w Europie, w celu przyciągnięcia studentów do uczelni partnerskich. Realizując swoją misję, grupa Coimbra dąży do: ułatwienia wszelkiej formy wymiany, zwłaszcza akademickiej, kulturalnej, społecznej i sportowej oraz wiedzy między uniwersytetami będącymi członkami, ich studentami i pracownikami, w celu zapewnienia pełnego wykorzystania wartości dodanej wynikającej ze współpracy sieci; promowania uniwersytetów badawczych; promowania grupy Coimbra na całym świecie jako odniesienie do doskonałości akademickiej w Europie. Coimbra działa jako siła napędowa rozwoju europejskich szkół wyższych i europejskich obszarów badawczych (EHEA i ERA), wpływa na politykę europejską, działa jako organ ekspercki, który może doradzać swoim członkom i innym instytucjom (w tym Komisji Europejskiej) w sprawach związanych ze szkolnictwem wyższym.

7.5.3 The Guild

Celem Gildii jest wywieranie pozytywnego wpływu na europejskie organy ustawodawcze w stopniu większym, niż byłoby to możliwe w przypadku pojedynczej organizacji. Członków Gildii łączy całkowite oddanie wysokiej jakości badaniom jako źródłu wszelkiej wiedzy, zobowiązanie do informowania władz ustawodawczych o najkorzystniejszych sposobach inwestowania w naukę, a także chęć podjęcia współpracy z wszelkiego rodzaju organizacjami kulturalnymi, think tankami, przemysłem i biznesem. Do celów grupy należy: popularyzacja wiedzy i nauki oraz stanie na straży wolności badań naukowych, wolności akademickiej i etyki badawczej; promowanie roli uniwersyteckich ośrodków badawczych jako siły napędowej gospodarki opartej na wiedzy; wspólne wypracowywanie pozytywnych zmian oraz wpływanie na władze ustawodawcze w kontekście europejskim jak i krajowym; tworzenie korzystnych warunków rozwoju i zapewnianie wsparcia dla innowacji i przedsiębiorstw poprzez stałą współpracę z czołowymi przedstawicielami środowiska przemysłowego i biznesowego; promowanie inkluzywności i równouprawnienia poprzez zaangażowanie akademickie, w szczególności w kwestiach mobilności społecznej, mniejszości i płci kulturowej; wspieranie wysiłków zmierzających do zwiększenia finansowania badań naukowych, nauczania i innowacji w całej Europie z zachowaniem najwyższych standardów; rozpowszechnianie dobrych praktyk i analiza danych mające na celu nieustający rozwój członków Gildii (indywidualny oraz wspólny); pełnienie kluczowej funkcji w globalnych debatach o znaczeniu badań i nauki w rozwoju społeczeństwa, kultury i gospodarki. Cele, misja oraz zadania Gildii wpisują się doskonale w strategię modernizacji europejskiego szkolnictwa wyższego oraz w program umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego. Zgodne są też z wewnętrzną polityką internacjonalizacji uczelni, a szczególnie jej zaangażowaniem w znaczące inicjatywy o wymiarze globalnym.

7.5.4 The Law Schools Global League (LSGL)

Law Schools Global League (LSGL) powstało w 2012 r. z inicjatywy czołowych szkół prawnych na świecie. WPIA UJ dołączył do tego prestiżowego grona jednostek kształcących prawników na świecie i zrzeszonych w LSGL w 2019 roku. LSGL ma na celu wspieranie i inicjowanie akademickiej debaty na temat wpływu globalizacji na prawo i na edukację prawniczą, inicjowanie praktycznych działań i rozwijanie nowych metodologii, kursów, programów, opracowanie materiałów prawniczych, rozwijanie współpracy w kształceniu i badaniach wśród członków ligi, wspieranie międzynarodowej współpracy pomiędzy prawnikami praktykami. LSGL tworzy platformę do dzielenia się wiedzą na temat globalizacji prawa oraz jej wpływu na edukację prawniczą, badania i praktykę. LSGL łączy jednostki prawnicze, które w prowadzą badania nad globalizacją prawa i uwzględniają globalny wymiar prawa w kształceniu prawników. Wśród działań realizowanych przez LSGL są konferencje, szkoły letnie dotyczące globalizacji prawa, wspólne projekty badawcze i wspólne inicjatywy edukacyjne.

7.5.5 Utrecht Network

Sieć Utrechtska (Utrecht Network) powstała w 1987 roku jako inicjatywa uczelni europejskich z intencją wspierania mobilności studenckiej. Uniwersytet Jagielloński dołączył do sieci w 1997 roku, choć już we wcześniejszych latach uczestniczył we wspólnym projekcie Tempus. W chwili obecnej w konsorcjum zaangażowane są 32 uniwersytety z 27 krajów (Austria, Belgia, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Irlandia, Łotwa, Litwa, Malta, Niderlandy, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Szwajcaria, Turcja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy). Ponadto Sieć nawiązała współpracę partnerską z konsorcjami uczelni w Australii, USA i Brazylii (Australian University Network, Mid-America Universities International i REARI-RJ). Na przestrzeni 25 lat działalności Sieci około 20 000 studentów uczelni partnerskich wzięło udział w wymianie stypendialnej (głównie poprzez program Erasmus). Utrecht Network to elitarna grupa uniwersytetów współpracujących w zakresie wspólnych programów mobilnościowych oraz nowoczesnych ofert kształcenia, która znacznie przyczynia się do rozszerzenia i optymalizacji oferty mobilnościowej dla studentów, sprzyja wymianie dobrych praktyk w zakresie internacjonalizacji, wspiera organizację szkół letnich dla studentów oraz warsztatów podnoszących kwalifikacje kadry akademickiej, promuje europejskie uczelnie wyższe na mapie edukacyjnej świata.

7.6 Międzynarodowa działalność badawcza

Podnoszenie jakości kształcenia i badań naukowych poprzez współpracę międzynarodową realizowane jest także poprzez udział studentów i kadry w międzynarodowych projektach naukowych, w międzynarodowych konferencjach i seminariach, w sieciach badawczych, konsorcjach, stowarzyszeniach i radach naukowych czasopism oraz serii wydawniczych. Aktywność naukowa i sukcesy naszych studentów sprawiają, że nie trzeba nikogo zapewniać o wysokim poziomie dydaktyki zapewnianym przez kadrę WPIA UJ. Naszym pracownikom udaje się łączyć zaangażowanie w nauczanie z pełną sukcesów aktywnością naukową. W latach 2017-2020 pracownicy WPIA UJ zdobyli ponad 60 prestiżowych grantów, pozwalających na prowadzenie badań najwyższej jakości. W gronie studentów i pracowników znajduje się wielu laureatów konkursów na najlepsze prace magisterskie, doktorskie i habilitacyjne. Co roku Wydział może pochwalić się gronem laureatów Nagrody Rektora. Jednym z celów kształcenia studentów prawa UJ jest także włączanie ich w badania naukowe o zasięgu międzynarodowym, w tym w projekty badawcze oraz konferencje i seminaria. Więcej na temat badań naukowych (publikacji, grantów i nagród) pracowników WPIA UJ w opisie Kryterium 1, punkt 1.3.1.

7.6.1 Międzynarodowe projekty badawcze

Nauczyciele akademicy z WPIA UJ są niezwykle aktywni naukowo na płaszczyźnie międzynarodowej, prowadząc współpracę z naukowcami z blisko 70 uczelni zagranicznych oraz należąc do wielu sieci i

grup badawczych, w tym takich jak m.in.: Avosetta Group; European Union Blockchain Observatory and Forum (EUBOF); NormaCtivity; Navigating Knowledge Landscapes' Network; Societas Im/prerfekta; Marriage, pluralism and human rights in Europe; UniSAFE; Otwarty Parlament Cyfrowy; Restatement of Labour Law in Europe, European Group of Public Law. Nauczyciele akademicki należą także do licznych europejskich i międzynarodowych stowarzyszeń naukowych, w których podnoszą swoje kompetencje naukowo-dydaktyczne, a wśród nich np. American Society of Criminology; Association for Artificial Intelligence and Law; Association for East-Law; Association Internationale De Droit Pénal (AIDP); Association of Young Legal Historians; Central European Professors' Network; Deutsch-Polnische Juristen-Vereinigung; Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde; European Association for the Philosophical Study of Emotions; European Association of Private International Law (EAPIL); European IP Institutes Network Innovation Society (EIPIN-Innovation Society); European Law Institute; European Society for Comparative Legal History; European Society for Philosophy of Medicine and Healthcare (ESPHM); European Society of Comparative Legal History; European Society of Criminology; European Society of International Law; European Society of Law; Europejskiego Stowarzyszenia Prawa Medycznego; Europejskiego Stowarzyszenia Profesorów Prawa Podatkowego (EATLP); International Association for the Advancement of Teaching and Research in Intellectual Property (ATRIP); International Association for the Philosophy of Law and Social Philosophy (IVR); International Association for the Study of the Commons; International Association of Constitutional Law; International Association of Judicial Independence and World Peace; International Association of Professionals in Humanitarian Assistance and Protection (PHAP); International Law and Language Association; International Law Association; International Literary and Artistic Association (ALAI); International Society of Public Law | ICON•S; JURIX; Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego; Międzynarodowego Centrum Badań Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego; Międzynarodowego Stowarzyszenia Podatkowego (IFA); Munich Intellectual Property Law Center; Societas Iuris Publici Europaei; Academic Society for Competition Law; Society for Philosophy and Technology (SPT); Światowego Stowarzyszenia Prawa Medycznego; Węgierskiego Towarzystwa Naukowego⁴¹.

Są też obecni w radach naukowych i redakcjach licznych czasopism naukowych bądź serii wydawniczych, takich jak m.in. Osteuroparecht; Pravovedenie; Journal of European Consumer and Market Law; Zeitschrift für Europäisches Privatrecht; Актуальні проблеми правознавства [Current Problems of the Jurisprudence]; Law and Visual Jurisprudence; Yearbook of the Central and Eastern European Forum for Young Legal, Social and Political Theorists: CEE Forum; Tesserae Iuris; European Journal of Criminology; Eidos, Revista de Filosofía de la Universidad del Norte; Access to Justice in Eastern Europe; International Journal for the Semiotics of Law; JUS: Revista di Scienze giuridiche; JusOnline; Revista General de Derecho Romano (IUSTEL); The Western Australian Jurist; The Journal of Co-operative Organization and Management (JCOM); Revista de Direito da ULP / ULP Law Review; Revista Juridica Ibero⁴².

Pracownicy WPiA UJ biorą udział jako wykonawcy bądź eksperci udział w ponad 20 międzynarodowych projektach badawczych finansowanych w różnych programach Komisji Europejskiej; są kierownikami, wykonawcami bądź korespondentami narodowymi w ok. 20 międzynarodowych projektach naukowych finansowanych przez Fundusz Wyszehradzki, zagraniczne agencje finansujące naukę, zagraniczne fundacje naukowe, zagraniczne fundusze rządowe wspierające badania.

Pracownicy WPiA UJ są również założycielami interdyscyplinarnych centrów i platform badawczych o zakresie międzynarodowym, które nie tylko zwiększają potencjał badawczy i rozpoznawalność UJ za granicą, ale także przyczyniają się do zwiększenia oferty edukacyjnej i poprawy jakości kształcenia studentów prawa. W tym kontekście warto wymienić **Centrum Interdyscyplinarnych Studiów Konstytucyjnych UJ (CISK UJ)**, którego kierownikiem jest prof. Monika Florczak-Wątor⁴³. CISK UJ prowadzi nie tylko działalność badawczą, w którą włączani są studenci prawa, ale także organizuje liczne wykłady gościnne, seminaria, szkoły letnie itp. z udziałem zagranicznych prelegentów. Innym przykładem jest działalność **Jagiellonian Center for Law, Language and Philosophy**, które nie tylko

proceeds research, but also organizes guest lectures, seminars and summer schools, supports applications for grants abroad and promotes international cooperation. In addition, it is worth mentioning: international interdisciplinary research platform **Hector. Heritage, Culture, Norms**⁴⁴ and **Future Law Lab**⁴⁵ conducting research, networking and educational activities.

Students are also involved in the implementation of research projects of international scope, as well as encouraged to initiate and implement their own projects supported by the Faculty. One can mention several examples. Two law students (Paweł Daroszewski and Paulina Jabłoński) were co-authors of an international research project pt. „Crises and democracy: the long-term impacts of COVID-19 on V4 country's electoral systems”⁴⁶, financed by the Fundusz Wyszehradzki, within which they prepared posts on the blog⁴⁷. In 2020, law students launched an international, interdisciplinary project **Law Against Pandemic**⁴⁸, under the patronage of the Honorary Dean of WPIA UJ – a platform for publication in Polish, English, German, Spanish and French on the topic of legal aspects of the pandemic, which began its activities immediately after the introduction of the first restrictions related to the pandemic and which contributed to the increase in legal awareness in the country and abroad.

7.6.2 Międzynarodowe konferencje i seminaria

In the process of internationalization of research in the field of law, UJ plays an important role, with international congresses, conferences, symposia and seminars organized by WPIA UJ, as well as those in which our students and staff actively participate. Annually, staff and students of WPIA UJ take part in dozens of significant congresses, conferences and seminars of international scope. Law students participated with reports, among others, in International Congresses of Philosophy of Law and Philosophy of Society IVR; The Central and Eastern European Forum for Young Legal, Social and Political Theorists CEE Forum; international conference “European Conference on Health Law: Innovation & Healthcare. New challenges for Europe”; International Medical Student Conference; Socio-Legal Studies Association (SLSA) Conference; 5th International Conference on CRISPR Technologies (in which took part the Nobel laureate J. Doudna). In 2019, 11 international conferences were organized at WPIA UJ. In 2021, 2 conferences were organized. In the years 2020-2021, the organization of conferences was suspended due to the COVID-19 pandemic. In response to the situation, many conferences were organized in a remote manner (in 2020, 8; in 2021, 12; in 2022, 5). For example, in 2018, WPIA UJ was the host of an international congress „Plus Ratio Quam Vis”; and in 2019, the 4th Polish-Chinese Seminar on Comparative Law, in which representatives of WPIA UJ took part. In 2019, at WPIA UJ, a conference European Company and Financial Law Review; 14th Colloquium of the Interdisciplinary Research Group on Mediation (FORMED); Evidence in Law and Ethics Conference; in 2020: online conference European Society of International Law (ESIL) Kraków-Leiden – Symposium on “Exploring the Frontiers of International Law in Cyberspace”; Online Scientific Conference „Transforming the Police: Towards Accountability and Trust”; in 2021: International Whistleblowing Forum; Analytic Philosophy meets Legal Theory; conference “Durabilité et le droit: perspectives internes et internationales”; conference „E-administration. Effective, responsible and open public administration in the European Union”; conference online CAIL 2021; conference online Judicial Law-Making in European Constitutional Courts; conference „E-government. Efficient, accountable and open public administration in the European Union”; in 2022: political and legal symposium pt. Modern Internationalism – A Chance, a Fantasy, or Reality? - international conference online; conference “Citizen at the center of e-government activities in the European Union”; 6th ILLA General Conference, panel: Philosophy of Law; European Society of International Law (ESIL) Kraków-Leiden Symposium on “Exploring the Frontiers of International Law in Cyberspace”, online.

Particular attention should be paid to scientific events organized in cooperation with foreign research centers in the form of cyclical seminars such as cyclical Polish-German Law and Legal Process Seminars; cyclical scientific meetings International Seminar of the Real Colegio Complutense at Harvard University; cyclical scientific conferences: Deutsch-polnisches

Verwaltungskolloquium; Polsko - Niemieckie Seminaria Prawa Podatkowego we współpracy z Uniwersytetem Ruhry w Bochum; Polsko-Amerykańskie Seminaria - Bradley-Wolter Colloquium in Comparative Law & Procedure we współpracy z Indiana University Bloomington; cykliczne spotkania w ramach serii międzynarodowych konferencji "New Methods" we współpracy z Institute of Criminalistics Kriminologický Ústav Praha, Czechy; cykliczne spotkania naukowe Lake Como Roman Law School; cykliczne Krakowsko-Augsburskie Sympozja; cykliczne sympozja "Development of Law in the Interwar Period" z Uniwersytetem w Segedynie. Inicjatywy te skutkują publikacjami serii wydawniczych, artykułów, a także wymianą myśli i doświadczeń, wspólnymi projektami naukowo-dydaktycznymi.

Konferencje naukowe na WPiA UJ są otwarte dla studentów prawa, ale sami studenci także angażują się w organizację międzynarodowych kongresów, konferencji, seminariów, podejmując szereg działań m.in. z ramienia studenckich kół naukowych (np. organizacja konferencji z cyklu „Prawne formy ochrony zabytków i opieki nad zabytkami” Koła Naukowego Prawnej Ochrony Dóbr Kultury TBSP UJ; konferencja "60 years of the 1958 New York Convention in Poland. The CEE perspective" Koła Naukowego Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów TBSP UJ itp.; organizacja The Central and Eastern European Forum for Young Legal, Social and Political Theorists CEE Forum pod opieką Katedry Filozofii Prawa i Etyki Prawniczej oraz we współpracy z Future Law Lab). Każdego roku studenci prawa UJ pod opieką nauczycieli akademickich z WPiA UJ prezentują referaty na konferencji European and International Criminal Law Human Rights in Criminal Proceedings (organizowanej przez kilka europejskich uniwersytetów). W latach 2019-2022 organizowane były także seminaria studenckie na konferencjach w Maurer School of Law Indiana University w USA – projekt Katedry Prawa Karnego WPiA UJ i Bradley Fellows Programme w Maurer School of Law (Indiana, USA). Polscy studenci prawa z UJ przygotowywali wraz ze studentami amerykańskim 3-4 kazusy dotyczące określonego problemu prawa materialnego lub procesowego i wspólnie dyskutują. Podobny charakter mają studenckie seminaria prawnoporównawcze "Bradley-Wolter Colloquium in Comparative Criminal Law and Criminal Procedure (Indiana University, Uniwersytet Jagielloński). Studenci prawa UJ brali też udział w konferencjach międzynarodowych organizowanych przez prof. Peter Müncha (Head of the Master's Program in Management and Law ZHAW School of Management and Law, Szwajcaria) organizowanych w Lucernie, w trakcie których studenci z różnych krajów prezentowali wystąpienia, które były komentowane przez zaproszonych profesorów. Inny przykład to Polsko-niemiecko-ukraińskie seminaria studenckie "Trialog", organizowane dwa razy do roku wspólnie z Uniwersytetem Ruprechta Karola w Heidelbergu, Uniwersytetem Jana Gutenberga w Moguncji oraz Akademią Kijowsko-Mohylańską na przemian w Polsce, Niemczech i na Ukrainie i poświęcone są aktualnym zagadnieniom prawnym ze specjalnym uwzględnieniem relacji UE-Ukraina (w seminariach bierze udział sześciu studentów lub młodych prawników z danego uniwersytetu partnerskiego oraz opiekunowie akademicy; ostatnie seminarium odbyło się w czerwcu 2022 roku i miało tytuł Krieg und Frieden in Europa – rechtliche Dimension") czy ULB Université Libre de Bruxelles – projekt online Virtual Erasmus prowadzony we współpracy ze studentami z Wydziału Prawa ULB i UJ, który polega na analizie przypadku w oparciu o wybrane orzeczenie (common law). Udział studentów w międzynarodowych konferencjach i seminariach gwarantuje także wspomniany wyżej kurs International law of sustainable development, którego idea powstała na bazie „Colloquium Legale” i polegała na łączeniu dyskusji seminaryjnych nad problemami prawniczymi z perspektywą interdyscyplinarną. Projekt ten zaowocował wieloma międzynarodowymi warsztatami, np.: w Zakopanem (2018, 2019), Macerata (2017), Wiedniu (2017), Pamplona (2015), Bonn (2015), w którym udział brali studenci. Studenci zaprezentowali też w 2019 r. wyniki swych badań na międzynarodowej konferencji "Sustainable Development and Human Rights" z udziałem zagranicznych profesorów, w tym trzech RPO (Prof. Gyula Bándi, Hungary; Dr. Adam Bodnar, Poland; and Prof. Mária Patakyová, Slovakia) i dwóch generalnych konsulów (Prof. Adrienne Körmendy, Hungary and Dr. Tomáš Kašaj)

7.6.3 Publikacje obcojęzyczne

Nauczyciele akademicki zatrudnieni na prawie UJ mają w swym dorobku liczne publikacje obcojęzyczne, w tym monografie w prestiżowych wydawnictwach z II poziomu (Cambridge University Press, Brill, Edward Elgar Publishing, Mohr Siebeck, Routledge), oraz wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych, co jest dowodem międzynarodowej rozpoznawalności WPiA UJ oraz wysokiego poziomu umiędzynarodowienia procesu kształcenia. W sumie w latach 2019-2022 w wydawnictwach II poziomu opublikowano 3 monografie autorskie, 55 rozdziałów w monografiach, 7 redakcji monografii i 1 tłumaczenie monografii. Warto podkreślić, że niektóre publikacje z II poziomu są w wolnym dostępie (open acces), dzięki środkom z programu strategicznego ID.UJ. W latach 2019-2022 opublikowano 34 artykuły w zagranicznych czasopismach naukowych za co najmniej 100 punktów. Wykaz wysoko punktowanych publikacji obcojęzycznych w Załączniku nr 1.11.

Studenci prawa UJ są autorami licznych publikacji, w tym publikacji obcojęzycznych bądź dotyczących zagadnień o charakterze międzynarodowym. Najczęściej studenci publikują w Internetowym Przeglądzie Prawniczym TBSP UJ⁴⁹, ale także w innych czasopismach naukowych i pracach zbiorowych. Przykładowo studenci wzięli udział w opracowaniu przeglądu prasy zagranicznej, opublikowanym w: *Fundamental legal problems of surrogate motherhood. Global perspective*, ed. P. Mostowik, Warsaw 2019.

7.7 Literatura i bazy danych

Podnoszenie jakości kształcenia i badań naukowych umożliwia także dostęp do szerokiej oferty obcojęzycznych baz danych i literatury. Wydziałowa Biblioteka Prawnicza oraz Biblioteka Jagiellońska oferują szeroki zakres literatury obcojęzycznej w tym dostęp do wszystkich najważniejszych międzynarodowych czasopism w ramach prenumerowanych baz online⁵⁰.

Ponadto, specjalistyczna literatura prawnicza w językach obcych znajduje się w Księgozbiorach Szkół Praw Obcych, w tym w Księgozborze Szkoły Prawa Francuskiego, Księgozborze Szkoły Prawa Amerykańskiego, Księgozborze Szkoły Prawa Słowackiego, dostępnych w Bibliotece Wydziałowej WPiA UJ. Wśród zakupionych **prawniczych baz** znajdują się:

- **Beck Online**: niemiecka baza o tematyce prawnej, zawiera teksty ustaw, komentarzy, podręczników oraz kilkadziesiąt tytułów czasopism prawniczych wraz z zasobami archiwalnymi;
- **HeinOnline**: amerykański serwis internetowy zawierający bazy danych z piśmiennictwem prawniczym; platforma, w przeciwieństwie do komercyjnych systemów informacji prawnej skierowanych głównie do praktyków, jest serwisem przeznaczonym dla bibliotek prawniczych;
- **IBUK Libra**: serwis jest istniejącą od 2008 roku częścią Wydawnictwa Naukowego PWN, platforma udostępnia publikacje elektroniczne oraz zasoby edukacyjne z portfolio Grupy PWN oraz kilkuset innych Wydawców, pakiet zakupiony przez Uniwersytet Jagielloński zawiera ponad 5 tysięcy tytułów, w tym 254 z zakresu prawa;
- **Legal Source**: baza przeważnie pełnotekstowych publikacji prawniczych pochodzących głównie z czasopism naukowych;
- **Legalis**: aktualizowana codziennie, kompleksowa baza prawa polskiego i europejskiego, zawierająca systemowo powiązane akty prawne, orzecznictwo i wzory pism ze wszystkich dziedzin prawa oraz opracowaną i regularnie aktualizowaną przez zespół ekspertów Polskiej Akademii Nauk bibliografię prawniczą obejmującą wszystkie pozycje od 1965 roku;
- **LEX**: zawiera szeroki wybór dokumentów, w tym pełną bazę orzecznictwa sądowego i administracyjnego, piśmiennictwa prawniczego i źródeł prawa polskiego;
- **Lexoteka**: specjalnie przygotowana oferta dla studentów prawa i administracji, będąca połączeniem programu Lex ze zbiorem ponad 100 interaktywnych podręczników online wydawnictw Wolters Kluwer i Lexis Nexis; podręczniki w Lexotece wzbogacone są w

podlinkowane przepisy ustaw i orzeczenia oraz narzędzia umożliwiające robienie notatek i ustawianie powiadomień o zmianach w ustawach);

- **Oxford Scholarship Online – Law**: kolekcja książek elektronicznych z zakresu prawa;
- **SAGE Journals**: baza czasopism reprezentująca szeroką gamę dyscyplin naukowych, między innymi kryminologię i prawo karne;
- **Scopus**: interdyscyplinarna baza uznawana za największy zbiór abstraktów oraz cytacji recenzowanej literatury, takiej jak: czasopisma naukowe, książki, materiały konferencyjne, wydawnictwa handlowe, patenty oraz serie wydawnicze; zawiera informacje o pracach wydawanych przez ponad 5000 międzynarodowych wydawców w kilkudziesięciu językach; baza aktualizowana jest codziennie, zaś jej zasięg historyczny sięga do roku 1823; baza podaje literaturę załącznikową artykułów oraz ilość cytowań danego artykułu w bazie;
- **Springer Link**: baza pełnotekstowych czasopism elektronicznych; obejmuje około 1 250 wyselekcjonowanych jakościowo czasopism naukowych publikowanych przez wydawnictwo Springer Verlag oraz ponad 10 000 książek głównie z zakresu nauk przyrodniczych, technicznych, medycyny, matematyki i informatyki oraz nauk społecznych i humanistycznych, w tym nauk prawnych;
- **Swisslex**: wiodąca baza prawnicza piśmiennictwa i orzecznictwa szwajcarskiego;
- **Westlaw International**: ogromna światowa baza z zakresu nauk prawnych, obejmuje zarówno prawodawstwo, jak i poszczególne toczące się sprawy i procesy krajów Unii Europejskiej oraz anglojęzycznych krajów świata; zawiera treść ponad 1000 czasopism prawniczych oraz jurystycznych prac naukowych, przeglądowych, spisów adresowych; częścią bazy są także bieżące informacje podawane w wiodących dziennikach i tygodnikach światowych, jak również dane dotyczące własności intelektualnej, w tym patenty i znaki własnościowe, prawa autorskie. Więcej na temat infrastruktury bibliotecznej w opisie Kryterium 5 punkt 6.

Reasumując, internacjonalizacja procesu kształcenia jest zdecydowanie jedną z najmocniejszych stron kierunku prawo na UJ. Na uwagę zasługuje przede wszystkim niezwykle szeroka oferta przedmiotów obcojęzycznych skierowanych do studentów polskich i zagranicznych. W ofercie programowej są także przedmioty z zakresu prawa polskiego, wykładane w języku angielskim, niemieckim czy ukraińskim, co przyczynia się do promocji polskiego dziedzictwa prawnego na arenie międzynarodowej i rozwoju wiedzy o polskim prawie za granicą. WPiA UJ ma największą w kraju ofertę Szkół Praw Obcych, w których wykładają wykładowcy ze znaczących uczelni zagranicznych. Co więcej, w przypadku kluczowych krajów sąsiadujących – Niemiec i Ukrainy – powstały także szkoły prawa polskiego kierowane do niemieckich i ukraińskich studentów, co znacznie zwiększa stopień umiędzynarodowienia naszych studiów i przyczynia się do istotnej ze społecznego i prawnego punktu widzenia współpracy międzynarodowej. Ważną rolę w procesie internacjonalizacji procesu kształcenia odgrywają także międzynarodowe partnerstwa uniwersyteckie, do których należy nasza uczelnia i które zwiększają międzynarodową mobilność kadry i studentów, wzbogacają ofertę edukacyjną i podnoszą poziom kształcenia. Studenci prawa UJ mogą uczestniczyć w specjalnych zajęciach przygotowujących ich do udziału w międzynarodowych konkursach prawniczych, dzięki czemu odnoszą wiele sukcesów na arenie międzynarodowej. Studenci prawa UJ mają też możliwość zdobywania i podnoszenia kompetencji językowych na studiach, w tym korzystania z szerokiej gamy specjalistycznych kursów języka prawniczego, co ułatwia naszym absolwentom karierę międzynarodową.

7.8 Okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgi aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia

Podnoszenie jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych jest mierzone ilością wyjazdów zagranicznych i ilością studentów i pracowników goszczących na WPiA UJ, poziomem publikacji, uzyskanymi grantami, wygranymi konkursami międzynarodowymi, organizacją i udziałem w konferencjach międzynarodowych, uczestnictwem w zagranicznych projektach badawczych i instytucjach międzynarodowych, ofertą przedmiotów o potencjale międzynarodowym, oraz ilością i zakresem umów dotyczącymi współpracy międzynarodowej z uczelniami zagranicznymi.

Znaczenie działalności wspierającej współpracę międzynarodową w różnych wymiarach znajduje odzwierciedlenie w kryteriach oceny okresowej pracowników i kryteriach ocen studentów. Poza tym, weryfikacja procesu umiędzynarodowienia kształcenia jest realizowana za pomocą studenckich ankiet ewaluujących oferowane w programie przedmioty, w tym przedmioty obcojęzyczne. Ankiety te są także wypełniane przez studentów obcokrajowców.

Ewaluacja programu kształcenia i warunków studiów oferowana studentom zagranicznym, jak i warunków stażów i wykładów gościnnych w ramach programu Erasmus+ jest także dokonywana przez zagranicznych koordynatorów Erasmus z uczelni partnerskich, z których często otrzymujemy wysoce pochlebne opinie (*przykładowe opinie w Załączniku nr 7.10*). Oczekiwania studentów wyrażone za pośrednictwem ankiet, a także poprzez przedstawicieli studenckich kół naukowych i Samorządu Studentów WPiA UJ są brane pod uwagę w kształtowaniu programu i nauczania i wdrażaniu reform dydaktycznych. Nad reformą dydaktyczną, uwzględniającą oczekiwania studentów, czuwa powołany w 2019 r. Zespół ds. reformy studiów prawniczych.

Nad procesem realizacji działań o charakterze międzynarodowym czuwa także Dział Współpracy Międzynarodowej (DWM) na poziomie uczelni oraz wydziałowi koordynatorzy zajmujący się studentami obcokrajowcami, Ośrodkiem Szkół Praw Obcych, realizacją projektów badawczych itp. DWM przygotowuje porozumienia o współpracy naukowej UJ z zagranicznymi uczelniami i instytucjami badawczymi na szczeblu ogólnouczelnianym; prowadzi obsługę administracyjną Rektorskiego Zespołu ds. Stypendiów Bilateralnych dla Studentów i Doktorantów UJ; koordynuje Program The Ryoichi Sasakawa Young Leaders Fellowship Fund (SYLFF) i prace Zespołu ds. SYLFF (Jagiellonian University SYLFF Steering Committee); prowadzi obsługę administracyjno-finansową zagranicznych stypendystów (pracowników naukowych i doktorantów), Nagrody im. Lwa Sapiehy i Nagrody im. Iwana Wyhowskiego oraz polskich stypendystów The Króliczewski Educational Fund; prowadzi obsługę administracyjną stypendystów UJ zgłaszanych do Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

Jagiellońskie Centrum Językowe (JCJ) służy weryfikacji kompetencji językowych studentów. Weryfikacji i podnoszeniu jakości kształcenia w ramach wyjazdów gościnnych służą oddzielne raporty i ankiety skierowane do profesorów wizytujących np. w ramach programu Erasmus+.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w trosce o zapewnianie najwyższej jakości kształcenia dedykuje studentom wszechstronne rozwiązania wspierające proces uczenia się. Prowadzone przez nas działania charakteryzują się systematycznością i stałością, ze względu na ich regularny i powtarzalny charakter. Dedykowane wsparcie ma również charakter kompleksowy, proponowane studentom rozwiązania dotyczą wszystkich istotnych aspektów ich aktywności w Uczelni. Wykorzystując szansę jakie dają nam nowe technologie wdrażamy rozwiązania IT wspierające proces kształcenia, również w zakresie wsparcia studentów w procesie uczenia się. Kierowane przez nas wsparcie przybiera przy tym zróżnicowane formy, dopasowane zarówno do ogółu odbiorców, jak i do ich specyficznych potrzeb.

Uniwersytet Jagielloński jako jedna z największych polskich Uczelni wspierając studentów w procesie uczenia się przyjęła swoje rozwiązania systemowe, których implementacja jest zadaniem konkretnych jednostek, w naszym przypadku Wydziału. Student WPiA UJ może korzystać zarówno z ogólnouniwersyteckich rozwiązań, jak i dopasowanego do specyfiki ich studiów wsparcia na szczeblu wydziałowym. Dzięki profilowaniu wsparcia pod potrzeby konkretnych grup, a nawet pojedynczego studenta, możliwe są systemowe działania adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów oraz osiągania przez studentów efektów uczenia się.

Studenci kierunku prawo wspierani są zarówno w ogólnonaukowym rozwoju, poprzez ciągłe przygotowywanie do prowadzenia badań naukowych, ale również do wejścia na rynek pracy. Koncepcja kształcenia, program studiów, ale również wsparcie dla studentów kierunku prawo skupione są na różnych możliwych ścieżkach rozwoju studenta. Poprzez nasze działania umożliwiamy kontynuację ścieżki zawodowej prawnika w klasycznym rozumieniu, m.in. na aplikacji adwokackiej, radcowskiej, komorniczej oraz notarialnej. O skuteczności wsparcia świadczą w odniesieniu do tej grupy studentów najlepsze wyniki egzaminów wstępnych, które od 16 lat (2006 roku) nieprzerwanie uzyskują nasi absolwenci. Wspieramy rozwój studentów planujących aplikowanie do Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, gdzie największy odsetek przyjętych absolwentów to osoby kształcące się uprzednio na WPiA UJ. Pamiętamy również, że współczesny świat to dynamiczne zmiany i nowe możliwości, które powstają również podczas trwania studiów. Dlatego nasze wsparcie jest ukierunkowane również na wszechstronny rozwój studenta, pozwalający mu na wszechstronny rozwój jego kariery zawodowej. Wsparcie dla postaw przedsiębiorczych studenta umożliwia mu chociażby otwarcie własnej działalności gospodarczej. O skuteczności obu tych ścieżek nauczania i wsparcia, umownie nazywanej klasyczną i nieklasyczną, świadczą również rankingi kierunków studiów i wydziałów prawa, gdzie na przestrzeni ostatnich lat zdecydowanie najczęściej zajmowaliśmy pierwsze miejsce.

Kończąc uwagi wstępne warto również wspomnieć, iż na charakter wsparcia studentów w procesie uczenia się duży wpływ miała konieczność kompleksowego dopasowania procesu uczenia się do formy zdalnej. Niektóre rozwiązania, do których poniekąd przymusiła nas pandemia, pozostały z nami jako skutecznie funkcjonujące. W tym kontekście można przyznać m.in. że studenci odbywają szkolenia przygotowujące ich do udziału w zajęciach prowadzonych w formie zdalnej, a także mają możliwość osobistych konsultacji z nauczycielami akademickimi w również formie zdalnej.

8.1 Dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Uniwersytet Jagielloński jako całość oraz Wydział Prawa i Administracji jako jednostka starają się sprostać możliwym potrzebom różnych grup studentów. Wspieramy zarówno osoby studiujące w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Dopasowujemy nasze działania do specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, umożliwiając im pełny dostęp do procesu uczenia się. Nie zapominamy również o studentach aktywnych zawodowo, czy tych posiadających dzieci, a także o studentach zagranicznych.

Studenci kierunku prawo mogą skorzystać z indywidualnego toku studiów, co pozwala na dostosowanie grafiku zajęć do potrzeb danej osoby. Osoby znajdujące się w szczególnych sytuacjach mogą starać się o przyznanie urlopu. Jak wspominaliśmy w kryterium dotyczącym infrastruktury dydaktycznej, jest ona dopasowana do potrzeb studentów z różnymi niepełnosprawnościami, budynki zaś wyposażone są w stosowne udogodnienia.

W zakresie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych poprzez opracowywanie i wdrażanie racjonalnych adaptacji mających na celu równe traktowanie osób z niepełnosprawnościami w dostępie do edukacji wsparcia studentom udziela Dział ds. Osób Niepełnosprawnych (<https://don.uj.edu.pl>). Na Uniwersytecie powołana również została jednostka oferująca wsparcie w obszarze zdrowia psychicznego w sytuacjach niekorzystnie wpływających na studia, pracę czy życie prywatne - Studencki Ośrodek Wsparcia i Adaptacji "SOWA" (<https://www.uj.edu.pl/sowa>).

Jako szczegółowe formy wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami należy ponadto wyróżnić:

- zasady przyznawania miejsc w domach studenckich, w ramach, których uwzględniane jest m.in. stopień niepełnosprawności potwierdzony orzeczeniem właściwego organu;
- dostępne formularze wniosków dla studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami;
- aktywności podejmowane przez Centrum Dostępności, podnoszące świadomość różnorodnych potrzeb np.:
 - o filmy szkoleniowe;
 - o wskazówki i rekomendacje jak zorganizować dostępne spotkanie on-line;
 - o wskazówki i rekomendacje jak zorganizować dostępne wydarzenie np. konferencję. Publikacja „Bilet dostępu” zbiór wskazówek i odpowiedzi, omówienie wymogów ustawowych i dobrych praktyk, prezentacja zasobu rozwiązań dostępnościowych, których zastosowanie otwiera wydarzenia na osoby z różnorodnymi potrzebami;
 - o przewodnik „Adaptowanie publikacji naukowych do potrzeb osób z niepełnosprawnością wzroku” powstał z myślą o nauczycielach akademickich;
 - o inne inicjatywy;
- Targi Pracy UJ uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami;
- Doradztwo zawodowe, w tym dla osób z niepełnosprawnościami.

W roku 2022 Tydzień Jakości Kształcenia poświęcony był systemowi wsparcia dla osób kształcących się na Uczelni, w tym osobom szczególnie uzdolnionym; osobom ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi lub w szczególnej sytuacji życiowej. W ramach wydarzenia przygotowano szereg debat, szkoleń i prezentacji, do udziału w których zaproszeni zostali zarówno studenci, jak i pracownicy Wydziału.

Na Uczelni realizowany jest Projekt „Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) - o dodatkowe fundusze mogą ubiegać się:

- studenci pobierający stypendium socjalne w semestrze poprzedzającym semestr wyjazdu na studia w ramach Programu Erasmus+;
- studenci z orzecznym stopniem niepełnosprawności, którzy zakwalifikowali się na stypendium w ramach programu Erasmus+ (studia i praktyki).

Cel główny projektu to podniesienie kompetencji zawodowych i kluczowych studentów niepełnosprawnych oraz studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, poprzez zrealizowanie części programu kształcenia w zagranicznej uczelni. Oczekiwane efekty to przede wszystkim wzrost kompetencji właściwych dla wykonywanej w przyszłości pracy zawodowej oraz zwiększenie konkurencyjności studentów jako przyszłych pracowników na rynku pracy.

Wsparcie studentów zagranicznych omawiane w innych kontekstach (m.in. wymiany międzynarodowej studentów) było już w poprzednich kryteriach, niemniej należy dodatkowo wskazać na:

- dedykowane strony w j. angielskim
- wzory formularzy przygotowane w języku angielskim;
- portal USOS dostępny jest w języku angielskim;
- zasady przyznawania miejsc w domach studenckich w ramach, których uwzględniania się:
 - o legitymowanie statusem uchodźcy nadanym w Rzeczypospolitej Polskiej albo korzystanie z ochrony czasowej albo ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
 - o odległość od miejsca zamieszkania.

Wieloletnia praktyka w zakresie organizacji procesu dydaktycznego wskazują również na zróżnicowane potrzeby studentów formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Potrzeby wspólne na które odpowiadamy to:

- stabilność rozkładu zajęć, brak modyfikacji terminu i godziny zajęć w trakcie roku akademickiego;
- niewyznaczanie obligatoryjnych terminów zaliczenia kolokwii i innych form weryfikacji efektów uczenia się w godzinach przypisanych w harmonogramie na inne zajęcia, w tym w szczególności obligatoryjne;
- uwzględnianie konieczności odpoczynku między zajęciami np. poprzez wydzielone miejsca do odpoczynku;
- uwzględnienie konieczności znalezienia zakwaterowania i pomoc w tym zakresie;
- możliwość skorzystania z programów informacji prawnej jak Lex, Legalis w miejscu zamieszkania. W tym również dostęp on-line w miejscu zamieszkania do Lexoteki, gdzie oprócz podręczników dostępne są również monografie czy komentarze (zob. [link](#)) Uczelnia zapewnia ponadto studentom dostęp do elektronicznych systemów obsługi studiów, platform zdalnego nauczania (Pegaz, Blackboard), pakietu MS Office. Do dyspozycji studentów pozostają również polskie i zagraniczne bazy danych.

Potrzeby, na które w sposób szczególny odpowiadamy wobec studentów niestacjonarnych, to

- zapewnienie kontaktu z obsługą administracyjnej w okresie zjazdu;
- możliwość skorzystania stacjonarnie z infrastruktury bibliotecznej w okresie zjazdu tj.:
 - o Biblioteka Jagiellońska jest czynna również w piątek i sobotę;
 - o Wydziałowa Biblioteka Prawnicza jest czynna również w piątek i sobotę.

Władze Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz WPIA UJ jako jednostki wychodzą naprzeciw nie tylko potrzebom wynikającym z rodzicielstwa, ale również potrzebom, studentów, którzy godzą naukę z opieką nad starszymi członkami rodziny. Można tu wskazać m.in.

- stabilność rozkładu zajęć, brak modyfikacji terminu i godziny zajęć w trakcie roku akademickiego;
- pomoc materialną np. zapomogę. Zapomoga może być przyznana studentowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Do zdarzeń, które uzasadniają wystąpienie z wnioskiem o przyznanie zapomogi zalicza się w szczególności: kradzież, pożar, powódź, ciężką chorobę wnioskodawcy lub członka jego najbliższej rodziny, śmierć najbliższego członka rodziny
- Żłobek „Żaczus” - żłobek Uniwersytetu Jagiellońskiego „ŻACZUS” prowadzony przez Fundację Studentów i Absolwentów UJ „Bratniak” (zob. <http://zaczus.pl>);
- zasady przyznawania miejsc w domach studenckich, w ramach, których uwzględniane jest sytuacja materialna studenta oraz jego sytuacja rodzinna (zob. więcej: <https://studiuje.uj.edu.pl/studenci/akademiki/uj>).

Z myślą o różnych grupach studentów oraz ich potrzebach powstał Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz Dyskryminacji działający pod kierunkiem Pełnomocnika Przewodniczącej Samorządu Studentów UJ. Samorząd udostępnił również adres mailowy przeznaczony do zgłaszania sytuacji nagłych i pilnych: emergency@samorząd.uj.edu.pl.

8.2 Zakres i forma wspierania studentów w procesie uczenia się

Pracownicy wydziału prowadzący zajęcia umożliwiają realizację indywidualnych konsultacji o charakterze merytorycznym podczas godzin dyżurów, które odbywają się regularnie a ich terminy są podawane do wiadomości studentów. Konsultacje mogą odbywać się również drogą elektroniczną poprzez pocztę uniwersytecką i platformy wykorzystywane w kształceniu na odległość.

Na wydziale funkcjonuje również Towarzystwo Słuchaczy Biblioteki Prawa WPiA UJ będące organizacją skupiającą koła naukowe wydziału. Działalność TBSP UJ koncentruje się przede wszystkim na rozdziale środków finansowych na projekty naukowe kół, reprezentowaniu kół przed Dziekanem, wspieraniu organizacyjnym ich działalności (w tym działalności samokształceniowej), redagowaniu Przeglądu Prawniczego TBSP UJ a pośrednio, ponad 35 zrzeszonych kół, wspieranie podejmowania działalności naukowej przez studentów. Każde z kół naukowych pozostaje pod opieką naukową nauczyciela akademickiego. Kołom naukowym zapewniane jest również organizacyjne wsparcie, w tym finansowe i lokalowe.

Uczelnia zapewnia studentom dostęp do elektronicznych systemów obsługi studiów, platform zdalnego nauczania (Pegaz, Blackboard), pakietu MS Office oraz Systemów Informacji Prawnej Lex i Legalis. Do dyspozycji studentów pozostają również polskie i zagraniczne bazy danych.

Studenci kierunku mogą korzystać z zasobów biblioteki wydziałowej i Biblioteki Jagiellońskiej. Oba budynki ulokowane są w centrum miasta i w pobliżu miejsc, w których odbywają się zajęcia.

Form wsparcia:

- krajowej i międzynarodowej mobilności studentów,
- we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji.

Kierowane do studentów przez WPiA UJ wsparcie uwzględnia zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach rynku pracy właściwych dla kierunku.

Biuro Karier oferuje indywidualne spotkania z doradcą zawodowym (możliwość uzyskania informacji o sposobach aktywnego poszukiwania pracy oraz podnoszenia kwalifikacji, a także wskazówek dotyczących rozwoju zawodowego, pomoc w przygotowaniu profesjonalnych dokumentów aplikacyjnych, określenie predyspozycji zawodowych, przygotowanie do procesu rekrutacji). Studenci i absolwenci mogą także wziąć udział w coachingu kariery – cyklu spotkań, w trakcie których coach pomaga wyznaczyć cele zawodowe, wspiera w planowaniu działań i ich realizacji. Biuro Karier oferuje również szkolenia prowadzone przez wewnętrznych trenerów firm lub instytucji podnoszące kompetencje twarde (np. obsługa programów Excel, Java) oraz miękkie (np. komunikatywność, praca w zespole, zarządzanie czasem, budowanie efektywnych relacji), przydatnych na rynku pracy. Studenci mogą wziąć udział w spotkaniach z mentorami – absolwentami Uniwersytetu, którzy w trakcie cyklu spotkań przekazują swoją wiedzę oraz doświadczenie z konkretnej branży. Dwukrotnie w ciągu roku Biuro Karier organizuje Targi Pracy, w czasie których istnieje możliwość bezpośredniego kontaktu z pracodawcami.

8.3 Aktywność studentów: sportowa, artystyczna, organizacyjna, w zakresie przedsiębiorczości

Mając na celu wszechstronny rozwój studenta, uwzględniający jego pasję, rozwiązania na szczeblu zarówno ogólnouniwersyteckim jak i wydziałowym uwzględniają różnorodne formy aktywności studentów: sportowe, artystyczne, organizacyjne czy też w zakresie przedsiębiorczości.

Studenci mogą ubiegać się o dofinansowanie działalności związanej m.in. z realizacją projektów badawczych, publikacją wyników badań oraz udziałem w konferencjach i konkursach naukowych. Wiele form wsparcia przewidziano ponadto w programie „Inicjatywa Doskonałości – Inicjatywa Badawcza”, w ramach którego studenci mogą otrzymywać granty na badania powiązane z tzw. Priorytetowymi Obszarami Badawczymi. Działalność naukowa studentów jest też przedmiotem troski władz dziekańskich, które udostępniają niezbędną do tego celu infrastrukturę, a w razie potrzeby wspierają poszczególne inicjatywy finansowo.

W zakresie wspierania rozwoju aktywności sportowej Uczelnia oferuje: regularne zajęcia wychowania fizycznego dla studentów (Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, <https://swfis.uj.edu.pl/zajecia>) oraz zajęcia oferowane w sekcjach sportowych - 15 sekcji (Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, <https://swfis.uj.edu.pl/sekcje>), a także udział w zajęciach sekcji sportowych klubu uczelnianego (<https://swfis.uj.edu.pl/sekcje>) i w zajęciach korekcyjnych (<https://swfis.uj.edu.pl/zajecia/zajecia-korekcyjne>). Specjalna oferta zajęć wychowania fizycznego skierowana jest do studentów z niepełnosprawnościami (<https://swfis.uj.edu.pl/zajecia/studenti-niepelnosprawni>). Biuro Sportu cyklicznie organizuje różnego typu wydarzenia sportowe, między innymi: obozy, zawody, maratony (Biuro Sportu, <http://www.bs.uj.edu.pl>).

W zakresie wspierania rozwoju aktywności artystycznej Uczelnia oferuje możliwość zaangażowania się w działania Zespołu Słowianki (<http://www.slowianki.uj.edu.pl/>) i Chóru Akademickiego (<https://chor.uj.edu.pl/>).

Na Uczelni funkcjonuje Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (<https://aip.uj.edu.pl>), który udziela wsparcia w zakresie doradztwa, szkolenia i organizuje programy dla studentów zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej.

Studenci kierunku spełniający określone wyniki w nauce mogą dołączyć do Studenckiej Poradni Prawnej UJ, gdzie pod okiem nauczycieli akademickich i prawników - praktyków uzyskują umiejętności praktyczne w prowadzeniu konkretnych spraw, pisaniu pism procesowych, umów, oświadczeń woli, kontaktów z klientem, gromadzeniu dokumentacji, znajdowaniu rozwiązań na korzyść klienta. Należy docenić to działanie, bowiem absolwenci SPP UJ są bardzo szanowani na rynku pracy w Krakowie.

8.4 System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Dedykowane przez WPIA UJ wsparcie uwzględnia systemowe działania dla studentów wybitnych, celem stymulacji ich rozwoju naukowego. Stosujemy również instrumenty motywujące studentów do osiągnięcia coraz lepszych wyników uczenia się.

Uczelnia realizuje projekt „Szkoła Orłów”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Celem Projektu jest stworzenie ścieżki kształcenia dla wybitnie uzdolnionych studentów (laureatów olimpiad przedmiotowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, a także najlepszych studentów na podstawie wyników uzyskanych na pierwszym roku studiów) poprzez realizację wysokiej jakości kształcenia akademickiego opartego na systemie tutoringu oraz wsparcie stypendialne. Wśród beneficjentów znajduje się 12 tutorów z WPIA UJ.

Na podstawie ustawy PSWN rozpoczynający studia olimpijczycy mogą otrzymywać stypendium Rektora UJ. Dodatkowo studenci ci mogą ubiegać się o przyznanie stypendium dla olimpijczyków finansowane ze środków rektorskiego funduszu dla olimpijczyków. Ponadto jeszcze przed rozpoczęciem studiów wybitni uczniowie lub absolwenci polskich i zagranicznych szkół średnich mogą

ubiegać się o Stypendium UJ, w ramach którego przyznawane jest stypendium na cały okres studiów oraz zapewniona jest indywidualna opieka pracownika naukowego, który wspiera rozwój naukowy stypendysty. Niezależnie od olimpijczyków studenci wszystkich lat studiów mogą ubiegać się o stypendium Rektora UJ na podstawie wyników w nauce oraz indywidualnych osiągnięć. Niezależnie od środków budżetowych Uczelnia w ramach własnych funduszy stypendialnych przeznacza odpis z zysku na finansowanie stypendiów dla wyróżniających się studentów. Środki na stypendia pochodzą również od fundatorów, darczyńców i innych podmiotów gospodarczych. Wyłącznie w ramach Wydziału funkcjonuje fundusz stypendialny CAN-PACK, którego celem jest finansowanie wymiany studentów i doktorantów między Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, a Wydziałem Prawa Narodowego Uniwersytetu „Akademia Kijowsko-Mohylańska”, Fundusz Programów Ukraińskich przeznaczony na wypłatę stypendiów dla studentów, którzy są uczestnikami Programów Ukraińskich (programy edukacyjne i naukowe prowadzone przez WPiA UJ we współpracy z ukraińskimi uczelniami wyższymi lub instytucjami naukowo-badawczymi) wyróżniają się osiągnięciami w nauce lub pracy naukowej oraz interesują polsko-ukraińską współpracą w zakresie badań naukowych z dziedziny nauk prawnych, edukacji prawniczej oraz transformacji systemu prawnego. Wydział posiada również Fundusz Stypendialny im. P. Zaleskiego, którego celem jest wspieranie wyróżniających się wynikami w studiach lub osiągnięciami naukowymi studentów i doktorantów studiów stacjonarnych pochodzących ze środowisk o utrudnionym dostępie do finansowania potrzeb edukacyjnych.

8.5 Sposób informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Podstawowym źródłem informacji są strony internetowe UJ, informacje dotyczące spraw socjalnobytowych studentów i doktorantów jak też pełna lista stypendiów dostępnych na UJ znajdują się na stronach prowadzonych przez jednostkę administracji ogólnouczelnianej. Aktualne informacje zawsze publikowane są pod specjalnym adresem stypendia.uj.edu.pl oraz studiuje.uj.edu.pl. Informacji udzielają wskazani pracownicy Wydziału oraz pracownicy Działu Spraw Stypendialnych. Również Samorząd Studentów UJ na swoich stronach oraz w mediach społecznościowych publikuje wartościowe informacje dotyczące świadczeń oraz prowadzi konsultacje podczas dyżurów członków Uczelnianej Komisji Ekonomicznej odbywających się w Biurze Zarządu Samorządu Studentów UJ lub poprzez mail: pomoc.materialna@samorząd.uj.edu.pl. Informacje o przyznaniu świadczenia oraz decyzje stypendialne są doręczane elektronicznie. Niekiedy informacje o naborze wniosków są wysyłane na adresy email, np. stypendium@uj.edu.pl.

Konkretną odpowiedzią na potrzeby studentów znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej są m.in.:

- stypendium socjalne - stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Sytuację materialną studenta ustala się na podstawie wysokości miesięcznej kwoty netto dochodu przypadającego na członka rodziny studenta;
- zapomoga może być przyznana studentowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Do zdarzeń, które uzasadniają wystąpienie z wnioskiem o przyznanie zapomogi, zalicza się w szczególności: kradzież, pożar, powódź, ciężką chorobę wnioskodawcy lub członka jego najbliższej rodziny, śmierć najbliższego członka rodziny;
- zasady przyznawania miejsc w domach studenckich, w ramach, których uwzględniane jest sytuacja materialna studenta oraz jego sytuacja rodzinna (zob. więcej: <https://studiuje.uj.edu.pl/studenci/akademiki/uj>);
- ograniczenie konieczności zakupu podręczników akademickich, co stało się możliwe nie tylko dzięki bogatym zbiorom bibliotecznym, ale również możliwości skorzystania z programów informacji prawnej jak Lex, Legalis w miejscu zamieszkania. Zapewniony jest ponadto dostęp on-line w miejscu zamieszkania do Lexoteki, gdzie oprócz podręczników dostępne są również monografie czy komentarze. Uczelnia zapewnia ponadto studentom dostęp do elektronicznych systemów obsługi studiów, platform zdalnego nauczania (Pegaz, Blackboard), pakietu MS Office. Do dyspozycji studentów pozostają również polskie i zagraniczne bazy danych;

8.6 Sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczności

Celem prawidłowego wsparcia studentów w procesie uczenia się wdrożono skuteczne i sposoby zgłaszania przez studentów skargi wniosków, także ich późniejszego rozpatrywania.

Na WPiA UJ zapewnia się elementy kontroli społecznej poprzez umożliwienie studentom wnoszenia skarg i wniosków na zasadach ogólnych oraz w procedurach szczególnych, wyodrębnionych ze względu na przedmiot skargi lub wniosku. Ponadto umożliwia się nawiązanie dialogu i kontaktu z Rzecznikiem Praw i Wartości Akademickich, władzami dziekańskimi, kierownikami katedr czy prowadzącymi przedmiot poprzez uczestnictwo w dyżurach. Poniżej przedstawiamy działania składające się na system w tym zakresie.

- a) Skargi i wnioski składane na zasadach ogólnych - studentom przysługuje prawo składania skarg i wniosków. Skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania Uczelni, w tym organizacji procesu kształcenia, mogą być składane ustnie, pisemnie lub za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Ich adresatami mogą być zarówno władze rektorskie czy dziekańskie, jak i kierownicy jednostek administracji czy organy samorządu studenckiego. W następstwie złożenia skargi lub wniosku przeprowadzane jest wewnętrzne postępowanie wyjaśniające. Zasadą jest dążenie do ugodowego załatwiania spraw. Odpowiedzi udzielane są bez zbędnej zwłoki, w oczekiwanej przez studenta formie.
- b) Sankcje dyscyplinarne - sprawy, w których doszło do naruszenia przepisów prawa lub zasad etyki zgłaszane są organom ścigania lub kierowane na drogę postępowania dyscyplinarnego. Nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie uchybiające obowiązkom nauczyciela akademickiego lub godności zawodu nauczycielskiego. Za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi Rektor, po uprzednim wysłuchaniu nauczyciela, nakłada karę upomnienia. Rektor może również skierować sprawę do Rzecznika Dyscyplinarnego dla Nauczycieli Akademickich, w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. W przypadku potwierdzenia stawianych nauczycielowi zarzutów, Rzecznik kieruje sprawę do Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. Komisja przeprowadza postępowanie dyscyplinarne. W skład komisji dyscyplinarnych wchodzi studenci delegowani przez organy samorządu studenckiego ([link](#)). Dodatkowo jednym z dwóch wiceprzewodniczących całej komisji jest student wskazany przez samorząd studencki.
- c) Bieżące zgłaszanie problemów przez samorząd studencki - bieżące problemy omawiane są podczas cyklicznych spotkań z udziałem przedstawicieli samorządu studenckiego i władz Uczelni.
- d) Cotygodniowe dyżury - Studenci mają ponadto możliwość spotkania z osobami decyzyjnymi podczas ich cotygodniowych dyżurów lub w innych, indywidualnie ustalonych terminach.
- e) Dyżury i dni otwarte Rzeczniczki Praw i Wartości Akademickich - Biuro Rzeczniczki Praw i Wartości Akademickich to bezpieczne miejsce dostępne dla wszystkich członków i członków wspólnoty Uniwersytetu Jagiellońskiego. Do Rzeczniczki Praw i Wartości Akademickich można zgłosić się z każdą sprawą dotyczącą funkcjonowania na Uniwersytecie. Może to dotyczyć między innymi poczucia niesprawiedliwego lub niewłaściwego potraktowania albo sytuacji konfliktowych, które wpływają na życie, pracę lub studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Sprawa może zostać również zgłoszona przez organy samorządu studenckiego i doktoranckiego oraz działające na uniwersytecie związki zawodowe ([link](#)).
- f) Zapewnienie środków zaskarżenia od rozstrzygnięć podejmowanych w sprawach indywidualnych - W indywidualnych sprawach studentów, wynikających z Regulaminu studiów, w pierwszej instancji rozstrzygnięcia podejmuje dziekan lub prodziekan odpowiedzialny za sprawy studenckie (którego powołanie wymaga uzyskania akceptacji

samorządu studenckiego), chyba że Regulamin lub odrębne przepisy stanowią inaczej. Dodatkowo, na wniosek dziekana, zaakceptowany przez samorząd studencki, Rektor UJ może upoważnić inne osoby do wydawania rozstrzygnięć na podstawie Regulaminu studiów, z wyjątkiem rozstrzygnięć dotyczących urlopów od zajęć, przeniesienia z innej uczelni skreślenia z listy studentów oraz wznowienia studiów. Od rozstrzygnięć dziekana lub osoby upoważnionej przez Rektora UJ podejmowanych w indywidualnych sprawach studentów przysługują zastrzeżenia do Rektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia. Rozstrzygnięcie Rektora jest ostateczne. Decyzje administracyjne w sprawach świadczeń pomocy materialnej, w tym stypendium rektora, wydaje Komisja Stypendialna dla Studentów UJ. Od decyzji tych służy odwołanie do Odwoławczej Komisji Stypendialnej dla Studentów UJ. Obie komisje powoływane są przez Rektora UJ na wniosek samorządu studenckiego, a większość ich składu stanowią studenci. Również kierowanie pracami ww. komisji zwyczajowo powierzane jest studentom. Wnioski o przyznanie miejsca w domu studenckim rozpatruje natomiast właściwy organ samorządu studenckiego (obecnie – Uczelniana Komisja Ekonomiczna);

- g) Zgłoszenie bariery - każda osoba, w tym również student, ma prawo poinformować o barierach w dostępności np. architektonicznej (zob. więcej: <https://dostepnosc.uj.edu.pl/zgloszenia>). Zgłoszenie można przygotować samodzielnie lub skorzystać z formularza zamieszczonego na stronie internetowej. W okresie sprawozdawczym nie została zgłoszona żadna bariera w ww. procedurze.
- h) Wniosek o zapewnienie dostępności - osoba ze szczególnymi potrzebami lub jej przedstawiciel/ka ustawowy/a, po wykazaniu interesu faktycznego ma prawo złożyć wniosek o zapewnienie dostępności architektonicznej lub/i informacyjno-komunikacyjnej (zob. więcej: <https://dostepnosc.uj.edu.pl/zgloszenia>). Wniosek można przygotować samodzielnie lub skorzystać z formularza zamieszczonego na stronie internetowej. W okresie sprawozdawczym nie została złożony żaden wniosek w ww. procedurze.

8.7 Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Uniwersytet, a także Wydział dba o kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się, w tym kadry administracyjnej. Naszym celem jest odpowiedź na potrzeby studentów, poprzez umożliwienie wszechstronnej pomocy w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Na szczeblu wydziałowym studentom zapewniane jest kompleksowe wsparcie ze strony opiekuna roku oraz innych pracowników Dziekanatu. Są oni dostępni w formie stacjonarnej w godzinach dogodnych dla studentów formy stacjonarnej i niestacjonarnej. Bieżące wsparcie udzielane jest również w formie elektronicznej.

Studenci oraz pracownicy administracji wydziałowej otrzymują pomoc merytoryczną w Centrum Wsparcia Dydaktyki. CWD łączy jednostki z pionu Prorektora ds. dydaktyki (dzięki czemu koordynuje proces kształcenia - począwszy od rekrutacji na studia przez organizację toku studiów, kończąc na działaniach związanych ze wsparciem absolwentów). W skład Centrum Wsparcia Dydaktyki wchodzi:

- **Dział Rekrutacji na Studia**, który zajmuje się obsługą kandydatów na studia i organizacją procesu rekrutacji.
- **Dział Spraw Stypendialnych**, do którego zadań należy koordynacja przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów UJ, przydział miejsc w Domach Studenckich.
- **Dział Spraw Studenckich**, do którego zadań należy wsparcie działalności studenckiej, w tym rozliczanie projektów dofinansowanych ze środków Uczelni, oraz bieżąca obsługa spraw dyscyplinarnych i ubezpieczeniowych studentów.

- **Dział Obsługi Studiów** oferuje wsparcie w zakresie obsługi toku studiów, pomoc w interpretacji i stosowaniu Regulaminu, aktów prawnych z zakresu dydaktyki oraz spraw studenckich.
- **Dział Obsługi Studentów Zagranicznych** zajmuje się obsługą studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających na stypendia i wymiany międzynarodowe, koordynacją Programu Erasmus+ (wyjazdy studentów na zagraniczne studia i praktyki) oraz programem mobilności MOST (wymiana studentów polskich uniwersytetów umożliwiającą odbycie części studiów na innej uczelni).
- **Biuro Doskonalenia Kompetencji**, dba o jakość kształcenia na Uniwersytecie Jagiellońskim, wspiera proces doskonalenia kompetencji kadry UJ oraz koordynuje organizację Tygodnia Jakości Kształcenia – cyklu wykładów, seminariów, warsztatów i szkoleń. Organizuje wykłady z cyklu *Artes Liberales*.
- **Biuro Karier** prowadzi poradnictwo zawodowe dla studentów i absolwentów naszej uczelni. Organizuje szkolenia, gromadzi i udostępnia informacje o ofertach pracy, możliwościach podwyższania kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego w ramach praktyk i staży.

8.8 Działów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom,

Priorytetem dla Uniwersytetu Jagiellońskiego jest prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa studentów. Jest to istotny element systemowych rozwiązań pozwalających na przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy w środowisku akademickim. Wdrożyliśmy również rozwiązania pozwalające na szybkie reagowanie i pomoc ewentualnym ofiarom niepożądanych zachowań.

Wśród działań tych wskazać w szczególności należy na:

- Dział Bezpieczni UJ** - Sytuacje naruszające bezpieczeństwo lub stanowiące przejawy dyskryminacji studenci i doktoranci mogą zgłaszać do Działu ds. Bezpieczeństwa i Równego Traktowania – Bezpieczni UJ. Dział podejmuje interwencje zgodnie z procedurami i wskazówkami postępowania na terenie uczelni, we współpracy z innymi podmiotami uczelni (np. SOWA), a w razie przestępstwa z właściwymi służbami (np. policją). Studenci mają możliwość zapoznania się ze wskazówkami postępowania sytuacji zagrożenia na stronie "Bezpieczny student UJ", podczas obowiązkowego kursu on-line BHK, podczas cyklicznej kampanii "16 dni akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć". Działania edukacyjne i informacyjne są podejmowane we współpracy z Samorządem Studentów, Towarzystwem Doktorantów oraz organizacjami studenckimi. Ponadto w uczelni funkcjonuje stanowisko ds. bezpieczeństwa – osoba odpowiedzialna za opiniowanie imprez i wydarzeń organizowanych przez członków wspólnoty uczelni. Są procedury dot. organizacji zgromadzeń.
- Współpracę przez WPiA UJ z Samorządem Studentów.** W pracy z zakresu przeciwdziałania sytuacjom noszącym znamiona dyskryminacji włączony jest Samorząd Studentów, w ramach którego powołano Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy oraz Dyskryminacji. Studenci mogą zgłaszać niepożądane sytuacje poprzez anonimowy formularz, a w sytuacjach pilnych i awaryjnych mogą przysyłać prośby o wsparcie poprzez adres: emergency@samorząd.uj.edu.pl.
- Dyżury, dni otwarte oraz materiały informacyjne Rzecznicki Praw i Wartości Akademickich:**

- Biuro Rzecznictwa Praw i Wartości Akademickich to bezpieczne miejsce dostępne dla wszystkich członków i członków wspólnoty Uniwersytetu Jagiellońskiego. Do Rzecznictwa Praw i Wartości Akademickich można zgłosić się z każdą sprawą dotyczącą funkcjonowania na Uniwersytecie. Może to dotyczyć między innymi poczucia niesprawiedliwego lub niewłaściwego potraktowania albo sytuacji konfliktowych, które wpływają na życie, pracę lub studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Sprawa może zostać również zgłoszona przez organy samorządu studenckiego i doktoranckiego oraz działające na uniwersytecie związki zawodowe. Rzecznictwo w swojej działalności kieruje się zasadami **niezależności**, **bezzstronności** i **poufności** oraz dąży do polubownego rozwiązywania sporów wewnątrz wspólnoty uczelni;
 - Biuro Rzecznictwa Praw i Wartości Akademickich podejmuje szereg działań informacyjnych i edukacyjnych, jak np. opracowanie na temat „Porozumienie Bez Przemocy” ([link](#)) oraz inne (zob. <https://ombuds.uj.edu.pl/biblioteka>).
- d) **Portal edukacyjny DORADA** sfinansowany z projektu: Odpowiedzialne Wsparcie i Zrównoważony Rozwój. Innowacją jest możliwość porozmawiania na wirtualnym czacie z doradcą edukacyjnym. Zaletą kanału jest to, że może być użytkowany przez studentów chcących pozostać anonimowymi. Ponadto na portalu zamieszczono w języku polskim i angielskim szereg artykułów popularnonaukowych pomocnych w rozwoju osobistym i zdobywaniu wiedzy. Opublikowane dotąd artykuły związane są tematycznie m.in. z profilaktyką zdrowia psychicznego, radzeniem sobie ze stresem i uzależnieniami, budowaniem relacji społecznych, szukaniem wsparcia psychologicznego, dbaniem o swoje zdrowie i poczucie wellbeing. Znajdują się w nich cenne spostrzeżenia, które mogą być pomocne w studiowaniu, ale także w życiu pozauczelnianym. Sukcesywnie będą pojawiać się nowe artykuły poszerzające obecną tematykę o inne obszary m.in. wspierające work-life balance oraz skuteczne metody przyswajania wiedzy i organizację czasu. Portal DORADA oferuje również dziesięć krótkich filmów edukacyjnych w postaci vlogów, wyjaśniających działanie różnych aplikacji i programów wspierających naukę. Znajdziecie je w zakładce „Filmy”. Na portalu dostępne są do wypełnienia krótkie autotesty, które pomogą ukierunkować nastawienie do nauki (zob. więcej: [link](#));
- e) **Komunikację on-line z wyspecjalizowanymi pracownikami** udzielającymi wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami sfinansowany z projektu: Odpowiedzialne Wsparcie i Zrównoważony Rozwój. Dyżury odbywają się codziennie w dni robocze w godzinach 9.00-14.00. Wskazana forma kontaktu gwarantuje uzyskanie odpowiedzi w bardzo szybkim czasie (zob. więcej: https://przelamuj.uj.edu.pl/aktualnosci/-/journal_content/56_INSTANCE_qdGzYKH6ki2b/144829831/145584570)

8.9 Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Współpraca z samorządem studenckim ma charakter wielopłaszczyznowy i obejmuje wszystkie kluczowe obszary działalności Uczelni i Wydziału, ze szczególnym uwzględnieniem dydaktyki i jakości kształcenia oraz systemu wsparcia studentów.

Warto podkreślić, że Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie samorząd i organizacje studentów, a także kreuje i promuje angażowanie się w nie.

Przedstawiciele studentów wchodzi w skład Senatu, Rady Uczelni, Kolegium Elektorów, komisji senackich i rektorskich, komisji stypendialnych i rad własnych funduszy stypendialnych oraz komisji dyscyplinarnych. Przewodniczący samorządu uczestniczy ponadto w posiedzeniach Kolegium Rektorskiego i Kolegium Rektorsko-Dziekańskiego oraz odbywa cotygodniowe spotkania z Rektorem oraz Prorektorem ds. dydaktyki.

Na poziomie Wydziału studenci są natomiast reprezentowani w Radzie Wydziału oraz wszystkich ciałach kolegialnych związanych z kwestiami studenckimi, kształceniem i dydaktyką (np. Komisja Programowo-Dydaktyczna), zaś przewodniczący wydziałowego organu samorządu studenckiego odbywa regularne spotkania z władzami dziekańskimi. Wybór organów samorządu studenckiego oraz przedstawicieli studenckich do organów i ciał kolegialnych Uczelni następuje w trybie i na zasadach określonych w regulaminie samorządu studenckiego. Organy Uczelni zasięgają opinii samorządu oraz dokonują niezbędnych uzgodnień zarówno wtedy, gdy wymaga tego wprost ustawa lub statut UJ, jak i w każdym innym przypadku, gdy wymaga tego interes studentów. Przy wsparciu Uczelni samorząd uczestniczy w działalności Parlamentu Studentów RP, w tym regularnie deleguje swoich przedstawicieli na zjazdy i konferencje krajowe. Samorządowi zapewniono swobodny dostęp do infrastruktury Uczelni, w tym do sal dydaktycznych, pomieszczeń Strefy Studenckiej przy ul. Św. Anny 6 oraz klubów studenckich. Samorząd dysponuje również własnymi pomieszczeniami, w tym nowoczesnym kompleksem biurowym przy ul. Czapskich 4 oraz odrębnym pomieszczeniem w budynku Wydziału. Wszystkie te pomieszczenia wyposażono w urządzenia i materiały biurowe. Do obsługi administracyjnej samorządu oddelegowano dwóch etatowych pracowników Uniwersytetu.

Samorządowi zapewniono ponadto niezbędne środki finansowe oraz warunki do korzystania z ustawowej kompetencji, jaką jest decydowanie w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych na sprawy studenckie. W skali roku Uczelnia przeznacza na ten cel kwotę ponad 2 mln zł, przy czym wartość tych nakładów rośnie z roku na rok. Środki te są następnie dzielone na działalność samorządu studenckiego, kół naukowych oraz pozostałych organizacji studenckich. Sprawozdania z rozdziału środków są dostępne w BIP. Istotnym przejawem zaufania do samorządu jest pełnomocnictwo Rektora, które upoważnia przewodniczącego samorządu do samodzielnego (z zastrzeżeniem wymogu kontrasygnaty Kwestora) zaciągania zobowiązań finansowych, w tym rozliczania faktur czy podpisywania umów w imieniu Uniwersytetu.

Na poziomie Wydziału działalność samorządu jest też współfinansowana przez władze dziekańskie. Oprócz tego Uczelnia zapewnia samorządowi wsparcie organizacyjne i prawne, w tym pomoc właściwych merytorycznie jednostek administracji. Relacje z samorządem zostały oparte na zasadach partnerstwa, wzajemnego zaufania oraz poszanowania autonomii.

Studenci mogą ponadto korzystać z gwarantowanej ustawowo swobody zrzeszania się w uczelnianych organizacjach studenckich. Poza licznymi kołami naukowymi w Uczelni funkcjonują takie organizacje jak: Niezależne Zrzeszenie Studentów UJ, Erasmus Student Network, Klub Uczelniany AZS, Stowarzyszenie All In UJ, Europejskie Forum Studentów AEGEE, AIESEC, Akademicki Klub Turystyczny „Rozdroże” czy Bractwo Czapki Studenckiej. Oprócz tego w Uczelni prężnie działają agendy kulturalne i media studenckie, w tym Zespół Pieśni i Tańca „Słowianki”, Chór Akademicki „Camerata Jagellonica”, radio UJOT FM, telewizja UJOT TV czy Pismo Studentów WUJ. Podobnie jak w przypadku samorządu, Uczelnia zapewnia organizacjom studenckim wszechstronne wsparcie, w tym przestrzeń do pracy, swobodny dostęp do infrastruktury oraz środki finansowe.

Wydziałowa Rada Samorządu Studentów w trosce o adaptację studentów pierwszego roku w nowym mieście oraz na nowej uczelni tworzy projekt mentoringowy „Twój starszak”. Inspirując się działaniami renomowanych zagranicznych ośrodków naukowych, a także bazując na własnych doświadczeniach, stworzono platformę, na której pierwszorocznicy studenci mogą nawiązać kontakt z bardziej doświadczonymi żakami, chętnymi do pomocy w stawianiu pierwszych kroków na Uniwersytecie.

Samorząd przeprowadza szkolenia z praw i obowiązków studenta podczas organizowanych wyjazdów integracyjnych oraz odbywającego się na początku roku wydarzenia włączającego i edukującego ABC Studenta, organizuje półmetki roczników oraz graduację (we współpracy z Wydziałem) i bale graduacyjne, wyjazdy szkoleniowo-integracyjne, wydarzenia integrujące studentów, Wydziałową Ligę Piłkarską oraz inne wydarzenia o charakterze kulturalnym, turystycznym lub sportowym.

8.10 Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów.

Prowadzone systemowe działania w zakresie wsparcia studentów podlegają monitoringowi oraz ciągłemu doskonaleniu. Opieramy się na stałym pozyskiwaniu informacji od interesariuszy procesu kształcenia, ich późniejszej analizie przez osoby i gremia przewidziane w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz wdrażaniu projakościowych zmian. Działania te dzielą się na dwa rodzaje: formalne oraz nieformalne. Do tych pierwszych należy na przykład coroczne badanie o nazwie Barometru Satysfakcji Studenckiej, w ramach którego sprawdzane jest zadowolenie studentów z zapewnienia im szeroko pojętego wsparcia, w szczególności serwisu obsługi studiów, platform zdalnego nauczania, procedur administracyjnych, działalności dodatkowych jednostek uczelnianych dedykowanych studentom oraz działalność samorządu studenckiego i poszczególnych wydziałowych rad, w tym WRSS WPiA. Wyniki badań są dostępne dla wszystkich członków społeczności akademickiej po zalogowaniu się na stronie: <https://jakosc.uj.edu.pl/raporty>

Oprócz tego organizowane są regularne spotkania z przedstawicielami samorządu studenckiego, na których studenci mogą zgłaszać swoje wnioski oraz zastrzeżenia, a te następnie przekazywane są władzom dziekańskim lub rektorskim. Studenci mogą również w każdej chwili zwracać się bezpośrednio do opiekunów oraz władz wydziału poprzez maile lub w trakcie cotygodniowych dyżurów prodziekanów odpowiedzialnych za sprawy studenckie.

Niezależnie od powyższego wydziałowa rada samorządu studenckiego oraz zarząd samorządu na szczeblu centralnym prowadzą ewaluację spraw studenckich i zapewnianego studentom wsparcia. Wnioski oraz zastrzeżenia przekazują na odpowiednich komisjach oraz w trakcie cotygodniowych spotkań z prodziekanem odpowiedzialnym za sprawy studenckie (w przypadku wydziałowej rady samorządu studentów) i prorektorem ds. dydaktyki (w przypadku zarządu samorządu studentów UJ).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

.....

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uniwersytet Jagielloński i Wydział Prawa i Administracji dokładają wszelkich starań, aby kanały informacyjne, w tym strona internetowa była dostępna publicznie, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią. Dążymy również do tego, aby prezentowane przez nas treści były dostępne cyfrowo, umożliwiając nieskrępowany dostęp osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami.

Uczelnia publikuje do ogólnej wiadomości informację we wszystkich istotnych kwestiach związanych z procesem uczenia się studenta. Są to m.in. informację na temat:

- a) Przyznawanych tytułów i kwalifikacjach zawodowych;
- b) Zasad rekrutacji;
- c) Aktualnych programów studiów, z uwzględnieniem sylabusów oraz kierunkowych i modułowych efektów uczenia się;
- d) Zasad przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych;
- e) Erasmus+ i innych programów związanych z mobilnością międzynarodową studentów;
- f) Programu MOST i innych programów wymiany krajowej;
- g) Regulaminu Studiów;
- h) Spraw związanych z pomocą materialną;
- i) Wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami;
- j) Działalności Biura Karier;
- k) Wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia;
- l) Zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwem wyższego;
- m) Zasad uznawania efektów uczenia uzyskanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego.

Wspomniane informację w zależności od tematyki znajdziemy na stronach internetowych w domenie Uczelni. Podstawowym źródłem informacji w tym zakresie jest strona www.wpia.uj.edu.pl, gdzie znajdują się ogólne informację o studiowaniu na Wydziale, ale również odesłania do innych uniwersyteckich wirtualnych źródeł. Jedną z nich jest strona Biuletynu Informacji Publicznej, www.bip.uj.edu.pl, która służy spełnianiu wszelkich obowiązków informacyjnych. Inne istotne z perspektywy adresata naszych informacji strony to:

- <https://rekrutacja.uj.edu.pl/> – ogólne zasady rekrutacji w UJ;
 - <https://studia.uj.edu.pl/> – pełna oferta dydaktyczna Uczelni;
 - <https://irk.uj.edu.pl/pl> – system rejestracyjny kandydatów;
 - <https://syllabus.uj.edu.pl/pl/2/1/2> – program studiów oraz szczegóły dotyczące jego realizacji;
 - <https://www.usosweb.uj.edu.pl> – szczegółowe informacje dostępne dla zalogowanych użytkowników dotyczące realizacji programu studiów i osiągniętych wyników w toku studiów, w tym harmonogramu i planu zajęć oraz konsultacji z danymi nauczycielami akademickimi.
- Warto zaznaczyć, że część informacji jest dostępna bez konieczności zalogowania.

Uniwersytet Jagielloński jako całość, ale również WPiA UJ, przykładają najwyższą wagę do właściwej realizacji przepisów prawa w kwestii dostępności, w tym dostępności cyfrowej. Zgodnie ze Strategią Rozwoju UJ w latach 2021-2030 „dostępność” – określona jako jedna z kluczowych wartości społecznych – polega na dążeniu do zapewnienia takich warunków środowiska fizycznego, przestrzeni cyfrowej oraz organizacji procesów i metod działania, aby niepełnosprawność i inne szczególne potrzeby nie stanowiły powodu wykluczenia kogokolwiek z nauki, pracy i innych dziedzin życia. Powyższe uszczegółowione jest Zarządzeniem nr 20 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22

lutego 2023 roku w sprawie: zasad realizacji polityki dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami. Przepis § 3 pkt 1 tego zarządzenia precyzuje, że celem polityki dostępności Uniwersytetu Jagiellońskiego wobec potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób ze szczególnymi potrzebami, zwanej dalej „polityką dostępności UJ”, jest zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno- komunikacyjnej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

W Uniwersytecie Jagiellońskim przyjęto zdecentralizowany model wdrażania dostępności, stąd w świetle §4 ust. 2 Polityki dostępności wszystkie jednostki organizacyjne UJ są zobowiązane do zapewniania dostępności osobom z niepełnosprawnościami i osobom ze szczególnymi potrzebami poprzez stosowanie projektowania uniwersalnego lub racjonalnych usprawnień. Z kolei §4 ust. 1 Polityki dostępności precyzuje, że za wdrażanie dostępności odpowiedzialna jest każda osoba zatrudniona na Uniwersytecie Jagiellońskim w zakresie powierzonych zadań. Wszystkie jednostki organizacyjne UJ są zobowiązane do podejmowania działań mających na celu:

- uwzględnianie potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w planowanej i prowadzonej działalności;
- usuwanie barier oraz zapobieganie ich powstawaniu w obrębie prowadzonej działalności i powierzonych kompetencji (§4 ust. 3 Polityki dostępności).

Oznacza to, że wszystkie jednostki organizacyjne UJ, a zatem także Wydział Prawa i Administracji UJ, są zobowiązane dołożyć staranności, aby zapewnić dostępność cyfrową swoich stron zgodnie z wymogami ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

Ponadto w Uniwersytecie w ramach projektu „Odpowiedzialne Wsparcie i Zrównoważony Rozwój”, całe zadanie 7 poświęcone jest dostępności systemów informatycznych i stron internetowych. Celem zadania jest m.in. dostosowanie stron jednostek UJ oraz kursów e-learningowych do międzynarodowych standardów dostępności WCAG 2.1. W tym celu wypracowany jest dostępny model witryny internetowej, który był dostosowywany do potrzeb konkretnej jednostki (np. Katedry czy zakładu), jeżeli ta wyraziła chęć jego dostosowania. Natomiast administratorzy witryn odbywali specjalistyczne szkolenie w tym zakresie pt. „Szkolenia zdalne dla redaktorów witryn w Portalu UJ z dostosowania stron internetowych do aktualnych standardów WCAG 2.1.” (zob. więcej: [link](#)). Stosowanie ujednoliconego schematu witryn internetowych nie jest obligatoryjne dla jednostek, ale większość z nich decyduje się na jego wykorzystanie, co znacząco ułatwia studentom orientację w sieci z uwagi na jednolitość stosowanych rozwiązań.

Stale monitorujemy zmieniające się przepisy w tym zakresie, realizując przy tym takie obowiązki jak dostosowanie stron internetowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, opublikowanie deklaracji dostępności czy też możliwość zgłoszenia swoich uwag w tym zakresie. Więcej informacji można uzyskać na www.dostepnosc.uj.edu.pl. Zgodnie z postanowieniami Polityki dostępności powołano sześć paneli eksperckich, w tym panel ekspercki ds. dostępności cyfrowej, do zadań którego należą w szczególności:

- a) opracowanie standardów dostępności cyfrowej Uniwersytetu Jagiellońskiego ze szczególnym uwzględnieniem dostępności stron internetowych i aplikacji mobilnych, zgodnie z UDC,
- b) opiniowanie warunków służących zapewnianiu dostępności cyfrowej,
- c) opiniowanie przypadków stosowania dostępu alternatywnego lub braku dostępu,
- d) monitorowanie stanu zapewniania dostępności cyfrowej,
- e) zgłaszanie inicjatyw w zakresie zapewniania dostępności cyfrowej,
- f) opracowanie opinii na potrzeby odpowiednich władz Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie dostępności cyfrowej - (§6 pkt 7 lit b) Polityki dostępności).

Ponadto, procedowany jest projekt zarządzenia o rejestrze dostępnych witryn na UJ, stanowiący kłamrę spinającą dotychczas poczynione aktywności w tym zakresie.

Warto też wspomnieć, że Wydział prowadzi działania celem dotarcia do odbiorców z wykorzystaniem nowoczesnych sposobów komunikacji. W tym celu prowadzimy oficjalny fanpage WPiA UJ oraz grupy studenckie roczników na portalu Facebook (w czym ściśle współpracujemy z Samorządem Studentów WPiA UJ) oraz profil WPiA UJ na portalu Instagram.

Pomimo pełnej świadomości, że aktualnie publiczny dostęp do informacji opiera się głównie o ich publikowanie w przestrzeni wirtualnej, celem zwiększenia ich zasięgu i transparentności korzystamy również z bardziej tradycyjnych rozwiązań. Na wszelkie pytania ze strony interesariuszy odpowiadają pracownicy Uczelni, w zależności od przedmiotu sprawy. W sprawach studenckich będą to najczęściej Dziekanaty. Dla kandydatów na studia ważne są z kolei Dni Otwarte UJ, gdzie pracownicy i studenci WPiA UJ prowadzą prezentacje, prelekcje i indywidualne rozmowy z maturzystami.

Wydział a także Uczelnia regularnie monitorują jakość publicznego dostępu do informacji. W ramach Uczelni zajmuje się Sekcja ds. Portalu Uniwersyteckiego UJ. Ta jednostka prowadzi szereg działań mających na celu zwiększenie jakości dostępu do informacji, prowadząc m.in. dedykowane szkolenia i warsztaty dla redaktorów stron internetowych, wskazując na wymogi prawne i dobre praktyki w działaniu. Ponadto na Wydziale zatrudniono pracowników i współpracowników, którzy zajmują się obsługą i monitorowaniem skuteczności zapewniania dostępu do informacji. Jeśli chodzi o same źródła pozyskiwania wiedzy, informację o stopniu zadowolenia studentów w tym zakresie uzyskujemy z Barometru Satysfakcji Studenckiej, natomiast pracownicy swoje uwagi i spostrzeżenia zgłaszają poprzez skrzynkę komunikacyjną mediawpia@uj.edu.pl. Sprawy bieżące związane z publicznym dostępem do informacji, wymagające szybkiej interwencji, są omawiane w gronie dziekańskim, natomiast systemowe rozwiązania w tym zakresie poprzez odpowiednie zespoły i organy odpowiedzialne za wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, tj. w tym przypadku Komisję Doskonalenia Jakości Kształcenia dla danego kierunku studiów.

Podając przy tym konkretne dane na potrzeby samooceny, wskazujemy, że studenci WPiA UJ rokrocznie oceniają w jakim stopniu są zadowoleni z korzystania ze strony internetowej jednostki w Barometrze Satysfakcji Studenckiej. Wyniki ubiegłorocznego badania wskazują, iż studenci Wydziału najwyżej oceniają szybkość działania strony (4,46 (skala 1-5), n=67) i atrakcyjność interfejsu (4,21 n=68) a najniżej kompletność informacji (3,96 n=67). W oparciu o te wyniki wprowadzono projakościowo zmiany, dostosowując m.in układ zakładki do bardziej przejrzystej formy.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

.....

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10. 1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

10.1.1. System ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia

Wewnętrzny system zapewnienia jakości na WPiA UJ funkcjonuje w oparciu o przywoływaną już Uchwałę nr 38/III/2017 Senatu UJ z 29 marca 2017 r. w sprawie: Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia (zob. załącznik 10.1. Uczelniany System Doskonalenia Jakości Kształcenia, [link](#))

Celem funkcjonowania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia (zwany dalej jako: „USDJK”) jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na całym UJ przez realizację zadań:

- a) doskonalenie oferty dydaktycznej oraz programów kształcenia z uwzględnieniem potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego;
- b) kształtowanie postaw projakościowych w środowisku akademickim;
- c) rozwój kadry;
- d) prowadzenie projakościowej polityki rekrutacyjnej; oraz
- e) informowanie o ofercie dydaktycznej i działaniach projakościowych.

Nadzór nad systemem sprawuje Rektor UJ, funkcję przewodniczącego USDJK pełni Pełnomocnik Rektora UJ ds. jakości kształcenia (zarządzenie nr 115 Rektora UJ z 14 września 2022 r. w sprawie: powołania i określenia zakresu działania Pełnomocnika Rektora UJ ds. jakości kształcenia - zob. załącznik 10.2, [link](#))

Jak opisano w Kryterium 1 (pkt 1.1.1), zgodnie z koncepcją Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia system ten tworzą cztery przenikające się poziomy: uniwersytecki, wydziałowy, programu i przedmiotu.

Przypomnieć należy, że na poziomie Wydziału monitoringiem objęte są parametry związane m.in. ze zgodnością programu studiów ze strategią uczelni oraz jednostki, zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej, umiędzynaradawianiem procesu kształcenia, wysokimi kompetencjami kadry dydaktycznej.

Natomiast na poziomie programu studiów (w tym na kierunku prawo) główne działania i weryfikacja ich skuteczności dotyczy m.in. analizy przypisanych efektów uczenia się, adekwatności efektów uczenia się do proponowanych metod prowadzenia zajęć, ocen studentów, wyników Oceny Zajęć Studentów, analizy procesu dyplomowania, kompetencji kadry dydaktycznej i analizy obsady poszczególnych zajęć, powiązania badań naukowych z dydaktyką, realizacji programu praktyk studenckich, dostępności zajęć dla studentów. W ramach systemu monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia na kierunku prawo wykorzystuje się także informacje pozyskane w ramach badań i analiz procesu kształcenia realizowanych na poziomie Uczelni przez Centrum Wsparcia Dydaktyki (CWD) (w tym Barometr Satysfakcji Studenckiej, Ocena zajęć dydaktycznych, Monitorowanie losów absolwentów).

Na najniższym, najbardziej operacyjnym poziomie systemu jakości kształcenia monitorowaniu podlega strona merytoryczna i organizacyjna realizowanego przedmiotu w ramach programu studiów, w tym analiza ocen studentów czy analiza frekwencji na poszczególnych zajęciach.

Z systemowym podejściem do jakości kształcenia i doskonaleniem programów kształcenia wiąże się funkcjonowanie na WPiA UJ podmiotów mających wpływ na wydziałowy system zarządzania doskonaleniem jakości. Niezależnie od dziekana i prodziekanów ds. poszczególnych kierunków są to: Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia (WKDJK), Wydziałowa Komisja Programowo-Dydaktyczna, Pełnomocnik Dziekana WPiA ds. jakości kształcenia na WPiA UJ, Pełnomocnicy Dziekana

ds. praktyk studenckich, Zespoły ds. reformy studiów (w tym Zespół ds. reformy studiów prawniczych), Wydziałowa Komisja ds. Kadry Naukowej, Rada Biblioteczna WPIA UJ oraz Wydziałowa Rada Samorządu Studentów. Elementem systemu jakości kształcenia są także polityka kadrowa na WPIA UJ (szerzej opisana w Kryterium 4) oraz monitorowanie infrastruktury i zasobów edukacyjnych wykorzystywanych w realizacji programu studiów (szerzej na ten temat w opisie Kryterium 5).

W zakresie doskonalenia jakości kształcenia na WPIA UJ podejmowane są następujące działania:

- a) bieżące konsultowanie programów studiów;
- b) stałe monitorowanie procesu kształcenia;
- c) wskazywanie ewentualnych elementów, które wymagają poprawy;
- d) opis i ewaluacja jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach;
- e) pozyskiwanie i archiwizowanie danych jakościowych i wyników badań;
- f) przygotowanie rocznego sprawozdania z monitorowania programów kształcenia i podjętych działań jakościowych.

Podstawowym forum współpracy interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych Wydziału w obszarze monitoringu, przeglądu i doskonalenia jakości kształcenia jest Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia i działające w jej strukturze Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków. WKDJK działa na podstawie regulaminu.

Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia działająca na Wydziale w trybie plenarnym, tj. w składzie tworzących ją Zespołów Doskonalenia Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków składa się z: 1) Prodziekanów ds. studiów, 2) pracowników dydaktycznych związanych z danym kierunkiem studiów, 3) przedstawicieli studentów poszczególnych kierunków studiów, 4) przedstawiciela doktorantów, 5) przedstawicieli pracodawców, 6) pełnomocników Dziekana WPIA ds. praktyk dla poszczególnych kierunków studiów, 7) pełnomocnika Dziekana WPIA ds. jakości kształcenia. W posiedzeniach plenarnych uczestniczy także dziekan.

W skład Zespołu Doskonalenia Jakości na kierunku prawo obok przedstawicieli wszystkich grup wydziałowych interesariuszy wewnętrznych i członków wydziałowej wspólnoty akademickiej wchodzi interesariusze zewnętrzni (tj. przedstawiciele pracodawców oraz instytucji współpracujących z WPIA UJ w ramach kierunku prawo). Przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych w Zespole Doskonalenia Jakości Kształcenia dla kierunku prawo powołanym na kadencję 2020-2024 są Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie, Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie i kierownik Komisji Szkolenia Aplikantów Adwokackich KIA, Wicedziekan ds. aplikacji Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, Kierownik Działu Dydaktycznego aplikacji sędziowskiej Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, Wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie, członek Rady Izby Notarialnej w Krakowie, Prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie, Dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie oraz adwokat - wieloletni działacz samorządu adwokackiego (zob. załącznik nr 1.15 - skład Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia na kierunku prawo [link](#)).

WKDJK WPIA UJ w szczególności monitoruje wydziałowe procedury w zakresie realizacji efektów kształcenia oraz przygotowanie projektów rocznych realizacji efektów kształcenia na kierunkach studiów I stopnia, II stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych na WPIA UJ. Projekty raportów oceny rocznej realizacji programu studiów przygotowywane są osobno dla każdego kierunku. Raporty roczne po przyjęciu przez WKDJK w składzie plenarnym przedkładane są do akceptacji Rady Wydziału Prawa i Administracji.

Standardowo w trakcie posiedzenia plenarnego Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia (kadencja 2020-2024) w okresie sprawozdawczym podejmowane były następujące wątki:

- a) Informacja dziekana WPIA UJ o osiągnięciach WPIA UJ w poprzednim roku akademickim oraz aktualnych wyzwaniach dydaktycznych i naukowych na WPIA UJ;
- b) Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia;

- c) Przedstawienie rocznych raportów ocen realizacji efektów kształcenia na WPiA UJ w poprzednim roku akademickim na wszystkich kierunkach;
- d) Przedstawienie sprawozdań: 1) Ankiety studenckie i Barometr Satysfakcji Studenckiej; 2) Praktyki studenckie;
- e) Dyskusja dot. spraw objętych wcześniejszymi punktami;
- f) Głosowanie w sprawie przyjęcia rocznych raportów ocen realizacji efektów kształcenia dla czterech kierunków studiów;
- g) Przedstawienie spraw dotyczących rekrutacji na studia na WPiA UJ w poprzednim roku akademickim oferowanych na WPiA UJ;
- h) Dyskusja dot. spraw objętych we wcześniejszych punktach;
- i) Informacje dotyczące działań w sprawie reformy studiów prawniczych i administracyjnych na WPiA UJ Analiza propozycji. Dyskusja;
- j) Sprawy bieżące i wolne wnioski.

W raportowanym okresie dla kierunków prowadzonych przez WPiA UJ (w tym dla kierunku prawo) w sporządzanych dla poszczególnych kierunków raportach rocznych dotyczących jakości kształcenia bierze pod uwagę następujące kryteria:

- a) liczba kandydatów, studentów, absolwentów dla poszczególnych lat, mobilność studentów;
- b) stopień realizacji celów kształcenia i osiągania przez studentów założonych efektów uczenia się (tu analiza sposobów i form weryfikowania efektów uczenia się, ocena ich odpowiedniości do zakładanych efektów uczenia się, form egzaminowania i oceniania oraz wyników nauczania, w tym analiza ocen końcowych z kursów (zaliczeń oraz egzaminów), analiza ocen prac dyplomowych i wyników egzaminów dyplomowych, ocena ich związku z programem studiów oraz planowanymi efektami uczenia się, korelacja między średnią ze studiów a oceną z egzaminu dyplomowego, analiza jakości praktyk zawodowych (ocena ich przydatności w procesie uzyskiwania planowanych efektów uczenia się (w tym oceny uzyskane przez praktykantów oraz oceny praktyk przez praktykantów), analiza poprawności przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia (ze szczególnym uwzględnieniem kursów, dla których pojawiają się sygnały o niedopasowaniu ilości punktów do nakładu lub czasu pracy);
- c) ocena zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów (ankiety USOS);
- d) użyteczność efektów uczenia się dla programu kształcenia o określonym poziomie i profilu kształcenia (zakładanych i uzyskanych) (w tym: ocena zaangażowania przedstawicieli pracodawców w tworzenie programu kształcenia, sprawdzanie i ocena uzyskanych efektów oraz doskonalenie programu kształcenia, analiza zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy);
- e) informacja o losach zawodowych absolwentów (w oparciu o raporty lub inne źródła);
- f) funkcjonowanie systemu informacyjnego (w tym: sposób gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia; sposób udostępniania aktualnych informacji o programach studiów, zakładanych efektach uczenia się, organizacji i procedurach w toku studiów).

Kryteria te mają charakter stały, a ich monitorowanie i analizowanie, także podczas posiedzeń WKDJK w składzie planarnym z uwzględnieniem pozyskanych danych jakościowych (np. Ocen zajęć dydaktycznych) umożliwia bieżącą ocenę procesu kształcenia na WPiA UJ i poszczególnych kierunkach studiów.

Przekłada się to na działania w zakresie doskonalenie programu studiów na kierunku prawo zwłaszcza poprzez wprowadzenie do oferty programowej nowych przedmiotów będących odpowiedzią na nowe wyzwania w zawodach prawniczych i uwzględniających najnowsze badania naukowe, dokonywanie zmian w doborze treści kształcenia przedmiotu oparte na najnowszych osiągnięciach naukowych, wprowadzanie innowacyjnych metod kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się; owocuje to również wprowadzaniem nowych rozwiązań w obszarze organizacji kształcenia. W okresie sprawozdawczym np. na bieżąco reagowano, w porozumieniu z jednostkami WPiA UJ, w sprawie uruchomienia

dodatkowych grup ćwiczeniowych, zwłaszcza z przedmiotów obligatoryjnych na poszczególnych kierunkach. Przykładem jest reakcja Wydziału na zgłaszane przez studentów studiów niestacjonarnych uwagi dotyczące ograniczonej, z uwagi na harmonogram zajęć obejmujący co do zasady zjazdy w weekendy, oferty dydaktycznej w zakresie przedmiotów specjalizacyjnych oraz chęci studentów udziału w zajęciach także w dni robocze, poza terminami zjazdów. W odpowiedzi na powyższe, dla zainteresowanych studentów studiów niestacjonarnych uruchomiono dodatkowe grupy ćwiczeniowe z przedmiotów obligatoryjnych w dni robocze (15 grup ćwiczeniowych), niezależnie od grup ćwiczeniowych oferowanych podczas zjazdów. Dodatkowo, jak już wcześniej podkreślano, od roku akademickiego 2022/23 studenci studiów niestacjonarnych mogą uczestniczyć w wykładach specjalizacyjnych w formie zdalnej synchronicznej oferowanych w tygodniu (5 dodatkowych wykładów specjalizacyjnych). Oferta ta w kolejnym roku zostanie poszerzona.

Rezultatem stałego monitorowania procesu kształcenia przez analizę frekwencji na zajęciach, jest wycofywanie przedmiotów z oferty w danym roku akademickim, jeśli liczba uczestników nie osiągnęła wymaganego limitu deklaracji.

Przedmiotem posiedzeń WKDJK w okresie sprawozdawczym była także dyskusja dotycząca reformy na kierunku prawo. Podkreślano potrzebę nabywania przez studentów w większym zakresie umiejętności praktycznych, w tym umiejętności „przelania myśli na papier”. To między innymi z tego powodu działania Wydziału ukierunkowane są na rozwijanie zajęć interaktywnych, a co za tym idzie na ewolucję sposobów weryfikacji efektów uczenia.

Warto dodać, że rokrocznie Przewodniczący Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia przygotowuje i przekazuje Prorektorowi ds. dydaktyki UJ sprawozdanie z działań, które w celu zapewnienia transparentności działań projakościowych jest upublicznione na stronie internetowej: <https://jakosc.uj.edu.pl/usdjik/systemy-wydzialowe>

Sprawozdania obejmują między innymi informacje na temat zmian wdrożonych na podstawie zgłoszeń przekazywanych w badaniach jakości kształcenia.

Jak podkreślono, na WPiA UJ wpływ na wydziałowy system zarządzania doskonaleniem jakości mają także: 1) Wydziałowa Komisja Programowo-Dydaktyczna, 2) zespoły ds. reformy kierunków prawo i administracja, 3) Wydziałowa Rada Samorządu Studentów oraz 4) Rada Biblioteczna WPiA UJ (zarządzenie Dziekana WPiA UJ z 14 lutego 2022 r. w sprawie powołania rady Bibliotecznej).

10.1.2. Regulaminy i procedury dotyczące jakości kształcenia

Obowiązujące w Uniwersytecie Jagiellońskim, w tym na WPiA UJ regulacje i procedury systemu doskonalenia jakości kształcenia obejmują m.in.:

- a) Regulacje i procedury przewidziane w ramach przywołanego na wstępie Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia (Uchwała nr 38/III/2017 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 marca 2017, [link](#), zob. załącznik 10.1)
- b) Regulacje i procedury przewidziane w Regulaminie ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych (Zarządzenie nr 7 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 14 stycznia 2015 roku w sprawie: wprowadzenia Regulaminu ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych oraz zmieniające je zarządzenie nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 16 grudnia 2015 r., zob. załącznik 10.3 oraz 10.4.
- c) Zarządzenie Dziekana powołujące na kadencję 2020-2024 Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia dla kierunku prawo (zob. wyżej załącznik 1.15).
- d) Regulacje i procedury przewidziane w przywoływanej w raporcie Polityce kształcenia WPiA UJ, w tym procedura wprowadzania zmian w programach studiów oraz zasady działania Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej WPiA UJ ([link](#), zob. załącznik 1.4);
- e) Regulacje wewnętrzne określające zakres kompetencji Prodziekanów na WPiA UJ;

- f) Procedura antyplagiatowa dotycząca prac dyplomowych (zob. Kryterium 3 i Zarządzenie nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 lipca 2020 roku w sprawie: elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych licencjackich i magisterskich w Archiwum Prac ([link](#), zob. załącznik 3.10) oraz Polityka antyplagiatowa zaprezentowana na stronie: <https://jakosc.uj.edu.pl/antyplagiat/procedury-i-przepisy>.);
- g) Zasady archiwizowania prac pisemnych i prac dyplomowych (zob. Kryterium 3 i przywołane wyżej Zarządzenie nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 lipca 2020 roku w sprawie: elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych licencjackich i magisterskich w Archiwum Prac).
- h) Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, w tym w szczególności w zakresie kompetencji Wydziałowej Rady Samorządu Studentów określonych w §52 Regulaminu Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego (uchwała Uczelnianej Rady Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 października 2010 r. ze zm., zob. załącznik 10.5 Regulamin Samorządu Studentów ([link](#)))
- i) regulamin działania Rady Bibliotecznej WPIA UJ, zob. Załącznik 10.6 Zarządzenie – powołanie Rady Bibliotecznej UJ ([link](#))

Ponadto na Wydziale Prawa i Administracji UJ procedowany jest projekt Regulaminu hospitacji.

W ramach procedur dotyczących jakości kształcenia podejmuje się następujące działania: 1) analiza ankiet, 2) promowanie doskonalenia kompetencji dydaktycznych. Ponadto praktykowane jest: 1) nagradzanie pracowników najlepiej ocenianych przez studentów; i 2) publikujących w wysoko punktowanych zagranicznych czasopiśmie i wydawnictwach.

Na jakość kształcenia wpływ posiada jakość kadry. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na WPIA UJ posiadają wysokie standardy etyczne i kompetencje merytoryczne (zob. szerzej Kryterium 4).

Na UJ, w tym na WPIA UJ, przewidziane są procedury awansowe, szeroko opisane w Kryterium 4.

Szereg procedur projakościowych na UJ, w tym na WPIA, ukierunkowanych jest na zapewnienie efektywnych kanałów informowania członków społeczności akademickiej (zob. szerzej Kryterium 9). W zakresie procedury informacyjnej UJ publikuje programy i plany studiów w BIP UJ oraz Aplikacji Sylabus, co stanowi efektywny instrument rozpowszechniania informacji na temat programu i planu studiów, w tym informacji dotyczących celów kształcenia dla oferowanych na danym kierunku przedmiotów, efektów uczenia się dla przedmiotów, bilansu pkt ECTS, treści programowych oraz warunków zaliczenia przedmiotów ujętych w sylabusach przedmiotów. zob. szerzej:

- <https://bip.uj.edu.pl>;
- <https://sylabus.uj.edu.pl>.

W zakresie procedury komunikacyjnej z interesariuszami wewnętrznymi cały WPIA UJ przeszedł na system komunikacji USOS (USOSJava i USOSweb), który poprzez relacje cyfrowe ułatwia studentom i doktorantom możliwie najszybsze załatwianie spraw administracyjnych na UJ. Jednocześnie nie zaniechano możliwości osobistego załatwiania spraw w obszarach, gdzie wynika to z przepisów prawa lub potrzeb czy preferencji studenckich.

10.1.4. Zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem prawo sprawowany jest zgodnie z właściwymi przepisami powszechnie obowiązującymi oraz aktami wewnątrzszkolowymi UJ, tj.:

- a) Statutem UJ ([link](#), zob. załącznik 4.5)
- b) Regulaminem studiów ([link](#), zob. załącznik 11.1)
- c) Uchwałą nr 38/III/2017 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 marca 2017 roku w sprawie: Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia ([link](#), zob. załącznik 10.1)
- d) Wydziałową polityką kształcenia (Polityka Kształcenie na WPIA UJ - [link](#), zob. załącznik 1.4)

Zgodnie z § 5 USDJK, Funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia opiera się na następujących zasadach:

- a) Za realizację zadań systemu odpowiadają dziekani i kierownicy jednostek prowadzących działalność dydaktyczną;
- b) Wsparcie w zakresie narzędzi realizacji zadań systemu oferuje Centrum Wsparcia Dydaktyki i Spraw Studenckich oraz Sekcja ds. Dydaktyki i Karier Akademickich CM;
- c) Nadzór nad systemem sprawuje Rektor UJ.

W zakresie realizacji zadań systemu kierownicy jednostek mogą w szczególności powoływać zespoły i pełnomocników, a rady jednostek prowadzących działalność dydaktyczną, mogą podejmować uchwały w sprawach zapewnienia jakości kształcenia (§ 6 USDJK).

W ramach uprawnień monitorujących i nadzorczych osoby uprawnione na WPiA UJ podejmują środki dyscyplinujące oraz naprawcze, w tym:

- a) przeprowadzanie przez dziekana oraz upoważnionych prodziekanów rozmów z osobami nienależycie wykonującymi obowiązki dydaktyczne, niezależnie od źródła (ankiety, skarga, obserwacja etc.) z jakiego pochodzi informacja dotycząca zdarzenia lub zachowania;
- b) odmowa przez osobę kierującą jednostką organizacyjną WPiA UJ (np. katedrą) powierzenia określonych zajęć dydaktycznych;
- c) odmowa przez osobę kierującą jednostką organizacyjną WPiA UJ (np. katedrą) akceptacji wniosku pracownika o uruchomienie nowego przedmiotu;
- d) odmowa zatwierdzenia przedłożonego przez kierownika jednostki organizacyjnej planu działalności dydaktycznej, np. jeżeli plan nie uwzględnia polityki Wydziału w zakresie godzin ponadwymiarowych lub w planie tym zajęcia zostały przypisane osobie, względem której zachodzą uzasadnione wątpliwości w zakresie dotyczącym zapewnienia właściwych wysokich standardów jakości kształcenia lub posiadanych kompetencji merytorycznych;
- e) negatywna opinia Wydziałowej Komisji Programowo-Dydaktycznej wniosku o uruchomienie (dodanie do oferty programowej) nowego przedmiotu w nawiązaniu do kryteriów oceny opisanych w Polityce Kształcenia na WPiA (zob. paragraf 6 Polityki kształcenia)
- f) zobowiązanie osób o najniższych wynikach studenckiej oceny zajęć dydaktycznych do złożenia wyjaśnień.

Zgodnie z § 2 Zarządzenia nr 115 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 14 września 2022 roku w sprawie: powołania i określenia zakresu działania Pełnomocnika Rektora UJ ds. jakości kształcenia do zakresu jego działania należy:

- a) pełnienie funkcji przewodniczącego Uczelnianego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia;
- b) inicjowanie i koordynowanie działań projakościowych w porozumieniu z przewodniczącymi Wydziałowych Zespołów Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Zespołów działających w jednostkach pozawydziałowych, międzywydziałowych i wspólnych Uczelni prowadzących działalność dydaktyczną;
- c) przedstawianie Prorektorowi UJ ds. dydaktyki propozycji działań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia na Uniwersytecie Jagiellońskim;
- d) inicjowanie działań i współpraca w zakresie tworzenia projektów regulacji wewnątrzuniwersyteckich dotyczących zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz upowszechnianie dobrych praktyk w tym zakresie;
- e) inicjowanie, organizacja oraz przeprowadzenie oceny funkcjonowania wewnętrznego systemu doskonalenia jakości kształcenia na poziomie Uczelni, wydziałów oraz pozawydziałowych, międzywydziałowych i wspólnych jednostek organizacyjnych UJ prowadzących działalność dydaktyczną;

- f) pełnienie funkcji koordynatora Zespołu ds. analizy programów studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zob. załącznik 10.2 Zarządzenie nr 115 - powołanie pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia ([link](#))

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określone są w Zarządzeniu nr 70 Rektora UJ z 7 lipca 2021 r. w sprawie: zasad tworzenia i znoszenia studiów, wytycznych w zakresie projektowania programów studiów oraz zasad zmiany programów studiów na studiach pierwszego stopnia, studiach drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich (zmienionym zarządzeniem nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 21 listopada 2022 r.).

zob. załącznik 10.7. Zarządzenie nr 70 – tworzenie i znoszenie studiów ([link](#))

zob. załącznik 10.8 Zarządzenie nr 131 w sprawie zmiany zarządzenia nr 70 ([link](#))

W zakresie standardu permanentnej ewaluacji programu kierunku studiów, programy studiów podlegały systematycznej ocenie i doskonaleniu, stąd podjęte działania reformujące programy studiów na kierunku prawo i administracja.

Zgodnie z przywołaną Polityką kształcenia na WPiA UJ program i plan studiów danego kierunku podlega systematycznej ocenie i doskonaleniu. Wydziałowa Komisja Programowo-Dydaktyczna dokonuje przeglądu programów i planów studiów na wszystkich kierunkach oraz opiniuje zmiany w programach i planach studiów, także w trakcie cyklu kształcenia. Sylabus danego przedmiotu może podlegać aktualizacji, co wynika choćby z potrzeby dostosowania treści przedmiotu do najnowszych badań naukowych i zmieniających się przepisów. Procedura zgłaszania przedmiotów oraz kryteria ich oceny przez Wydziałową Komisję Programowo-Dydaktyczną są określone w paragrafach 5 i 6 Polityki kształcenia i obejmują kryteria formalne i merytoryczne. Te ostatnie odnoszą się do następujących kwestii (na podstawie tekstu jednolitego Polityki kształcenia):

- a) przydatność dydaktyczna przedmiotu dla osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia,
- b) spójność przedmiotu (jego treści, celów i efektów uczenia się dla przedmiotu) z koncepcją, celami kształcenia oraz kierunkowymi efektami uczenia się na danym kierunku oraz ze strategią rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego i Planem strategicznego rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego,
- c) powiązanie przedmiotu z prowadzonymi przez prowadzącego przedmiot badaniami naukowymi,
- d) treści programowe przedmiotu i ich zbieżność z treścią innych przedmiotów obowiązkowych, podstawowych lub specjalizacyjnych oraz efektami uczenia się na danym kierunku,
- e) dostosowanie formy i metod kształcenia oraz warunków zaliczenia przedmiotu do treści kształcenia, celów kształcenia i efektów uczenia się dla przedmiotu oraz sposobu prowadzenia zajęć,
- f) bilans punktów ECTS,
- g) lata studiów, na których uruchamiany jest dany przedmiot,
- h) zasadność określenia wymagań wstępnych, w szczególności zaliczenia innych przedmiotów,
- i) kompetencje dydaktyczne prowadzącego.

Zmiany programu studiów konieczne do wprowadzenia w bieżącym cyklu kształcenia wprowadzało Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ na wniosek Dziekana skierowany do Rektora UJ, po uprzednim uzyskaniu zgody Rektora. Wniosek wraz z uzasadnieniem zawierał opinię Wydziałowej Rady Samorządu Studentów UJ i został złożony do dnia 1 marca za pośrednictwem EZD.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach oraz sposoby

oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

10.3.1. Informacje ogólne

Badanie losów absolwentów umożliwia poznanie deklaracji absolwentów odnośnie związku pracy z wykształceniem oraz wykorzystywania w pracy wiedzy lub umiejętności zdobytych w trakcie studiów. Dodatkowo, absolwenci są pytani o to, czy studia umożliwiają im podjęcie pracy zgodnej z wykształceniem i zastosowanie uzyskanej wiedzy w praktyce. Badanie dostarcza także opinii absolwentów o ukończonym programie studiów – jego wartościach oraz deficytach (czego zabrakło, co można byłoby zmienić lub poprawić).

10.3.2. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowy przegląd programu studiów

Na UJ monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów dokonuje się w oparciu o wyniki cyklicznie realizowanych badań: Badania Kandydatów na Studia, Oceny Zajęć Dydaktycznych, Badania Programu Studiów, Barometru Satysfakcji Studenckiej i Monitorowania Losów Absolwentów, tj.:

- a) **Badanie Kandydatów na Studia** dostarcza informacji pozwalających na dostosowywanie oferty uczelni do oczekiwań kandydatów, przygotowanie kompleksowej informacji o ofercie dydaktycznej UJ oraz wybór najbardziej efektywnych kanałów komunikacji z kandydatami.
- b) **Badanie Programu Studiów** pozwala zgromadzić ogólne opinie studentów na temat realizowanego programu.
- c) **Badania: Monitorowanie Losów Absolwentów, Barometr Satysfakcji Studenckiej oraz Ocena Zajęć Dydaktycznych** - ewaluacja całościowa procesu uczenia się.

Na kierunkach oferowanych przez WPiA UJ oprócz analizy danych otrzymanych ze wskazanych powyżej badań wyprowadzane są działania mające na celu optymalizację zdiagnozowanych problemów i zagadnień. Monitorowany jest związek prac dyplomowych z wiedzą, umiejętnościami oraz kompetencjami ujętymi w efektach uczenia się oraz w programie studiów. Z dotychczasowych analiz wynika, że tematyka prac jest zgodna z programem nauczania i efektami uczenia się zakładanymi dla kierunkach oferowanych przez WPiA UJ.

Niezwykle ważnym elementem polityki jakości kształcenia na kierunkach oferowanych przez WPiA UJ jest współpraca z przedstawicielami środowiska studenckiego. W prace Zespołów Doskonalenia Jakości Kształcenia dla poszczególnych kierunków włączeni są reprezentanci studentów. Studenci kierunku włączają się także w prace Samorządu Studenckiego WPiA UJ i kół naukowych, co pozwala im mieć wpływ nie tylko na rozwiązania dotyczące kierunku, ale także na zagadnienia i wydarzenia istotne z punktu widzenia całego Wydziału. W kontroli jakości kształcenia i modyfikacji programów uczestniczą także przedstawiciele otoczenia społecznego – interesariusze zewnętrzni, którzy wskazują, jakie treści programowe, a co za tym idzie umiejętności i kompetencje są istotne z punktu widzenia potencjalnych pracodawców absolwentów kierunku.

Monitorowanie losów absolwentów WPiA UJ jest dokonywane m.in. poprzez wyniki naboru na aplikacje korporacyjne, aplikację prokuratorską i sądową, gdzie od lat WPiA UJ zajmuje pierwsze miejsce. Pośrednim narzędziem oceny jest także analiza miejsc i danych szczegółowych w ogólnopolskich rankingach, w których zajmuje wysoką pozycję (zob. szerzej Kryterium 1).

Opisane powyżej działania są nie tylko istotne z punktu widzenia merytorycznego przygotowania studentów do efektywnego czerpania z oferty programowej kierunku, ale również ważne w odniesieniu do starań o wykształcenie wśród przyszłych absolwentów postawy współodpowiedzialności za podejmowane działania, zaangażowania i aktywnego kreowania

wspólnych przestrzeni społecznych i kulturalnych. Absolwenci kierunków oferowanych przez WPiA UJ winni wykorzystywać nabytą wiedzę i umiejętności w celu sprawnego, efektywnego i poprawnego komunikowania treści w obszarach swojej aktywności zawodowej i jednocześnie dbać, by przekaz odbywał się w formach zapewniających inkluzyjność, poszanowanie osoby i racji odbiorcy.

Projektowane jest wprowadzenie nowego narzędzia bieżącego monitorowania oraz przeglądu programu studiów, którym są hospitacje. Proponuje się wprowadzenie dwóch typów hospitacji a to strukturalnych (kierowniczych) oraz koleżeńskich. Planuje się oparcie systemu monitorowania przeprowadzanych na WPiA UJ hospitacji na następujących zasadach:

- a) **powtarzalności** – hospitacje mają się odbywać raz do roku;
- b) **przewidywalności i transparentności** – regulamin hospitacji oraz wzory protokołu oraz przebieg procesu mają być publicznie dostępne
- c) **niedyskryminującej, otwartej i włączającej atmosfery procesu hospitacji** – wszelkie przejawy zachowań dyskryminujących, mobbingujących oraz przemocowych, w tym oczywistej stronniczości osoby hospitującej zajęcia będą niedopuszczalne. Osoba, której zajęcia zostały hospitowane będzie mogła wnieść odwołanie do Dziekana jak również na zasadach ogólnych uruchomić procedurę skargową.

Wyniki przeprowadzanych hospitacji stanowić będą element oceny okresowej pracownika uzupełniający wyniki z ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych. Roczne zestawienia wyników przeprowadzonych hospitacji służyć będą do formułowania indywidualnych i programowych wytycznych. Zalecenia, wnioski oraz środki zaradcze byłyby formułowane przez Wydziałową Komisję Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Celem hospitacji będzie przekrojowa ocena wykonywania obowiązków dydaktycznych przez osoby prowadzące zajęcia poczynając od obecności i punktualności, poprzez merytoryczną zawartość przekazywanych treści i udostępnianych materiałów a skończywszy na ocenie dbałości przez pracownika o kwestie związane z zapewnianiem dostępności oraz uwzględnianiem indywidualnych i zbiorowych potrzeb studentów w trakcie prowadzonych zajęć.

10.4. Zakres, forma udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Udział interesariuszy wewnętrznych w doskonaleniu i realizacji programu studiów ujawnia się na kilku płaszczyznach.

Po pierwsze w ramach studenckiego modelu rozproszonego, który zakłada:

- a) **wpływ na ofertę programową poprzez zachowanie bierne tj. brak zapisu na przedmiot z grupy przedmiotów do wyboru względnie brak wyboru pomocniczej formy zajęć (ćwiczenia).** Wskazana metoda oceny jakości może być określona mianem ilościowej oceny zainteresowania przedmiotem lub ich grupami mierzoną wolumenem zapisów (rejestracją) w systemie USOSweb. Minimalny próg rejestracji na przedmiot, determinuje z jednej strony to, czy przedmiot w określonym roku zostanie uruchomiony, oraz z drugiej strony ewentualnie to, czy zostanie usunięty z oferty programowej. Informacja zwrotna pozyskiwana w tej formule umożliwia podjęcie działań przez osoby prowadzące zajęcia lub ich bezpośrednich przełożonych (np. kierowników katedr, zakładów etc.) na rzecz jakości kształcenia poprzez modyfikacje form i metod kształcenia, treści programowych, oferowanie przedmiotu w innym wymiarze godzin, mini lub maxi cyklu względnie modyfikację form i metod weryfikacji efektów kształcenia oraz zasad egzaminowania;
- b) **możliwość formułowania, zanonimizowanych uwag za pośrednictwem ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych,** którego przebieg został sformalizowany na mocy

Zarządzenia nr 7 Rektora UJ z 14 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych oraz zmieniającego je zarządzenia nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 16 grudnia 2015 r - załącznik 10.3 Regulamin ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych ([link](#)) oraz załącznik nr 10.4 Zarządzenie nr 121 ([link](#)). Oceny te poddawane są analizie przez Pełnomocnika Dziekana ds. Jakości Kształcenia oraz są prezentowane (w sposób zanimizowany) podczas planarnych posiedzeń WKDJK.

Warto podkreślić, że wyniki z ankiet są uwzględniane przy dokonywaniu oceny okresowej nauczycieli akademickich a także w procedurze przedłużenia zatrudnienia i awansowej. Zapewniają informację zwrotną dla prowadzących zajęcia co pozwala na uwzględnienie w procesie nauczania wniosków z konstruktywnej krytyki studenckiej. Przy poszanowaniu zasad ochrony danych osobowych dostęp do ankiet jest zapewniany bezpośrednim przełożonym z jednej strony w celu wdrożenia ewentualnych środków naprawczych (np. zmiana treści programowej, metod weryfikacji czy nawet osoby prowadzącej przedmiot), a z drugiej strony wystąpienia z wnioskiem o zespołową lub indywidualną nagrodę Rektora UJ za osiągnięcia dydaktyczne. W system ten wpisane są więc zarówno elementy dyscyplinujące, jak również prewencyjne i perswazyjne z systemem nagród łącznie. Co do ostatniej kwestii nie sposób pominąć tego, że ocena zajęć dydaktycznych stanowi podstawę dla wyróżnienia pracowników za wysoką jakość pracy dydaktycznej (zob.: <https://jakosc.uj.edu.pl/wyroznienia-dyd>);

- c) **możliwość wnoszenia skarg, wniosków i petycji.** W systemie niesformalizowanym – w ramach modelu koncyliacyjnego – za pośrednictwem koordynatora przedmiotu oraz kierownika jednostki (np. katedry). Impuls pochodzących choćby od jednego uczestnika zajęć może stanowić motor dla zmiany indywidualnej oraz programowej. Natomiast skorzystanie ze ścieżki sformalizowanej uruchamia postępowanie wyjaśniające oraz w zależności od jego wyników może prowadzić do zastosowania środków zaradczych. Analiza informacji zwrotnej dostarczanej w systemie skargowym może stanowić także element opracowywania dobrych praktyk, poprzez identyfikację niedostatków pod względem jakościowym programu oraz wprowadzania modyfikacji w tych obszarach.

Po drugie w ramach **studenckiego modelu sformalizowanej reprezentacji** co zostaje zapewnione poprzez, już wzmiankowane, włączenie do procesu zmian programu studiów Wydziałowej Rady Samorządu Studentów m.in. w zakresie dotyczącym zmian w kartach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) w tym zasadach egzaminowania.

Po trzecie w ramach **modelu pracowniczego rozporoszonego i reprezentacyjnego**. Zmiany dotyczące poszczególnych przedmiotów studiów są inicjowane – w duchu metody *bottom-up* – także przez poszczególnych prowadzących przedmioty oraz kierowników jednostek (np. katedr, zakładów etc.). Wnioskowane zmiany jak również ich zakres są konsultowane z koordynatorem przedmiotu oraz wszystkimi prowadzącymi zajęcia nie wyłączając z tego procesu osób prowadzących zajęcia pomocnicze (ćwiczenia). Szeroka partycypacja zakłada sformułowanie najlepszych wniosków co do kierunku zmian w kartach przedmiotów.

Nadto zmiany o charakterze programowym są konsultowane z Radą Wydziału, co koresponduje z § 90 pkt 11 Statutu UJ, który porucza Radzie Wydziału wyrażanie opinii społeczności wydziału w sprawach przedłożonych przez Rektora, dziekana albo członków rady wydziału (zob. Statut UJ - załącznik 4.5).

W świetle projektowanego rozwiązania dotyczącego hospitacji zajęć, o których mowa w punkcie poprzedzającym, wpływ kolektywu pracowniczego na doskonalenie programu studiów zostanie także zapewniony przez włączenie tychże w system koleżeńskich hospitacji. Hospitacje te miałyby być przeprowadzane za zgodą kierującego jednostką. Projekt zakłada, że taka forma monitorowania jakości stanowić ma wyraz (manifestację) zaufania bezpośredniego przełożonego osoby hospitującej oraz

osoby, której zajęcia są hospitowane co do merytorycznego przygotowania pracowników kierowanej jednostki do oceny jakości prowadzonych zajęć. O wartości dodanej omawianej formy hospitacji może świadczyć to, że informacja zwrotna pochodziłaby od pracowników, którzy mają analogiczne doświadczenia w zakresie realizacji programu studiów. Hospitacje koleżeńskie mają stanowić środek promocji dobrych praktyk oraz wyraz idei, w świetle której doskonalenie programu studiów stanowi sumę pojedynczych działań społeczności WPiA UJ. Bezpieczne warunki przebiegu hospitacji w formule koleżeńskej mają zostać zagwarantowane z jednej strony poprzez możliwość wniesienia do Dziekana odwołania od wyników hospitacji, z drugiej strony skorzystanie z ogólnouniwersyteckich środków przeciwdziałania zachowaniom nieetycznym, dyskryminującym czy o charakterze mobbingującym typu system skarg i wniosków czy procedury antymobbingowej UJ.

Z kolei w zakresie dotyczącym interesariuszy zewnętrznych podstawowym forum współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów jest Wydziałowa Komisja Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz działający w jej ramach Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia dla kierunku prawo.

Aktywny udział interesariuszy zewnętrznych w pracach Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia pozwala na bieżące formułowanie uwag i propozycji zmian w zakresie doskonalenia jakości kształcenia. Efektem prac Komisji jest większe ukierunkowanie procesu kształcenia na potrzeby praktyki, np. wprowadzenie do oferty studiów warsztatów z przygotowywania pism procesowych w ramach różnych procedur sądowych i administracyjnych.

Nie mniejszą rolę w doskonaleniu i realizacji programu studiów odgrywa współpraca w ramach zajęć i spotkań dla studentów prowadzonych przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego, współpraca w zakresie realizacji studenckich praktyk zawodowych, jak również ogólnopolskie rankingi, których wyniki stanowią czynnik motywacyjny do zmian oraz utrzymania najwyższego poziomu kształcenia na WPiA UJ.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Prowadzenie zajęć na studiach prawniczych przez doświadczonych pracowników badawczo-dydaktycznych umożliwia stałe podnoszenie jakości kształcenia i doskonalenie programu studiów. Prowadzone badania naukowe pozwalają aktualizować ofertę przedmiotów oraz wzbogacać program studiów. Absolwenci studiów prawniczych są dobrze przygotowani do wykonywania zawodów prawniczych, co potwierdzają statystyki rekrutacyjne na aplikacje prawnicze oraz rankingi w konkursach wydziałów prawa. W związku ze zmianami stanu prawnego, zmianami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz nowymi wyzwaniami nauk prawnych program studiów podlega stałemu doskonaleniu, tak aby absolwenci studiów prawniczych mogli sprostać najnowszym wyzwaniom cywilizacyjnym, społecznym i prawnym. Doskonalenie programu studiów umożliwiły w szczególności rozpoczęte w 2019 r. prace zespołu ds. reformy studiów prawniczych, którego zadaniem było przygotowanie analizy SWOT kierunku Prawo oraz opracowanie rekomendacji dotyczących preferowanych i koniecznych zmian programowych. Podejmowane działania to kompleksowa odpowiedź na wyzwania współczesności, tak aby wspólnota akademicka, studenci i absolwenci studiów prawniczych byli gotowi na funkcjonowanie zawodowe w zmieniającym się świecie, posiadając wiedzę, umiejętności i kompetencje prawnicze oraz prezentując postawę i wartości pielęgnowane na Uniwersytecie Jagiellońskim, zgodnie z dewizą: Plus ratio quam vis.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Nie dotyczy	Poprzednia ocena wyróżniająca.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

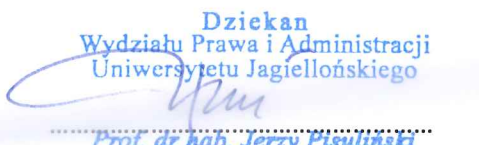
Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

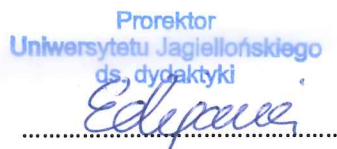
	POZYTYWNE	NEGATYWNE
CZYNNIKI WEWNĘTRZNE	Mocne strony należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów Współpraca międzynarodowa Wydziału wpływająca na jakość badań naukowych, oferowane przedmioty i ofertę wymian, staży, stypendiów studenckich Elastyczny program studiów umożliwiający zindywidualizowanie ścieżki kształcenia, doskonalenie umiejętności i kompetencji przydatnych w zawodzie oraz przygotowanie do działalności badawczej studenta Kadra składająca się z wykwalifikowanych dydaktyków i badaczy - osób łączących działalność naukowo-dydaktyczną z pełnieniem prestiżowych funkcji publicznych oraz realizujących liczne projekty badawcze, w tym angażujące studentów (NCN, NAWA, programy Horyzont 2020, Jean Monnet, Fundusz Wyszehradzki). Zwycięstwa w rankingach jakości kształcenia i przyjęć na aplikacje prawnicze absolwentów, zaangażowanie studentów w działania kół naukowych i ich sukcesy wpływające na wizerunek kierunku studiów Infrastruktura uczelni, dostęp do zróżnicowanych baz danych oraz księgozbioru Biblioteki Jagiellońskiej, a także infrastruktura pozwalająca budować otoczenie e-learningowe zajęć	Słabe strony należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się Spadek popularności studiów niestacjonarnych prowadzonych w tradycyjny sposób w czasie zjazdów weekendowych Sytuacja ekonomiczna związana z dużą liczbą pracowników, koniecznością utrzymania bogatej infrastruktury oraz realizacją innych zadań Wydziału Masowy charakter kształcenia, wynikający z dużej liczby osób zainteresowanych studiami, który jest sukcesywnie równoważony poprzez limity przyjęć na studia oraz większą liczbę zajęć interaktywnych Nadmierne obciążenie pracowników zadaniami biurokratycznymi, wynikającymi z obowiązujących przepisów Problemy z wykorzystywaniem nowych technologii w procesie kształcenia po stronie pracowników i studentów

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE	Szanse należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów Globalizacja, rozwój i zacieśnienie współpracy międzynarodowej - dydaktycznej i naukowej z uniwersytetami z Europy i Świata, np. w ramach programu UNA Europa Rozwój badań naukowych i możliwości przekazywania wiedzy uzyskanej w ich wyniku oraz angażowania studentów w badania naukowe Uzyskiwane ze źródeł zewnętrznych finansowanie badań naukowych i projektów dydaktycznych realizowanych na Wydziale Współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi, korporacjami, NGO-sami, firmami, w tym w zakresie oferowanych praktyk, stażów, możliwości współpracy naukowej i praktycznej Informatyzacja i cyfryzacja procesu studiowania, nauczania i prowadzenia badań naukowych, w tym prośkościowe wykorzystywanie nowych technologii i mediów w nauczaniu i system szkoleń	Zagrożenia należy wskazać <u>nie więcej niż pięć</u> czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się Sytuacja gospodarcza w kraju przekładająca się na wysokość wynagrodzeń i stypendiów, środków na badania i infrastrukturę, koszty studiowania (wynajem, dojazdy) Niestabilność legislacyjna dotycząca szkolnictwa wyższego, w tym przebiegu studiów, działalności uczelni, oceny pracowników Spadająca liczba kandydatów na studia wyższe (niż demograficzny) i spadająca popularność studiów jako takich (na rzecz alternatywnych form uzyskiwania doświadczenia i wykształcenia) Wzrastająca liczba uczelni oferujących studia prawnicze, w tym trwające mniej niż 5 lat Upowszechnianie się złych wzorców pozyskiwania powierzchownej wiedzy (internet) i związany z tym spadek zaangażowania kandydatów i studentów w pozyskiwanie wiedzy pogłębionej i specjalistycznej
--	--	---

Uniwersytet Jagielloński
ul. Gołębia 24
31-007 Kraków

(Pieczęć uczelni)

Dziekan
Wydziału Prawa i Administracji
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Prof. dr hab. Jerzy Pisuliński
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

Prorektor
Uniwersytetu Jagiellońskiego
ds. dydaktyki

Prof. dr hab. Artur Edycjan
(podpis Rektora)

Kraków, dnia 24 marca 2023 roku

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Załącznik nr 1 – Tabela 1 - 2 - 3 - Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów.

Załącznik nr 1 – Tabela 4 - przedmioty powiązane z badaniami prawo niestacjonarne.

Załącznik nr 1 – Tabela 4 - przedmioty powiązane z badaniami prawo stacjonarne.

Załącznik nr 1 – Tabela 6 - przedmioty prowadzone w języku obcym.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Załącznik 0.1.1 – program studiów Prawo 22-23 studia stacjonarne.

Załącznik 0.1.2 – program_studiów_Prawo_22-23_ studia niestacjonarne.

Załącznik 0.2 – Obsada zajęć na kierunku prawo stacjonarne i niestacjonarne.

Załącznik 0.3 – Harmonogram - zajęcia stacjonarne i niestacjonarne.

Załącznik 0.4 – Charakterystyka nauczycieli.

Załącznik 0.5 – Charakterystyka sal dydaktycznych.

Załącznik 0.6.1 – Prace dyplomowe w języku obcym na kierunku prawo - WPIA UJ.

Załącznik 0.6.2 – Wykaz tematów prac dyplomowych 20-21 - prawo niestacjonarne.

Załącznik 0.6.3 – Wykaz tematów prac dyplomowych 20-21 - prawo stacjonarne.

Załącznik 0.6.4 – Wykaz tematów prac dyplomowych 21-22 - prawo niestacjonarne.

Załącznik 0.6.5 – Wykaz tematów prac dyplomowych 21-22 - prawo stacjonarne.

Prezentacja Uczelni

Załącznik 11.1 – Regulamin studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich (tekst jednolity Załącznik do uchwały nr 25/IV/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r.).

Załącznik 11.2 – Lista studiów podyplomowych prowadzonych na WPIA UJ.

Kryterium 1

Załącznik 1.1 – Treść uchwały Senatu nr 71/VI/2021 w sprawie: Strategii rozwoju Uniwersytetu Jagiellońskiego do 2030.

Załącznik 1.2 – Załącznik do uchwały Senatu nr 71/VI/2021 Strategia rozwoju.

Załącznik 1.3 – Plan strategiczny rozwoju dyscypliny nauki prawne Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Załącznik 1.4 – Polityka kształcenia na WPIA UJ.

Załącznik 1.5 – Aplikacje i Rankingi WPIA UJ 2017-2022.

Załącznik 1.6 – Projekty badawcze i edukacyjne WPIA UJ.

Załącznik 1.7 – Projekty realizowane na WPIA UJ 2020 (Szczegółowe informacje o projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPIA UJ – stan na 2020-12-31).

Załącznik 1.8 – Projekty realizowane na WPIA UJ 2021 (Szczegółowe informacje o projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPIA UJ – stan na 2021-12-31).

Załącznik 1.9 – Projekty realizowane na WPIA UJ 2022 (Szczegółowe informacje o projektach badawczych i edukacyjnych realizowanych na WPIA UJ – stan na 2022-12-31).

Załącznik 1.10 – Monografie II poziom WPiA UJ.

Załącznik 1.11 – Czasopisma 2019-2022 WPiA UJ.

Załącznik 1.12 – Awanse naukowe WPiA UJ.

Załącznik 1.13 – Wybrane publikacje studentów WPiA UJ 2019-2022.

Załącznik 1.14 – Podręczniki i skrypty WPiA UJ 2019-2023.

Załącznik 1.15 – Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia na WPiA UJ.

Załącznik 1.16 – Uchwała nr 52/VI/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie: ustalenia i zmiany programów studiów.

Załącznik 1.17 – Polityka bezpieczeństwa w zakresie przeciwdziałania skutkom koronawirusa (SARS-CoV-2).

Załącznik 1.18 – Lista e-podręczników.

Załącznik 1.19 – Raport Assessment of Transversal Competencies, UNESCO 2019.

Kryterium 2

Załącznik 2.1.1 – Zobacz załączniki: matryce pokrycia efektów kształcenia prawo niestacjonarne.

Załącznik 2.1.2 – Zobacz załączniki: matryce pokrycia efektów kształcenia prawo stacjonarne.

Załącznik 2.2 – Organizacja procesu kształcenia w okresie pandemii Covid-19.

Załącznik 2.3 – Komunikat nr 5 w sprawie zniesienia obowiązków i zasad związanych z wystąpieniem stanu epidemii.

Załącznik 2.4 – Zarządzenie nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 4 października 2022 roku w sprawie - organizacji kształcenia w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023.

Załącznik 2.5 – Uchwała nr 27/IX/2006 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 27 września 2006 r. zmieniona uchwałą nr 11/III/2008 Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie: liczebności grup studenckich.

Kryterium 3

Załącznik 3.1 – uchwała nr 63/V/2021 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 maja 2021 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Załącznik 3.2 – Uchwała nr 47/V/2022 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z 25 maja 2022 roku w sprawie: warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok jednolitych studiów magisterskich, studiów pierwszego i drugiego stopnia w roku akademickim 2023/2024.

Załącznik 3.3 – Kryteria kwalifikacji na kierunku prawo.

Załącznik 3.4 – Zasady uwzględniania matur IB, EB, egzaminu dojrzałości oraz matury zagraniczne.

Załącznik 3.5 – Zasady rekrutacji dla cudzoziemców.

Załącznik 3.6 – Uchwała Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 23 września 2019 r. w sprawie określenia warunków zmiany formy studiów z niestacjonarnych na stacjonarne, przeniesienia studenta z innej uczelni lub zmiany kierunku studiów na kierunku Prawo.

Załącznik 3.7 – Uchwała Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 5 października 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeniesienia i uznania punktów ECTS.

Załącznik 3.8 – Uchwała nr 51/VI/2019 Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie: organizacji potwierdzania efektów uczenia się.

Załącznik 3.9 – Zarządzenie nr 50 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 18 maja 2020 roku w sprawie szczegółowej procedury potwierdzania efektów uczenia się oraz trybu przyjęcia na studia na podstawie potwierdzonych efektów uczenia się.

Załącznik 3.10 – Zarządzenie nr 83 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 lipca 2020 roku w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych licencjackich i magisterskich w Archiwum Prac.

Załącznik 3.11 – Zarządzenie nr 41 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 29 kwietnia 2020 roku w sprawie zasad regulujących organizację weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów z wykorzystaniem technologii informatycznych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Załącznik 3.12 – Zarządzenie nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 17 listopada 2020 roku w sprawie: zasad organizacji weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Załącznik 3.13 – Regulamin egzaminów przeprowadzanych z wykorzystaniem technologii informatycznych na WPiA UJ.

Załącznik 3.14 – Zarządzenia nr 2/2020 Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 6 maja 2020 r. w sprawie zasad przeprowadzania egzaminów z wykorzystaniem technologii informatycznych.

Załącznik 3.15 – Zarządzenie nr 105 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 30 września 2020 roku w sprawie: organizacji egzaminów dyplomowych przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

Załącznik 3.16 – sylabusów: Studia jednolite magisterskie – Prawo – program nauczania na poziomie B2+ dla cyklu studiów 2022/23.

Załącznik 3.17 – Studia jednolite magisterskie – Prawo – program nauczania na poziomie C1+ dla cyklu studiów 2022/23.

Załącznik 3.18 – Zarządzenie nr 138 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 13 grudnia 2022 roku w sprawie: zmiany zarządzenia nr 112 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 16 października 2020 roku w sprawie organizacji i szczegółowych zasad zaliczania lektoratu języka obcego przez studentów studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich oraz wykazu uznawanych certyfikatów potwierdzających znajomość języka obcego.

Załącznik 3.19 - Zarządzenie nr 38 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 30 maja 2018 roku w sprawie: ochrony danych osobowych w Uniwersytecie Jagiellońskim.

Załącznik 3.20 - Instrukcja Kancelaryjna Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Kryterium 4

Załącznik 4.1 – Struktura osób prowadzących zajęcia na kierunku prawo.

Załącznik 4.2 – komunikat nr 13 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 9 czerwca 2022 roku w sprawie zasad prowadzenia dodatkowych zajęć dydaktycznych przez doktorantów.

Załącznik 4.3 – Regulamin pracy UJ.

Załącznik 4.4 – Zarządzenia nr 33 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 1 kwietnia 2020 roku w sprawie wyjazdów zagranicznych pracowników, osób niebędących pracownikami Uniwersytetu Jagiellońskiego, doktorantów oraz studentów.

Załącznik 4.5 – Statut UJ.

Załącznik 4.6 – Zarządzenie nr 61 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 28 kwietnia 2022 roku w sprawie Polityki Otwartej, Transparentnej i Merytorycznej Rekrutacji na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Załącznik 4.7 – Regulamin wynagradzania pracowników UJ.

Załącznik 4.8 – Akademicki Kodeks Wartości przyjęty na posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego w dniu 25 czerwca 2003.

Załącznik 4.9 – Procedura antymobbingowa.

Kryterium 5

Załącznik 5.1 – regulaminy praktyk zawodowych dla studentów.

Załącznik 5.3 – Lista dostępnego oprogramowania dla studentów i pracowników.

Załącznik 5.4 – Polityka dostępności.

Załącznik 5.4.1 – Opis dostępności budynków WPiA.

Załącznik 5.5 – Zarządzenie nr 19 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 22 lutego 2023 roku w sprawie: przekształcenia Działu ds. Osób Niepełnosprawnych w Centrum Dostępności UJ oraz zmiany Regulaminu organizacyjnego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Załącznik 5.6 – Zarządzeniu nr 150 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego z 22 grudnia 2020 roku w sprawie dostosowania procesu kształcenia i badań naukowych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji zdrowotnej.

Załącznik 5.7 – Barometr satysfakcji studiowania.

Załącznik 5.8 – Kompetencje pracowników Wydziałowej Biblioteki Prawniczej.

Kryterium 7

Załącznik 7.2 – Przedmioty obcojęzyczne.

Załącznik 7.3 – Szkoły Praw Obcych i Programy LLM na WPiA UJ.

Załącznik 7.4 – Lektoraty kursy językowe.

Załącznik 7.5 – Konkursy międzynarodowe.

Załącznik 7.6 – Mobilność.

Załącznik 7.7 – Lista umów Erasmus.

Załącznik 7.8 – Lista porozumień bilateralnych.

Załącznik 7.9 – Profesorowie wizytujący WPiA UJ.

Załącznik 7.10 – Opinie Koordynatora Erasmus.

Kryterium 10

Załącznik 10.1 – Uczelniany System Doskonalenia Jakości Kształcenia.

Załącznik 10.2 – Zarządzenie nr 115 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie powołania pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia.

Załącznik 10.3 – Regulamin działania Wydziałowej Komisji Doskonalenia Jakości Kształcenia na WPiA UJ.

Załącznik 10.4 – Zarządzenie nr 121 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego - Regulamin ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych.

Załącznik 10.5 – Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Załącznik 10.6 – Zarządzenie Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie powołania Rady Bibliotecznej UJ.

Załącznik 10.7 – Zarządzenie nr 70 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie zasad tworzenia i znoszenia studiów.

Załącznik 10.8 – Zarządzenie nr 131 Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie zmiany zarządzenia nr 70.

Wykaz tabel

Tabela 1 Nazwa dyscypliny wiodącej	2
Tabela 2 Nazwa pozostałych dyscyplin	2
Tabela 3 Efekty uczenia się.....	5
Tabela 4 Monografie II poziomu pracowników WPiA UJ	20
Tabela 5 Stypendia MEiN dla wybitnych młodych naukowców.....	22
Tabela 6 Liczba uzyskanych tytułów profesora	23
Tabela 7 Tabela 6 Liczba uzyskanych stopni doktora habilitowanego.....	23
Tabela 8 Uzyskane stopnie doktora przez pracowników WPiA UJ.....	23
Tabela 9 Tabela – przykłady kierunkowych efektów uczenia się realizujących założenia przedstawione w charakterystyce kierunku, koncepcji kształcenia i celach kształcenia	35
Tabela 10 – przyporządkowanie kierunkowych efektów uczenia się do kategorii szczegółowych P7S i P7U w obecnych programach wraz z informacją o planowanych kierunkowych efektach uczenia się od roku 2023/2024.....	37
Tabela 11 Tabela przedstawia liczbę studentów przypadających na pracownika na kierunku prawo na WPiA UJ w roku akademickim 2022/23	86
Tabela 12 Redukcja nadgodzin na WPiA UJ.....	88
Tabela 13 Dane statystyczne bazy dydaktycznej:	107

Wykaz Wykresów

Rysunek 1 Wykres: materiałów dydaktycznych udostępnianych przez pracowników	34
Rysunek 2 Wykres: wyniki oceny okresowej pracowników WPiA UJ.....	98

